

ZÁKLADNÍ ŠKOLA T. G. MASARYKA, ČESKÝ KRUMLOV, T. G. MASARYKA 213

motto: „Nebát se a nekrást“

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM pro základní vzdělávání ZŠ T. G. Masaryka Český Krumlov, č. j. 2023/1

platnost: od 1. 9. 2023

razítko

.....
podpis ředitele školy

Obsah

1	IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE.....	3
2	CHARAKTERISTIKA ŠKOLY A ŠVP	4
2.1	Charakteristika školy.....	4
2.1.1	Úplnost a velikost školy, vybavení školy	4
2.1.2	Charakteristika zaměstnanců školy	5
2.1.3	Dlouhodobé projekty a akce	5
2.2	Charakteristika školního vzdělávacího programu	6
2.2.1	Zaměření školy	6
2.2.2	Výchovné a vzdělávací strategie	6
2.2.3	Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	8
2.2.4	Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných.....	10
2.2.5	Začlenění průřezových témat	12
3	UČEBNÍ PLÁN.....	16
3.1	Učební plán pro I. stupeň.....	16
3.2	Učební plán pro II. stupeň	17
4	UČEBNÍ OSNOVY	19
4.1	Vzdělávací oblast – Jazyk a jazyková komunikace.....	19
4.1.1	Vzdělávací obor – Český jazyk a literatura	19
4.1.2	Vzdělávací obor – Cizí jazyk	53
4.1.3	Vzdělávací obor – Další cizí jazyk.....	76
4.2	Vzdělávací oblast – Matematika a její aplikace	87
4.2.1	Vzdělávací obor – Matematika a její aplikace.....	87
4.3	Vzdělávací oblast – Informatika.....	108
4.3.1	Vzdělávací obor – Informatika.....	108
4.4	Vzdělávací oblast – Člověk a jeho svět.....	122
4.4.1	Vzdělávací obor – Člověk a jeho svět	122
4.5	Vzdělávací oblast – Člověk a společnost	150
4.5.1	Vzdělávací obor – Dějepis.....	150
4.5.2	Vzdělávací obor – Výchova k občanství	162
4.5.3	Vzdělávací obor – Člověk a společnost.....	179
4.6	Vzdělávací oblast – Člověk a příroda.....	185
4.6.1	Vzdělávací obor – Fyzika.....	185
4.6.2	Vzdělávací obor – Chemie	194
4.6.3	Vzdělávací obor – Přírodopis	201
4.6.4	Vzdělávací obor – Zeměpis	212
4.7	Vzdělávací oblast – Umění a kultura.....	230
4.7.1	Vzdělávací obor – Umění a kultura	230
4.8	Vzdělávací oblast – Člověk a zdraví	271
4.8.1	Vzdělávací obor – Výchova ke zdraví.....	271
4.8.2	Vzdělávací obor – Tělesná výchova	280
4.9	Vzdělávací oblast – Člověk a svět práce	301

4.9.1	Vzdělávací obor – Člověk a svět práce	301
5	ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY	323
5.1	Podmínky přijímání a ukončování vzdělávání	323
5.2	Podmínky pro vzdělávání účastníků se speciálně vzdělávacími potřebami	323
5.3	Materiální a ekonomické podmínky	323
5.4	Personální podmínky	323
5.5	Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví	324
5.6	Konkrétní cíle vzdělávání	324
5.7	Délka a formy vzdělávání	325
5.8	Obsah a časový plán vzdělávání	325
6	ŠKOLNÍ PROJEKTY	326
7	HODNOCENÍ ŽÁKŮ A AUTOEVALUACE ŠKOLY	328
7.1	Hodnocení žáků ve škole	328
7.2	Cíle a zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole	328
7.3	Stupně hodnocení chování a prospěchu v případě použití klasifikace, způsob sebehodnocení žáků	332
7.4	Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách	337
7.5	Způsob získávání podkladů pro hodnocení prospěchu a chování, získávání podkladů pro sebehodnocení žáků	338
7.6	Zásady a způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	339
7.7	Hodnocení školy	340
7.7.1	Oblasti hodnocení	341
7.7.2	Cíle a kritéria hodnocení	342
7.7.3	Nástroje hodnocení a časové rozvržení hodnotících činností	343

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název vzdělávacího programu:

Školní vzdělávací program ZŠ T. G. Masaryka Český Krumlov, č. j. 2023/1

Předkladatel:

Základní škola T. G. Masaryka, Český Krumlov, T. G. Masaryka 213

T. G. Masaryka 213

381 01 Český Krumlov

ředitel školy: Mgr. Josef Haláček

koordinátor ŠVP: Mgr. Václava Ilkóová

tel.: +420/ 380 711 370

e-mail: info@zstgm-ck.cz

www.zstgm-ck.cz

IČO: 00583693

IZO: 000583693

REDIZO: 600059154

Zřizovatel:

Městský úřad Český Krumlov

Kaplická 439

381 01 Český Krumlov

tel.: +420/ 380 766 111

www.ckrumlov.cz

Platnost vzdělávacího programu:

od 1. 9. 2023

razítko školy

podpis ředitele školy

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY A ŠVP

2.1 Charakteristika školy

Základní škola T. G. Masaryka je škola s nejdelsí historickou tradicí ve městě, která se datuje již od roku 1929, kdy byla nová budova dnem 25. srpna slavnostně otevřena. V nové budově zahájily vzdělávací činnost státní obecní škola, měšťanská škola a škola mateřská. První československý prezident T. G. Masaryk vyhověl žádosti ředitelů obecné a měšťanské školy a svolil, aby školy nesly jeho jméno - 1. státní Masarykova škola obecná s 1. mateřskou školou a Masarykova škola měšťanská.

2.1.1 Úplnost a velikost školy, vybavení školy

Budova jako taková je architektonicky velice dobře řešena a poskytuje tak možnost k jednoduchým úpravám a přestavbám, které souvisí s požadavky současnosti.

Škola byla postavena v klidné lokalitě v jednosměrné ulici s omezenou maximální rychlostí 20 km/hod., což zajišťuje dostatečnou bezpečnost žákům. Výhodnou polohu dokládá rovněž blízkost autobusových zastávek a ordinací dětských lékařů. Toto přivítají především dojíždějící žáci, kteří zastupují početnou skupinu z celkového počtu dětí.

Výuka probíhá v pěti podlažích, od suterénu, po třetí patro. Kapacita školy je dimenzovaná na 18 kmenových učeben s maximálním počtem 450 žáků. Ve škole jsou dále využívány odborné učebny informatiky, přírodních věd, výtvarné výchovy, pracovních činností (dílny, kuchyňka), učebny cizích jazyků a tělocvična.

Budova byla v roce 2004 zásadně rekonstruována. Byl úplně přestavěn celý suterén, jemuž vévodí školní kuchyně se školní jídelnou. V celém objektu byla rovněž instalována nová sociální zařízení.

Škola disponuje třemi odděleními školní družiny pro žáky prvního stupně. Děti čtvrtého až devátého ročníku mohou navštěvovat školní klub CPDM, který je vzdálený 100 m od školy.

V roce 2007 byly ve třetím patře vybudovány tři jazykové laboratoře. Učebna výtvarné výchovy byla přesunuta do druhého patra a v upravených prostorech suterénu vznikla odborná učebna určená pro výuku vaření.

V roce 2017 získali žáci pro výuku venku a činnost školní družiny severní školní dvůr se zahradou, kde bylo vybudováno také dětské hřiště na terasách. V těsné blízkosti pak o rok později vznikl prostor školních pozemků s moderně koncipovanými záhony a přístupem pro žáky. Následoval vznik svačínového koutu, který slouží pro přestávky trávené venku a částečně jako venkovní nekrytá učebna.

2.1.2 Charakteristika zaměstnanců školy

Pedagogický sbor je tvořen ředitelem, dvěma zástupci, výchovným poradcem, metodikem prevence, koordinátorem ICT, koordinátorem pro ŠVP, koordinátorem environmentální výchovy, speciálním pedagogem a učiteli prvního a druhého stupně.

Provozní úsek zastupují vedoucí školník, školníci a hospodářka školy. Školní jídelna je reprezentována vedoucí, její zástupkyní a kuchařkami.

2.1.3 Dlouhodobé projekty a akce

Škola podporuje informační technologie, výuku cizích jazyků a sport. Zároveň klade akcent na základní vzdělávací předměty, kterými jsou matematika a český jazyk. Výše jmenované oblasti jsou podporovány navýšenou dotací hodin a nabízenými volnočasovými kroužky.

Informační technologie jsou podporovány především implementací iPadů, a to již od roku 2012.

V oblasti jazyků škola spolupracuje na 1. stupni s rakouskou základní školou ve Wartbergu ob der Aist a na 2. stupni s německou základní školou Grundschule St. Nikola v Pasově. Ob rok organizuje škola vzdělávací zájezd do Anglie.

Ve sportovní oblasti škola každoročně nabízí žákům 6. – 7. tříd účast na týdenním lyžařském a snowboardovém kurzu. Žáci 1. a 2. ročníku chodí bruslit pod vedením instruktorů. Ve 2. a 3. ročníku jezdí na dvoudenní kurz lyžování. Zároveň probíhá každým rokem atletická olympiáda 1. stupně. Žáci se dále účastní sportovních turnajů ve fotbalu, atletice, florbalu a dalších sportech.

Nejvýznamnější projekty jsou Celá škola čte a podpora psího útulku. V prosinci připravují děti ze školní družiny vánoční besídku. Pro nové žáky škola připravuje seznamovací lekce pro budoucí prvňáčky a jejich rodiče v projektu Zvykáme si na školu, pro žáky 6. ročníku pak zářijové dvoudenní seznamovací kurzy. K pravidelným akcím rovněž patří tradiční Kladení květin k bustě TGM, návštěvy knihovny, divadla, kina či slavnostní předávání vysvědčení žákům devátého ročníku v Obřadní síni radnice města.

2.2 Charakteristika školního vzdělávacího programu

2.2.1 Zaměření školy

Na základě provedených analýz mezi pedagogickým sborem, žáky a rodiči jsme stanovili tyto základní vzdělávací priority:

1. výchova slušných, pracovitých a odpovědných žáků
2. rozvíjení vědomostí a dovedností žáků v oblastech
 - českého jazyka a matematiky
 - cizích jazyků (anglický a německý jazyk)
 - informačních technologií
 - sportu

Priority školy se promítají v oblasti disponibilních hodin a nabídky zájmových kroužků.

Nabídka kroužků je připravena pro děti vždy v září a podle jejich zájmu se kroužky otvírají. Činnost kroužků je časově vymezena vždy od začátku října do konce května.

2.2.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Společné postupy, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Jsou uplatňovány všemi pedagogy při výuce i mimo ni.

KOMPETENCE K UČENÍ – umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	• učíme žáky soustředit se a vnímat mluvené i psané slovo • podporujeme přirozenou inteligenci a logické uvažování • zajišťujeme žákům vhodný a dostatečný prostor k získávání nových poznatků • klademe důraz na vysvětlení důležitosti celoživotního cíleného sebevzdělávání • podporujeme metody vedoucí k zapamatování si důležité informace nebo způsobu, jak si tuto informaci uvědomit (mnemotechnické pomůcky) • ukazujeme, jak lze informace získat, třídít je a efektivně využít • žáky učíme sebehodnocení, sebekritice a přijímání kritiky • učíme žáky správně vyjádřit a prezentovat svoje představy • užíváme různé metody a postupy k vysvětlení učiva • podporujeme snahu a vůli k učení • dbáme na vypěstování učebních návyků u žáků • podporujeme využívání získaných informací do praxe • učíme a dbáme u dětí na dodržování hygienických návyků • upevňujeme vědomosti opakováním různými formami výuky • žáci se účastní řady olympiád z jednotlivých předmětů a měří tak své vědomosti s žáky ostatních škol
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU – podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	• vedeme žáky k tomu, aby dokázali správně analyzovat problém • napomáháme žákům vyhledat správné řešení zadaného úkolu • podporujeme kreativitu při řešení zadaného úkolu • vedeme žáky k využívání různých zdrojů a informačních médií k řešení úlohy • využíváme netradiční úlohy (např. matematický Klokán)

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ – vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	• klademe důraz na správnou znalost mateřského jazyka a schopnost aktivně ho používat • svoje názory vyjadřují žáci jasně, zřetelně a srozumitelně • vedeme žáky k tomu, aby dokázali vyslechnout názor ostatních • při práci ve skupinách klademe akcent na organizaci jednotlivých činností vedoucích k dosažení výsledku • žáky učíme diskutovat v rámci skupin i třídy při zadání praktických úkolů • podporujeme mezitřídní přátelské vztahy
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ – rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	• klademe důraz na základy společenského chování u žáků (např. u návštěv kina, divadla ap.) • učíme žáky spolupracovat ve dvojicích i skupinách • žákům vysvětlujeme jejich postavení ve škole, třídě a rodině • u žáků podporujeme toleranci, chování k sobě sama a k ostatním a respektovat cizí i veřejný majetek • podporujeme metody vedoucí k toleranci a uvědomění si sociálních, národnostních a menšinových skupin • učíme žáky k respektování dospělých a přiměřenému chování vůči nim a jejich práci • u žáků vytváříme podněty vedoucí k pochopení své přípravy na další léta studia a přípravy pro budoucí zaměstnání • zapojujeme žáky do akcí, na jejichž přípravě se sami podílejí a podporujeme chápání významu těchto akcí (Klání mladých pánů v rámci Slavností pětilisté růže, Den otevřených dveří) • žáci se pravidelně účastní sportovních akcí (atletické olympiády, okrskových, okresních i krajských kol ve fotbalu, basketbalu a florbalu)
KOMPETENCE OBČANSKÉ – připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plní své povinnosti	• žáky vedeme k respektování dohodnutých pravidel chování, na nichž se mohou sami prostřednictvím Rady školy podílet • učíme žáky pochopit systém institucí státní správy a jejich činnost (např. návštěvy pracovního úřadu atp.) • seznamujeme žáky s problematikou životního prostředí, působení člověka na přírodu a učíme je šetrnému chování vůči přírodnímu prostředí (Den země – akce zaměřená na ekologii a ochranu přírody) • u akcí a exkurzí uplatňujeme postupy vedoucí k uvědomění si svých občanských práv a povinností (např. návštěvy soudních přelíčení)
KOMPETENCE PRACOVNÍ – pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	• motivujeme žáky k práci pro možnost využití této zkušenosti pro budoucí povolání • učíme děti pochopit funkci nástrojů, přístrojů a pomůcek pro vhodné využití při zadané práci • při práci seznamujeme žáky s bezpečností při jejím vykonávání, uvědomění si možných dopadů při nerespektování bezpečnostních pravidel • podporujeme kreativní myšlení při dosažení stanoveného pracovního úkolu • vedeme žáky k dorozumívání, komunikaci a vzájemné pomoci při práci • výuku doplňujeme praktickými exkurzemi • pracovní činnosti podporujeme dále prostřednictvím školní družiny

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ – pomáhat žákům využívat praktických a teoretických znalostí digitálních technologií a dovedností při práci s nimi v soukromém i pracovním životě	• předáváme žákům dovednosti potřebné nejen pro budoucí povolání, ale i pro pohyb v digitálním prostředí • učíme děti vyhledávat, třídit a digitálně zpracovávat informace • podporujeme žáky v komunikaci různými kanály a ve spolupráci s pomocí digitálních technologií • učíme žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, včetně obsahu multimediálního • motivujeme žáky k využívání algoritmického myšlení a digitálních technologií • budujeme v žácích vědomí potřeby chránit svá technologická zařízení, osobní údaje a soukromí v digitálním prostředí • vedeme žáky k etickému jednání v digitálním prostředí, dodržování autorských práv, ohleduplnosti a respektu k druhým

2.2.3 Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

V souladu se zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, obsažených v § 2, v § 16 odst. 6 a v souladu s aktuálním zněním školského zákona č. 82/2015 Sb. a vyhlášky č. 27/2016 Sb. naše škola od 1. 9. 2016 zajišťuje rovný přístup ke vzdělávání a zohledňuje vzdělávací potřeby jedince.

Naše škola zpracovává a uskutečňuje program poradenských služeb ve škole včetně strategie předcházení školní neúspěšnosti.

Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, se zdravotním postižením, případně sociálním znevýhodněním jsou na škole vytvořeny vhodné podmínky pro vzdělávání. Zajištěny jsou vhodné a motivační podmínky pro žáky nadané.

Působí zde školské poradenské pracoviště, tvořené výchovným poradcem, školním metodikem prevence, speciálním pedagogem a ředitelem školy.

Zajišťujeme plynulý přechod mezi MŠ a ZŠ, včas seznamujeme děti s novým prostředím a novými nároky v programu. Zvykáme si na školu, tím předcházíme školní neúspěšnosti u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.

Pokud vyžadují vzdělávací potřeby žáka podpurná opatření, postupuje škola podle novely školského zákona č. 82/2015 § 19, v které je stanoven:

- a) konkrétní výčet a účel podpurných opatření a jejich členění do stupňů
- b) postup školy nebo školského zařízení před přiznáním podpurného opatření žákovi

Uplatňujeme model třístupňové péče.

První stupeň péče představuje individualizovaná pomoc učitele reagující bezprostředně na projevení potíží žáka.

Druhý stupeň představuje tzv. plán pedagogické podpory. Na základě odborných konzultací s pracovníky školního poradenského pracoviště je pro žáka zpracován třídním učitelem plán pedagogické podpory (PLPP).

V PLPP jsou vytýčeny požadované cíle a stanovena podpůrná opatření (PO), která přispívají ke zkvalitnění poznávacích procesů žáka a osvojování učiva. Respektují míru nadání žáka a jeho specifika. Aktivizují a motivují žáka, upevňují pracovní návyky.

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami na naší škole využíváme podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:

- a) v oblasti metod výuky
 - respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
 - metody práce, které umožní častější kontrolu a poskytnou zpětnou vazbu žákovi
 - respektování pracovního tempa žáků
 - různých forem hodnocení
- b) v oblasti organizace výuky
 - střídání forem a činností během výuky, (v případě doporučení může být vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka)
 - u mladších žáků využívání skupinové výuky
 - postupný přechod k systému kooperativní výuky
- c) zařazení předmětů speciálně pedagogické péče (reedukace u žáků se SPU)
- d) poskytování pedagogické intervence

Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP, organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. Je pověřen spoluprací se školským poradenským zařízením.

Po třech měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření vytvořených na základě PLPP třídní učitel, výchovný poradce a ostatní vyučující vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Pokud nedojde ke zřetelnému zlepšení, třídní učitel doporučí zákonnému zástupci využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení (ŠPZ) a bezodkladně předá PLPP ŠPZ.

Třetím stupněm je využití specializované diagnostiky a intervence na odborném pracovišti (ŠPZ) či v koordinaci s ním.

ŠPZ vydá doporučení pro školu, pokud školské poradenské zařízení jako podpůrné opatření navrhuje individuální vzdělávací plán, je tento plán, vycházející ze školního vzdělávacího programu, zpracován třídním učitelem ve spolupráci s výchovným poradcem a ostatními učiteli. IVP obsahuje:

- úpravy obsahu vzdělávání žáka
- časové a obsahové rozvržení vzdělávání
- úpravy metod, forem výuky
- způsoby kontroly osvojení znalostí a dovedností a způsob hodnocení žáka

Při poskytování podpůrných opatření dalších stupňů opět vycházíme z doporučení ŠPZ.

Na doporučení ŠPZ využíváme služby asistenta pedagoga.

Na doporučení ŠPZ upravujeme v IVP nejen obsah, ale pokud je to nutné, i očekávané výstupy vzdělávání žáků. U žáků s lehkým mentálním postižením (LMP) využíváme minimální doporučené úrovně pro úpravy očekávaných výstupů vzdělávání uvedené v RVP ZV.

Minimální doporučená úroveň na základě doporučení školského poradenského zařízení je vždy rozpracována pro konkrétního žáka v jeho IVP.

Při procesu vzdělávání není žák vystavován úkolům, které vzhledem k znevýhodnění nemůže přiměřeně řešit a podávat výkony odpovídající jeho studijním předpokladům. Učitelé kladou důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podat lepší výkon.

Při hodnocení těchto žáků se vychází z doporučení a zásad, vždy s velkou mírou tolerance.

Jsme v neustálém kontaktu s rodiči žáků, požadujeme od nich výslovné vyjádření souhlasu s poskytováním podpůrných opatření, popřípadě se vzděláváním žáka podle IVP, informujeme je o dílčích krocích při zajišťování optimálního vzdělávání.

S rodiči budujeme vztah vzájemné důvěry a respektu, snažíme se zapojit rodiče do aktivit školy a zvyšovat tím vědomí odpovědnosti za úspěch či neúspěch jejich dětí.

Při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami naše škola úzce spolupracuje s PPP v Českém Krumlově, SPC v Českých Budějovicích, ICOS a Střediskem výchovné péče Spirála v Č. Krumlově.

2.2.4 Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných na naší škole zajišťujeme podle vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb žáka provádíme ve spolupráci se školským poradenským zařízením.

Žáky, kteří jsou mimořádně nadaní v určité oblasti, se snažíme dostatečně motivovat a podporovat.

Například obohacováním vzdělávacího obsahu, zadáváním specifických úkolů a projektů, individuální přípravou a podporou účasti žáků na olympiádách nebo jiných znalostních či inteligenčních soutěžích včetně celostátních.

Ve výuce jsou talentovaní žáci oproti běžné populaci více zaměstnáváni. Jednak složitějšími úlohami, prezentací svojí práce, popř. jsou vedeni k pomoci ostatním žákům. Žáci, kteří jsou pohybově nadaní, nacházejí uplatnění ve sportovních soutěžích a olympiádách, kde mohou své schopnosti porovnat s podobně nadanými žáky z jiných škol.

Poslední a velmi rozšířenou možností je možnost navštěvovat některý z nepovinných předmětů – kroužků. Pravidelně jsou otevírány kroužky, jejichž náplň koresponduje s prioritami školy, tj. kroužky cizích jazyků, informatiky, matematiky, češtiny, pohybových her aj.

Nadaným žákům v souladu s vývojem jejich školních dovedností umožňujeme rozšířit obsah vzdělávání nad rámec stanovený příslušným vzdělávacím programem.

Na základě odborných konzultací s pracovníky školního poradenského pracoviště je pro žáky nadané a mimořádně nadané zpracován třídním učitelem plán pedagogické podpory (PLPP).

V PLPP jsou vytyčeny požadované cíle a stanovena podpůrná opatření (PO), která přispívají k rozvoji nadání žáka. Respektují míru nadání žáka a jeho specifika.

Po třech měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření vytvořených na základě PLPP třídní učitel, výchovný poradce a ostatní vyučující vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů.

Mimořádně nadaným žákům naše škola poskytuje možnost vzdělávat se podle individuálního vzdělávacího plánu pro mimořádně nadaného žáka.

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením.

IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel i s rodiči mimořádně nadaného žáka.

Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn.

Individuální vzdělávací plán pro mimořádně nadaného žáka obsahuje:

- a) závěry doporučení školského poradenského zařízení
- b) závěry psychologického a speciálně pedagogického vyšetření, které blíže popisují oblast, typ a rozsah nadání a vzdělávací potřeby mimořádně nadaného žáka
- c) údaje o způsobu poskytování individuální pedagogické, speciálně pedagogické nebo psychologické péče mimořádně nadanému žákovi
- d) vzdělávací údaje o potřebě úprav v obsahu vzdělávání žáka, časové a obsahové rozvržení učiva, volbu pedagogických postupů, způsob zadávání a plnění úkolů, způsob hodnocení, úpravu zkoušek
- e) seznam doporučených učebních pomůcek, učebnic a materiálů
- f) určení pedagogického pracovníka školského poradenského zařízení, se kterým bude škola spolupracovat při zajišťování péče o mimořádně nadaného žáka
- g) personální zajištění úprav a průběhu vzdělávání mimořádně nadaného žáka

2.2.5 Začlenění průřezových témat

1. Osobnostní a sociální výchova (OSV)

Tematické okruhy	I. stupeň					II. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
OSOBNOSTNÍ ROZVOJ									
Rozvoj schopností poznávání	Čj-INT	Čj-INT	Čj-INT	Aj-INT		Př-INT VkZ-INT Tv-INT Vko-INT Vv-INT	Tv-INT Vv-INT Nj-P	Tv-INT Vko-INT Vv-INT	Př-INT Tv-INT Vko-INT
Sebepoznání a sebepojetí			Aj-P		Aj-INT	VkZ-INT Tv-INT Vko-INT Vv-INT	VkZ-INT Nj-INT Tv-INT Vv-INT	Nj-INT Tv-INT Vko-INT Vv-INT	Tv-INT Vv-INT
Seberegulace a sebeorganizace			JaS-INT	Pv-INT	Aj-INT ČaS-INT Pv-INT	Vko-INT	VkZ-INT	Vko-INT	Vko-INT
Psychohygiena						VkZ-INT Vko-INT Tv-INT	VkZ-INT Tv-INT	Vko-INT	
Kreativita	Pv-INT	Čj-INT Pv-INT	Čj-INT		Aj-INT Pv-INT Inf-INT	Čj-INT Tv-INT Inf-INT Dě-INT Dě-P Vko-INT Vv-INT Vv-P	Aj-INT Vv-INT Tv-INT Inf-INT Vv-INT Vv-P Nj-P	Tv -INT Vko-INT Vv-P Nj-P	Nj-P Tv-INT
SOCIÁLNÍ ROZVOJ									
Poznávání lidí		Čj-INT	Čj-INT		Aj-INT	Tv-INT Dě-INT Vko-INT	Aj-INT Tv-INT Vv-INT Nj-P	Tv-INT Vko-INT	Tv-INT Vko-INT
Mezilidské vztahy	JaS-INT	Čj-INT JaS-INT		Pv-INT	Aj-INT	Dě-INT Vko-INT Tv-INT	Čj-INT Nj-INT Nj-P VkZ-INT Tv-INT	Nj-INT Tv-INT Vko-INT Nj-P	Tv-INT Ze-INT Vko-INT
Komunikace	Čj-INT JaS-INT Hv-INT Pv-INT	Čj-INT Pv-INT Hv-INT	Čj-INT Pv-INT JaS-INT Aj-P Hv-INT	Čj-INT Aj-P Hv-INT	Čj-INT Pv-INT ČaS-INT Aj-INT Aj-P Hv-INT	VkZ-INT Tv-INT Inf-INT Dě-INT Vko-INT Vv-INT	VkZ-INT Nj-INT Tv-INT Aj-P	Tv-INT Vko-INT Vv-INT	Tv-INT Aj-P Ze-INT Vko-INT Vv-INT
Kooperace a kompetice	Čj-INT JaS-INT Hv-INT Pv-INT	Čj-INT Pv-INT Ma-INT Hv-INT	Čj-INT Pv-INT Ma-INT Hv-INT	Hv-INT	Čj-INT Pv-INT Ma-INT Hv-INT	Př-INT Ma-INT Fy-INT Tv-INT PČ-INT Hv-INT	Ma-INT Tv-INT PČ-INT Hv-INT	Che-INT Ma-INT Fy-INT Tv-INT Aj-INT PČ-INT Vko-INT Vv-INT Hv-INT	Che-INT Ma-INT Tv-INT Aj-INT PČ-INT Hv-INT Vv-INT Vko-INT Nj-P Mv-INT
MORÁLNÍ ROZVOJ									
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti			JaS-INT		Aj-INT ČaS-INT Inf-INT	Tv-INT Dě-INT Fy-INT	VkZ-INT Tv-INT	Fy-INT Vv-INT	Tv-INT Vko-INT Mv-INT
Hodnoty, postoje, praktická etika						Tv-INT	Tv-INT	Tv-INT Nj-P	Nj-INT Tv-INT Vv-INT Vko-INT

2. Výchova demokratického občana (VDO)

Tematické okruhy	I. stupeň					II. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Občanská společnost a škola	Tv-INT	Tv-INT	Tv-INT		Inf-INT				
Občan, občanská společnost a stát		JaS-INT	JaS-INT	Pv-INT	ČaS-INT Pv-INT	Inf-INT Pč-INT Dě-INT	VkZ-INT Aj-INT Pč-INT Vko-INT	Čj-INT Pč-INT Dě-INT	Inf-INT Pč-INT Dě-INT Vko-INT
Formy participace občanů v politickém životě							Vko-INT	Aj-INT	Dě-INT Vko-INT
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování						Dě-INT Vv-INT	Dě-INT Vko-INT		Aj-INT Ze-INT Dě-INT Vko-INT Mv-INT

3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

Tematické okruhy	I. stupeň					II. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Evropa a svět nás zajímá			Aj-INT	Aj-INT		Aj-INT Dě-INT	Nj-INT Aj-INT Dě-INT Vko-INT Vv-INT	Nj-INT Ze-INT Vv-INT	Ze-INT Vko-INT
Objevujeme Evropu a svět				Aj-INT		Čj-INT Aj-P	Aj-INT Aj-P Ze-INT Vko-INT	Aj-INT Ze-INT	Čj-INT Ze-INT Vko-INT
Jsme Evropané						Vv-INT	Vko-INT Vv-INT	Nj-INT Ze-INT Dě-INT Vv-INT	Aj-INT Nj-INT Dě-INT Vko-INT Vv-INT

4. Multikulturní výchova (MUV)

Tematické okruhy	I. stupeň					II. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kulturní diference				Čj-INT Vv-INT	Aj-INT Vv-INT		Čj-INT Nj-INT Ze-INT Vko-INT	Hv-INT	Ze-INT Hv-INT
Lidské vztahy		Tv-INT	Tv-INT	Čj-INT Tv-INT Vv-INT	Čj-INT Tv-INT Aj-INT Vv-INT	Tv-INT Aj-INT Vko-INT	VkZ-INT Tv-INT Aj-INT Aj-P Dě-INT Vko-INT	Tv-INT Dě-INT Vko-INT Vv-INT	Tv-INT Ze-INT Vko-INT
Etnický původ				Čj-INT Vv-INT	Aj-INT	Vko-INT	Dě-INT Vko-INT	Aj-INT Ze-INT	Nj-INT Ze-INT Dě-INT
Multikulturalita			Aj-INT		Tv-INT Aj-INT Aj-P	Aj-INT Čj-INT Vko-INT	Ze-INT Nj-INT Vko-INT Vv-INT	Čj-INT Aj-INT Aj-P Ze-INT	Nj-INT Ze-INT Vko-INT
Princip sociálního smíru a solidarity				Čj-INT	Aj-INT	Vko-INT	Vko-INT	Vko-INT Dě-INT	Aj-INT Mv-INT

5. Environmentální výchova (EV)

Tematické okruhy	I. stupeň					II. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Ekosystémy				ČaS-INT Vv-INT		Př-INT Ze-INT Vv-INT	Př-INT Ze-INT	Př-INT Ze-INT Dě-INT Vv-INT	Dě-INT Ze-INT
Základní podmínky života			JaS-INT	ČaS-INT Aj-INT Vv-INT		Př-INT VkZ-INT Aj-INT	Př-INT Fy-INT	Che-INT Př-INT	Che-INT Př-INT
Lidské aktivity a problémy životního prostředí			Pv-INT JaS-INT	ČaS-INT Vv-INT		Aj-INT Ze-INT Vv-INT	Fy-INT Ze-INT Vv-INT	Fy-INT Aj-INT Ze-INT Vv-INT	Che-INT Př-INT Fy-INT Ze-INT
Vztah člověka k prostředí	Tv-INT	JaS-INT Tv-INT	Tv-INT	Tv-INT	Tv-INT Vv-INT	VkZ-INT Tv-INT Aj-P Pč-INT Dě-INT	Př-INT Fy-INT Tv-INT Pč-INT Ze-INT Vv-INT	Př-INT Tv-INT Ze-INT Vv-INT	Př-INT Fy-INT Tv-INT Aj-INT Ze-INT Mv-INT

6. Mediální výchova (MV)

Tematické okruhy	I. stupeň					II. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení				Čj-INT	Čj-INT	Aj-INT Inf-INT VkZ-INT	VkZ-INT	Nj-INT Mv-SP	VkO-INT
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality						Čj-INT	VkO-INT VkZ-INT	Ze-INT Mv-SP	Ze-INT Dě-INT VkO-INT
Stavba mediálních sdělení						Čj-INT		Čj-INT Mv-SP	
Vnímání autora mediálních sdělení								Mv-SP	VkO-INT
Fungování a vliv médií ve společnosti				Čj-INT Tv-INT	Čj-INT Tv-INT	Vv-INT		Mv-SP	Čj-INT Dě-INT VkO-INT
Tvorba mediálního sdělení				Aj-INT	Aj-INT	Aj-INT	Nj-INT Nj-P Aj-INT Vv-INT	Aj-P Nj-P Mv-SP	Čj-INT Nj-INT Aj-INT Nj-P
Práce v realizačním týmu								Aj-INT Mv-SP Vv-INT	Aj-INT

Vysvětlivky:

INT – tematický okruh je integrován do předmětu

P – tematický okruh je začleněn formou projektu

SP – tematický okruh je součástí nového předmětu

Př.: Ze-INT – tematický okruh je integrován do předmětu Zeměpis

Povinné předměty:

Čj – Český jazyk a literatura	Aj – Anglický jazyk	Ma – Matematika
JaS – Já a svět	Nj – Německý jazyk	Hv – Hudební výchova
Tv – Tělesná výchova	Dě – Dějepis	VkO – Výchova k občanství
Fy – Fyzika	Př – Přírodopis	Ze – Zeměpis
VkZ – Výchova ke zdraví	Inf – Informatika	Vv – Výtvarná výchova
Mv – Mediální výchova	ČaS – Člověk a jeho svět	Pv – Pracovní výchova
	Che – Chemie	PČ – Pracovní činnosti
	UaK – Umění a kultura	

3 UČEBNÍ PLÁN

3.1 Učební plán pro I. stupeň

Vyučovací předmět	Ročník					Celkem hodin za předmět	Minimální dotace	
	1.	2.	3.	4.	5.			
Český jazyk a literatura	7+2	7+2	7+2	6+2	6+2	43	33	10
Anglický jazyk	0	0	3	3	3	9	9	0
Matematika	4	4+1	4+1	4+1	4+1	24	20	4
Informatika	0	0	0+1	1	1	3	2	1
Já a svět	2	2	2	0	0	6	11	0
Člověk a jeho svět	0	0	0	2+1	3	6		1
Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	12	0
Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7		0
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	10	0
Pracovní výchova	1	1	1	1	1	5	5	0
Celková časová dotace za ročník	20	21	25	26	26	118		
Disponibilní časová dotace pro I. stupeň								16
Celkem hodin za předměty						118		
Povinný počet hodin na ročník	18-22	18-22	22-26	22-26	22-26			

Poznámky k učebnímu plánu

Český jazyk a literatura

Předmět je posílen v každém ročníku o 2 hodiny týdně. Všechny navýšené hodiny byly použity z disponibilní časové dotace. Hodinová dotace koresponduje s prioritami školy.

Matematika

V tomto předmětu dochází k posílení z disponibilní časové dotace o 1 hodinu ve 2., 3., 4. a 5. ročníku. Hodinová dotace koresponduje s prioritami školy.

Informatika

Tento předmět zavádíme s předstihem již ve 3. ročníku a využíváme 1 hodinu z disponibilní časové dotace.

Já a svět

Předmět byl přejmenován a jeho obsah vychází z původního předmětu Prvouka. Název lépe vystihuje jeho náplň.

Člověk a jeho svět

Předmět vznikl sloučením původních předmětů Přírodověda a Vlastivěda ve 4. a 5. ročníku, protože náplň přesahuje rámec obou předmětů a koresponduje i s novými učebnicemi. V platnosti od 1. 9. 2012. Tento předmět je ve 4. ročníku posílen o 1 hodinu týdně. Navýšená hodina je použita z disponibilní časové dotace.

Pracovní výchova

Předmět byl přejmenován a jeho obsah vychází z původního předmětu Pracovní činnosti. Název lépe vystihuje jeho náplň.

3.2 Učební plán pro II. stupeň

Vyučovací předmět	Ročník				Celkem hodin za předmět	Minimální dotace	
	6.	7.	8.	9.			
Český jazyk a literatura	4+1	4+1	3+1	4+1	19	15	4
Anglický jazyk	3+1	3+1	3+1	3	15	12	3
DALŠÍ CIZÍ JAZYK Německý jazyk	0	2	2	2	6	6	
Matematika	4+1	3+1	4+1	4+1	19	15	4
Informatika	1	1	1	1	4	4	0
Dějepis	2	2	1	2	7	10	0
Výchova k občanství	0+1	1	1	1	4		1
Mediaální výchova	0	0	0	0+1	1		1
Fyzika	2	1+1	2	1	7	20	1
Chemie	0	0	2	2	4		0
Přírodopis	1+1	1+1	2	1	7		2
Zeměpis	1	1	1+1	2	6		1
Umění a kultura (Výtvarná + Hudební výchova)	3 (2Vv, 1Hv)	2 (1Vv, 1Hv)	2 (1Vv, 1Hv)	2 (1Vv, 1Hv)	9	9	0
Výchova ke zdraví	1	1	0	0	2	10	0
Tělesná výchova	2	2	2	2	8		0
Pracovní činnosti	0+1	1	1	1	4	3	1
Celková časová dotace za ročník	30	30	31	31	122		
Disponibilní časová dotace pro II. stupeň							18
Celkem hodin za předměty					122		
Povinný počet hodin na ročník	28-30	28-30	30-32	30-32			

Poznámky k učebnímu plánu

Český jazyk a literatura

Předmět je posílen v 6., 7., 8. a 9. ročníku o 1 hodinu. Všechny navýšené hodiny byly použity z disponibilní časové dotace. Hodinová dotace koresponduje s prioritami školy.

Anglický jazyk

Předmět je posílen v 6., 7. a 8. ročníku o 1 hodinu. Všechny navýšené hodiny byly použity z disponibilní časové dotace. Hodinová dotace koresponduje s prioritami školy.

Matematika

Tento předmět je posílen z disponibilní časové dotace o 1 hodinu v 6., 7., 8. a 9. ročníku. Hodinová dotace koresponduje s prioritami školy.

Informatika

Předmět navazuje na jednohodinovou dotaci z prvního stupně.

Výchova k občanství

Předmět byl přejmenován a jeho obsah vychází z původního předmětu Občanská výchova. V 6. ročníku dochází k posílení o 1 hodinu z disponibilní časové dotace.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost

Mediální výchova

V této vzdělávací oblasti vznikl předmět Mediální výchova. Předmět má dotaci 1 hodinu týdně, která byla využita z disponibilní časové dotace. Předmět zahrnuje všechny tematické okruhy průřezového tématu Mediální výchova.

Fyzika

Předmět je posílen z disponibilní časové dotace o 1 hodinu v 7. ročníku.

Přírodopis

Tento předmět je posílen z disponibilní časové dotace o 1 hodinu v 6. a 7. ročníku.

Zeměpis

V tomto předmětu dochází k posílení z disponibilní časové dotace o 1 hodinu v 8. ročníku.

Umění a kultura

Předmět byl přejmenován a jeho obsah je tvořen původními předměty Hudební výchova a Výtvarná výchova. V platnosti od 1. 9. 2009.

Výchova ke zdraví

Předmět byl přejmenován a jeho obsah vychází z původního předmětu Rodinná výchova.

Pracovní činnosti

Tento předmět je posílen z disponibilní časové dotace o 1 hodinu v 6. ročníku.

Další cizí jazyk – Německý jazyk

Z šestihodinové povinné časové dotace jsou využity 2 hodiny do 7., 8. a 9. ročníku

4 UČEBNÍ OSNOVY

4.1 Vzdělávací oblast – Jazyk a jazyková komunikace

4.1.1 Vzdělávací obor – Český jazyk a literatura

4.1.1.1 Vyučovací předmět – Český jazyk a literatura

4.1.1.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Charakteristika vyučovacího předmětu – I. stupeň – 1. období

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících 1. období, tedy v 1., 2. a 3. ročníku 9 hodin týdně. Disponibilní dotace z výše uvedeného tvoří v každém ročníku 2 hodiny týdně.

Vzdělávání v předmětu Český jazyk a literatura směřuje k ovládnutí základních jazykových jevů pro dorozumívání v ústní i písemné podobě. Vede k osvojování a rozvíjení čtenářských schopností a k využívání různých zdrojů informací např. ze slovníků, encyklopedií, katalogů ap., pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných pro další vývoj.

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura je úzce spjat s ostatními vyučovacími předměty:

- Výtvarná a pracovní výchova – aplikace výtvarných postupů a technik (základy kresby, pracovní postup, správná manipulace s psacími potřebami...)
- JaS – moje rodina a domov (orientace v rodinných vztazích, adresa...)

Předmětem prolínají průřezová témata:

OSV - rozvoj schopností poznávání, kooperace, komunikace, kreativita, poznávání lidí, mezilidské vztahy (jazykový projev odpovídající konkrétnímu období, četba, přednes, čtenářské dovednosti, gramatická pravidla, základní literární pojmy, produkce i reprodukce textu, rozhovor, sociální role, užití pozdravu, společenská hierarchie, umělecké prožitky)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky ke stálému zdokonalování čtení
- vytváříme podmínky pro získávání dalších informací potřebných k práci
- stanovujeme dílčí vzdělávací cíle v pravopisu

žák

- operuje s obecně užívanými termíny
- vyhledává a třídí informace

Kompetence k řešení problémů

výchovné a vzdělávací strategie

- hodnotíme práci žáků způsobem, který žákům umožňuje vnímat vlastní pokrok

žák

- navrhuje různá řešení problémů, dokončuje úkoly a zdůvodňuje své závěry
- vzájemně si s ostatními radí a pomáhá

Kompetence komunikativní

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky k výstižnému a kultivovanému projevu

žák

- dokáže prezentovat své myšlenky a názory

Kompetence sociální a personální

výchovné a vzdělávací strategie

- organizujeme práci ve skupinách, aby žáci spolupracovali při řešení problémů
- vedeme žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů a k vzájemnému respektu
- vytváříme příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky

žák

- respektuje pokyny pedagogů

Kompetence občanské

výchovné a vzdělávací strategie

- využíváme literatury naučné i vědecké k vytváření postoje k přírodě, k životnímu prostředí
- připravujeme pro žáky s postižením vhodně přizpůsobené pracovní materiály

žák

- učí se zvládat komunikaci i ve vyhraněných situacích

Kompetence pracovní

výchovné a vzdělávací strategie

- připravujeme pro žáky s postižením vhodně přizpůsobené pracovní materiály
- vedeme žáky k organizování a plánování učení
- zajímáme se o to, jak žákům vyhovuje způsob výuky

žák

- dodržuje dohodnutou kvalitu práce, postupy, termíny

Kompetence digitální

výchovné a vzdělávací strategie

- podporujeme žáky v získání dovedností a návyků spojených s psaním na dotykovém displeji a v orientaci v rozložení jednotlivých znaků, velkých a malých písmen, číslic a symbolů na klávesnici
- vedeme žáky k dodržování základních hygienických návyků při práci s digitálními technologiemi
- učíme žáky využívání navigace v různých prostředích obrazovky (např. šipky, mapy stránek, nelineární navigace)

žák

- seznamuje se s digitálními technologiemi v souvislosti s jazykovým vyučováním

Charakteristika vyučovacího předmětu – I. stupeň – 2. období

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Český jazyk se vyučuje jako samostatný předmět ve 2. období, které je tvořeno 4. a 5. ročníkem, 8 hodin týdně. Disponibilní dotace z výše uvedeného tvoří v každém ročníku dvě hodiny týdně.

Vzdělávání v předmětu Český jazyk směřuje k:

- ovládnutí základních jazykových jevů pro dorozumívání v ústní i písemné podobě
- osvojování a rozvíjení čtenářských schopností
- využívání různých zdrojů informací – např. slovníky, encyklopedie, katalogy pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných pro další vývoj

Vyučovací předmět Český jazyk je úzce spjat s ostatními vyučovacími předměty:

- Výtvarná a pracovní výchova – aplikace výtvarných postupů a technik (prázdniny, kresba a malba osoby, ilustrace...)
- ČaS – státy a národnosti, Česká republika

Předmětem prolínají průřezová témata:

OSV – kooperace, komunikace (ovládání gramatiky, práce s chybou; čtení s porozuměním textů odpovídajících požadavkům konkrétního období; ovládání všech náležitostí hlasité i tiché četby, recitace; komparace různých vydání stejného literárního díla; správně vedený dialog, praktické užití různých druhů komunikace)

MUV - kulturní difference, lidské vztahy, etnický původ, princip solidárního smíru a solidarity (poznávání vlastního kulturního zakotvení, uplatňování principu slušného chování, rovnocennost všech etnických skupin a kultur, odlišnost lidí i jejich vzájemná rovnost, vztahy mezi kulturami)

MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, fungování a vliv médií (povídání si o divadle, rozhlasových a televizních pořadech, rozdíly mezi druhy literatury, debata o hercích, postavách z knih).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky ke stálému zdokonalování čtení
- vytváříme podmínky pro získávání dalších informací potřebných k práci
- stanovujeme dílčí vzdělávací cíle v pravopisu

žák

- je motivován k aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu

Kompetence k řešení problémů

výchovné a vzdělávací strategie

- hodnotíme práci žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

žák

- navrhuje různá řešení problémů, dokončuje úkoly a zdůvodňuje své závěry

Kompetence komunikativní

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky k výstižnému a kultivovanému projevu

žák

- dokáže prezentovat své myšlenky a názory

Kompetence sociální a personální

výchovné a vzdělávací strategie

- organizujeme práci ve skupinách, aby žáci spolupracovali při řešení problémů
- vedeme žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů a k vzájemnému respektu
- vytváříme příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky

žák

- respektuje pokyny pedagogů

Kompetence občanské

výchovné a vzdělávací strategie

- využíváme literatury naučné i vědecké k vytváření postoje k přírodě, k životnímu prostředí
- připravujeme pro žáky s postižením vhodně přizpůsobené pracovní materiály

žák

- zvládne komunikaci i ve vyhraněných situacích

Kompetence pracovní

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky k organizování a plánování učení
- zajímáme se, jak žákům vyhovuje způsob výuky
- požadujeme dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů

žák

- dodržuje dohodnutou kvalitu práce, postupy, termíny

Kompetence digitální

výchovné a vzdělávací strategie

- učíme žáky vybírat vhodné technologie s ohledem na zvolený formát sdělení (SMS, e-mail, chat) a pro sdílení výsledků samostatné nebo společné práce
- umožňujeme žákům využívání online slovníků (slovník spisovné češtiny, slovník cizích slov)

žák

- vyhledává informace a pracuje s nimi

Charakteristika vyučovacího předmětu – II. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Český jazyk a literatura je vyučovacím předmětem o třech složkách: jazykové, slohové a literární v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem. Vyučovací předmět Český jazyk a literatura vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7. a 9. ročníku 5 hodin týdně, v 8. ročníku pak 4 hodiny týdně. Všechny ročníky II. stupně jsou dotovány jednou hodinou českého jazyka týdně z disponibilní časové dotace.

Vzdělávání v oboru Český jazyk a literatura je zaměřeno na rozvíjení kultivovaného písemného i ústního projevu, vyjádření reakcí a pocitů žáků, pochopení role v různých komunikačních situacích, orientaci při vnímání okolního světa i sebe sama, porozumění různým druhům psaných i mluvených jazykových projevů, poznání záměru autora – hlavní myšlenky, vnímání literatury jako specifického zdroje poznání a prožitků, využívání různých zdrojů informací (slovníky, bibliografie, internet) pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných k dalšímu vzdělávání a sebevzdělávání.

Vyučovací obor Český jazyk a literatura je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

- Zeměpis – orientace v prostoru, územní rozsah států, historický a současný stav států
- Umění a kultura – propojení literatury a grafiky (animace, komiks, ilustrace), vztah k hudbě (lidové písně, ŮLS, písničkáři, underground, beat generation...)
- Cizí jazyky – významní spisovatelé a jejich tvorba, vliv současných médií (přejímání slov vlivem společenských událostí, technologií, sociálních sítí, moderních forem komunikace...)
- Výchova k občanství – multikulturalita, moderní válečné konflikty, fungování společnosti – odraz v literárních dílech, mediální komunikaci
- Dějepis – významné historické okamžiky a jejich rezonance v literatuře (např. období Velké Moravy – misijní činnost Konstantina a Metoděje, husitství, veleslavínské období, období národního obrození)

Předmětem prolínají průřezová témata:

OSV – kreativita, mezilidské vztahy – mluvní cvičení, verbální a neverbální sdělení, poznávání lidí dle příběhů, dovednost zapamatovat si, sociální dovednosti, mezilidské vztahy, řešení problémů, slohové práce (charakteristika, popis, úvaha), produkce i reprodukce psaného i mluveného projevu, aplikace literární vědy...)

VDO – občan, občanská společnost a stát – demokratické zásady v literárních dílech spisovatelů, formování volných a charakterových rysů (sebekontrola, rozvíjení vynalézavosti, nápaditosti, tvořivosti, ...)

VMEGS – objevujeme Evropu a svět – poznávání života v jiných zemích - světoví autoři, vliv historických událostí na literaturu (dobrodružná literatura, realistický román, válečná a meziválečná literatura...)

MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, stavba mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti, tvorba mediálního sdělení – výběr literatury, mediální sdělení a jeho

hodnocení, reklama, zpravodajství, média v každodenním životě, komparace medií dnes a dříve a jejich působení, individuální vnímání mediálního obsahu (četba, poslech...), rozlišení reality a fikce...

MUV – kulturní diference, multikulturalita – Češi a národní obrození, poznávání jiných kultur prostřednictvím literárních textů...

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

výchovné a vzdělávací strategie

- zadáváme úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů
- vedeme žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- zadáváme úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- vedeme žáky k zamyšlení nad historickým vývojem

žák

- vyhledává a třídí informace a propojuje je do širších významových celků
- osvojuje si základní jazykové a literární pojmy
- operuje s obecně využívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení
- propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si tvoří komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy

Kompetence k řešení problémů

výchovné a vzdělávací strategie

- zařazujeme rozmanité aktivity (diskuse, výklad, kreslení, řešení problémů, ICT, AV technika)
- zařazujeme metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením
- vedeme žáky ke kritickému myšlení a logickému uvažování

žák

- vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky
- využívá získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení
- samostatně řeší problémy a volí vhodné způsoby řešení
- kriticky přemýšlí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit svá rozhodnutí a uvědomuje si zodpovědnost za ně

Kompetence komunikativní

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky k přesnému a výstižnému vyjadřování
- zařazujeme do výuky diskusi
- vedeme žáky k věcnému argumentování
- vedeme žáky k práci s různými typy textů
- vedeme žáky k využívání informačních a komunikačních prostředků

žák

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně a kultivovaně se vyjadřuje ústně i písemně
- naslouchá promluvám druhých lidí a vhodné na ně reaguje
- účinně se zapojuje do diskuse a vhodně obhajuje své názory
- rozumí různým typům textů a záznamů
- využívá informačních a komunikačních prostředků pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

výchovné a vzdělávací strategie

- vytváříme příznivé klima třídy
- dodáváme žákům sebedůvěru
- podle potřeby žákům v činnostech pomáháme

žák

- účinně spolupracuje ve skupině
- podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy
- věcně argumentuje a respektuje názory druhých

Kompetence občanské

výchovné a vzdělávací strategie

- reflektujeme při výuce společenské i přírodní dění
- vedeme žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- motivujeme žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- pěstujeme v žácích vztah k tradicím, národnímu, historickému a kulturnímu dědictví

žák

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí
- chrání naše tradice, kulturní i historické dědictví, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí
- odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy

Kompetence pracovní

výchovné a vzdělávací strategie

- požadujeme dodržování dohodnuté kvality práce
- umožňujeme žákům vzájemně si radit a pomáhat
- vedeme žáky k využívání znalostí v běžné praxi

žák

- dodržuje hygienu práce
- dodržuje bezpečnostní pravidla pro práci s výpočetní technikou
- využívá svých znalostí v běžné praxi
- dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky
- využívá svých znalostí v běžné praxi

Kompetence digitální

výchovné a vzdělávací strategie

- učíme žáky zásady správné elektronické (především e-mailové) komunikace
- učíme žáky pracovat s textovým editorem a správně aplikovat zásady typografie
- vedeme žáky k samostatnému vyhledávání a digitálnímu zpracování informací a prezentaci výsledků své práce
- učíme žáky rozvrhnout si a zpracovat vlastní projekt s audio výstupem pomocí vhodných aplikací

žák

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby a využívá jich při učení
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práce, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

4.1.1.1.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

I. STUPEŇ

1. období (1. – 3. ročník)

1. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
	ŽÁK		
Čtení	- čte jednoduchý text s porozuměním - recituje kratší básnický text - zná některá rozpočítávadla a říkanky - orientuje se v textu Slabikáře a jiných textech pro děti - zná některý dětský časopis - učí se pozorně a soustředěně naslouchat - aktivně reaguje vhodnými otázkami	- zjišťování úrovně a rozvoj řečových dovedností, zrakového vnímání, soustředěnosti, pozornosti a paměti - hlásky v pořadí podle Slabikáře - otevřená slabika - dvojslabičná slova - zavřená slabika - slabika se dvěma souhláskami na počátku - dvojhlásky - víceslabičná slova - slabikotvorné r, l - shluk souhlásek - slabiky dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě	OSV – rozvoj schopností poznávání DG – před zahájením práce s digitálními technologiemi si připraví své pracovní místo s pomocí učitele DG – základní hygienické návyky při práci s digitálními technologiemi
Psaní	- píše správné tvary písmen a číslic ve větší velikosti a liniatuře - píše a spojuje písmena, slabiky a slova - dodržuje správné pořadí písmen a úplnost slova - převádí slova z mluvené podoby do podoby psané - opisuje a přepisuje přiměřený text - dodržuje úhlednost a čitelnost psaného projevu - dodržuje základní hygienické pracovní návyky	- kresebné cviky pro uvolnění zápěstí a ruky - přípravné psací cviky - nácvik psaní písmen podle Slabikáře a písanek	Vv – základy kresby
Sloh	- odpovídá na otázky k textu - řadí obrázky podle dějové posloupnosti	- texty ve Slabikáři a časopisech	

	- zkouší jednoduše dokončit text		
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
	ŽÁK		
Mluvnice	- spisovně se vyjadřuje z hlediska slovní zásoby, gramatické správnosti a kultury mluveného projevu odpovídajících možnostem žáka 1. třídy - ovládá základní techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost) - rozlišuje slabiky, slova, věty - mluví srozumitelně - vyjadřuje svoji zkušenost, dodržuje pořádek slov ve větě - seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich příběh	- rozlišování hlásek sluchem - správná výslovnost všech hlásek, souhláskových skupin - správná intonace vět - rozdělování slova na slabiky a hlásky	OSV – kooperace, komunikace
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
	ŽÁK		
	- poslouchá literární texty - zkouší napodobovat pěkný přednes - vyjadřuje své pocity z přečteného textu - přednáší z paměti veršovaný text	- poslech literárních textů - ukázky knih a ilustrací - návštěva knihovny - návštěva divadelních představení	OSV – kooperace, komunikace

2. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
	ŽÁK		
Čtení	- plynule čte jednoduchý text s porozuměním - učí se používat správný výraz a intonaci - recituje báseň - převypráví přečtený text - domýšlí jednoduché příběhy - orientuje se v textu - zkouší vyhledávat důležité údaje - všímá si spojitosti textu s ilustrací	- čtenářský výcvik podle textů čítanky - využití mimočítankové četby - práce s dětskými časopisy	OSV – rozvoj schopností poznání, kreativita DG – před zahájením práce s digitálními technologiemi si připraví své pracovní místo podle nastavených pravidel DG – základní hygienické návyky při práci s digitálními technologiemi
Psaní	- píše písmena a číslice podle normy psaní v přirozené velikosti a liniatuře - dodržuje sklon písma správně spojuje písmena, slabiky - zachovává rozestup písmen - píše jednoduchý text průběžně se učí správně užívat velká písmena ve slovech i větách - umí užívat diakritická znaménka za větou - dodržuje požadavky na čitelnost, úhlednost a celkovou úpravu projevu - umí napsat svou adresu a jednoduché přání - provádí kontrolu svého písemného projevu - dodržuje základní hygienické pracovní návyky	- předepsané písanky - adresa	JaS – moje rodina a domov
Sloh	- zkouší jednoduše popsat danou věc - umí správně pozdravit dospělé a děti - použije vhodnou omluvu, vyjadřuje se srozumitelně a vhodně v dané situaci	- omluva, pozdrav - oslava v rodině, blahopřání z ciziny - pohádka – vyprávění - osnova podle obrázků - moje oblíbená hračka – popis - dopravní prostředky, bezpečnost v silničním	JaS – moje rodina a domov OSV – mezilidské vztahy, komunikace, poznávání lidí

		provozu - zraněný kamarád - Den matek, Den Země - pozvánka – dopis kamarádovi	
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
	ŽÁK		
Mluvnice	- umí se vyjadřovat spisovně - volí vhodná slova při vyprávění - vyjadřuje srozumitelně své zkušenosti - všímá si významů slov - rozeznává věty dle postoje mluvčího	- abeceda – řazení slov - věta a druhy vět - slovo a slovní význam - slova nadřazená, podřazená, souřadná, protikladná, mnohoznačná, souznačná - slova spisovná a nespisovná - slovo, slabika, hláska, dělení slov na konci řádku - dělení hlásek - samohlásky, dvojhlásky, psaní ú–ů - souhlásky – pravopis tvrdé a měkké slabiky - slovní druhy – podstatná jména, slovesa, spojky, číslovky, předložky – seznámení - pravopis skupin dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě - psaní párových souhlásek p–b, d–t, d’–t’, z–s, ž–š, v–f, h–ch - věta jednoduchá a souvětí	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
	ŽÁK		
	- pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností - poslouchá literární texty - přednáší báseň - dramaturguje text	- využití čítanek, dětských knih, dětských časopisů - návštěva školní a městské knihovny - divadelní a filmová představení - literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, verš, rým	OSV – kooperace, komunikace

3. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
	ŽÁK		
Čtení	- využívá získaných čtenářských dovedností a návyků při četbě přiměřených textů - recituje básnický text; orientuje se v textu knih určených dětem - vyjadřuje svůj postoj k přečtenému textu - domýšlí příběhy, pokouší se o vymyšlení vlastního příběhu - chápe četbu jako zdroj informací o světě i o sobě	- využití čítanek, mimočítankové četby, dětských časopisů - rozhovory o shlédnutých filmech	OSV – rozvoj schopností poznávání, kreativita DG – před zahájením práce s digitálními technologiemi si samostatně připraví své pracovní místo DG – dodrží vymezený čas určený pro práci s digitálními technologiemi
Psaní	- píše písmena a číslice podle normy psaní v přirozené velikosti a liniatuře - píše čitelně a přiměřeně hbitě - správně píše obvyklá vlastní jména - provádí kontrolu vlastního písemného projevu - dodržuje základní hygienické pracovní návyky	- využití předepsaných písanek	DG – technika psaní na klávesnici a na dotykovém zařízení
Sloh	- vyjadřuje se v jednoduchých formách psaného projevu - umí napsat krátký dopis	- popis pracovního postupu - přípravy na cestu - jsme různí a přeci stejní - svátky a obyčeje - telefonování - záliby a volný čas - popis osoby - dokončení příběhu - vyprávění podle osnovy - naše vlast - kam na prázdniny	Pv – tvorba podle pracovního postupu
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
	ŽÁK		
Mluvnice	- pracuje s mluvnickými kategoriemi podstatných jmen	- opakování z 2. ročníku - slovo a slovní význam - slova příbuzná	

	- skloňuje podstatná jména, určuje osobu, číslo a čas u sloves, časuje slovesa - zvládá přehled vyjmenovaných slov - upevňuje si pravopis i–y po obojetných souhláskách - rozlišuje slovní druhy - rozlišuje slova ohebná od neohebných a umí zařadit základní příklady ke slovním druhům - rozlišuje větu od souvětí - pozná základní skladebnou dvojici - pracuje s holou větou porovnává význam slov - všímá si spisovné podoby slov a porovnává je s užívanými nespisovnými slovy	- slovní přízvuk - souhlásky – měkké, tvrdé, obojetné; - vyjmenovaná slova po b - význam slov s by–bi - vyjmenovaná slova po l - význam slov s ly–li - vyjmenovaná slova po m - význam slov s my–mi - vyjmenovaná slova po p - význam slov s py–pi - vyjmenovaná slova po s - význam slov se sy–si - vyjmenovaná slova po v - význam slov s vy–vi - vyjmenovaná slova po z - význam slov se zy–zi - slovní druhy - podstatná jména – číslo, rod, pád - podstatná jména – skloňování - slovesa – osoba, číslo, čas - slovesa – časování - slovesa – infinitiv, slovesa zvrtná - základní skladební dvojice - věta a souvětí	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
	ŽÁK		
	- osvojuje si základní literární pojmy, literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka, spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, režisér, verš, rým, přirovnání	- přednes vhodných literárních textů - volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu - dramatizace - vlastní výtvarný doprovod - poslech literárních textů	OSV – kooperace, komunikace, poznávání lidí

2. období (4. – 5. ročník)

4. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
	ŽÁK		
	- seznamuje se s osnovou projevu, s členěním textu na odstavce	- vyprávění – zážitky z prázdnin, popis osoby, popis věci a děje	Vv – téma prázdnin, kresba či malba osoby, spolužáka
	- vypravuje s použitím plnovýznamových sloves a využitím vhodných spojek - umí výstižně a stručně telefonovat	- Vánoce, tradice a zvyky - vyprávění podle obrázku - osnova - telefonujeme - SMS	MUV – kulturní diference, lidské vztahy; princip sociálního smíru a tolerance
	- posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	- oznámení - pozvánka - dopis - adresa	
	- vyjadřuje se též pomocí souvětí	- vyjadřovací prostředky - pohlednice z dovolené	ČaS – státy, národnosti, naše republika
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
	ŽÁK		
	- porovnává význam slov, všímá si spisovné podoby slov a porovná je s užívanými nespisovnými slovy - slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	- nauka o slově - význam slov, spisovná a nespisovná čeština	MUV – etnický původ, kulturní diference
	- zná stavbu slov	- stavba slova: kořen, příponová část, předponová část - předpona x předložka	
	- píše správně i/y po obojetných souhláskách - určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech	- opakování vyjmenovaných slov - opakování skladebních dvojic - slovní druhy	ČaS – státy, národnosti
	- skloňuje podstatná jména	- podstatná jména – skloňování, vzory rodu středního	
	- skloňuje podstatná jména	- podstatná jména – skloňování, vzory rodu ženského	

	- skloňuje podstatná jména	- podstatná jména – skloňování, vzory rodu mužského	
	- časuje slovesa	- slovesa – časy - slovesný způsob	
	- rozlišuje větu jednoduchou a souvětí - vhodně změní větu jednoduchou v souvětí, užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje, pracuje s holou větou - odlišuje řeč přímou a nepřímou, - vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	- skladba věty - souvětí a jeho stavba - seznámení: řeč přímá, nepřímá	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
	ŽÁK		
	- prokazuje, že textu porozuměl	- zdokonalení se ve čtení, práce s textem	
	- čte plynule a správně	- výcvik ve čtení: správné a plynulé čtení uměleckých a populárně-naučných textů (učebnice pro různé předměty) se správným přízvukem slovním i větným, s přirozenou intonací a správným frázováním	OSV – komunikace
	- využívá poznatků z četby v dalších školních činnostech	- uvědomělé tiché čtení	
	- hovoří souvisle o přečteném textu, vyjadřuje své názory a pocity	- recitace - reprodukce obsahu textu	
	- seznamuje se s literárními pojmy (přírovnání, bajka, dramatizace, próza, poezie, encyklopedie)	- odlišení básně od prózy	
	- vyjadřuje své pocity z četby, z poslechu pořadu, z divadelního či televizního představení	- hodnocení postav literárního díla a určení jejich vzájemného vztahu	
	- snaží se vyjádřit své názory a pocity	- povídáme si o divadle, rozhlasových a televizních pořadech	MV – fungování a vliv médií ve společnosti
	- vyhledává informace ve slovnících a dalších různých textech	- proč čteme a o čem	

	- zaznamenává si zajímavé myšlenky	- hledáme motivy činů literárních postav	
	- orientuje se v nabídce dětské literatury	- jaké ilustrace nás zaujaly a proč	Vv – ilustrace
	- využívá pro vlastní četbu školní a místní knihovnu	- všímáme si různých vydání stejných knih (i ilustrace) - které hrdiny dětských seriálů obdivujeme a proč	
	- všímá si rozdílů zpracování textu krásné literatury a literatury uměleckonaučné	- literární útvary – pohádka, pověst, povídka, bajka, poezie	MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, reklama
	- vyhledává informace v učebnicích, dětských encyklopediích a na internetu	- poznáváme základy literatury - poezie, próza, divadlo, film - kulturní život	DG – přečte s porozuměním elektronický text přiměřeného rozsahu, napíše SMS, vhodně využije emotikony, porozumí významu piktogramu DG – vyhledávací čtení a využívání klíčových slov, čtení elektronických textů, význam piktogramů DG – pravidla bezpečnosti elektronické komunikace, SMS

5. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
	ŽÁK		
	- zachází s grafickými a psacími materiály a pomůckami, dodržuje základní hygienické a pracovní návyky	- písemné formy společenského styku: psaní adres, pohlednic, blahopřání, korespondenční lístek – správné a účelné rozvržení daného prostoru	
	- píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	- popis předmětu (zvířete/osoby) a popis pracovního postupu	
	- píše podle normy psaní v přirozené velikosti a liniatuře se správným sklonem písma a rozstupem, posuzuje úplnost, či neúplnost jednoduchého sdělení	- psaní dopisů s jednoduchým obsahem (pozdání, zpráva, oznámení) - formální úprava dopisu, úhlednost, čitelnost	
	- vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	- mluvený projev, zdvořilé vystupování, dialog, telefonování, vzkaz	OSV – komunikace, kooperace
	- vyjadřuje se v jednoduchých formách společenského a úředního styku	- písemné formy úředního styku: vyplňování tiskopisů písemné vyjádření vzkazu, informace, SMS	
	- uplatňuje svůj osobitý rukopis při dodržení úhlednosti, čitelnosti a plynulosti písemného projevu a respektování základů kultury	- kultura písemného vyjadřování: stručné zápisy z učebního textu – účelnost, stručnost, čitelnost	
	- opisuje a přepisuje text, píše diktát a autodiktát, provádí kontrolu napsaného textu, rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	- zápisy do sešitů, poznámky - výpisy údajů ze slovníku, encyklopedie - popis postupu děje, popis činnosti, místnosti apod.	
	- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas		

	- sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	- vypravování	
	- rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	- reklamní komunikace	
	- volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru, rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	- mluvený projev, komunikační situace	
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
	ŽÁK		
	- užívá průběžně spisovnou výslovnost a pravopis, píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách, zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	- gramatické kategorie jmenné, slovesné	
	- pracuje s Pravidly českého pravopisu	- vyjmenovaná slova	
	- určuje slovní druhy, rozumí jejich významu	- synonyma, antonyma, význam slov, slovní druhy	
	- zařazuje podstatná jména ke vzorům	- vzory podstatná jmen, koncovky podstatných jmen	
	- rozšiřuje slovní zásobu	- slova příbuzná – kořen, předpona, přípona	
	- rozezná pojmy podmět, přísudek, vyhledá základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty, užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	- skladba – shoda podmětu s přísudkem	
	- orientuje se v pravidlech pravopisu shody podmětu s přísudkem	- rod střední a ženský	
	- orientuje se v pravidlech pravopisu shody podmětu s přísudkem	- rod mužský	
	- využívá přídavná jména při stylistickém projevu ústním i písemném	- tvarosloví – slovní druhy	
	- určuje gramatické	- gramatické kategorie	

	kategorie podstatných jmen	podstatných jmen	
	- určuje koncovky u sloves podle shody podmětu s přísudkem	- shoda podmětu s přísudkem	
	- rozlišuje druhy zájmen; - umí pracovat se slovesnými kategoriemi	- přídavná jména – zájmena – druhy, skloňování	
	- rozpoznává koncovky podstatných jmen podle jejich vzorů	- koncovky podstatných jmen	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
	ŽÁK		
	- prokazuje, že textu porozuměl	- zdokonalení se ve čtení, práce s textem	
	- čte plynule a správně	- výcvik ve čtení: správné a plynulé čtení uměleckých a populárně-naučných textů (učebnice pro různé předměty) se správným přízvukem slovním i větným, s přirozenou intonací a správným frázováním	
	- využívá poznatků z četby v dalších školních činnostech	uvědomělé tiché čtení	
	- hovoří souvisle o přečteném textu, vyjadřuje své názory a pocity	- recitace - reprodukce obsahu textu	
	- seznamuje se s literárními pojmy (přirovnání, bajka, dramatizace, próza, poezie, encyklopedie), rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů, při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	- odlišení básně od prózy pohádka, pověst, bajka	
	- vyjadřuje své pocity z četby a zaznamenává je, z poslechu pořadu, z divadelního či televizního představení	- hodnocení postav literárního díla a určení jejich vzájemného vztahu	MUV – lidské vztahy – vztahy mezi kulturami
	- snaží se vyjádřit své názory a pocity, tvoří vlastní literární text na dané téma	- povídáme si o divadle, rozhlasových a televizních pořadech	MV – fungování a vliv médií ve společnosti
	- vyhledává informace ve slovnících a dalších různých textech	- proč čteme a o čem	
	- zaznamenává si zajímavé myšlenky	- hledáme motivy činů literárních postav	

	- orientuje se v nabídce dětské literatury	- jaké ilustrace nás zaujaly a proč	Vv – ilustrace
	- využívá pro vlastní četbu školní a místní knihovnu	- všímáme si různých vydání stejných knih (i ilustrace) - které hrdiny dětských seriálů obdivujeme a proč	
	- všímá si rozdílů zpracování textu krásné literatury a literatury uměleckonaučné	- kterou knihu či divadelní představení můžeme doporučit jiným - chodíme do divadla, vyprávíme si o představeních, hercích, životě divadla, literární útvary – pohádka, pověst, povídka, bajka, poezie	MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, reklama
	- vyhledává informace v učebnicích, dětských encyklopediích a na internetu	- poznáváme základy literatury - poezie, próza, divadlo, film - kulturní život	DG – vyhledává informace ve slovnících, encyklopediích a v doporučených online zdrojích, rozhodne, které informace v textu jsou pro jeho smysl podstatné a nepodstatné DG – věcné čtení, čtení elektronických textů, psaní e-mailu

II. STUPEŇ

6. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
	ŽÁK		
Jazyk a jeho útvary	- dokáže pracovat se základními jazykovými příručkami	- obecné poučení o jazyce (jazykové příručky), vrstvy jazyka	- po celý školní rok procvičování pravopisu a jednoduchých větných rozběrů - pomůcky: učebnice a pracovní sešity, slovníky, příručky, literární texty
Zvuková stránka jazyka	- odliší spisovný a nespisovný projev	- zásady spisovné výslovnosti, modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný), intonace, členění souvislé řeči (pauzy, frázování)	
Stavba slova a pravopis	- ovládá pravopisné jevy lexikální a morfologické	- pravopis – lexikální, morfologický	
Tvarosloví	- dokáže rozpoznat ohebné slovní druhy	- ohebné slovní druhy	
Skladba	- uvědomuje si vztah mezi základními větnými členy	- základní větné členy, shoda přísudku s podmětem	
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
	ŽÁK		
Vypravování	- dokáže odlišit a použít přímou a nepřímou řeč	- užití 1. slovesné osoby, přímé řeči, vhodná volba jazykových prostředků	OSV – kreativita MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, stavba mediálního sdělení
Popis	- rozezná druhy popisu (předmětu, osoby, pracovního postupu)	- uspořádané popisování	DG – dokáže správně napsat e-mail
Zpráva a oznámení	- umí sestavit zprávu a oznámení	- rozpoznání časového zaměření útvary	DG – zpráva, oznámení
Výpisy, výtah	- zvládne výpisky ze snadného odborného textu	- základní rozlišení útvary, výběr důležitých informací z textu	DG – umí pracovat s elektronickými slovníky
Dopis	- rozezná druhy dopisu, umí napsat různým adresátům	- korespondence – dopis	
Telefonní a elektronická komunikace	- používá zásady správné komunikace	- telefonování, e-mail, SMS	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
	ŽÁK		
Lidová slovesnost	- rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších	- základní rozlišení žánrů lidové slovesnosti	Hv – lidové písně, lidová slovesnost

Epika: Bajky	- vyjádří své pocity z přečteného textu - volně reprodukuje text – tvoří vlastní literární text - rozlišuje základní literární druhy a žánry	- bajka a její autoři	Dě – počátky literární tvorby (báje, mýty, pověsti, eposy)
Epika: Báje, mýty, eposy, pověsti		- rozdíly mezi bájemi, mýty, eposy a pověstmi	
Epika: Pohádky lidové, pohádky autorské		- druhy pohádek a významní autoři	
Epika: Dobrodružná literatura		- typy dobrodružných příběhů	Vv – Řecko a Řím (báje a pověsti)
Epika: Humoristická literatura		- komično a satira	VkO – České pověsti
Lyrika		- typy lyriky - verš, rým, sloka, básnická přirovnání	- žák si vede čtenářský deník a využívá Padlet
			VMEGS – objevujeme Evropu a svět (seznámení s jinými státy Evropy prostřednictvím lit. děl) MUV – multikulturalita
Drama		- scénář, kompozice a žánry dramatu	
Komiks		- rysy komiksu	

7. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
	ŽÁK		
Tvarosloví	- ovládá pravopisné jevy morfologické	- ohebné slovní druhy, důraz na slovesa, neohebné slovní druhy	- po celý školní rok procvičování pravopisu, jednoduchých větných rozborů a interpunkce v jednoduchých souvětích - pomůcky: učebnice a pracovní sešity, slovníky, příručky, literární texty Cizí jazyky – přejímání slov Nj – pravopis a výslovnost
Pravopis	- rozeznává podstatná jména vlastní a obecná; - orientuje se při psaní jednoduchých vlastních názvů	- informativní seznámení se psaním velkých písmen ve jménech vlastních	
Význam slov	- chápe přenášení pojmenování	- slovo, sousloví, slova jednoznačná, mnohoznačná, synonyma	
Slovní zásoba	- používá základní výkladové slovníky pro určení významu slova	- způsoby obohacování slovní zásoby	
Skladba	- rozlišuje větné členy; - ovládá základní pravopisné jevy syntaktické ve větě jednoduché	- stavba věty, základní a rozvíjející větné členy; - základní poznatky o druzích vedlejších vět	
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
	ŽÁK		
Vypravování	- dokáže odlišit a použít přímou a nepřímou řeč, použít větné ekvivalenty - snaží se o uspořádané vypravování	- užití 1. slovesné osoby, přímé řeči - užití větných ekvivalentů - uspořádané vypravování - vhodná volba jazykových prostředků	PČ – životopis
Popis	- seznamuje se s druhy popisu - učí se používat odborné názvy - rozezná charakteristiku vnější a vnitřní - pozná informativně subjektivně zbarvený popis – líčení	- popis uměleckých děl, výrobků a pracovních postupů - užití odborných názvů - charakteristika a líčení	
Životopis	- učí se označit, které základní údaje patří do životopisu, pozná rozdíl mezi životopisem souvislým a strukturovaným	- životopis souvislý a strukturovaný	
Žádost	- učí se, při které příležitosti se žádost používá	- ustálená forma žádosti	

Výtah	- učí se formulovat hlavní myšlenky textu	- zpracování výtahu z odborného textu, výběr, vhodných jazykových prostředků	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
	ŽÁK		ŽÁK
Literární věda; tematická a jazyková vrstva lit. díla	- rozezná základní druhy a literární žánry	- části lit. vědy - téma, motiv, vypravěč	OSV – mezilidské vztahy
Próza – povídka; novela; román		- literární druhy a žánry - styl, myšlenky a zástupci jednotlivých žánrů	MUV – kulturní diference
Próza – fantasy a sci-fi literatura	- rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty		
Próza – literatura faktu; publicistika			
Poezie – metafora a metonymie; verš, rým, sloka; epiteton; oxymóron; limerik	- porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	- druhy poezie - základní terminologie	- žák si vede čtenářský deník a využívá Padlet
Poezie – nonsens; balada, romance			
Starověká literatura – Mezopotámie, Indie, Bible		- počátky písemnictví, obsah textů - inspirace starověkou literaturou	Dě – středověk (první písemné památky, české pověsti, kroniky, Karel IV., Jan Hus)
Starověká literatura: Antika	- orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku		
Orient			
Středověká literatura		- lidová, světská literatura - vznik nových žánrů - česká dobová literatura	Hv, Vv – lidové písně, umělecké směry
Renesance a humanismus			
Renesance a humanismus v české literatuře			
Barokní literatura			
Klasicismus			DG – pracuje s textovým editorem a správně aplikuje zásady typografie DG – referát na vybrané téma

8. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
	ŽÁK		
Obecné poučení o jazyce	- má přehled o slovanských a světových jazycích	- skupiny jazyků; - rozvrstvení národního jazyka	- po celý školní rok procvičování pravopisu, větných rozborů a rozborů souvětí - pomůcky: učebnice a pracovní sešity, slovníky, příručky, literární texty
Slovní zásoba	- učí se vyhledat slova cizího původu z textu; - nahrazuje slova přejatá domácími slovy	- obohacování; - slova přejatá a jejich skloňování	
Tvarosloví	- pracuje s Pravidly českého pravopisu a ostatními jazykovými příručkami; - učí se určit slovesný vid	- slovesa	
Skladba	- určuje druhy vedlejších vět; - ovládá pravopisné jevy syntaktické ve větě jednoduché	- věta jednoduchá a souvětí	
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
	ŽÁK		
Charakteristika literárních postav	- sleduje souvislosti mezi vnější a vnitřní charakteristikou - učí se rozlišit charakteristiku přímou a nepřímou	vystižení povahy literární postavy	DG – umí vytvořit prezentaci v prezentačním softwaru
Subjektivně zbarvený popis – líčení	- seznamuje se s uměleckým líčením - snaží se vyhledat některé básnické ozdoby (personifikace, epiteta, apod.)	- zvláštnosti líčení - využití rozmanitých prostředků při jeho tvorbě (básnické ozdoby)	
Výklad	- učí se postihovat vztahy mezi celkem a částí popisovaného jevu - učí se používat termíny - snaží se o přehlednou stavbu výkladu	- zpracování osnovy výkladu, vytvoření krátkého jednoduchého výkladu	
Výtah	- učí se zajímavé myšlenky zaznamenat přesně a označit je uvozovkami – citát - učí se zaznamenat bibliografickou citaci	- použití citátu a bibliografické citace	
Úvaha	- učí se vytvořit slohový útvar z vlastního logického	- uplatnění zkušeností, názorů a postojů	

	usuzování - učí se úvahu vhodně zaměřit na adresáta		
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
	ŽÁK		
Kompoziční vrstva lit. díla	- rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších	- základní rozlišení vrstev literárního díla	Dě – osvícenství, národní obrození
Osvícenství: významní autoři	- orientuje se v literárních pojmech	- Francouzští osvícenci – Encyklopedisté	
Preromantismus – Německo České národní obrození – významní autoři	- vyjádří své pocity z přečteného textu - volně reprodukuje text - tvoří vlastní literární text	- významní autoři období preromantismu – Německo - znaky českého národního obrození a jeho autoři	- žák si vede čtenářský deník a využívá Padlet
Romantismus	- rozlišuje základní literární druhy a žánry	- romantismus – znaky, světový a český romantismus a významní autoři	
Realismus a naturalismus		- realismus světový a český a jeho znaky	
Moderní umělecké směry		- znaky literatury přelomu 19. a 20. stol., avantgarda - symbolismus, dekadence, Prokletí básníci, Česká moderna a buřiči	Hv – hudba 20. století MUV - multikulturalita
Meziválečná literatura		- znaky meziválečné literatury a její představitelé ve světě a v Čechách	

9. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
	ŽÁK		
Obecné výklady o českém jazyce	- zná evropské skupiny jazyků - umí vyjmenovat některé slovanské jazyky a rozdělit je - seznamuje se s vývojem českého jazyka a zná jeho útvary - rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	- původ a základy vývoje českého jazyka	- po celý školní rok procvičování pravopisu, větných rozborů a rozborů souvětí - pomůcky: učebnice a pracovní sešity, slovníky, příručky, literární texty
Zvuková stránka jazyka	- snaží se o správnou výslovnost, kladení přízvuku a dodržování větné melodie, tempa a pauz	- větná melodie, tempo, pauzy, správná výslovnost	
Tvoření slov	- rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpozná přenesená pojmenování	- stavba slova, způsoby tvoření slov	
Význam slova	- rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpozná přenesená pojmenování, spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	- slovo, sousloví, synonyma, antonyma, homonyma, termíny	
Tvarosloví	- správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí	- slovní druhy, jména, slovesa - vlastní jména a názvy	

Skladba	- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě jednoduché i v souvětí, určuje větné členy, věty vedlejší, významový poměr mezi větami hlavními, druhy souvětí	- větná stavba, zvláštnosti větné stavby, věta jednoduchá a souvětí - tvoření vět a stavba textová	
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
	ŽÁK		
Vypravování	- dodržuje zásady vypravování, volí vhodné jazykové prostředky, odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke komunikačnímu záměru, využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	- uspořádané vypravování, vypravování v umělecké oblasti, vypravování s rámcem	MV – fungování a vliv médií ve společnosti
Popis a charakteristika	- dokáže rozpoznat druhy popisu, při jeho tvorbě se řídí zásadami uspořádání a přehlednosti, využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	- prostý, odborný, subjektivně zabarvený popis, charakteristika vnější a vnitřní	
Úvaha	- uvědomuje si, že osvětluje nějaký problém a je subjektivně zaměřená, odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke komunikačnímu záměru, využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému	- úvaha spojená s jinými postupy	

	písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů		
Proslov	- dodržuje zásady zvukové stránky vystoupení (výslovnost, tempo atd.), dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci, využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	- obsah proslovu, jazyková správnost, slohová vhodnost, zaměření	MV - tvorba mediálního sdělení
Diskuse	- učí se dodržovat pravidla veřejného vystupování - vyhýbá se nespisovným a ohroublým výrazům, odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke komunikačnímu záměru, dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	- dodržování pravidel veřejného společenského vystupování, vhodnost výběru jazykových prostředků	
Publicistické útvary	- seznamuje se se základními druhy publicistických útvarů, rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	- druhy, jejich zaměření	
Výtah, výpisky	- využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	- odborný text a práce s ním, formulování hlavních myšlenek	DG – reportáž DG – dokáže písemně zaznamenat mluvené slovo

LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
	ŽÁK		
Světová literatura 2. poloviny 20. století	- uvádí základní literární směry a jejich významné představitele ve světové literatuře - porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování - rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele - rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - rozpozná základní rysy výrazného individuálního stylu autora - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	- světoví autoři 2. poloviny 20. století – poezie, próza, drama - obraz války a tematika holocaustu, beatová generace, sci-fi a fantasy	VMEGS – objevujeme Evropu a svět Dě – události 2. poloviny 20. století VkO – ideologie, změny ve společnosti - v průběhu celého školního roku se žák seznamuje se základy literární teorie - seznamuje se s rozhlasovými, televizními a filmovými adaptacemi literárních děl - žák si vede čtenářský deník a využívá Padlet - je veden k navštěvování kulturních a společenských akcí
Česká literatura 1945–1948	- přemýšlí nad novými problémy, se kterými se námětově v literatuře doposud nesetkal, vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích - uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české literatuře - porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování - rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele - rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží	- poezie z období 2. světové války - próza – okupace a válka v české próze - drama	

	argumenty - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - rozpozná základní rysy výrazného individuálního stylu autora - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla		
Česká literatura druhé poloviny 50. let a 60. let	- literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele - rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - rozpozná základní rysy výrazného individuálního stylu autora - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	- samizdatová literatura - exilová literatura	
Česká literatura 70. a 80. let, česká literatura po roce 1989	- vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích - uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české i světové literatuře - porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování - rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele - rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží	- underground, divadla malých forem - próza	

	argumenty - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - rozpozná základní rysy výrazného individuálního stylu autora - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla		
Česká literatura 1948 – polovina 50. let	- seznamuje se s nelehkými osudy literárních hrdinů, vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích - uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české literatuře - porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování - rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele - rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - rozpozná základní rysy výrazného individuálního stylu autora - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	- autoři tvořící v 50. letech v duchu socialistického realismu – budovatelské romány - autoři stojící mimo oficiální tvorbu	

4.1.2 Vzdělávací obor – Cizí jazyk

4.1.2.1 Vyučovací předmět – Anglický jazyk

4.1.2.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Anglický jazyk je v současnosti důležitý cizí jazyk. Přispívá k chápání a objevování skutečností. Poskytuje jazykový základ pro komunikaci žáků v Evropě i ve světě.

Pozornost v hodinách je zaměřena na nácvik porozumění mluvenému slovu, na osvojení zvukové podoby angličtiny a na gramatiku. Žáci pracují s bohatým obrazovým materiálem v učebnici a v pracovním sešitě. V kombinaci se zvukovou nahrávkou napodobují správnou výslovnost rodilých mluvčích. Bohatě jsou využívány jednoduché říkanky, písně, nacvičování dialogů a konverzace.

Angličtina je jedním z jednacích jazyků mezinárodních organizací. Proniká však i do každodenního života dětí. S angličtinou se pravidelně setkáváme prostřednictvím napsů na zboží v obchodech, v populární hudbě, ve filmu i při práci s počítačem.

Charakteristika vyučovacího předmětu – I. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím předmětu

Učebnice i pracovní sešity jsou koncipovány pro stávající časovou dotaci tří vyučovacích hodin týdně, od 3. do 5. ročníku. Učebnice obsahuje nejen přehledy gramatiky a slovník, ale i řadu textů z různých oblastí života dětí daného věku a seznamuje je s životem, zvyky a povinnostmi jejich vrstevníků v několika zemích všech světadílů.

Formy realizace:

Ve vyučovací hodině je kromě výkladu, poslechu, četby, procvičování gramatiky, dialogů, reprodukce textu v písemné a ústní formě kladen důraz i na samostatnou práci žáků, práci se slovníkem a jiné vyhledávání informací. Součástí vyučování jsou hry, soutěže, recitace, zpěv, výukové programy na PC a různé zajímavé krátkodobé projekty.

Žáci mají možnost výjezdů do zahraničí, mohou se účastnit olympiád apod.

Časová dotace: 3 hodiny týdně ve 3., 4. a 5. ročníku

Místo realizace: v jazykových učebnách nebo kmenových třídách

Dělení: na skupiny v rámci ročníku nebo celá třída

Vyučovací předmět Anglický jazyk je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

- Zeměpis – poloha anglicky mluvících zemí
- Matematika – jednoduché počítání
- Umění a kultura, Hudební výchova – hudebně pohybové hry, současní interpreti

Průřezová témata, která prolínají vyučovacím předmětem:

- OSV (Sociální rozvoj)
- VMEGS (Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět)
- MUV (Lidské vztahy, Kulturní diference, Multikulturalita, Etnický původ)
- MV (Tvorba mediálního sdělení)
- EV (Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí)
- VDO (Občanská společnost a škola)

Charakteristika vyučovacního předmětu – II. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím předmětu

Vzdělávání ve vzdělávacím oboru Anglický jazyk směřuje k:

- získávání zájmu o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu
- osvojení potřebných jazykových znalostí a dovedností a k aktivnímu využití účinné komunikace v cizím jazyce
- získání schopnosti číst s porozuměním přiměřené texty v daném cizím jazyce
- porozumění přiměřeně (jazykově, obsahově, rozsahem) náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí
- poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledání nejdůležitějších informací o zemích studovaného jazyka a k práci s nimi
- pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respektu a tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných národů

Formy realizace:

- vyučovací hodina – skupinové vyučování, dialogy, výklad, poslech, četba, reprodukce textu (písemná, ústní), samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem a s autentickými materiály), hry, soutěže, recitace, dramatizace, zpěv, výukové programy na PC, krátkodobé projekty
- olympiády
- příležitostné akce
- projekty

Časová dotace: 4 hodiny týdně v 6., 7. a 8. ročníku (jedna hodina je v každém ročníku využita z disponibilní časové dotace), 3 hodiny týdně v 9. ročníku

Místo realizace: jazykové učebny nebo kmenové třídy

Dělení: na skupiny v rámci ročníku nebo celá třída

Průřezová témata, která prolínají vyučovacím předmětem:

- OSV (Mezilidské vztahy, Poznávání lidí, Kooperace a kompetice, Komunikace)
- VMEGS (Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané)
- MUV (Lidské vztahy, Kulturní diference, Multikulturalita, Etnický původ, Princip sociálního smíru a solidarity)

- MV (Tvorba mediálního sdělení, Práce v realizačním týmu)
- EV (Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí, Základní podmínky života, Ekosystémy)
- VDO (Občanská společnost a škola, Principy demokracie jeho formy vlády a způsobu rozhodování, Občan, občanská společnost a stát, Formy participace občanů v politickém životě)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky k ověřování výsledků
- zadáváme úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace

žák

- vybírá si a využívá vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- propojuje získané poznatky do širších celků
- poznává smysl a cíl učení

Kompetence k řešení problémů

výchovné a vzdělávací strategie

- klademe vhodné otázky
- umožňujeme volný přístup k informačním zdrojům

žák

- je schopen pochopit problém
- umí vyhledat vhodné informace

Kompetence komunikativní

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky k výstižnému a souvislému projevu
- vedeme žáky k aktivitám, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích apod.
- vytváříme příležitosti pro komunikaci mezi žáky

žák

- je schopen komunikovat na odpovídající úrovni
- umí naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat

Kompetence sociální a personální

výchovné a vzdělávací strategie

- hodnotíme žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- vedeme žáky k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti
- podněcujeme žáky k argumentaci

žák

- je schopen spolupracovat ve skupině
- je schopen sebekontroly
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu

Kompetence občanské

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky k diskusi
- vedeme žáky k prezentaci jejich myšlenek a názorů
- vedeme žáky ke vzájemnému naslouchání si

žák

- respektuje názory ostatních
- se umí zodpovědně rozhodnout podle dané situace

Kompetence pracovní

výchovné a vzdělávací strategie

- napomáháme při cestě ke správnému řešení
- zohledňujeme rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáka

žák

- je schopen efektivně organizovat svou práci

Kompetence digitální

výchovné a vzdělávací strategie

- motivujeme žáky k využívání programů, aplikací a webových stránek pro osvojování slovní zásoby a výslovnosti
- vedeme žáky k dodržování zásad bezpečnosti při práci s online aplikacemi a zásad ochrany osobních údajů
- vedeme žáky k vyhledávání a zpracování informací, samostatnému vyhledávání a snaze posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje
- vedeme žáky k práci s klávesnicí pro další cizí jazyky, k formulování písemného vyjádření různými formami

žák

- samostatně vyhledává informace
- digitálně zpracovává, ukládá a sdílí výsledky své práce (prezentace, fotografie apod.)
- pracuje s vybranými aplikacemi určenými pro studium cizího jazyka a používá je (např. online slovník)

4.1.2.1.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

I. STUPEŇ

1. období (1. - 3. ročník)

3. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Welcome to Happy Street	- pozdraví, představí se - plní úkoly zadané anglicky - odpoví na otázky - počítá do 10	- slovní zásoba: pozdravy, yes/no, barvy, čísla 1–10 - pokyny učitele k výuce - How are you? I'm fine.	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá, pozitivní vztah k jinakosti MUV – multikulturalita, význam angličtiny jako prostředku mezinárodní komunikace
At school	- zeptá se na předměty kolem sebe - pojmenuje školní potřeby - ptá se na barvy a odpovídá - žádá a odpovídá na žádost	- slovní zásoba: školní potřeby - What´s this? A (red) pen. - please, thank you, here you are	Ma – sčítání a odčítání do 20 Hv – hudebně pohybové hry
At Happy House	- pojmenuje hračky - ptá se na hračky a odpovídá - zná některé povely a reaguje na ně	- slovní zásoba: hračky - povely Stand up!, Hands up!, Turn around!, Hands down!, Touch your head!, Sit down!	DG – pracuje s interaktivními výukovými materiály
At the shop	- zná několik druhů jídla - dokáže vést jednoduchý dialog v obchodě - ptá se a odpovídá, co má rád	- slovní zásoba: jídlo - Can I have....? How many...?	
At the park	- zná hračky, které používá venku (míč, drak, skateboard...) - zeptá se a odpoví na hračky - zná čísla 11–20 - dokáže popsat lidské tělo	- slovní zásoba: hračky, čísla 11–20, lidské tělo - Have you got...? Yes, I have. No, I haven´t.	
Greg´s flat	- dokáže pojmenovat nábytek - ptá se na místo předložky místa - zná některá zvířata	- slovní zásoba: nábytek, zvířata - předložky „under“, „in“, „on“ - Where is...?	JaS – živá příroda
In the street	- dokáže popsat člověka - zná některá místa, kam může jít (muzeum, zábavní park)	- slovní zásoba: popis člověka – man, woman, baby, tall, short - místa (a castle, a beach, a museum...)	

In the playground	- dokáže pojmenovat oblečení, - používá přivlastňovací pád - dokáže pojmenovat členy své rodiny	- slovní zásoba: oblečení - Whose hat is that? It 's Mr Potter 's hat. - členové rodiny	
	- zazpívá písničky - říká básničky - účinkuje ve hře - zná některé reálie anglicky mluvících zemí - pojmenuje svátky a chápe kulturní rozdíly ve zvycích - rozdíly mezi českou a anglickou školou		

Projekty:

Charakteristika projektu	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
Školní taška	
Nakresli svoji školní tašku a věci, které v ní máš. Potom nakreslené věci popiš (použij slovíčka, která již znáš: barvy, čísla a názvy školních předmětů).	OSV – sebepoznání a sebepojetí
Rodina	
Namaluj svou rodinu a domácí mazlíčky, které doma máte. Popiš členy rodiny jednoduchými větami. Použij slovíčka: <i>she 's, he 's, I 'm, she 's got, he 's got, I 've got.</i>	OSV – komunikace

2. období (4. - 5. ročník)

4. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Where 's Flossy?	- pozdraví a odpoví na pozdrav zdvořilým způsobem - klade zjišťovací otázky - určí a pojmenuje hračky, jídlo, zvířata - vede rozhovor o dovednostech hrát na hudební nástroj - rozumí známým slovům a základním větám se vztahem k osvojovaným tématům - umí hláskovat	- slovní zásoba: pozdravy, hudební nástroje, zvířata, jídlo, barvy, školní pomůcky, hračky - zdvořilostní otázky, osobní otázky	OSV – rozvoj schopnosti poznávání VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (poznávání a seznamování se s jinými kulturami – svátky v anglicky mluvících zemích, tvorba adventního kalendáře, novoroční zvyky, zvyky na sv. Valentýna, dramatizace anglické legendy),
The presents	- umí pojmenovat členy rodiny - dokáže použít sloveso „have got“ v oznamovací větě, záporu a otázce - zná čísla do 100 - umí porovnat věk	- slovní zásoba: rodina - sloveso „have got“ v oznamovací větě, otázce a v záporu	VMEGS – objevujeme Evropu a svět (tvorba mapy Anglie, seznámení se s měnou v Evropě – tvorba kvízu o měnách evropských států)
Shopping for Mum	- pojmenuje potraviny - určí čas - dokáže předvést krátký dialog v restauraci - dokáže popsat jednoduchý recept	- slovní zásoba: potraviny - sloveso „can“ v otázce - určení času (čtvrť, půl, celá)	EV – základní podmínky života (tvorba plakátu propagující zdravý životní styl) MV – tvorba mediálního sdělení (časopisy, tvorba přední stránky časopisu)
Are they monkeys?	- umí pojmenovat zvířata - umí použít slovesa „have got“ a „like“ - zná přídavná jména a předložky místa - umí vytvořit 2. stupeň přídavných jmen - zeptá se na cestu a podle pokynů se orientuje	- slovní zásoba: zvířata, přídavná jména, předložky „next to“, „between“, „opposite“; - sloveso „have got“ a „like“ - 2. stupeň přídavných jmen	Hv – hudebně pohybové hry
Kites	- popíše místa ve městě - umí použít vazbu there is/there are - dokáže si koupit jízdenku na autobus - dokáže popsat cestu a orientovat se dle pokynů	- slovní zásoba: obchody a místa ve městě - otázky na zjištění polohy - předložky ve spojení s lokalizací míst - popis cesty - vazba „there is/there are“ - otázka „Kolik?“	ČaS – živočichové na zemi DG – ovládá terminologii pro práci s digitálním zařízením (remove, delete, atd.)
Dad at the sports centre	- vede rozhovor o právě probíhající činnosti - mluví o aktivitách, které	- slovní zásoba: volnočasové aktivity, dny v týdnu, televizní	

	ho baví - zná dny v týdnu - mluví o svém typickém dni - umí pojmenovat televizní programy - zeptá se na oblíbené televizní programy a odpoví	programy - přítomný čas prostý	
We´re late!	- dokáže pojmenovat běžná povolání; - umí použít přítomný čas prostý v oznamovací větě a záporu - zná hodiny	- slovní zásoba: povolání - přítomný čas prostý v oznamovací větě a záporu - hodiny	
It´ s snowing!	- zná slovní zásobu týkající se počasí - zeptá se na počasí a odpoví - mluví o aktivitách, které právě probíhají	- slovní zásoba: počasí - přítomný čas průběhový v oznamovací větě a otázce	

Projekty:

Charakteristika projektu	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
Oblíbená zvířátka	
Každý žák si vybere jedno zvíře, které žije v ZOO. Doma si vyhledá údaje o jeho životě a jeho obrázek, který si může i sám nakreslit (časopisy, knihy, atd.) Celá třída společně vytvoří velký plakát ZOO, na kterém budou nalepeny obrázky všech vybraných zvířat a popisky s informacemi o jejich životě. Slovíčka: přivlastňování, <i>was/were</i> (minulý čas), <i>has/have got, is, eats, lives</i> (přítomný čas).	ČaS – živočichové
Můj domov	
Namaluj dům (byt), ve kterém žiješ. Popiš místnosti a svůj pokoj. Nezapomeň na použití správných předložek a vazeb: <i>There is... / There are...</i>	OSV – komunikace

5. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Introduction	- představí se, pozdraví a rozloučí se - pojmenuje předměty ve škole - rozumí běžným pokynům učitele při hodině - počítá do 100, rozumí běžným číselným údajům - hláskuje jména a slova - popíše podle obrázku umístění známého předmětu v místnosti	- gramatika: neurčitý člen, rozkazovací způsob, množné číslo podstatných jmen, vazba „there is/there are“ - slovní zásoba: abeceda, čísla od 1 do 100	Ma – číslo a početní operace MUV – kulturní diference, etnický původ - čtení a diskuse na stránce „Culture“ - psaní krátké úvahy na téma „Jména a tituly“ OSV – sebepoznání a sebezpojetí, poznávání lidí - zhotovení individuálního projektu – výpovědi o sobě na téma „Něco o mně“ - prezentace a obhajoba vlastní práce - diskuse nad pracemi spolužáků - sebehodnocení
Friends and family	- pojmenuje nejznámější evropské a světové státy - představí své kamarády a svou rodinu - přivlastní osobám běžné předměty - rozumí krátkému kreslenému příběhu, ve kterém se hlavní postavy představí - pojmenuje dny v týdnu - porozumí hlavním informacím ze slyšeného rozhovoru, ve kterém jedna osoba představí sebe a členy své rodiny - zeptá se na základní osobní údaje třetí osoby	- gramatika: sloveso „be“ v kladné a záporné větě, v otázce a ve stažené formě - přivlastňovací zájmena, přivlastňovací pád, otázky s tázacími zájmeny; - slovní zásoba: názvy zemí, rodina, dny v týdnu a měsíce v roce	ČaS – Evropa a svět MUV – kulturní diference, lidské vztahy - čtení a diskuse na stránce „Culture“ - psaní krátké úvahy na téma „Jakou máš adresu?“ OSV – sebepoznání a sebezpojetí, poznávání lidí - zhotovení rodokmenu s výpovědí na téma „Moje rodina“ - prezentace a obhajoba vlastní práce - diskuse nad pracemi spolužáků - sebehodnocení
My world	- pojmenuje běžné předměty ve škole - řekne, jaké předměty osobní potřeby a jaká	- gramatika: sloveso „have got“ v kladné a záporné větě, v otázce - postavení přídavných	ČaS – člověk MUV – kulturní diference, multikulturalita

	zvířata vlastní a zeptá se na totéž svého kamaráda - rozumí hlavním bodům krátkého čteného příběhu o dárcích k narozeninám - pojmenuje barvy - porovná dva obrázky a vyjmenuje rozdíly - pojmenuje vyučovací předměty, rozumí školnímu rozvrhu, uvede svoje nejoblíbenější vyučovací předměty	jmen ve větě - slovní zásoba: běžné technické vybavení domácností, domácí mazlíčci, vyučovací předměty	- čtení a diskuse na stránkách „Culture“ OSV – sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, kreativita, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti - zhotovení individuálního projektu – plakát s informacemi na téma „Moje škola“ - prezentace a obhajoba vlastní práce - diskuse nad pracemi spolužáků - sebehodnocení
Time	- zeptá se na čas a na podobnou otázku odpoví - v slyšeném rozhovoru rozliší časové údaje vztahující se k aktivitám ve volném čase - zeptá se kamaráda, v jakou dobu dělá nějakou činnost - rozumí čtenému popisu volného času třetí osoby; - sdělí, co každý den dělá a co nedělá, co dělá rád a co nerad - porozumí obsahu krátkého příběhu, který souvisí s činnostmi ve volném čase - v rozhovoru porovná své zájmy se zájmy kamaráda; - vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku - vyplní osobní údaje ve formuláři	- gramatika: předložky s časovými údaji, přítomný čas prostý - slovní zásoba: čas a časové údaje, každodenní činnosti	Hv – hudební teorie MUV – lidské vztahy, princip sociálního smíru a solidarity - čtení a diskuse na stránkách „Culture“ na téma „Sport“ - psaní krátké úvahy na dané téma na téma „Sport na naší škole“ OSV – sebepoznání a sebepojetí, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti - zhotovení individuálního projektu – průzkum ve třídě na téma „Volný čas“ - prezentace a obhajoba vlastní práce - diskuse nad pracemi spolužáků - sebehodnocení
Places	- popíše svůj pokoj a umístění nábytku a věcí v něm - rozumí slyšenému popisu místnosti - na základě slyšených informací popíše	- gramatika: předložky při popisu umístění, vazba “there is/there are” - sloveso “can” - slovní zásoba: nábytek, části domu, místa a budovy ve městě	MUV – kulturní diference, multikulturalita - čtení a diskuse na stránkách „Culture“ - psaní krátké úvahy na

	rozmístění místnosti v domě - v čteném popisu domu vyhledá konkrétní údaje; - pojmenuje významné budovy, obchody a místa ve městě a rozumí slyšenému popisu jejich umístění ve městě - zeptá se a odpoví na dotazy lokalizace důležitých míst a obchodů ve městě - rozumí běžným osobním informacím při turistickém výletě - zeptá se kamaráda, co umí a co neumí dělat a na podobné otázky odpoví - používá dvojjazyčný slovník		téma „Britské typy domů“ OSV – kreativita, řešení problémů a rozhodovací dovednosti - zhotovení obrázkové mapy svého města s popisem nejzajímavějších míst a budov - prezentace a obhajoba vlastní práce - diskuse nad pracemi spolužáků - sebehodnocení
People	- rozumí čtenému popisu osob - obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu; - popíše ústně i písemně, jednoduchým způsobem vzhled osob - na základě slyšeného textu zobrazí postavu; - pojmenuje aktuální činnost osob - rozumí obsahu čtené scénky z každodenního života a zahraje ji, reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu (ústně i písemně) - rozliší opakovaný děj od aktuálního - gramaticky správně popíše svůj běžný den a co právě dělá - pojmenuje běžné kusy oděvu, popíše, co má na sobě - rozumí hlavní myšlence a obsahu krátké bajky a zahraje ji	- gramatika: sloveso „be“ a „have got“ při popisu osob, přítomný čas průběhový, otázka na cenu; - slovní zásoba: vzhled člověka, oblečení	Čj – sloh - popis osoby MUV – lidské vztahy, etnický původ, princip sociálního smíru a solidarity - čtení a diskuse na stránkách „Culture“ - psaní krátké úvahy na téma „Lidé“ OSV – poznávání lidí, mezilidské vztahy - zhotovení koláže – výpovědi o blízké nebo známé osobě - prezentace a obhajoba vlastní práce - diskuse nad pracemi spolužáků - sebehodnocení DG – bezpečně pracuje s online aplikacemi (přihlášení a odhlášení do školního účtu apod.)

Projekty:

Charakteristika projektu	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
Svět, ve kterém žiji	
Tell your pen friend about your world. Write a letter to your pen friend. Write about these things: you, your family and friends, your pets, your favourite group or sports team, things you have got, your school and your school timetable. Find some pictures of the people and things in your letter. Write labels for them. Put your letter, pictures, and timetable together on a poster. Add a picture of yourself to introduce the project.	MUV – multikulturalita OSV – komunikace
Město, ve kterém žiji	
Žáci vypracují projekt o městě, ve kterém žijí. Draw a map of your town. Label the buildings. Draw pictures or take photographs of the places in your town. Put them around your map and write about them.	

II. STUPEŇ

6. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
My life	- rozliší různé, předem dané informace ve slyšeném textu - vyhledá v krátkém čteném textu osobní údaje - popíše kamarádův i svůj režim dne - napíše o svém způsobu života - pojmenuje názvy měsíců a rozpozná je v slyšeném textu - pojmenuje pořadí věcí či událostí - přiřadí události ke konkrétnímu datu - rozpozná datum v slyšeném textu - vyhledá konkrétní informace v krátkém, čteném textu o způsobu slavení narozenin - rozumí hlavním bodům čteného komiksového příběhu - zeptá se kamaráda na běžné záležitosti každodenního života a na stejné otázky stručně odpoví - pojmenuje domácí práce - sdělí, jak často dělá běžné domácí práce a zeptá se na totéž kamaráda	- gramatika: přítomný čas prostý, tvorba „ano/ne“ otázek a otázek pomocí tázacích zájmen, frekvenční příslovce, řadové číslovky - slovní zásoba: měsíce v roce, datum, domácí práce	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá - čtení populárně-naučného textu a diskuse na téma „Typický rok ve Velké Británii“ na stránkách „Culture“ - psaní krátké úvahy na dané téma na konci lekce OSV – poznávání lidí - zhotovení individuálních projektů – výpovědí o sobě na téma „Rok v mém životě“ - prezentace a obhajoba vlastní práce - diskuse nad pracemi spolužáků - sebehodnocení po opakování látky z předchozí lekce DG – vyplní jednoduchý elektronický formulář, vyhledá potřebné informace na internetu
Animals	- s vizuální oporou rozumí hlavní myšlenky krátkého čteného a slyšeného textu o školním výletě do ZOO - pojmenuje aktuální činnosti lidí a taky se na ně zeptá - pojmenuje exotická zvířata běžně viděná v ZOO - pojmenuje způsoby pohybu různých zvířat - rozumí hlavní myšlenky čteného komiksového	- gramatika: přítomný čas průběhový, přítomný čas prostý vs průběhový, zájmena v předmětu - slovní zásoba: zvířata	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí - čtení populárně-naučného textu a diskuse na téma „Zvířata“ na stránkách „Culture“ - psaní krátké úvahy na dané téma na konci lekce

	příběhu a porovná dané informace s informacemi v textu - simuluje telefonní rozhovor s kamarádem a zeptá se, co právě dělá - sdělí, která zvířata má rád a která nerad - vyhledá specifické informace v čteném popisu práce nějaké osoby - rozumí hlavním informacím čteného, populárně naučného textu – popisu zvířete a jeho způsobu života - rozumí hlavní myšlence čtené bajky a změní její konec - sdělí, co musí v nejbližších dnech udělat		OSV – kreativita - zhotovení individuálních projektů – výpovědí o sobě na téma „Zvířata“ - prezentace a obhajoba vlastní práce - diskuse nad pracemi spolužáků - sebehodnocení po opakování látky z předchozí lekce
Holidays	- rozpozná v slyšeném textu jednotlivé mluvčí na základě poskytnutých dílčích informací - zeptá se kamaráda, kde byl v předešlých dnech a na stejnou otázku odpoví - rozumí hlavním informacím v neformálním textu – v osobním e-mailu - pojmenuje běžné dopravní prostředky a běžná místa, budovy a věci spojené s cestováním - rozumí hlavní informaci slyšeného vyprávění o prázdninách - sestaví charakter a způsob života neznámé osoby na základě dílčích informací o něm - pojmenuje dopad události na základě vizuální nápovědy - vyhledá informace o minulých událostech v krátkém čteném textu - popíše události o prázdninách v krátkém osobním dopise - rozumí hlavní myšlence a hlavním bodům krátkého, komiksového příběhu a obsah děje zahraje - zeptá se kamaráda, co	- gramatika: minulý čas slovesa „be“, minulý čas pravidelných sloves, minulý čas nepravidelných sloves - slovní zásoba: cestování o prázdninách, problémové situace o prázdninách	MUV – lidské vztahy - čtení populárně-naučného textu a diskuse na téma „Prázdniny ve Velké Británii“ na stránkách „Culture“ - psaní krátké úvahy na dané téma na konci lekce OSV – poznávání lidí - zhotovení individuálních projektů – výpovědí o sobě na téma „Prázdniny“ - prezentace a obhajoba vlastní práce - diskuse nad pracemi spolužáků - sebehodnocení po opakování látky z předchozí lekce

	dělal v uplynulých dnech nebo o prázdninách a na podobné otázky odpoví - rozliší v slyšeném textu jednotlivé mluvčí na základě informací, které o sobě sdělí		
Food	- pojmenuje běžné druhy potravin a nápojů - gramaticky správně sdělí, jaké jídlo a pití má v oblibě - rozliší v slyšeném textu, co si dávají jednotliví mluvčí k obědu - rozumí pojmům v jídelníčku - simuluje situaci v běžné restauraci - pojmenuje pokrmy a potraviny, ze kterých se připraví - rozumí hlavní myšlence příběhu o lakotě a v textu vyhledá názvy daných potravin - sdělí obsah potravinových zásob podle obrázku - zapíše nákupní seznam podle slyšených informací - dramaticky předvede s kamarády přečtený příběh o lakotě - rozumí klíčovým bodům čteného komiksového příběhu - zeptá se na množství jídla a pití - označí množství jídla nebo pití pomocí porcí, balení nebo nádob - rozumí názvům kuchyňských nádob a nástrojů - rozumí čtenému i slyšenému popisu přípravy nějakého jídla - popíše postup přípravy jídla	- gramatika: počítatelná a nepočítatelná podstatná jména, neurčitý člen a neurčitá zájmena, dotaz na množství, určitý/neurčitý člen, málo/několik - slovní zásoba: jídlo	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá - čtení populárně-naučného textu a diskuse na téma „Čas jídla“ na stránkách „Culture“ - psaní krátké úvahy na dané téma na konci lekce - zhotovení individuálních projektů – výpovědi o sobě na téma „Jídlo“ - prezentace a obhajoba vlastní práce - diskuse nad pracemi spolužáků - sebehodnocení po opakování látky z předchozí lekce
The world	- pojmenuje běžné geografické útvary a stručně popíše jejich velikost - stručně charakterizuje svoje město/vesnici - rozumí krátkému populárně naučnému popisu geografických částí	- gramatika: otázka s tázacím zájmenem „jak“, 2. stupeň přídavných jmen, 3. stupeň přídavných jmen, přirovnání „tak ... jak/jako“ - slovní zásoba: geografické názvy a pojmenování, počasí,	Ze – počasí v Evropě VMEGS – objevujeme Evropu a svět - čtení populárně-naučného textu a diskuse na téma „USA“ na stránkách „Culture“

	Velké Británie - pojmenuje různé druhy počasí - rozumí slyšenému popisu počasí v různou dobu - charakterizuje typické počasí ve své zemi - rozumí čtenému i slyšenému porovnání geografie a počasí vybraných oblastí - porovná mezi sebou vlastnosti, kvalitu či vzhled různých věcí - rozumí obsahu geografického kvizu a odpoví na jeho otázky - rozumí slyšeným odpovědím na otázky kvizu a porovná je se svými odpovědi - gramaticky správně vyjádří jedinečnost vlastnosti, kvality či vzhledu nějaké věci nebo osoby - porozumí otázkám vědomostního rébusu a vyhledá v něm potřebné informace - rozumí obsahu komiksového příběhu a vyhledá v jeho textu specifické informace - dramaticky ztvární obsah komiksového příběhu - přirovná vlastnosti, charakter nebo vzhled něčeho k typickým představitelům těchto kvalit (bílý jako sníh)	popisná přídavná jména	- psaní krátké úvahy na dané téma na konci lekce MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - zhotovení individuálních projektů – výpovědí o sobě na téma „Země, ve které žiju“ - prezentace a obhajoba vlastní práce - diskuse nad pracemi spolužáků - sebehodnocení po opakování látky z předchozí lekce
Entertainment	- pojmenuje běžné typy TV pořadů - rozumí hlavní myšlence čteného i slyšeného rozhovoru mezi spolužáky o tom, co se chystají večer dělat - sestaví seznam svých oblíbených TV pořadů - zeptá se kamaráda, co zamýšlí v nejbližších chvílích dělat a na stejné otázky odpoví - identifikuje hlavní postavy čteného, dobrodružného příběhu na obrázcích	- gramatika: vyjádření budoucnosti pomocí „going to“, přídavná jména, příslovce - slovní zásoba: typy TV programů, filmové žánry	MUV – multikulturalita - čtení populárně-naučného textu a diskuse na téma „Kino ve Velké Británii“ na stránkách „Culture“ - psaní krátké úvahy na dané téma na konci lekce MV – tvorba mediálního sdělení - zhotovení individuálních projektů – výpovědí o sobě na téma „Oblíbená forma

	- chronologicky seřadí scény příběhu na základě porozumění čtenému textu - sestaví první půlku příběhu na základě klíčových bodů a porozumění jeho druhé části - pojmenuje filmové žánry a přiřadí k nim konkrétní příklady - porozumí hlavní pointě krátké, živé scény z filmového studia - gramaticky správně vyjádří, proč nemůže něco dělat a jaké povinnosti místo toho má a na totéž se zeptá kamaráda - porozumí zápletce, vyvrcholení a rozuzlení krátkého komiksového příběhu a dramaticky ho ztvární - navrhne kamarádům nebo svým příbuzným něco podniknout a na obdobné návrhy reaguje - rozpozná v slyšeném rozhovoru, co navrhují mluvčí dělat a co nakonec podniknou		zábavy“ - prezentace a obhajoba vlastní práce - diskuse nad pracemi spolužáků - sebehodnocení po opakování látky z předchozí lekce

Projekty:

Charakteristika projektu	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
Má vlast	
Make a project about your country. Draw a map of your country. Label the most important towns, the longest rivers, the highest mountain. Find some pictures of some interesting places. Put them round your map. Write a map of your country (about the towns, describe some of the interesting places).	EV – vztah člověka k prostředí VMEGS – objevujeme Evropu a svět
Jídlo a pití	
Make a project to tell some foreign visitors about food in your country. Write about these things: When do people usually eat their meals? What do they normally eat at each meal? Where do people buy their food? Write down your own favorite recipe. Illustrate your project with pictures of: kinds of food, shops and markets.	

7. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Introduction	- čtení (A2) pracuje se slovníkem - poslech (A2) – rozumí mluvenému textu a pracuje s ním - rozumí textu písně	- opakování: přítomný čas prostý; přítomný čas průběhový	DG – napíše e-mail
My life	- čtení (A2/B1) – rozumí textu o chlapci, který se přistěhoval; - mluvení – samostatný ústní projev (A2) – mluví o svých každodenních činnostech - hovoří o životě v minulosti	- gramatika: minulý čas prostý, ago; pravidelná a nepravidelná slovesa - slovní zásoba: život, životní události, rodina	
The future	- čtení (A2) – rozumí textu o hvězdných cestovatelích - mluvení – ústní interakce (A2); vede běžnou konverzaci - dokáže mluvit o své budoucnosti	- gramatika: „will“ pro budoucnost; „will“ pro okamžitá rozhodnutí; „going to“; - slovní zásoba: vesmír, místa; předložky místa	
Times and places	- čtení (A2) – rozumí textu o časových pásmech a textu o záplavách - poslech (A2) - mluvení – samostatný ústní projev (A2) – tvoří otázky na to, co kdo dělal - hovoří o tom, co dělal o víkendu	- gramatika: minulý čas průběhový v oznamovací větě a v záporu - otázky a krátké odpovědi - minulý čas prostý x minulý čas průběhový - kolokace; - slovní zásoba: přírodní katastrofy, bydlení	
Cities	- čtení (A2) – rozumí textu o památkách ve městě - poslech (A2/B1) – rozumí vyprávění o krejčím - psaní (A2/B1) užívá zájmen v textu o různých lidech - mluvení – dokáže navigovat po městě	- gramatika: určitý a neurčitý člen; neurčitá zájmena, přítomný čas prostý pro budoucnost - slovní zásoba – město	
Experiences	- čtení (A2) – rozumí textu o sportu a ambicích; - mluvení – samostatný ústní projev (A2) – mluví o svých zážitcích	- gramatika: předpřítomný čas; „ever“, „never“ a „just“ - slovní zásoba: zážitky, odpad	
What´s up	- čtení (A2) – rozumí textu a dá krátké odstavce do správného pořadí - mluvení – samostatný ústní projev (A2)	- gramatika: modální slovesa „should“, „shouldn´t“, „must“, „mustn´t“, „don´t have to“ - slovní zásoba – nemoci, úrazy; frázová slovesa	

Projekty:

Charakteristika projektu	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
O fiktivní rodině do televizního seriálu	
Create a fictional family for a TV soap opera. Invent a family. Draw a picture of the people, or make a collage from magazine pictures. Write a short paragraph about each person. Give this information: Name? Age? Where was he/she born? Early life? Jobs? Hobbies? Likes and dislikes?	OSV – komunikace
Prohlídka města	
Make a guided tour for some English-speaking visitors to your town. Work out a tour round your city to show the most interesting buildings, monuments, etc. Write a commentary for your tour. Point out the different places and say something about them. Present your tour as a guidebook, or a video.	MUV – lidské vztahy VMEGS – objevujeme Evropu a svět

8. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Introduction	- čtení (A2/B1) rozumí textu s obrázky - poslech (A2) – rozumí rozhovoru o tom, kdo má co rád	- gramatika: přítomné časy; - statická slovesa; - budoucnost s „will“ a „going to“	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí VDO – formy participace občanů v politickém životě OSV – kooperace, kompetice VMEGS – objevujeme Evropu a svět MUV – multikulturalita, etnický původ MV – práce v realizačním týmu
Past and present	- čtení (A2) – rozumí textu popisujícímu minulé události; - mluvení – samostatný ústní projev (A2) – popis uplynulého víkendu	- gramatika: minulé čas prostý a minulé čas průběhový; „used to“; „too“ a „enough“ - slovní zásoba: materiály, složená podstatná jména, popis oblečení	
Fame and fortune	- čtení (A2/B1) – rozumí textu o kaskadérech - mluvení – ústní interakce (A2) – vede běžnou konverzaci; - hovoří o zkušenostech; umí vyjádřit souhlas	- gramatika: předpřítomný čas - předpřítomný čas x minulé čas prostý - „since“ a „for“ - tvoření podstatných a přídavných jmen - tázací dovětky	DG – napíše komentář na soc. síti a vyjádří svůj názor s ohledem na pravidla (online) diskuse
Health and Safety	- čtení (B1) – rozumí radám o zdraví - poslech (A2) rozumí, co kdo říká o svém těle - mluvení – samostatný ústní projev (B1) – dokáže popsat osobu, pohovoří o zdraví	- gramatika: vztažná zájmena, modální slovesa „should“ a „might“; vztažné věty; krátké odpovědi - slovní zásoba: zdraví, části těla, problémy a jejich řešení	VkZ – zdravý životní styl
Heroes	- psaní (A2) - čtení (A2) – rozumí textu v minulých časech mluvení - samostatný ústní projev (A2/B1) – dokáže popsat lidskou povahu	- gramatika: sloveso + -ing nebo infinitiv; vazba There ´s someone/something.... -ing - slovní zásoba: přídavná jména s -ed a -ing	

Our environment	- čtení (A2) – porozumění textu o klimatických změnách; - mluvení – samostatný ústní projev (A2/B1) - mluví o životním prostředí a vyjádří svůj názor na jeho stav - poslech – rozumí krátké nahrávce o problému týkajícího se životního prostředí	- gramatika: pasivum v přítomnosti a dalších časech - slovní zásoba: klima, životní prostředí	Ze – životní prostředí, klimatické změny
Relationships	- čtení (A2/B1) – rozumí textu o přátelství - mluvení – samostatný ústní projev (A2/B1) navrhuje činnosti a řešení, přesvědčuje ostatní	- gramatika: první podmínková věta - slovní zásoba: frázová slovesa	

Projekty:

Charakteristika projektu	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
Výroba módního časopisu	
Make a fashion magazine. Describe modern fashions. What things are in and out of fashion? Find or draw pictures of clothes. Describe them.	
Biografie filmové, sportovní nebo popové hvězdy	
Write the biography of a pop, sports or film star. Collect some information about the person. Use the information to write a magazine article. You can write it as a text or as an interview. Illustrate your article with some pictures.	MV – tvorba mediálního sdělení MUV – multikulturalita

9. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Introduction	- čtení (B1) – rozumí textu o probíhajících aktivitách; - poslech (A2/B1) - mluvení – dokáže mluvit o svých zálibách	- gramatika: zjišťovací otázky - přítomný čas prostý - statická slovesa - slovní zásoba: sporty, každenní problémy	EV – vztah člověka k prostředí VDO – principy demokracie OSV – kooperace a kompetice VMEGS – jsme Evropané MUV – princip sociálního smíru a solidarity MV – práce v realizačním týmu
Problems	- čtení – rozumí psanému rozhovoru mezi teenagery; rozumí textu o šikaně - poslech – rozumí krátkému rozhovoru o šikaně	- gramatika: minulý čas prostý a průběhový - předpřítomný čas - člen určitý a neurčitý - slovní zásoba: vlastnosti, problémy	
The future	- čtení – rozumí textu o budoucnosti a ambicích; - mluvení – umí si domluvit schůzku a případně změnit čas - poslech – rozumí rozhovoru o změně schůzky	- gramatika: způsoby vyjadřování budoucnosti - první podmínková věta - časové předložky - slovní zásoba – povolání	
Risks	- čtení (B1) – živelné pohromy, skydiving - poslech (A2/B1) – rozumí informacím, které mluvčí podává - mluvení – samostatný ústní projev (B1) – dokáže mluvit o tom, co by zkusil/nezkusil - psaní (B1)	- gramatika: použití „would“ a „wouldn´t“ - druhá podmínková věta; věta s vazbou „so...that“ - vztažná zájmena - slovní zásoba: varovné značky, lidské tělo	DG – využívá úložiště pro materiály k osvojení slovní zásoby, gramatiky a výslovnosti, používá online slovník
Can I ask...?	- poslech (A2/B1) – rozumí rozhovoru - mluvení – ústní interakce (A2) – tvorba otázek; - umí popsat lidský charakter - čtení – detektivní příběh	- gramatika: tvoření otázek; gerundia; frázová slovesa - slovní zásoba: média, charakteristika osobnosti	MV – práce v realizačním týmu, tvorba mediálního sdělení EV – vztah člověka k prostředí
Buying and selling	- čtení (B1/B2) – neobvyklá místa k přespaní - porozumí příběhu	- gramatika: pasivum; modální slovesa s pasivem; - předložky spojené	VDO – principy demokracie

	odehrávajícím se v obchodě - poslech – rozumí dialogu o dovolených - mluvení – samostatný ústní projev (A2) – je schopen si koupit jízdenku	s cestováním - slovní zásoba: cestování	
Protest	- čtení (A2/B1) rozumí textu o pracovních podmínkách - rozumí textu o situaci afroamerického obyvatelstva v minulém století; - mluvení – ústní interakce (B1)	- gramatika: nepřímá řeč; rozdíl mezi slovesem „tell“ a „say“ - nepřímé otázky - zdvořilostní otázky - slovní zásoba: město	MV – práce v realizačním týmu EV – vztah člověka k prostředí VMEGS – jsme Evropané Vko – národy a národnostní menšiny

Projekty:

Charakteristika projektu	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
Můj život	
Make a map of your life. Think about all the people and things that are important in your life. How do they affect your life? Do you like them or dislike them? Find photos or draw pictures of the people and things. Write paragraphs for the pictures.	OSV – komunikace
Problémy dnešní mládeže	
Write a survival guide for teenagers. Think of some problems that teenagers have (parents, school, friends, etc.). Describe the problems. Why do they occur? Give some examples to illustrate the problems. Write some advice for teenagers on how to survive the problems, and how to make their teenage years successful. Present your project as an information leaflet. Or you can make a video for young people.	OSV – komunikace

4.1.3 Vzdělávací obor – Další cizí jazyk

4.1.3.1 Vyučovací předmět – Německý jazyk

4.1.3.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Německý jazyk se vyučuje od 7. do 9. ročníku po dvou hodinách týdně.

Výuka probíhá převážně ve specializované jazykové učebně, která je vybavena nejmodernějšími pomůckami. Alternativně může probíhat i v kmenové učebně.

Vzdělávání v předmětu Německý jazyk je zaměřené na chápání a správnou interpretaci slyšeného i čteného cizojazyčného textu, schopnost ústně i písemně komunikovat, seznámení s poznatky z reálií německy mluvících zemí a rozšiřování všeobecného kulturního obzoru a porozumění mezi národy v základní rovině.

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:

- OSV (Sociální rozvoj, Mezilidské vztahy, Poznávání lidí, Kooperace a kompetice, Komunikace, Sebepoznání a sebepojetí) - představování, hodnoty, postoje, kreativita, sociální dovednosti, mezilidské vztahy, řešení problémů, produkce i reprodukce psaného i mluveného projevu
- VMEGS (Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané) – poznávání života v německy mluvících zemích
- MUV (Lidské vztahy, Kulturní difference, Multikulturalita, Etnický původ) – poznání jiných kultur
- MV (Tvorba mediálního sdělení, Práce v realizačním týmu) - reklama, zpravodajství, média v každodenním životě
- VDO (Občanská společnost a škola) – poznávání školského vzdělávacího systému v německy mluvících zemích

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

výchovné a vzdělávací strategie

- uplatňujeme systém gramatiky – systematizace, zařazení dalších jevů do systému
- využíváme a aplikujeme internacionalismy a anglikanismy
- rozvíjíme u žáků jednotlivé dovednosti v Nj (poslech s porozuměním, čtení s porozuměním, mluvený projev atd.) a využíváme je v dalších jazycích
- rozvíjíme u žáků jazykovou paměť

žák

- efektivně získává poznatky z nejrůznějších zdrojů (internet, knihy, časopisy ap.)
- učí se ve vztazích – tematicky, vnímá důležité a méně důležité výrazy
- pracuje s portfoliem – sebehodnocení
- učí se pod vedením učitele
- uvědomuje si vlastní pokrok za určitou dobu (nejen ve srovnání s ostatními)
- projektové vyučování – plánuje práci, rozvrhne si ji, rozdělí úkoly, přenesse do praxe
- pracuje s chybou v Nj – chybu nechápe jako nedostatek, ale krok ke zlepšení
- transfer – schopnost aplikace z jedné situace do druhé (např. podobnost Aj – Nj), využíváme anglicko-německé učebnice

Kompetence k řešení problémů

výchovné a vzdělávací strategie

- aplikujeme různé postupy získané při jiných činnostech při řešení problémů v němčině
- zpracováváme projekty
- podporujeme ve třídě týmovou práci
- využíváme situační hry, Rollenspiele – reálné i nereálné situace

žák

- se orientuje v cizím jazykovém prostředí – umí se zeptat na cestu, porozumí odpovědi (vyhledá si dopravní spoj v cizině i doma, zakoupí jízdenky v automatu, telefonuje, ubytuje se na dovolené atd.)
- vyjádří souhlas a nesouhlas s názorem druhých při kolektivním řešení problémů
- uplatňuje získané dovednosti k řešení jakéhokoliv problému, kde je nutná znalost jazyka pojmenuje, definuje problém, stanoví postup, jak ho řešit, nalezne spolupracovníky, hledá řešení, zvolí nejlepší řešení
- využívá znalostí reálií, médií
- obhajuje a prezentuje výsledky své práce

Kompetence komunikativní

výchovné a vzdělávací strategie

- prakticky a efektivně využíváme všech způsobů komunikace v cizím jazyce (písemná i ústní komunikace)
- rozšiřujeme slovní zásobu, vytváříme systém v učení
- využíváme podobnosti Aj – Nj (transfer)
- jednoduše nacvičujeme struktury mluvených projevů – vyprávění, diskuze, referát, dialog a písemných projevů – e-mail, dopis, vzkaz, přání, jednoduchá žádost, formulář
- využíváme monologická cvičení – přednášku, popis, opis určitého výrazu, trénujeme vyjádření názoru ap.
- využíváme dialogické situace – cvičné i v reálu

žák

- formuluje a vyjadřuje myšlenku, sdělí ji tak, aby partner rozuměl
- je schopen reakce na základní slyšené i psané – pokyny, povely, úkoly
- rozumí (při poslechu) a tříbí (při čtení) jazykovou paměť
- vyhledá základní informace (Globalverstehen)
- jednoduše a srozumitelně popíše situaci, věc
- neverbálně komunikuje – Mimik, Gestik, Körpersprache
- využívá intonaci, důraz, melodii hlasu

- chatuje v rámci skupiny i jinde
- rozlišuje soukromý rozhovor, veřejnou komunikaci
- pomůže partnerovi v komunikaci
- reaguje, kontaktní situace při různých příležitostech

Kompetence sociální a personální

výchovné a vzdělávací strategie

- uplatňujeme individuální schopnosti k získávání a prohlubování vědomostí a dovedností v cizím jazyce
- podporujeme týmovou spolupráci, práci ve dvojicích, skupinách
- rozlišujeme a respektujeme role – vedoucí, účastník
- respektujeme jiný názor při týmové práci
- budujeme sociální kontakty při realizaci projektů s žáky z cizích zemí
- budujeme u žáků sebevědomí
- pozorujeme zvyky, vztahy v cizích zemích (reálie)
- podporujeme sebehodnocení a hodnocení druhých, hodnocení práce skupiny, srovnání, hledání rezerv
- vyměňujeme si zkušenosti
- využíváme schopností každého jednotlivce při týmové práci (individuální přístup)

žák

- prezentuje a obhajuje vlastní myšlenky při týmové práci
- využívá Nj jako jazyk komunikace při týmové práci
- je schopen uplatnit se v kolektivu
- je schopen předat své profity ostatním a využít je ve prospěch skupiny

Kompetence občanské

výchovné a vzdělávací strategie

- uvědomujeme si tradice české ve srovnání s jinými zeměmi
- ochraňujeme rodinné tradice, respektujeme tradice v jiných rodinách, skupinách
- respektujeme individuální-zájmy, včetně zájmu o studium
- podporujeme u žáků hrdost a vlastenectví
- podporujeme kulturní chování, oblékání, mluvu
- dbáme na zdvořilost
- uvádíme vztah k životnímu prostředí jako téma

žák

- zodpovědně plní zadané úkoly, nese zodpovědnost za sebe sama, za skupinu, tým
- toleruje odlišnosti – rasové, náboženské
- je taktní, je schopen empatie
- dodržuje pravidla – slušné chování, respektování pravidel země, v níž jsem host, respektuje tradice jiných národů

Kompetence pracovní

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky k využívání CJ jako prostředku komunikace při plnění úkolů
- formujeme pracovní návyky – žák vede sešit a slovníček
- hospodárně využíváme pomůcky, sešity, učebnice, pracovní sešity
- volíme různé formy práce podle zadaných úkolů

- připravujeme na zkoušky – plánujeme jednotlivé dílčí části, profesní růst

žák

- účelně využívá vědomostí a dovedností získaných v jiných vzdělávacích oblastech pro oblast jazyka a komunikace (počítač ap.)
- pracuje se slovníkem
- vyhledává informace, materiály potřebné pro práci v hodinách, na projektu ap.
- dodržuje řád učebny, bezpečnostní zásady při používání techniky, médií
- je schopen pracovat ve dvojici, ve skupině, v týmu, na stanovištích
- pracuje s mapou, plánem, grafem, schématem
- pracuje na počítači, s internetem
- prezentuje výsledky své práce, práce skupiny
- pracuje podle návodu
- orientuje se v učebnici, najde pomoc při práci
- organizuje dlouhodobé úkoly, plánuje práci
- hodnotí práci svou a své skupiny – pracuje s portfoliem

Kompetence digitální

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky k samostatnému vyhledávání informací, k digitálnímu zpracování, ukládání a sdílení své práce (prezentace apod.)

žák

- umí pracovat s klávesnicí pro daný jazyk (např. β, přehlásky)
- vyhledává potřebné informace na internetu, využívá úložiště pro materiály k osvojení slovní zásoby, gramatiky a výslovnosti
- pracuje s prohlížečem a online slovníkem, vyhledává a používá internetové materiály k rozvoji slovní zásoby, gramatiky a výslovnosti

4.1.3.1.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

II. STUPEŇ

7. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
První kontakt s němčinou	- rozlišuje grafickou a zvukovou podobu slova - vyslovuje a čte foneticky správně - umí pozdravit a rozloučit se - umí se zeptat osoby, jak se má - pojmenuje barvy - počítá do 1000 - je seznámen se základními informacemi o německy mluvících zemích	- základní výslovnostní návyky - internacionalismy - abeceda a hláskování - pozdravy - barvy - čísla do 1000 - německy mluvící země	Čj – pravopis, výslovnost Ze – oblasti Evropy OSV – komunikace VMEGS – Evropa a svět nás zajímá
Představování	- umí představit sebe i jiné osoby - umí se zeptat na jméno, bydliště, věk a odkud osoba pochází - umí položit jednoduchou otázku - dokáže na jednoduchou otázku odpovědět - vyplní jednoduchý formulář - napíše o sobě několik informací	- představování - otázky a odpovědi na osobní údaje - vyplňování dotazníku - časování pravidelných sloves - časování slovesa <i>sein</i> - písemné sdělení o sobě a jiné osobě - názvy zemí a jazyky - časování slovesa <i>sprechen</i>	OSV – sebezpoznání a sebezpojetí MUV – multikulturalita DG – napíše jednoduchý e-mail kamarádovi
Moje záliby	- vyjádří, co má a nemá rád, co rád a nerad dělá - vyjádří svůj názor	- záliby a volnočasové aktivity - hudba a hudební nástroje - sport - <i>gern/nicht gern</i> - zápor <i>nicht</i> - <i>Ich mag .../Ich mag nicht</i> - <i>Ich finde es + přídavná jména (cool, toll, super, blöd, schrecklich, ...)</i>	OSV – sebezpoznání a sebezpojetí OSV – mezilidské vztahy
Moji přátelé	- rozumí krátkému jednoduchému textu - rozumí jednoduchým videonahrávkám a základním informacím v krátkých poslechových	- pořádek slov ve větě: jednoduchá věta oznamovací, <i>Ja/Nein-Fragen, W-Fragen</i>	MUV – kulturní diference

	textech - jednoduše popíše kamarády a další osoby - umí o osobě sdělit základní osobní údaje a jejich zájmy	- popis osob a jejich zájmy - přivlastňovací zájmena (<i>mein/meine, dein/deine</i>) - přivlastňování (-s)	MV – tvorba mediálního sdělení
Škola	- pojmenuje školní předměty a školní pomůcky - podá informace o své škole - popíše školní předměty, rozvrh hodin, učitele a své školní pomůcky - rozumí jednoduchým pokynům učitele - vede rozhovory o škole - rozlišuje tykání a vykání	- místnosti ve škole - člen určitý a neurčitý - školní předměty, rozvrh hodin - časové údaje (hodiny, dny v týdnu + předložky <i>um/am</i>) - aktivity během vyučování - nepřímý pořádek slov ve větě - časování slovesa <i>haben</i> - přivlastňování (-s /von) - školní pomůcky - člen určitý a neurčitý ve 4. pádě - zápor <i>kein</i> - množné číslo	OSV – sebepoznání a sebepojetí
Stravování	- vede rozhovory o jídle a stravování - popíše svůj jídelníček - vyjádří, co má rád a co mu chutná - objedná si jídlo a pití - zvládá jednoduchou konverzaci v obchodě a ve stravovacích zařízeních - požádá o informaci a poděkuje za ni - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení - je seznámen se stravovacími zvyklostmi v něm. mluvících zemích	- jídlo a pití - rozhovory o jídle - <i>ich mag x ich möchte</i> - vazba <i>es gibt</i> + 4. pád - objednávka jídla - nakupování - časování nepravidelných sloves <i>essen</i> a <i>nehmen</i> - stravování a typická jídla v něm. mluvících zemích	MUV – kulturní diference

Projekt:

Charakteristika projektu	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
Můj kamarád / Moje hvězda	
Popiš svého nejlepšího kamaráda nebo slavnou osobnost, kterou máš rád. Vytvoř koláž, do ní nalep nebo nakresli obrázky. K osobnosti napiš základní údaje (jméno, věk, odkud pochází, kde bydlí), co má a nemá rád.	OSV – poznávání lidí, mezilidské vztahy, rozvoj schopností, kreativita MV – tvorba mediálního sdělení

8. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Rodina	- dokáže pojmenovat členy rodiny - mluví o své rodině, dokáže popsat rodinné vztahy - rozumí jednoduchým textům, vyhledá v nich požadovanou informaci - pojmenuje a popíše domácí zvířata	- rodina - přivlastňovací zájmena <i>mein/dein/sein/ihr</i> - osobní zájmena ve 4. pádu - popis rodiny - zvířata - sloveso <i>haben</i> - 4. pád podst. jmen (<i>einen/eine/ein</i>) - zápor <i>kein</i>	OSV – sebezpoznání a sebezpojetí OSV – mezilidské vztahy
Povolání	- rozumí poslechovému textu nebo videonahrávce, vyhledá potřebné informace - rozumí jednoduchému rozhovoru a zapojí se do něj - vyjádří, co ho baví, co má a nemá rád - vyjádří, čím by chtěl být	- povolání - přechylování do ženského rodu - časování pravidelných sloves - časování nepravidelných sloves	OSV – sebezpoznání a sebezpojetí DG – vytvoří vlastní prezentaci na dané téma
Bydlení	- mluví o bydlení - pojmenuje a popíše místnosti a vybavení domu - vyjádří, kde se něco nachází	- místnosti a nábytek - přídavná jména popisu - přivlastňovací zájmena <i>unser, euer</i> - příslovce místa - předložky místa se 3. pádem	OSV – sebezpoznání a sebezpojetí
Činnosti během dne	- popíše svůj denní program, určuje časové údaje - vyjádří, které činnosti v domácnosti musí dělat - rozumí prosbám a povelům, dokáže je i sám vyjádřit - naplánuje nějaký program - domluví si schůzku, termín a místo setkání	- činnosti během dne, činnosti v domácnosti - slovesa s odlučitelnou předponou - části dne, hodiny - předložky k časovým údajům (<i>am/um</i>) - modální slovesa + infinitiv - rozkazovací způsob - <i>gehen in</i> + 4. pád - nepravidelná slovesa	OSV – mezilidské vztahy
Doprava	- přečte a vyhledá informace v jízdním řádu - vede rozhovory na přepážce, koupí si jízdenku - pojmenuje dopravní prostředky	- doprava, dopravní prostředky - <i>fahren mit</i> + 3. pád - frekvenční příslovce	

	- vyjádří, jak často dopravní prostředky využívá		
Narozeniny	- porozumí informacím na pozvánce na oslavu - napíše jednoduchou pozvánku na narozeninovou oslavu - vyjádří, kolik je mu let a kdy má narozeniny - popřeje druhé osobě k narozeninám - vede rozhovory o dárcích - poděkuje za dárek nebo blahopřání - žádá o radu nebo ji dává	- oslava narozenin a dárky - dny v týdnu, měsíce, roční období, svátky - datum, řadové číslovky - časové předložky - vyjádření věku - osobní zájmena ve 4. pádu - předložka <i>für</i> + 4. pád	
Cestování	- popíše zážitky z dovolené nebo výletu - mluví o plánech na prázdniny, naplánuje dovolenou - pojmenuje názvy některých památek turistických míst - seznámí se s turisticky známými místy a slavnostmi v německy mluvících zemích - rozumí jednoduchým textům z časopisu, internetu nebo z cestovního průvodce - mluví o počasí, popíše rozdíly v ročních obdobích - rozumí předpovědi počasí	- préteritum <i>war, hatte</i> - pohled/e-mail z dovolené - památky, krajina a přírodní jevy - předložky místa se 3. a 4. pádem - počasí	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá VMEGS – jsme Evropané MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
Ve městě	- pojmenuje obchody a místa ve městě - porozumí jednoduchému popisu cesty - pracuje s mapou, umí cestu popsat - seznámí se se základními informacemi o městě Berlín - rozumí jednoduchým textům o památkách, čte v cestovních průvodcích	- obchody a místa ve městě - popis cesty - předložka <i>zu</i> + 3. pád - Berlín	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá VMEGS – jsme Evropané
Oblečení	- pojmenuje oblečení - u sebe nebo u osoby popíše, co má na sobě - vede rozhovory v obchodě, nakoupí si oblečení - čte jednoduché texty o módě	- oblečení - popis oblečení - rozhovory v obchodě	

Projekt:

Charakteristika projektu	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
Můj dům / Můj byt	
Namaluj dům nebo byt, ve kterém žiješ. Popiš místnosti a svůj pokoj.	OSV – mezilidské vztahy, hodnoty, postoje, kreativita MV – tvorba mediálního sdělení

9. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Prázdniny a dovolená	- rozumí jednoduché videonahrávce - vysvětlí pravidla hry a zadává instrukce - požádá o pomoc - vyjádří, co dělal o prázdninách	- činnosti o prázdninách - rozkazovací způsob - osobní zájmena ve 3. pádu - perfektum slabých a silných sloves - psaní dopisu / e-mailu z dovolené	MUV – multikulturalita
Německy mluvící země	- se seznamuje s některými fakty o německy mluvících zemích - porovnává města	- Německo - Rakousko - Švýcarsko - stupňování přídavných jmen	VMEGS – jsme Evropané MUV – etnický původ
Sporty	- pojmenuje některé sportovní aktivity - vyjádří, jaký je jeho oblíbený sport a jednoduše ho popíše - rozumí jednoduchému článku z novin, časopisu nebo internetu, vyhledá v něm požadované informace	- sporty - stupňování přídavných jmen	MV – tvorba mediálního sdělení
V obchodě	- popíše výrobek - vyjádří, kde se věc nachází nebo kam ji umístí - vede jednoduchý rozhovor v obchodě	- oblečení - nábytek - potraviny - stupňování přídavných jmen - slovesa <i>stellen, legen, setzen a hängen</i> - předložky místa se 3. a 4. pádem	
U lékaře	- převypráví, co se přihodilo za nehodu - dokáže popsat svůj zdravotní problém - vede jednoduchý rozhovor s lékařem	- perfektum slabých a silných sloves - části těla - vyjádření bolesti - osobní zájmena ve 3. pádě	OSV – hodnoty, postoje, praktická etika

Projekt:

Charakteristika projektu	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
Moje oblíbené město / oblíbená země	
Popiš své oblíbené město / oblíbenou zemi.	OSV – kreativita, kooperace a kompetice MV – tvorba mediálního sdělení

4.2 Vzdělávací oblast – Matematika a její aplikace

4.2.1 Vzdělávací obor – Matematika a její aplikace

4.2.1.1 Vyučovací předmět – Matematika

4.2.1.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Charakteristika vyučovacího předmětu – I. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Matematika poskytuje žákům vědomosti, dovednosti potřebné pro orientaci v praktickém životě a vytváří předpoklady pro úspěšné uplatnění ve většině oborů profesionální přípravy i různých směrů studia na středních školách. Rozvíjí intelektuální schopnosti žáků, jejich paměť, představivost, tvořivost, abstraktní myšlení, schopnost logického úsudku. Současně přispívá k vytváření určitých rysů osobnosti, jako je vytrvalost, pracovitost, kritičnost.

Poznatky a dovednosti získané v matematice jsou předpokladem k poznávání přírodovědných oborů, ekonomiky, techniky a využití počítačů.

Vyučovací předmět má v 1. ročníku časovou dotaci 4 hodiny týdně, ve 2., 3., 4. a 5. ročníku pak 5 hodin týdně.

Ve 2., 3., 4. a 5. ročníku byla výuka posílena z časové disponibilní dotace o jednu hodinu. Výuka probíhá ve kmenových třídách.

Vyučovací obor Matematika a její aplikace je úzce spjat s ostatními vyučovacími předměty:

- Já a svět - Lidé a čas
- Člověk a jeho svět – Orientace v čase, Lidé a čas, Ochrana zdraví a nemoci
- Výtvarná výchova – Kresba, Obtížnější práce s linií
- Tělesná výchova - Atletika, běh na 50m, hod míčkem

Průřezová témata prolínající výukou Matematiky:

OSV – kooperace a kompetice (řešení slovních úloh)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

výchovné a vzdělávací strategie

- učíme žáky používat proměnnou a chápat její význam
- učíme žáky řešit rovnice a nerovnice a užívat je při řešení úloh
- učíme žáky číst a užívat jednoduché statistické tabulky a diagramy

žák

- provádí početní výkony s přirozenými čísly, a to pamětně i písemně, při řešení složitějších úloh užívá racionálně kapesní kalkulačtor
- řeší numerické a geometrické úlohy, počítá obvody a obsahy rovinných obrazců, užívá základní vztahy mezi rovinnými obrazci (shodnost)
- orientuje se v rovině a v prostoru, užívá soustavu souřadnic, chápe vztah mezi čísly a body

Kompetence k řešení problémů

výchovné a vzdělávací strategie

- učíme žáky řešit úlohy z praxe s užitím početních výkonů

žák

- provádí odhady výsledků řešení a posuzuje jejich reálnost, provádí potřebné zaokrouhlení

Kompetence komunikativní

výchovné a vzdělávací strategie

- umožňujeme žákům vyjadřovat své myšlenky a názory

žák

- dokazuje jednoduchá tvrzení a vyvozuje logické závěry z daných předpokladů

Kompetence sociální a personální

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky upevňování dobrých mezilidských vztahů ve třídě

žák

- účinně spolupracuje ve skupině, efektivně spolupracuje s druhými při řešení daného úkolu

Kompetence občanské

výchovné a vzdělávací strategie

- umožňujeme žákům na základě jasných kritérií hodnotit svoji činnost

žák

- provádí hodnocení své činnosti

Kompetence pracovní

výchovné a vzdělávací strategie

- požadujeme dodržování dohodnuté kvality práce
- vedeme žáky k ověřování výsledků

žák

- zdokonaluje svůj grafický projev

Kompetence digitální

výchovné a vzdělávací strategie

- motivujeme žáky k využití digitálních technologií v situacích, kdy jim jejich použití usnadní činnost

- vedeme žáky k posouzení úplnosti dat s ohledem na řešený problém, k dohledávání chybějících informací potřebných k řešení úloh nebo situací v doporučených online zdrojích a k ověřování informací z více zdrojů

Charakteristika vyučovacího předmětu – II. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Obsahové vymezení:

Matematika je vyučovací předmět, který je již svou podstatou zaměřen na rozvoj dovedností žáků, nikoliv znalostí a vědomostí.

Matematika je pojímána především jako nástroj pro řešení praktických situací, se kterými se děti i dospělí setkávají v každodenním životě. Je postavena částečně na manipulaci s didaktickým materiálem, který usnadňuje pochopení podstaty jevů. Ve výuce je prostor i pro kreativitu a rozvoj schopnosti řešit dosud neznámé úkoly, hledat cesty k řešení v situacích, kdy není dán přesný postup a v úvahu přichází i více řešení. Problémové úkoly pomáhají rozvíjet logické myšlení.

Vzdělání v matematice je zaměřeno na užití matematiky v reálných situacích, osvojení pojmů a matematických postupů a algoritmů, rozvoj abstraktního a exaktního myšlení, rozvoj logického a kritického usuzování.

Matematika se vyučuje jako samostatný předmět po celou dobu docházky na základní škole. V 6., 7., 8. a 9. ročníku byla přidána jedna hodina z disponibilní časové dotace pro posílení tohoto prioritního předmětu.

Ročník	6.	7.	8.	9.
Týdenní hodinová dotace	4+1	3+1	4+1	4+1

Organizační vymezení vyučovacího předmětu:

Výuka probíhá v kmenových třídách nebo v učebně informatiky.

Vzdělávání ve vzdělávacím oboru Matematika se opírá o:

- práci žáků (procvičování osvojených dovedností)
- řešení problémů
- práci ve skupinách (řešení těžších úloh, projekty, přehledy algoritmů určité oblasti, počítačské soutěže)
- didaktické hry
- využívání prostředků výukových programů – ICT, interaktivních tabulí, iPadů
- využívání prostředků výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a dalších pomůcek
- zapojení talentovaných žáků do celostátních matematických soutěží

Vyučovací obor Matematika je úzce spjat s ostatními předměty:

Fyzika – převody jednotek, rovnice, matematický průměr, výpočty s racionálními čísly, poměr, slovní úlohy

Zeměpis – měřítko mapy, výpočty: průměrné teploty, jednotky obsahu
Chemie – řešení rovnic, převody jednotek, vyjádření neznámé ze vzorce
Informatika – soubory dat, grafy MS Excel
Výtvarná výchova - studie tvarů, výtvarné etudy

Vyučovací předmětem prolínají průřezová témata:

OSV – kooperace a kompetice (řešení slovních úloh) - důraz je kladen na formování volných a charakterových rysů (rozvíjíme důslednost, vytrvalost, schopnost sebekontroly, vynalézavost, tvořivost)

EV, VMEGS – lze se jich dotknout ve slovních úlohách, srovnáních, při zpracovávání dat a grafů

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Kompetence k učení

výchovné a vzdělávací strategie

- zařazujeme metody, při kterých dochází žáci k řešení a závěrům pokud možno sami
- vedeme žáky k plánování postupů a úkolů
- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- zadáváme úkoly s využitím informačních a komunikačních technologií
- vedeme žáky k aplikaci znalostí v ostatních vyučovacích předmětech a reálném životě

žák

- osvojuje si základní matematické pojmy a vztahy postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů
- vytváří si zásoby matematických nástrojů (pojmů, vztahů, metod řešení úloh)
- využívá prostředků výpočetní techniky

Kompetence k řešení problému

výchovné a vzdělávací strategie

- pracujeme s chybami žáka jako s příležitostí ukázat cestu ke správnému řešení
- vedeme žáky k ověřování výsledků
- nabízíme žákům více cest ke stejnému cíli

žák

- provádí rozbor problému a plánu řešení, odhadování výsledků
- učí se zvolit správný postup při řešení reálných problémů

Kompetence komunikativní

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky k užívání správné terminologie

žák

- zdůvodňuje matematické postupy, myšlenky a názory v logickém sledu
- komunikuje na odpovídající úrovni

Kompetence sociální a personální

výchovné a vzdělávací strategie

- pokud to jde, zadáváme úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování

žák

- spolupracuje ve skupině
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- učí se věcně argumentovat, schopnosti sebekontroly a sebehodnocení

Kompetence občanské

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- umožňujeme, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky
- zajímáme se, jak vyhovuje žákům učitelův způsob výuky

žák

- podle daných kritérií hodnotí svoji činnost nebo její výsledky

Kompetence pracovní

výchovné a vzdělávací strategie

- požadujeme dodržování dohodnuté kvality, termínů
- vedeme žáky k ověřování výsledků

žák

- zdokonaluje si grafický projev
- je veden k efektivitě při organizování vlastní práce

Kompetence digitální

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky k samostatné práci pomocí webových stránek a procvičování příkladů online
- motivujeme žáky k využití digitálních technologií v situacích, kdy jim jejich použití usnadní činnost
- vedeme žáky k využívání digitálních technologií pro správu a vyhodnocení dat, prezentaci a interpretaci výsledků
- vedeme žáky k posouzení úplnosti dat s ohledem na řešený problém, k dohledávání chybějících informací potřebných k řešení úloh nebo situací v doporučených online zdrojích a k ověřování informací z více zdrojů

žák

- účelně využívá digitální technologie k řešení algoritmických úloh a úloh s rutinními výpočty
- analyzuje a prezentuje data pomocí tabulkového procesoru či vhodného programu
- organizuje data a zjišťuje základní vlastnosti souboru

4.2.1.1.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

I. STUPEŇ

1. období (1. – 3. ročník)

1. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Číslo a početní operace – obor přirozených čísel 0–10	- spočítá prvky daného konkrétního souboru 10 /20/ - vytvoří konkrétní soubor s daným počtem prvků, porovnává čísla a soubory prvků - přečte a zapíše čísla 0–20, sčítá a odčítá - používá sčítání a odčítání při řešení praktických situací - řeší slovní úlohy vedoucí k porovnávání čísel v oboru 0–20 - řeší slovní úlohy vedoucí ke sčítání a odčítání čísel v oboru 0–20 bez přechodu desítky - řeší slovní úlohy vedoucí ke vztahům o n – má více (méně) v probíraném oboru	- názorný návod k učivu o přirozených číslech, posloupnost, napočítávání - porovnání, číselná osa - čtení a psaní čísel 0–6, geometrické tvary, znaménka <, >, =; - názorné zavedení sčítání a odčítání do 6, slovní úlohy; - numerace čísel 7–10, sčítání a odčítání čísel 7–10 - postupná automatizace těchto spojů	
Orientace v prostoru	- orientuje se v prostoru (vpravo, vlevo, vpřed, za) - rozeznává geometrické útvary: trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh, krychle, kvádr, válec	- jednoduché slovní úlohy - geometrie – geometrické tvary – válec, koule, krychle, kvádr a jehlan	
Číslo a početní operace – obor přirozených čísel 0–20	viz 0–10	- obor čísel do 20, numerace - sčítání a odčítání do 20 bez přechodu desítky - sčítání a odčítání s přechodem desítky - opakování	

2. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (přířezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Číslo a početní operace – obor přirozených 0–20 s přechodem desítky	- sčítá a odčítá do 20 s přechodem desítky	- sčítání a odčítání v oboru čísel do 20 s přechodem desítky	
Základní geometrické tvary	- opakování geometrických tvarů	- základní geometrické tvary – poznávání	
Lomená čára	- kreslí lomenou čáru	- lomená čára uzavřená a otevřená – poznávání, vytváření, délka lomené čáry	
Rýsování úseček a jejich porovnání	- kreslí křivé a rovné čáry - odhadne délku úsečky na decimetry, centimetry	- porovnávání úseček, rýsování úseček, délka úsečky, shodnost úseček	
Číselný obor 0–100, sčítání a odčítání	- spočítá prvky daného konkrétního souboru do 100 - vytvoří konkrétní soubor s počtem prvků do 100 - porovnává čísla do 100	- numerace v oboru do 100 bez přechodu desítky	
	- orientuje se na číselné ose - sčítá a odčítá do 100, používá sčítání a odčítání při řešení praktických úloh - řeší slovní úlohy vedoucí k porovnávání čísel v oboru do 100 - řeší slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 100 - řeší slovní úlohy typu o n – více (méně) v oboru do 100	- numerace v oboru do 100 s přechodem desítky	OSV – kooperace a kompetice
Zaokrouhlování	- zaokrouhlí dané číslo na desítky	- zaokrouhlování na desítky	
Měření úseček	- měří délku úsečky na centimetry	- jednotky délky, měření v centimetrech - počítání se závorkami	
Tělesa	- poznává geometrická tělesa v praxi; vymodeluje tělesa (např. krychli, kvádr)	- tělesa, měření hran	
Orientace v čase	- zná časové jednotky hodina, minuta, sekunda - čte časové údaje na různých typech hodin	- orientace v čase – hodiny, digitální čas	JaS – lidé a čas
Násobení a dělení přirozených čísel v oboru přirozených čísel 0–50	- umí spoje násobek 2, 3, 4, 5 dělit v oboru těchto násobek; - užívá násobení a dělení v praktických situacích;	- vyvození operace násobení a dělení, práce ve čtvercové síti; - násobení 0, 1, 2, 3, 4, 5	

	- řeší slovní úlohy na násobení a dělení;- užívá závorky;- řeší slovní úlohy typu $n - k$ krát více (méně)		

3. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Opakování	- opakuje učivo z 2. ročníku	- opakování: sčítání a odečítání do 100, násobení a dělení do 50	
Sudé, liché číslo	- poznává sudá a lichá čísla	- sudé a liché číslo - násobení a dělení – opakování	
Násobilka 6–10	- automaticky užívá spoje všech násobílek; - čte a sestavuje tabulky násobků; - užívá tabulkové zápisy v praxi; - užívá násobení a dělení při řešení praktických úloh; - řeší slovní úlohy typu $n - k$ rát více (méně)	- násobení číslem 6 - dělení číslem 6 - násobení číslem 7 - dělení číslem 7 - násobení číslem 8 - dělení číslem 8 - násobení číslem 9 - dělení číslem 9 - násobení číslem 10 - dělení číslem 10	
Rovinné obrazce	- opakuje geometrické útvary; - sestrojí mnohoúhelníky	- geometrie – trojúhelníky, čtyřúhelníky, čtverce, mnohoúhelníky	
Sčítání a odčítání dvojciferných čísel 0–100	- sčítá dvojciferná čísla bez přechodu přes základ	- sčítání dvojciferných čísel bez přechodu přes základ	
	- odčítá dvojciferná čísla bez přechodu přes základ	- odčítání dvojciferných čísel bez přechodu přes základ	
	- sčítá dvojciferná čísla s přechodem přes základ	- sčítání dvojciferných čísel s přechodem přes základ	
	- odčítá dvojciferná čísla s přechodem přes základ	- odčítání dvojciferných čísel s přechodem přes základ	
Souměrnost	- rýsuje obrazce osově souměrné	- souměrnost	
Písemné sčítání a odčítání do 100	- písemně sčítá a odčítá dvě dvojciferná čísla	- písemné sčítání a odečítání do 100 - slovní úlohy	
Zaokrouhlování	- opakování zaokrouhlování čísel na 10	- zaokrouhlování čísel na desítky	
Přímka a úsečka	- označí bod, krajní body úsečky, průsečík dvou přímek - měří délku úsečky na mm - sestrojí úsečku dané délky s užitím jednotky mm	- geometrie – přímka, úsečka	
Sčítání a odčítání v oboru 1000	- čte a píše trojčiferná čísla - vytvoří konkrétní soubor s počtem prvků 1000 - zakreslí obraz daného čísla na číselné ose - porovnává čísla do 1000 - používá sčítání a odčítání	- sčítání a odečítání v oboru do 1000	OSV – kooperace a kompetice

	v daném oboru při řešení praktických úloh		
Konstrukce trojúhelníka	- umí sestavit trojúhelník za pomoci kružítka	- konstrukce trojúhelníka	
Násobení a dělení do 1000	- násobí a dělí trojčíferného čísla jednocíferným, typ příkladu 330 x 3, 930:3	- násobení a dělení do 1000	
	- násobí a dělí čísla 10, 100	- násobení a dělení čísla 10 a 100	
Kruh, kružnice	- sestaví kruh a kružnici	- geometrie – kruh, kružnice	
Násobení celými desítkami	- násobí čísla – 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90	- násobení celými desítkami, stovkami	
Jednotky délky	- převádí jednotky délky s užitím měnitele 1000, 100, 10; - provádí odhad délky, vzdálenosti	- jednotky délky	Tv – atletika, běh na 50m, hod míčkem
Polopřímka	- určuje a sestavuje polopřímky	- geometrie – polopřímka	
Dělení se zbytkem	- určování neúplný podíl a zbytek v jednoduchých případech	- dělení se zbytkem	
Zaokrouhlování na 100	- zaokrouhluje dané číslo na 100	- zaokrouhlování na 100	
Obvod trojúhelníka	- určí obvod jednoduchého obrazce sečtením délek jeho stran	- geometrie – obvod trojúhelníka	
Násobení jednocíferných a dvojcíferných čísel s jednou desítkou	- násobí jednocíferná a dvojcíferná čísla jednou desítkou	- násobení jednocíferných a dvojcíferných čísel s jednou desítkou	
Dělení dvojcíferných čísel jednocífernými	- dělí dvojcíferné číslo jednocíferným mimo obor násobílek	- dělení dvojcíferných čísel jednocífernými	

2. období (4. – 5. ročník)

4. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Číslo a početní operace	- zaokrouhluje přirozená čísla - provádí odhady - kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	- numerace do 1000 - zaokrouhlování - sčítání a odčítání - násobení a dělení - slovní úlohy	DG – žák dokáže zhotovit tabulku k zaznamenávání údajů a k vyhodnocování získaných dat DG – práce s daty v elektronické podobě
	- porovnává a zaokrouhluje velká čísla do milionu - orientuje se na číselné ose - provádí početní operace s velkými čísly - užívá polohové vztahy hned před, hned za	- velká čísla, rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě - porovnávání, zaokrouhlování - sčítání a odčítání - násobení a dělení - slovní úlohy - číselný odhad, kontrola výsledku	
	- řeší úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace	- písemné násobení jednociferným a víceciferným činitelem - písemné dělení jednociferným dělitelem	
	- seznámí se s jednoduchými rovnicemi a nerovnicemi	- rovnice a nerovnice	
	- snaží se číst a zapisovat jednoduchá čísla římskými číslicemi a naopak	- římské číslice	ČaS – orientace v čase
	- seznámí se s pojmem zlomek, jmenovatel a činitel	- zlomky	
Geometrie v rovině a v prostoru	- narýsuje a znázorní základní rovinné útvary, - užívá jednoduché konstrukce - graficky sčítá a odčítá úsečky - rozlišuje pojmy rovnoběžka, různoběžka, kolmice	- základy rýsování - druhy čar - bod, úsečka, přímka rovnoběžky, různoběžky, kolmice - střed a osa úsečky - čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice - popis rovinného útvaru	
	- určí obvod a obsah obrazce pomocí čtvercové sítě - převádí jednotky délky	- základní rovinné útvary; - čtverec, obdélník, kružnice - obvod a obsah čtverce a obdélníku	Vv – kresba ČaS – převody jednotek
	- seznámí se se základními útvary v prostoru	- tělesa – kvádr, krychle, jehlan, koule, válec	

5. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Číslo a početní operace	- určuje číselné řády - porovnává a zaokrouhluje velká čísla - orientuje se na číselné ose - provádí početní operace s velkými čísly	- velká čísla - porovnávání zaokrouhlování - sčítání a odčítání - násobení a dělení - dělení dvojciferným dělitelem	
	- využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	- řešení úloh a provádění; zkoušky výpočtu - úlohy s užitím závorek - sdružování čísel při sčítání několika sčítanců bez závorek	OSV – kooperace a kompetice
	- převádí desetinný zlomek na desetinné číslo a naopak - zapisuje smíšené číslo jako zlomek a naopak - sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem	- zlomky - desetinný zlomek - smíšené číslo - porovnávání zlomků se stejným jmenovatelem - sčítání a odčítání zlomků se stejným jmenovatelem	
	- určuje číselné řády - zapisuje desetinná čísla - provádí početní operace s desetinnými čísly - řeší slovní úlohy s desetinnými čísly	- desetinná čísla - zápis desetinného čísla - desetinný zlomek - porovnávání - zaokrouhlování - sčítání a odčítání - násobení a dělení 10, 100 - násobení a dělení desetinného čísla číslem přirozeným	ČaS – ochrana zdraví, nemoci
Závislosti, vztahy a práce s daty	- sestavuje jednoduché tabulky a grafy - vyhledává, sbírá a třídí data	- přímá úměrnost - průměrná rychlost - slovní úlohy - jednoduché statistiky	DG – získaná data vnáší do tabulky, diagramu DG – třídí data podle daných/zvolených kritérií DG – pracuje s daty v tabulkovém procesoru
	- počítá jednoduché slovní úlohy	- aritmetický průměr	
	- řeší jednoduché rovnice a nerovnice	- rovnice a nerovnice	
Geometrie v rovině a v prostoru	- používá základní jednotky obsahu bez vzájemného převádění	- jednotky délky, hmotnosti, obsahu - obsah obrazce ve čtvercové síti	
	- sestrojí rovnoběžky a kolmice - narýsuje čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici	- základy rýsování - základní geometrické útvary - vzájemná poloha přímek	

	- sestrojí čtverec a obdélník podle zadání - seznámí se s pojmem úhlopříčka - určí obvod a obsah čtverce a obdélníku - používá základní jednotky délky a obsahu	- čtverec a obdélník – konstrukce - úhlopříčky - obvod a obsah, porovnání - obvod a obsah složitějších obrazců	Vv - kresba
	- sestrojí pravouhlý trojúhelník - rozlišuje pojmy přepona a odvěsny - vypočítá obvod trojúhelníku - určí délku lomené čáry graficky i měřením	- trojúhelník – trojúhelníková nerovnost - pravouhlý trojúhelník - obvod trojúhelníku	
	- rozpozná jednoduché osově souměrné útvary - určí osy souměrnosti pomocí překládání papíru	- osová souměrnost - osově souměrné útvary	Vv – obtížnější práce s linií
	- pozná základní prostorové útvary - s pomocí počítá povrch kvádru a krychle - ve čtvercové síti znázorní síť těles	- tělesa – krychle, kvádr - povrch	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy	- vyhledává v textu úlohy, potřebné údaje a vztahy - volí vhodné postupy pro řešení úlohy - vyhodnotí výsledek úlohy	- jednoduché praktické slovní úlohy a problémy	

II. STUPEŇ

6. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Aritmetika (číslo a proměnná)	- provádí početní operace v oboru kladných racionálních čísel	- desetinná čísla a operace s nimi - převody jednotek - zlomky (rozšiřování, krácení)	Fy – převody jednotek DG – používá kalkulátor při rutinních výpočtech (operace s desetinnými čísly)
	- zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností	- jednoduché slovní úlohy - zaokrouhlování desetinných čísel	
	- užívá různé způsoby množstevního vyjádření vztahu celek – část	- zlomek - desetinná čísla	
	- modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	- dělitelnost přirozených čísel - prvočíslo, číslo složené - společný násobek, společný dělitel	
	- analyzuje a řeší jednoduché problémy; - modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru kladných racionálních čísel	- jednoduché rovnice - slovní úlohy	OSV – kooperace a kompetice
	- provádí početní operace v oboru celých čísel	- celá čísla a operace s nimi, číselná osa	
	- začíná užívat způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část zlomkem	- desetinné zlomky, krácení a rozšiřování zlomků, smíšené číslo	
Geometrie	- načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti, určí osově souměrný útvar	- osová souměrnost	Vv - výtvarné etudy
	- využívá polohové a měřitelné vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení jednoduchých praktických problémů	- trojúhelník - těžnice a výšky - kružnice opsaná a vepsaná - úhel	
	- určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	- kvádr, krychle	
	- odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	- krychle a kvádr - jednotky objemu (převody)	

	- načrtne a sestrojí síť základních těles	- krychle a kvádr	
	- načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	- krychle a kvádr (volné rovnoběžné promítání)	
	- analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	- slovní úlohy	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy	- řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí		

7. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Aritmetika (číslo a proměnná)	- provádí početní operace v oboru racionálních čísel, - užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (zlomkem, desetinným číslem)	- zlomky - desetinná čísla	Fy – numerické výpočty
	- využívá účelně kalkulátor	- procenta	Che – koncentrace DG – používá kalkulátor při rutinních výpočtech (např. úlohy s procenty)
	- řeší aplikační úlohy na procenta	- procenta (počet procent, procentová část, základ)	OSV – kooperace a kompetice
	- analyzuje a řeší jednoduché problémy, - modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	- slovní úlohy (procenta, trojčlenka)	Che – výpočty pomocí trojčlenky
	- užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část	- poměr	
	- řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem	- poměr - úměrnost (trojčlenka)	Ze – měřítko plánu a mapy
	- pracuje s měřítky map a plánů	- měřítko plánu a mapy	
	- formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic	- rovnice - závislosti a vztahy	
	- vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	- celá čísla	
	- určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti	- procenta; - trojčlenka	
Závislosti, vztahy a práce s daty	- vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	- úměrnost – přímá, nepřímá (rovnice, tabulka, graf)	
Geometrie	- charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	- čtyřúhelníky - typy čtyřúhelníků - vlastnosti základních rovinných útvarů (úhlopříčky, úhly, souměrnost)	
	- odhaduje a vypočítává obsah a obvod základních rovinných útvarů	- trojúhelník, rovnoběžník, lichoběžník	
	- načrtne a sestrojí rovinné útvary	- načrt, popis konstrukce, konstrukce, počet řešení (trojúhelník, čtyřúhelník)	

	- načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	- osová a středová souměrnost; - osa souměrnosti a střed souměrnosti rovinného útvaru	
	- užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků	- věty o shodnosti trojúhelníků	
	- určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	- kolmý hranol (hrana, stěna, vrchol, podstava)	
	- odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	- kolmé hranoly	
	- načrtne a sestrojí síť základních těles	- kolmé hranoly (síť, plášť, podstava)	
	- načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	- kolmé hranoly (volné rovnoběžné promítání)	
	- analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	- složitější konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků (výška, těžnice, kružnice opsaná)	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy	- řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí		

8. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Algebra a aritmetika	- provádí početní operace v oboru reálných čísel	- reálná čísla - operace se zlomky a desetinnými čísly - rozvinutý zápis přirozeného čísla v desítkové soustavě - absolutní hodnota celého čísla	
	- užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	- číselné výrazy - mocniny - odmocniny	
	- užívá k argumentaci a při výpočtech Pythagorovu větu - využívá účelně kalkulačku	- Pythagorova věta a její užití - kružnice, kruh - obtížnější matematické výpočty	
	- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných - určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, - provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	- mnohočleny - úpravy výrazů - hodnota výrazu - užití vzorců - sestavení číselného výrazu podle slovního zadání	
	- formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic	- rovnice (rozšiřující učivo – zavedení ekvivalentní úpravy umocňování a odmocňování) - počet řešení, ověření, zda řešení patří do zadaného číselného oboru	OSV – kooperace a kompetice
	- analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru reálných čísel	- slovní úlohy	Fy – vztahy mezi veličinami
Statistika; závislosti, vztahy a práce s daty	- Vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	- tabulka, diagram, graf; - četnost, aritmetický průměr	Inf – tab. procesor MS EXCEL
	- porovnává soubory dat	- porovnání – tabulka, graf, diagram	Inf – tabulkový procesor (graf) DG – používá kalkulátor při rutinních výpočtech (obvod a obsah kruhu, určování druhé a třetí mocniny/ odmocniny čísel) a používá tabulkový

			procesor: organizuje data a zjišťuje základní vlastnosti souboru
Geometrie v rovině a prostoru	- zdůvodňuje a využívá polohové a měřitelné vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů - využívá potřebnou matematickou symboliku	- náčrt, schéma, model - využití Pythagorovy věty, trojúhelníkové nerovnosti, vzdálenost bodu od přímky apod. - Thaletova kružnice - tečny ke kružnici	
	- načrtne a sestrojí rovinné útvary	- kružnice, kruh	
	- odhaduje a vypočítává obsah a obvod základních rovinných útvarů	- kruh	
	- určuje a charakterizuje základní tělesa a analyzuje jejich vlastnosti	- hranoly (stěnová a tělesová úhlopříčka) a válec	
	- odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	- válec	
	- načrtne a sestrojí síť základních těles	- válec (sít', plášť, podstava)	
	- načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	- válec (volné rovnoběžné promítání)	
	- využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	- osa úhlu, osa rovinného pásu, osa úsečky, kružnice, Thaletova kružnice	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy	- řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí		

9. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (přířezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Algebra a aritmetika	- zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, - využívá účelně kalkulačku	- kalkulačka, její funkce a využití při výpočtech	
	- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných - provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	- rozklady mnohočlenů - lomené výrazy a početní operace s nimi (rozšiřující učivo)	
	- provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel - užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	- operace se zlomky a desetinnými čísly - vlastnosti matematických operací (komutativnost, asociativnost, distributivnost)	
	- formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	- rovnice s neznámou ve jmenovateli - soustavy rovnic	OSV – kooperace a kompetice
	- analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru reálných čísel	- slovní úlohy řešené pomocí rovnic nebo soustav rovnic	
	- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	- slovní úlohy, analýza textu, diskuse o počtu řešení	
Závislosti, vztahy a práce s daty	- vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	- pojem funkce (tabulka, rovnice)	DG – používá kalkulátor při rutinních výpočtech (povrch a objem těles, při výpočtech využívajících goniometrické funkce)
	- porovnává soubory dat - vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí nebo grafem	- lineární funkce - funkční závislost, tvorba grafu podle tabulky či rovnice - přiřazení rovnice ke grafu (tabulce) a naopak	
		- ryze kvadratická funkce (rozšiřující učivo); - goniometrické funkce v pravoúhlém trojúhelníku (rozšiřující učivo)	
	- matematizuje jednoduché reálné situace	- řešení úloh s využitím funkčních vztahů;	- matematizuje jednoduché reálné situace

	s využitím funkčních vztahů	- vyjádření výsledku v kontextu reálné situace	s využitím funkčních vztahů
Geometrie v rovině a prostoru	- zdůvodňuje a využívá polohové a měřitelné vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů - využívá potřebnou matematickou symboliku	- množiny bodů dané vlastnosti	
	- využívá pojem množina bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	- osa úhlu, osa rovinného pásu, osa úsečky, kružnice, Thaletova kružnice	
	- využívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	- podobnost, koeficient podobnosti - shodnost	
	- určuje a charakterizuje základní tělesa a analyzuje jejich vlastnosti	- jehlan, kužel, koule - půdorys, nárýs	
	- odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	- kužel, jehlan, koule	
	- načrtne a sestrojí síť základních těles	- kužel, jehlan (síť, plášť, podstava)	
	- načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	- kužel, jehlan (volné rovnoběžné promítání)	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy	- analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů	- slovní úlohy	
	- řeší úlohy na prostorovou představivost, - aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí		

4.3 Vzdělávací oblast – Informatika

4.3.1 Vzdělávací obor – Informatika

4.3.1.1 Vyučovací předmět – Informatika

4.3.1.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Ve 3. – 9. ročníku je vzdělávací oblast realizována prostřednictvím předmětu Informatika. Časová dotace ve všech ročnících je jedna hodina týdně. Ve 3. ročníku je využita 1 disponibilní hodina. Výuka probíhá v učebně informatiky, popřípadě v kmenových učebnách. Třídy jsou na výuku buď rozděleny do dvou skupin, nebo vyučovány jako celek.

Vzdělávání ve vzdělávacím oboru Informatika směřuje k:

- chápání a správnému užívání pojmů z oblasti hardware, software a práce v síti
- správnému vyhledávání a třídění informací a další práce s daty
- využívání vhodných nástrojů ke zpracovávání nalezených informací
- ovládání elektronické komunikace
- rozvíjení algoritmického myšlení
- chápání principů kódování informací

Vyučovací obor Informatika je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

- Matematika – graf přímé a nepřímé úměrnosti, statistika, závislosti, vztahy a práce s daty (jednoduché statistiky), nestandardní aplikační úlohy a problémy
- Umění a kultura – práce s internetem
- Tělesná výchova – atletika
- Český jazyk – podstatná jména (vzory)

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:

- OSV – kreativita, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- VDO – občan, občanská společnost a stát, občanská společnost a škola
- MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

výchovně vzdělávací strategie

- zadáváme úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů
- vedeme žáky k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání využívají zkušenosti s jiným SW, spolupráci s ostatními žáky, nápovědu u jednotlivých programů apod.
- zadáváme úkoly, které jsou založené na propojování různých předmětů
- vedeme žáky k užívání správné terminologie a vhodnému používání moderních technologií

žák

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- využívá zkušenosti s jiným SW a ze spolupráce s ostatními žáky
- učí se pracovat s nápovědou (help) u jednotlivých programů a dalšími informačními zdroji

Kompetence k řešení problémů

výchovně vzdělávací strategie

- zadáváme úlohy, při kterých žáci rozvíjejí tvořivou činnost při jejich řešení
- učíme žáky chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- vedeme žáky nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce

žák

- hledá řešení zadaných úkolů a ověřuje si funkčnost vlastních postupů

Kompetence komunikativní

výchovně vzdělávací strategie

- vedeme žáky k vhodnému vybírání komunikačních prostředků
- seznamujeme žáky se zásadami zdvořilé komunikace a s pravidly elektronické komunikace

žák

- využívá pro komunikaci na dálku a odevzdávání úkolů vhodné technologie
- se učí dodržovat vžitá konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitost apod.)

Kompetence sociální a personální

výchovně vzdělávací strategie

- vedeme žáky ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech je učíme pracovat v týmu, rozdělovat a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.
- učíme žáky hodnotit svoji práci i práci ostatních
- vedeme žáky k ohleduplnosti a taktu při vzájemné komunikaci

žák

- chápe, že každý člověk je různě chápavý a zručný
- se učí komunikovat ohleduplně a s respektem

Kompetence občanské

výchovně vzdělávací strategie

- seznamujeme žáky s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla ...) a vedeme je k jejich dodržování
- vedeme žáky ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím internetu, popřípadě jinými cestami

žák

- respektuje pracovní řády a zákony spojené s prací v online prostoru

- zamýšlí se nad obsahem, ke kterému se dostane prostřednictvím internetu a snaží se objektivně zhodnotit jejich relevantnost

Kompetence pracovní

výchovně vzdělávací strategie

- vedeme žáky k dodržování pravidel a správných návyků při práci s výpočetní technikou
- seznamujeme žáky se zásadami zdvořilé komunikace a s pravidly elektronické komunikace

žák

- dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- využívá ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

-

Kompetence digitální

výchovně a vzdělávací strategie

- vedeme žáky k samostatnému vyhledávání a ověřování informací z relevantních zdrojů
- vedeme žáky k digitálnímu zpracování vyhledaných informací a volbě vhodného nástroje k této činnosti a zároveň k prezentaci zjištěných skutečností
- vedeme žáky k pochopení principu fungování digitálních technologií, jejich správnému využívání a volbě vhodných postupů při zadaných úkolech
- seznamujeme žáky s principy internetu a riziky jeho využívání

žák

- vyhledá na internetu informace a data o vybraném tématu a zpracuje je za použití odpovídajícího nástroje, kterým zjištěné skutečnosti prezentuje
- rozumí fungování digitálních technologií, umí je správně využívat a volí správné postupy a nástroje při zadaných úkolech
- si uvědomuje rizika spojená s využíváním internetu a chová se tak, aby se nedostal do rizikové situace

4.3.1.1.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

I. STUPEŇ

1. období (1. – 3. ročník)

3. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Práce ve sdíleném prostředí	- pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj	- uživatelské jméno a heslo	
Ovládání digitálního zařízení	- pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží - pro svou práci používá doporučené aplikace, nástroje, prostředí - edituje digitální text, vytvoří obrázek - přehraje zvuk či video - uloží svoji práci do souboru, otevře soubor - používá krok zpět, zoom - řeší úkol použitím schránky - dodržuje pravidla nebo pokyny při práci s digitálním zařízením	- digitální zařízení - zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace - ovládání myši - kreslení čar, vybarvování - používání ovladačů - ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) - kreslení bitmapových obrázků - psaní slov na klávesnici - editace textu - ukládání práce do souboru - otevírání souborů - přehrávání zvuku - příkazy a program	
Kódování a šifrování dat a informací	- sdělí jednoduchou informaci obrázkem - předá krátkou informaci zakódovanou pomocí textu či čísel - zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje krátký text	- piktogramy, emodži - kód - šifra	

2. období (4. – 5. ročník)

4. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Práce ve sdíleném prostředí	- uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů - najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci - propojí digitální zařízení a uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí - při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace - rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého	- využití digitálních technologií v různých oborech - ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele - práce se soubory - propojení technologií, internet - sdílení dat, cloud - technické problémy a přístupy k jejich řešení (hlášení dialogových oken)	
Kódování a šifrování dat a informací	- sdělí složitější informaci obrázkem - předá delší informaci zakódovanou pomocí textu či čísel - zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje delší text - zakóduje a dekoduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky - obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček	- piktogramy, emodži - kód - přenos na dálku, šifra - pixel, rastr, rozlišení - tvary, skládání obrazce	
Data, informace a modelování	- pomocí grafu znázorní jednoduché vztahy mezi objekty - pomocí obrázku znázorní jednoduchý jev - pomocí obrázkových modelů řeší jednodušší problémy	- graf, hledání cesty - schémata, obrázkové modely - model	Čj – podstatná jména (vzory)

5. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Informační systémy	- pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech - doplní posloupnost prvků - umístí data správně do tabulky - doplní prvky v tabulce - v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný	- data, druhy dat - doplňování tabulky a datových řad - kritéria kontroly dat - řazení dat v tabulce - vizualizace dat v grafu	Ma - závislosti, vztahy a práce s daty (jednoduché statistiky)
Informační systémy	- nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky - určí, jak spolu prvky souvisí	- systém, struktura, prvky, vztahy	VDO - občanská společnost a škola
Data, informace a modelování	- pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty - pomocí obrázku znázorní složitější jev - pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy	- graf, hledání cesty - schémata, obrázkové modely - model	OSV – morální rozvoj Ma - nestandardní aplikační úlohy a problémy (jednoduché praktické slovní úlohy a problémy)
Základy programování – příkazy, opakující se vzory	- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy - v programu najde a opraví chyby - rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát - rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj - vytvoří a použije nový blok - upraví program pro obdobný problém	- příkazy a jejich spojování - opakování příkazů - ke stejnému cíli vedou různé algoritmy - vlastní bloky a jejich vytváření - kombinace procedur	
Základy programování – postavy a události	- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav - v programu najde a opraví chyby	- ovládání pohybu postav - vysílání zpráv mezi postavami - čtení programů - ověřování funkčnosti programu a jeho částí	OSV – osobnostní rozvoj

	- používá události ke spuštění činnosti postav - přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky - upraví program pro obdobný problém - ovládá více postav pomocí zpráv	opakovaným spuštěním - programovací projekt	

II. STUPEŇ

6. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Informační systémy	- popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují - pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva	- školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace	VDO – občan, občanská společnost a stát
Počítače	- uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory - vybere vhodný formát uložení dat - vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě - porovná různé metody zabezpečení účtů - spravuje sdílení souborů - zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy	- správa souborů, struktura složek - domácí a školní počítačová síť - fungování a služby internetu - přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva - postup při řešení problému s digitálním zařízením	OSV – komunikace DG – rozumí principům internetu a rizikům jeho využívání, vyhledá na internetu informace a data o vybraném tématu a zpracuje je za použití odpovídajícího nástroje
Kódování a šifrování dat a informací	- rozpozná zakódované informace kolem sebe - zakóduje a dekáduje znaky pomocí znakové sady - zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer - zakóduje v obrázku barvy více způsoby - zakóduje obrázek pomocí základních geometrických tvarů - zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu - ke kódování využívá i binární čísla	- přenos informací, standardizované kódy - znakové sady - přenos dat, symetrická šifra - identifikace barev, barevný model - vektorová grafika - zjednodušení zápisu, kontrolní součet - binární kód, logické A a NEBO	OSV – kreativita
Práce s daty	- najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf)	- data v grafu a tabulce - evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce - kontrola hodnot	OSV – kreativita MV – kritické čtení a vnímání mediálních

	- odpoví na otázky na základě dat v tabulce - popíše pravidla uspořádání v existující tabulce - doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy - navrhuje tabulku pro záznam dat - propojí data z více tabulek či grafů	v tabulce - filtrování, řazení a třídění dat - porovnání dat v tabulce a grafu - řešení problémů s daty	sdělení

7. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Programování – opakování a vlastní bloky	- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování - vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech - diskutuje různé programy pro řešení problému - vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní	- vytvoření programu - opakování - podprogramy	OSV – kreativita
Modelování pomocí grafů a schémat	- vysvětlí známé modely jevů, situací, činností - v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku - pomocí ohodnocených grafů řeší problémy - pomocí orientovaných grafů řeší problémy - vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností	- standardizovaná schémata a modely - ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu - orientované grafy, automaty - modely, paralelní činnosti	
Programování – podmínky, postavy a události	- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna - spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav	- opakování s podmínkou - události, vstupy - objekty a komunikace mezi nimi	

	- vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech- diskutuje různé programy pro řešení problému- vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní- hotový program upraví pro řešení příbuzného problému		

8. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
Programování – větvení, parametry a proměnné	ŽÁK - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna - spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav - používá souřadnice pro programování postav - používá parametry v blocích, ve vlastních blocích - vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu - diskutuje různé programy pro řešení problému - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	- větvení programu, rozhodování - grafický výstup, souřadnice - podprogramy s parametry - proměnné	
Hromadné zpracování dat	- při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky - používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) - řeší problémy výpočtem s daty - připiše do tabulky dat nový záznam - seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) - používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy	- relativní a absolutní adresy buněk - použití vzorců u různých typů dat - funkce s číselnými vstupy - funkce s textovými vstupy - vkládání záznamu do tabulky - řazení dat v tabulce - filtrování dat v tabulce	

9. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (přířezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Programovací projekty	- řeší problémy sestavením algoritmu low-code - v programovacím prostředí sestaví přehledný systém k vyřešení problému - při prezentaci systému vysvětlí, jak funguje - ověří správnost systému, najde a opraví v něm chyby - diskutuje různé možnosti pro řešení problému - řeší problém jeho rozdělením na části pomocí jednotlivých příkazů - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému - zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně (web)	- programovací projekt - popsání problému - plán realizace programovacího projektu - testování, odladění, odstranění chyb - vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu - import, export dat, publikování formuláře - vytvoří vlastní webové stránky (text a jeho editace, vložení obrázků, odkazu, pozadí) - naučí se způsob zveřejnění stránek (doména, hosting)	
Digitální technologie	- pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí - diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich - na příkladu ukáže, jaké důsledky má komprese dat - popíše, jak fungují vybrané technologie z jejího/jeho okolí, které považuje za inovativní - na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti - vysvětlí vrstevníkoví, jak fungují některé služby internetu - diskutuje o cílech a metodách hackerů - vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat - diskutuje, co všechno vytváří digitální stopu	- hardware a software - složení současného počítače a principy fungování jeho součástí - operační systémy: funkce, typy, typické využití - komprese a formáty souborů - fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence) - síť - typy, služby a význam počítačových sítí - fungování sítě: klient, server, switch, IP adresa - struktura a principy Internetu, datacentra, cloud - web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč,	VDO – občan, občanská společnost a stát DG – rozumí fungování digitálních technologií, umí je správně využívat a volí správné postupy a nástroje při zadaných úkolech

		odkaz/URL - princip cloudové aplikace (např. e-mail, e-shop, streamování), bezpečnost - bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy - zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat - digitální identita, digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat - fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies	
Závěrečný projekt			
	- si volí typ a obsah svého závěrečného projektu	- programování webových stránek nebo prezentace vybraného obsahu s využitím znalosti informačních technologií	

4.4 Vzdělávací oblast – Člověk a jeho svět

4.4.1 Vzdělávací obor – Člověk a jeho svět

4.4.1.1 Vyučovací předmět – Já a svět

4.4.1.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Já a svět uvádí žáky do prostředí školy a školního řádu. Vytváří předpoklady pro formování základních pracovních i režimových návyků. Dává podněty k rozvoji schopnosti účelně organizovat čas práce, zábavy a odpočinku podle vlastních potřeb.

Předkládá žákům nové poznatky a dovednosti z různých oblastí života. Učivo se týká člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Otevírá prostor pro jejich praktické ověření ve škole a pro porovnání se zkušenostmi ze života v rodině, z činností mimo školu, z předškolní výchovy.

Vytváří a posiluje u žáků vnímavý vztah k jejich okolí – k lidem, lidským výtvorům, přírodním jevům. Přemýšlejí o nich a chrání je. Učí je jednat v obvyklých i méně obvyklých situacích (včetně situací ohrožení).

Formuje základní vědomí odpovědnosti žáků za vlastní zdraví a bezpečnost, za své jednání a rozhodování, za plnění zadaných úkolů.

Osvojování učiva vyučovacího předmětu Já a svět je založeno především na různých činnostech a hrách podporujících tvořivé poznávání, osvojování potřebných vědomostí a dovedností a utváření vztahu k okolnímu světu. Základem je pozorování názorných pomůcek, přírody a činnosti lidí, pojmenování a porovnávání skutečnosti, její zachycení a hodnocení ve vlastních výtvorech a názorech, sledování životních situací, jejich napodobování a rozvíjení v modelových hrách, řešení modelových situací, výměna zkušeností a zážitků žáků apod.

Výuka probíhá v kmenových třídách, ale lze ji dle osobního uvážení vyučujícího zpestřit vycházkami a výchovně-vzdělávacími programy ekologického centra Šípek a DDM.

Časová dotace vyučovacího předmětu v 1. – 3. ročníku je 2 hodiny týdně.

Vyučovací předmět Já a svět je úzce spjat s ostatními vyučovacími předměty:

- Český jazyk a literatura – psaní adresy a přání
- Matematika – orientace v čase, hodiny
- Výtvarná výchova - výtvarné osvojování přírody
- Tělesná výchova - zásady hygieny při sportování, bezpečná cesta na komunikacích, kondiční cvičení, bruslení, plavání

Předmětem prolínají průřezová témata, zejména Osobnostní a sociální výchova (komunikace, kooperace, řešení problémů, kreativita, sociální dovednosti, mezilidské vztahy), Výchova demokratického občana (občan, občanská společnost a stát, zodpovědnost každého jedince za své zdraví) a Environmentální výchova (podmínky života, vztah k životnímu prostředí).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

výchovně vzdělávací strategie

- nabízíme žákům řadu aktivačních metod k osvojení základních dovedností a návyků potřebných pro plnění vzdělávacích i jiných povinností a úkolů, pro snadnou a bezkonfliktní komunikaci s okolím, pro ochranu svého zdraví a bezpečnosti i pro příjemný odpočinek a naplnění volného času

žák

- se orientuje v problematice peněz a cen

Kompetence k řešení problémů

výchovně vzdělávací strategie

- vedeme žáky k osvojování schopnosti vnímavě sledovat život kolem sebe, orientovat se v něm, chápat ho jako určité uspořádání skutečností, které na sebe navazují nebo se ovlivňují a které pro ně mohou být příznivé a rozvíjející, ale i omezující

žák

- chápe a sleduje život ve společnosti

Kompetence komunikativní

výchovně vzdělávací strategie

- podporujeme žáky, aby se naučili vyjadřovat své vlastní názory v přiměřené lidské komunikaci a respektovat názory druhých

žák

- vyjadřuje svůj vlastní názor a respektuje názor druhých

Kompetence sociální a personální

výchovně vzdělávací strategie

- zaměřujeme se na to, aby žáci chápali význam spolupráce, pomoci i odpovědnosti a dávali přednost činnostem postavených na těchto vztazích

žák

- chápe význam spolupráce, pomoci a odpovědnosti

Kompetence občanské

výchovně vzdělávací strategie

- vedeme žáky, aby si osvojili potřebné základní vědomosti o sobě, jiných lidech, živočišných a rostlinách, o škole, rodině a životě v nejbližším okolí, o činnostech a výtvořích lidí, o vztazích mezi lidmi, vztazích člověka k přírodě a ke zdraví, orientovali se v potřebných souvislostech samostatně nebo za pomoci dospělých je využívali v každodenním životě

žák

- bezpečně komunikuje prostřednictvím elektronických médií
- poznává podstatu zdraví a příčin jeho ohrožení, vznik nemocí a úrazů a jejich předcházení

Kompetence pracovní

výchovně vzdělávací strategie

- podporujeme žáky, aby využívali svých znalostí a zkušeností získaných z některých témat v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucí povolání

žák

- využívá svých znalostí a zkušeností

Kompetence digitální

výchovně vzdělávací strategie

- dáváme žákům prostor k plánování a realizaci pozorování a pokusů s účelným využitím digitálních technologií

žák

- účelně využívá digitální technologie

4.4.1.1.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

I. STUPEŇ

1. období (1. – 3. ročník)

1. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Jsem školák	- orientuje se ve škole a v blízkém okolí školy	- školák	
	- podílí se na příznivé atmosféře ve třídě	- třída	OSV – komunikace, mezilidské vztahy, kooperace
	- dochází bezpečně nejkratší cestou do školy a zpět	- škola a okolí - riziková místa a situace	
	- ví, že i ve škole jsou místa, kde může docházet k úrazům a chová se tak, aby nedocházelo k ohrožení jeho zdraví - určí vhodná místa pro hru a trávení volného času	- vhodné chování	
Podzim	- popíše proměny přírody v příslušném ročním období	- příroda na podzim	Vv – výtvarné osvojování přírody
Moje rodina	- rozlišuje základní i širší příbuzenské vztahy - charakterizuje rozdělení rolí v rodině, pojmenovává základní povinnosti a úkoly členů rodiny - projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	- rodina – členové rodiny	
	- projevuje radost ze zdařilých rodinných akcí a událostí, umí o nich vyprávět, znázorňuje je kresbou, dramatickou scénkou apod.	- rodina – život v rodině	
Zima	- popíše proměny přírody v příslušném ročním období	- přichází zima	
Člověk a jeho zdraví	- uplatňuje základní návyky osobní hygieny - chápe, že dostatečný	- člověk	Tv – zásady hygieny při sportování

	spánek, odpočinek a aktivní pohyb má velký význam pro zdraví člověka - chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci - odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné - zvládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek		
Jaro	- popíše proměny přírody v příslušném ročním období	- příroda na jaře	
Lidé a čas	- orientuje se v čase, chápe rozdíl mezi dějem v minulosti, v přítomnosti a v budoucnosti - pojmenovává názvy dnů, měsíců, ročních období	- lidé a čas	
Práce a volný čas	- rozlišuje různé pracovní činnosti, uvědomuje si jejich význam, váží si výsledků své práce, ale i práce druhých - pozná české mince a bankovky, uvede příklad využití platební karty - odhadne cenu základních potravin a celkovou cenu nákupu - chápe význam pohybových činností pro zdraví a odpočinek - určí vhodná místa pro hru a trávení volného času	- práce a volný čas	
Dopravní výchova	- vnímá chodce jako účastníka silničního provozu - dodržuje dopravní předpisy – přecházení, dopravní značky apod. - uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu a jedná tak, aby neohrožoval zdraví své i jiných	- dopravní výchova	
Léto	- popíše proměny přírody v příslušném ročním období	- příroda v létě	

2. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Jsem školák	- osvojuje si vhodné chování ke spolužákům, učitelům, chování v jídelně	- Jsem školák – třída, vyučovací hodina, přestávka, činnost dětí ve škole	
	- zvládne bezpečný příchod do školy a odchod ze školy podle dopravních značek a světelné signalizace - poznává nebezpečná místa v nejbližším okolí - chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci - odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné - zvládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	- cesta do školy – bezpečnost, značky, signalizace, dopravní prostředky, chodci - riziková místa a situace	VDO – občan, občanská společnost a stát (zodpovědnost za své zdraví)
Podzim	- pozoruje proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích - pozoruje počasí, reakce organismů na roční období	- příroda na podzim – rovnodennost, počasí, značky kalendáře přírody	
	- popíše život a chování zvířat v přírodě	- živočichové ve volné přírodě – pozorování v ročních obdobích	
	- rozpoznává jednotlivé druhy zeleniny a stavbu těla a jejich funkce - rozliší jednotlivé druhy práce na zahradě	- zelenina a její druhy – stavba těla, funkce částí rostlin, práce na zahradě	
	- rozlišuje zemědělské plodiny - druhy obilí – stavba těla, význam pro člověka	- zemědělské plodiny – práce na poli, popis známé rostliny	
	- uvědomuje si význam rostlin pro člověka, rostliny užitkové a okrasné - pečuje o rostliny v domácnosti - určuje některé druhy pokojových rostlin	- pokojové rostliny – význam, péče, popis a určování	EV – vztah člověka k prostředí
Rodina	- určuje příbuzenské vztahy v rodině - sleduje významné události v rodině - rozlišuje společné práce	- moje rodina – příbuzenské vztahy, události, společné činnosti, domácí práce	OSV – mezilidské vztahy Čj – psaní adresy a přání

	a práce jednotlivých členů rodiny		
Živočichové	- určuje rozdíl mezi živočichy užitkovými, hospodářskými a domácími - pečuje o živočichy v zajetí - učí se zacházení s drobnými domácími zvířaty	- péče o živočichy v zajetí - užitková, hospodářská, domácí zvířata	
Náš domov	- zná svou plnou adresu - ví, že není vhodné sdělovat tyto informace cizím lidem - orientuje se v členění bytu a domu - bezpečně se orientuje v nejbližším okolí svého bydliště - přiměřeně svému věku se chová na ulici a v dopravních prostředcích - umí použít telefon v modelových situacích ohrožení bezpečí (neznámá místa, setkání s neznámými lidmi, kontakt se zvířaty, práce s elektronickými médii atd.) - označí možná nebezpečí a diskutuje o účinných způsobech ochrany projevuje snahu přispět ke zlepšení prostředí domova	- náš domov – bydliště, adresa, telefon, okolí, obec, byt, významná místa a budovy	
Zima	- pozoruje a zapisuje proměny přírody	- proměny přírody v zimě, zimní sporty	Tv – bruslení
	- pozoruje a porovnává životní projevy různých živočichů v přírodě	- životní projevy živočichů v zimě	
	- zná vánoční tradice a zvyky	- Vánoce, tradice a zvyky	
Člověk	- popíše základní rozdíly mezi lidmi, mezi lidmi a živočichy - projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům - dovede určit základní části lidského těla, včetně nejdůležitějších vnitřních orgánů - orientuje se v etapách průběhu lidského života	- člověk – části těla, které jsou vidět, lidské smysly	

	- chápe, že dostatečný spánek, odpočinek a aktivní pohyb má velký význam pro zdraví člověka - rozpozná obvyklé příznaky běžných nemocí, dodržuje zásady při podávání léků; - dojde v případě potřeby do nejbližšího zdravotnického zařízení; - poskytne první pomoc při drobném poranění	- nemoc a úraz – péče o zdraví	
	- uplatňuje základní návyky osobní hygieny, orientuje se ve stravě rostlinného a živočišného původu; - chápe škodlivé vlivy nadměrné konzumace sladkých, slaných a tučných pokrmů; - uplatňuje zásady zdravého stravovacího a pitného režimu; - přiměřeně se chová u stolu; - umí nakoupit základní potraviny	- hygiena a čistota, potraviny a výživa	Tv – kondiční cvičení
Lidé a čas	- orientuje se v čase jednotlivých částí dne - určuje čas s přesností na hodiny, minuty a sekundy - dodržuje základní pravidelné činnosti denního režimu	- orientace v čase – části dne, měření času, hodiny, minuty, sekundy	Ma – orientace v čase, hodiny
	- používá kalendář, sleduje data narození členů rodiny; - zná rozdíl a orientuje se v kalendářním a školním roce	- kalendářní a školní rok, orientace v kalendáři	
	- orientuje se v čase, chápe rozdíl mezi dějem v minulosti, současnosti a budoucnosti	- minulost, přítomnost, budoucnost	
Práce a volný čas	- rozlišuje různé pracovní činnosti, umí zhodnotit svůj režim a náplň volného času; - zhodnotí vhodnost míst pro hru a trávení volného času a uvede možná nebezpečí a způsoby jak jim čelit; - rozezná nebezpečí různého charakteru; uplatňuje základní pravidla	- práce a volný čas, suroviny, výrobky - dopravní výchova	

	bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných; - vytváří si představu o různých profesích; - pozná české mince a bankovky, uvede příklad využití platební karty; - odhadne cenu základních potravin a celkovou cenu nákupu; - rozlišuje různé suroviny a výrobky z nich		
Jaro	- zaznamenává změny v počasí v daném ročním období; - sleduje reakce organismů na roční období; - určuje některé rostliny a jejich části podle charakteristických znaků; - sleduje život rostlin, vysvětlí rozdíl mezi dřevinami, bylinami a houbami; - označí některé okrasné, užitkové a chráněné rostliny	- příroda na jaře – rostliny, živočichové	
Ptáci	- zná znaky života ptáků, stavbu jejich těla, rozlišuje jejich základní skupiny – ptáci stálí, domácí a tažní	- ptáci a jejich hnízda, části těla, ptáci stálí, domácí, tažní	
Hospodářská zvířata	- popisuje a určuje známá zvířata podle typických znaků, práce s obrazy, zná pravidla při chování živočichů mezi lidmi	- hospodářská zvířata – hledání typických znaků	
Louka	- pozoruje dostupné druhy rostlin – luční květiny;	- na louce – dostupné druhy rostlin, živočichové zde žijící	
Pole	- zná význam pěstování polních plodin pro výživu člověka	- na poli – užitkové rostliny, práce na poli, plevel, škůdci, výrobky	
Les	- jmenuje známé a dostupné druhy rostlin a živočichů, žijících v lese a chápe jejich význam pro člověka	- v lese a u lesa – stromy, keře, park, zvěř, houby a lesní plody	
	- umí se chovat v lese, zná nebezpečí jedovatých hub		

	a rostlin - uvědomuje si nebezpečí vztekliny pro člověka		
Voda	- poznává rostliny a živočichy z různých přírodních společenství, sleduje dostupné druhy rostlin a živočichů a určuje jejich typické znaky - zná nebezpečí při koupání a opalování	- u vody a ve vodě – rostliny, živočichové, rekreace, vodní sporty	
Léto	- zaznamenává počasí v kalendáři přírody, pozoruje proměny počasí v daném ročním období	- příroda v létě – počasí, proměny v jednotlivých ročních obdobích	

3. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (přířezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Místo, kde žijeme	- jednoduše označí rozdíly mezi městem a venkovem - pojmenuje nejdůležitější části obce, významné budovy a objekty - vytvoří jednoduchý plánec obce, popř. okolí školy či bydliště, uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu	- naše obec	
Země, v níž žijeme	- pojmenuje hlavní světové strany, určuje světové strany podle přírodních úkazů - seznámí se s orientací v okolní krajině - rozlišuje krajinu podle výškové členitosti - sleduje tok řeky umí rozpoznat a respektovat nebezpečí osamocené pohybu v krajině	- krajina v okolí domova	
	- zná název kraje svého bydliště - pojmenuje historické země naší vlasti - zná sousední státy - rozlišuje některé státní symboly a vhodně se chová v situacích spojených s jejich používáním	- naše vlast	
Lidé a čas	- určí čas podle hodin - prakticky využívá základní časové jednotky, určí měsíce, týdny, dny - sleduje data narození členů rodiny a významných dnů - rozlišuje mezi dějem v minulosti, současnosti a v budoucnosti	- orientace v čase a časový řád	DG – měření veličin s využitím digitálních technologií
	- pojmenovává některé předměty z minulosti - pojmenuje některé významné rodáky a předky - uvede některé pověsti, vztahující se ke svému bydlišti - pojmenuje některé	- jak žili lidé dříve	

	kulturní či historické památky		
Věci a činnosti kolem nás	- rozlišuje nejrozšířenější činnosti lidí - pojmenovává lidské výtvořky - rozpoznává různé materiály a jejich použití; - umí zařídít jednoduché záležitosti - umí pracovat podle návodu - dbá na pořádek a čistotu při práci	- lidská činnost a tvořivost	
	- pojmenovává profesi svých rodičů - chrání výsledky práce - rozlišuje rozdíl mezi dobrou a špatnou prací - zkontroluje, kolik peněz je vráceno při placení - vlastními slovy vyjádří, co znamená, že je banka správce peněz - rozlišuje nejvhodnější způsoby odpočinku	- práce a volný čas	
	- odlišuje výrobky průmyslu a zemědělské produkce - určí místo, kde se výrobky vyrábějí - orientuje se v síti obchodů v obci - rozlišuje různé podoby peněz	- lidé a výrobky	
	- orientuje se ve světě techniky – běžně používané přístroje - orientuje se v druzích dopravy - komunikuje pomocí telefonu - zná nejdůležitější tel. čísla	- svět v pohybu	
Neživá příroda	- vysvětlí základní rozdíl mezi živou a neživou přírodninou - rozezná lidské výtvořky a přírodniny - pozná rozdíl mezi přírodninou, surovinou a výrobkem - rozliší známé látky a jejich vlastnosti - popíše vlastnosti vody a její proměny v přírodě	- látky a jejich vlastnosti	
	- vysvětlí základní význam vzduchu pro život živých	- vzduch	EV – základní podmínky života

	organismů, složení vzduchu - v přírodě pozoruje podoby vzduchu - uvědomuje si nebezpečí šíření ohně větrem		
	- vysvětlí základní význam vody pro život živých organismů - pozoruje zdroje vody v přírodě - popíše koloběh vody v přírodě	- voda	EV – základní podmínky života
	- umí vysvětlit význam půdy pro živé organismy, složení půdy	- půda	
	- posoudí Slunce jako zdroj tepla a světla, života, zdraví	- Slunce a Země	EV – základní podmínky života
Živá příroda	- rozliší nejznámější rostliny ze svého okolí - vysvětlí rozdíl mezi dřevinami a bylinami - pojmenuje plody běžných druhů ovoce a zeleniny	- rostliny	
	- pozná nejznámější jedovaté houby a vysvětlí nebezpečí jejich záměny s jedlými	- houby	
	- vysvětluje rozdíl mezi výživou rostlin a živočichů - pojmenuje některá volně žijící i domácí zvířata - určí některé typické znaky nejznámějších živočichů ze svého okolí	- živočichové	Aj – animals
	- pozoruje proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích - vypěstuje nenáročnou rostlinu - pečuje pravidelně o některá domácí zvířata	- zkoumáme přírodu	
Rozmanitost přírody a její ochrana	- rozlišuje rozmanitost života v jednotlivých ročních obdobích	- rozmanitost života v přírodě	EV – základní podmínky života
	- uvede příklady výskytu běžně známých organismů v určitém prostředí	- rovnováha v přírodě	
	- vyjádří některá možná ohrožení přírody rozvojem civilizace - chová se ohleduplně k přírodě - vyjádří význam botanických a zoologických zahrad - uvědomuje si závažnost	- chráníme přírodu	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí

	znečištění ovzduší - uvědomuje si důležitost ochrany vody a půdy před znečištěním		
Člověk	- orientuje se v základních odlišnostech člověka od ostatních živočichů - projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům - pojmenuje základní části lidského těla - orientuje se ve změnách lidského těla v různých věkových stádiích - orientuje se v rozdílech mezi mužem a ženou - osvojí si způsoby chování ke kamarádům, těhotným ženám, novorozencům, starým lidem	- lidské tělo, stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka	VDO – občan, občanská společnost a stát (odpovědnost za své zdraví)
	- orientuje se ve zdravé výživě - umí se chovat u jídelního stolu - rozpozná některé příznaky běžných nemocí - dodržuje zásady podávání léků - zvládá základní návyky osobní hygieny - chápe důležitost spánku, odpočinku a aktivního pohybu - vyvaruje se zdravotních rizik spojených s kouřením, alkoholismem a návykovými látkami - rozezná nebezpečná místa ve svém bydlišti - zhodnotí vhodnost míst pro hru a trávení volného času, uvede možná nebezpečí i způsoby, jak jim čelit (i konkrétních her a činností) a volí odpovídající způsoby ochrany, jednání, organizace, ochranné pomůcky) - v modelových situacích ohrožení bezpečí (neznámá místa, setkání s neznámými lidmi, kontakt se zvířaty, práce	- pečujeme o své zdraví - volný čas	OSV – komunikace, řešení problémů Tv – plavání

	s elektronickými médii atd.) - označí možná nebezpečí - diskutuje o účinných způsobech ochrany reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech - chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci - odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné - zvládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	- mimořádné události - kontakt s neznámými lidmi - tísňové linky	

4.4.1.2 Vyučovací předmět – Člověk a jeho svět

4.4.1.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Jde o učivo týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí, historie a dalších témat. Směřuje k dovednostem pro praktický život. Postupně rozvíjí poznatky žáků, získané v předmětu Já a svět. Žáci se učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na podněty jiných. Probíhá propojení předmětu s reálným životem.

Potřebné vědomosti a dovednosti získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Vyučovací předmět Člověk a jeho svět se vyučuje ve 4. i 5. ročníku 3 hodiny týdně (z toho je ve 4. ročníku výuka posílena o 1 hodinu z disponibilní časové dotace) a je součástí vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět. Získávají se zde informace z tematických okruhů:

Rozmanitost přírody

- Země jako planeta sluneční soustavy, sluneční soustava
- podmínky života na Zemi
- rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody, rostliny, houby, živočichové, znaky života, životní potřeby a podmínky, látky a jejich vlastnosti
- rovnováha v přírodě
- vliv lidské činnosti na přírodu, ochrana přírody a životního prostředí, likvidace odpadů, živelné pohromy, ekologické katastrofy

Člověk a jeho zdraví

- lidské tělo, biologické a fyziologické funkce a potřeby člověka, zdraví jako důležitá hodnota v životě člověka, jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života, vývoj jedince, základy lidské reprodukce
- partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy
- péče o zdraví, poskytování první pomoci, zdravá výživa, dopravní výchova
- odpovědnost člověka za své zdraví, osobní bezpečí, bezpečné chování
- situace hromadného ohrožení, vzájemná pomoc

Místo, kde žijeme

- domov, škola, obec, dopravní výchova, místo a místní krajina, regiony ČR, naše vlast, Evropa a svět, mapy

Lidé kolem nás

- základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, principy demokracie
- základní globální problémy, problémy konzumní společnosti, globální problémy přírodního prostředí

Lidé a čas

- orientace v čase – kalendáře, letopočet, režim dne, generace,
- současnost a minulost v našem životě
- region a jeho význam, báje, pověsti

Výuka probíhá v kmenových třídách, ale lze ji dle osobního uvážení vyučujícího zpestřit vycházkami, besedami a výchovně-vzdělávacími programy ekologického centra Šípek a DDM.

Vlastivědná část přináší žákům základní poznatky o významných přírodních, hospodářských, společenských, kulturních a historických okolnostech života lidí, seznamuje je s výsledky lidské činnosti, s důležitými událostmi a významnými osobnostmi regionálních a národních dějin. Integruje poznatky z vyučování a osobního života žáků s dalšími informacemi z tisku, rozhlasu a televize a ze zájmových oblastí. Tyto podněty přístupně vysvětluje, uvádí do souvislostí a v potřebné míře zobecňuje. Formuje u žáků vědomí příslušnosti k vlastnímu národu, rozvíjí zájem žáků o poznání světa, tradic, zvyklostí a zvláštností společenství v různých historických obdobích a kulturních oblastech světa.

Přírodovědná část učí žáky pozorovat a pojmenovávat děje v přírodě, poznávat jejich vzájemné vztahy, poznávají Zemi, vznik a rozvoj životních podmínek, jejich proměnlivost, soulad, rovnováhu, ale i ohrožení a globální problémy.

Předmětem prolínají průřezová témata: zejména Osobnostní a sociální výchova (komunikace, kooperace, řešení problému, kreativita, sociální dovednosti), Výchova demokratického občana (zodpovědnost každého jedince za své zdraví) a Environmentální výchova (podmínky života, vztah k životnímu prostředí).

Vyučovací předmět Člověk a jeho svět je úzce spjat s vyučovacími předměty:

- Český jazyk a literatura – cestování a dovolená, pověst, vypravování
- Matematika – orientace v čase, hodiny, desetinná čísla, převody jednotek, římské číslice
- Výtvarná výchova - ilustrace k pověstem, kombinované techniky
- Tělesná výchova - pohybový režim a kolektivní cvičení, ošetření poranění, krizové situace a tísňové linky

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

výchovně vzdělávací strategie

- umožňujeme žákům používat vhodné učební pomůcky, encyklopedie a odbornou literaturu

žák

- získává informace o přírodě, učí se pozorovat přírodu, zaznamenávat a hodnotit výsledky svého pozorování
- poznává různé druhy lidské práce a učí se chápat jejich souvislost s přírodními podmínkami
- se orientuje v problematice peněz a cen, zodpovědně spravuje osobní rozpočet

Kompetence k řešení problémů

výchovně vzdělávací strategie

- zařazujeme metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům žáci sami

žák

- se učí řešit zadané úkoly, správně se rozhodovat v různých situacích, učí se vyhledávat informace vhodné k řešení problémů

- rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map
- vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách naší republiky a Evropy

Kompetence komunikativní

výchovně vzdělávací strategie

- vedeme žáky k používání správné terminologie

žák

- si rozšiřuje svoji slovní zásobu v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- se učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných

Kompetence sociální a personální

výchovně vzdělávací strategie

- zadáváme úkoly, při kterých žáci mohou pracovat společně
- zajímáme se o náměty, názory a zkušenosti žáků

žák

- pracuje ve skupině, učí se spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, respektuje názory a zkušenosti druhých
- porovnává způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích
- využívá svých znalostí a řeší ve skupinách možnosti zlepšení životního prostředí svého města

Kompetence občanské

výchovně vzdělávací strategie

- budujeme u žáků ohleduplný vztah k přírodě
- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování
- umožníme každému žákovi zažít úspěch

žák

- se učí poznávat a chápat rozdíly mezi lidmi, učí se tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, je veden k bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií
- je veden k poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech
- rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam, poznává možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života, poznává úkoly politických institucí a armády, utváří si pozitivní občanské postoje, rozvíjí si vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a přijímá hodnoty současné demokratické Evropy a její obrany

Kompetence pracovní

výchovně vzdělávací strategie

- umožníme žákům pozorovat, manipulovat a experimentovat
- vedeme žáky ke správným způsobům užití pomůcek, vybavení, techniky
- vedeme žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti

žák

- si utváří pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti, dodržuje vymezená pravidla
- využívá knihoven, muzeí jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti
- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a jevy

Kompetence digitální

výchovně vzdělávací strategie

- klademe důraz na vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi a na jejich dodržování
- vedeme žáky k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací

žák

- respektuje autorská práva při využívání obrázků, videí a informací
- dodržuje pravidla při práci s technologiemi

4.4.1.2.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

I. STUPEŇ

2. období (4. – 5. ročník)

4. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Ekosystémy	- umí charakterizovat společenstva – les, louka, pole, voda, u lidských obydlí - zdůvodňuje vztahy mezi organismy - umí pojmenovat běžně se vyskytující živočichy a rostliny správně zařadit do jednotlivých společenstev	- společenstva živých organismů - společenstva okolí lidských obydlí - společenstva polí - společenstva luk - společenstva vod - společenstva lesů	EV – ekosystémy, základní podmínky života
Lidé a čas	- pracuje s časovými údaji, zná základní historická fakta a události z minulosti, orientuje se v životě našich předků; - seznámí se s některými významnými osobnostmi a památnými místy českých dějin - zařazuje významné osobnosti do příslušných období	- pravěk, Starověké civilizace, Keltové, Germáni, Slované, Sámové, Velkomoravská říše, Počátky českého státu, Přemyslovci, Rytíři, Královská města, Otec vlasti, Jan Hus, husitské války, Jiřík z Poděbrad, Jagellonci, Novověk, Habsburkové, Rudolf II.	Čj – pověst, sloh, jazyková výchova Vv – ilustrace k pověstem, kombinované techniky EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí (ochrana kulturních památek) Ma – orientace v čase, hodiny
Lidé kolem nás	- dodržuje pravidla soužití lidí, mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie - obchod, firmy, zájmové spolky, politické strany, církve, pomoc nemocným, sociálně slabým, společný „evropský dům“ - chování lidí – vlastnosti lidí, dodržuje pravidla slušného chování, ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emočnosti - rizikové chování, rizikové situace, předcházení konfliktům	- vztahy mezi lidmi - rizikové situace	

	- orientuje se v základních formách vlastnictví - používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluhy	- svět financí – rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti - hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; - nárok na reklamaci; - banka jako správce peněz, úspory, půjčky; - právo a spravedlnost; - korupce	
Místo, kde žijeme	- rozlišuje pojmy – nadmořská výška, měřítko mapy, mapa, plán, globus - orientuje se na mapě; zná světové strany - ČR – pojmenuje a ukáže na mapě naše sousední státy - pracuje s mapou, zná některé významné horniny a nerosty, zná pojem zvětrávání - rozlišuje jednotlivé oblasti ČR, jejich přírodní podmínky, průmysl, zemědělství - Praha a vybrané oblasti ČR, kraje ČR, jižní Čechy	- práce s mapou - Česká republika, poloha, sousední státy, armáda ČR hošpodářství, vyrobeno v ČR, lidská obydlí, krásy ČR, ochrana přírody, povrch, vodstvo, podnebí, města a vesnice	Čj – cestování a dovolená (jazyková výchova, sloh)
Rozmanitost přírody, Vesmír	- zná pojmy vesmír, planeta, hvězda, družice, zem, přitažlivost - má základní informace o postavení Země ve vesmíru - odhaduje rizika v přírodě, rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; - mimořádné události způsobené přírodními vlivy a zná způsoby ochrany - umí vysvětlit význam Slunce pro život na Zemi - umí vysvětlit střídání dne a noci a ročních období jako důsledek pohybu Země ve Vesmíru	- Země jako planeta - význam Slunce - rovnováha v přírodě - rizika v přírodě - mimořádné přírodní události	
Orientace v čase	- pracuje s časovými údaji, používá základní jednotky měření, orientuje se v čase	- měření	Ma – převody jednotek Ma – římské číslice
Země	- uvědomuje si jedinečnost Země, podmínky života na Zemi, popíše základní pohyby Země, chápe slovo reliéf na povrchu, zná pojmy ozonová vrstva, atmosféra	- zvířata - úroda, nerostné bohatství	

	- chápe pojem klima planety		
Lidé na Zemi	- uvědomuje si působení lidské činnosti na přírodu, má představu o systému chráněných území, umí pojmenovat opatření, která vedou ke zlepšení životního prostředí - zná aktivity, které mají vliv na prostředí zná nebezpečí závislosti při používání návykových látek, hracích automatů a počítačů, zná způsoby odmítání návykových látek, zná nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií vyhodnotí krizové situace, vhodná a nevhodná místa pro hru, označování některých nebezpečných látek, zná dopravní značky - předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky)	- surovina, výrobek, úroda - příroda v ohrožení - kde je nejkrásněji - návykové látky, hrací automaty apod. - krizové situace - nebezpečné látky - dopravní výchova	DG – uvědomuje si zdravotní rizika při dlouhodobým využívání digitálních technologií DG – pravidla při práci s digitálními technologiemi
Živočichové na Zemi	- je seznámen s nejstaršími organismy na Zemi, umí pojmenovat a zařadit vybrané zástupce na jednotlivých světadílech, zná jejich odlišnosti a přizpůsobení se životnímu prostředí, zná základní podmínky života na Zemi	- nejstarší organismy na Zemi, zástupci na jednotlivých světadílech	Aj – kites, at the ZOO
Planeta v ohrožení	- zná možné katastrofy a ohrožení přírody i člověka, ví, co je evakuace obyvatel a evakuační zavazadlo - zná tel. čísla tísňového volání (pro přivolání první pomoci, hasičů a policie) - umí přivolat pomoc v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví - zná čísla tísňového volání a ovládá správný způsob volání na tísňovou linku při mimořádných událostech - zná rizika ohrožení s nimi spojená – postup	- planeta a příroda v ohrožení - tísňové linky - mimořádné události - ochrana člověka při běžných i mimořádných přírodních událostech - dopravní výchova	

	v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); - integrovaný záchranný systém - v modelových situacích prokáže schopnost vhodně reagovat na pokyny dospělých v souladu s pravidly ochrany, volí správné způsoby ochrany, a umí přivolat pomoc sobě i jiným - uvede přírodní jevy a jiné situace, které mohou ohrozit lidské zdraví a životy, vymezí, vybere z příkladů vhodný způsob ochrany - chová se bezpečně v dopravě a dopravních prostředcích, zná základní dopravní značky a pravidla silničního provozu z pohledu cyklisty		
Živá a neživá příroda	- propojuje prvky živé a neživé přírody, zná princip rovnováhy v přírodě, umí třídit látky	- člověk a příroda	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí

5. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Nejjednodušší organismy	- uvědomuje si společné znaky živých organismů, popíše stavbu a funkci buňky, zná pojmy viry, bakterie a význam těchto organismů na člověka, při praktických činnostech sám objevuje rysy jednoduchých organismů	- vlastnosti živých soustav - buňky - viry - bakterie	
Rostliny	- dokáže popsat nejjednodušší rostliny a jejich význam pro člověka, ví, jak se přizpůsobují životnímu prostředí - umí uvést příklady a pracovat s živým materiálem	- řasy - mechy - kaprad'orosty - jehličnany - krytosemenné rostliny	DG – vyhledávání informací v doporučených digitálních zdrojích
Houby	- objasní zařazení hub, umí popsat stavbu těla a jejich funkci, zná význam hub v přírodě, umí pojmenovat jedlé a jedovaté houby a plísně ve vztahu ke zdraví člověka	- houby	
Prvoci	- zná pojem jednobuněčné organismy, umí vysvětlit jejich přizpůsobení se životním podmínkám, zná choroby, způsobené prvoky	- prvoci	
Živočichové	- zná rozdíly mezi skupinami živočichů, pojmenuje části těla, zná jejich přizpůsobení se prostředí, zná jejich základní životní projevy, zařadí je do potravního řetězce, rozumí jejich vztahu s člověkem	- měkkýši, kroužkovci, pavoukovci, korýši, hmyz, paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci	
Lidé a čas	- přiřadí události k časové ose, srovnává způsob života dříve a dnes; - seznámí se se jmény některých národních buditelů; - vyjmenuje některé vynálezy 19. století	- Třicetiletá válka, baroko, Osvícenství, Národní obrození, Národní hnutí	
	zná letopočty vzniku a konce 1. světové války;	- 1. světová válka	Čj – vypravování

	- zná přesné datum vzniku samostatného Československa		
	- zná jméno 1. československého prezidenta; - vypráví o událostech před 2. světovou válkou	- samostatné Československo	
	- vypráví o období 2. světové války, o boji proti nacistům; - zná datum ukončení války	- 2. světová válka	
	- seznamuje se jmény prezidentů	- poválečný vývoj	
Lidé kolem nás	- zná datum vzniku ČR - vysvětlí pojem demokracie - dodržuje pravidla soužití lidí, mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie - obchod, firmy, zájmové spolky, politické strany, církve, pomoc nemocným, sociálně slabým, společný „evropský dům“ chování lidí – vlastnosti lidí, dodržuje pravidla slušného chování, ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality - rizikové chování, rizikové situace, předcházení konfliktům rolišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory seznáme se s pojmy ústava, parlament, vláda, zná základní lidská práva, svobody a povinnosti, orientuje se v základních formách vlastnictví; - pozná základy státního zřízení a politického systému ČR, pojmy státní správa a samospráva, zná možnosti zapojení jednotlivců do občanského života - používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost	- období totalitního režimu, přechod k demokracii, principy demokracie - mezilidské vztahy - rizikové situace - svět financí – rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; - hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení - banka jako správce peněz, úspory a půjčky - právo a spravedlnost - korupce	

	realizace všech chtěných výdajů; vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluhy		
Evropa a svět Místo, kde žijeme	- vysvětlí pojmy globus, mapa, plán - orientuje se na mapě světa a globu, ukáže světadíly a oceány	- Evropa, Svět	
	- ukáže na mapě některé státy a jejich hlavní města		
	- ukáže na mapě sousední státy ČR a jejich hlavní města - dovede stručně charakterizovat přírodní podmínky sousedních států ČR i naší vlasti, umí pojmenovat globální problémy - seznámí se s činností armády ČR, zná pojem kolektivní obrana, osvojuje si evropské civilizační hodnoty	- Evropské státy – sousedé ČR - armáda ČR	Aj – friends and family
Člověk	- uvědomuje si, k čemu slouží jednotlivé orgánové soustavy, pojmenuje je, umí vysvětlit jejich funkci, umí srovnat tělo člověka s jiným živočišným druhem	- soustavy v těle	Aj – my world VDO – občan, občanská společnost a stát
	- umí pojmenovat části kostry a soustav v těle a najít vnitřní orgány, zná pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, zná pojmy partnerství, rodičovství, manželství, má základy sexuální výchovy-rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality, zná základní fakta o vývoji člověka	- kosterní soustava, svalová soustava, oběhová soustava, dýchací soustava, trávicí soustava, vylučovací soustava, kožní soustava, rozmnožovací soustava, nervová soustava	Tv – pohybový režim a kolektivní cvičení
Ochrana zdraví	- zná zásady první pomoci (zlomeniny, zástava dýchání apod.), zná a řídí se zásadami zdravého životního stylu, zná význam sportování, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim, uvědomuje si příčiny běžných chorob, ví, jak jim	- ošetření drobného poranění - dopravní výchova - krizové situace - nebezpečné látky - dopravní výchova - návykové látky - krizové situace - tísňové linky - mimořádné události	VDO – občan, občanská společnost a stát OSV – komunikace, řešení problémů Ma – desetinná čísla Tv – ošetření poranění, krizové situace a tísňové linky

	předcházet - zná návykové látky a jejich vztah ke zdraví, ví, jak pečovat o své vlastní zdraví a bezpečí - uvědomuje si nevhodné chování ve vztahu ke svému zdraví - rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc v modelových situacích ohrožení bezpečí i v běžných situacích volí správné způsoby ochrany, přivolání pomoci sobě i jiným v modelových situacích prokáže schopnost vhodně reagovat na pokyny dospělých a jednat v souladu s pravidly ochrany vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista - dodržuje pravidla osobního bezpečí, - rozpozná krizové situace, vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek - ovládá pravidla bezpečného chování v silničním provozu, zná dopravní značky - předchází rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky) - šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích - zná nebezpečí závislosti při používání návykových látek, hracích automatů a počítačů, zná způsoby odmítání návykových látek, zná nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií		

	vyhodnotí krizové situace, vhodná a nevhodná místa pro hru, označování nebezpečných látek - umí přivolat pomoc v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví - zná čísla tísňového volání a ovládá správný způsob volání na tísňovou linku - při mimořádných událostech zná rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém - nemoci přenosné a nepřenositelné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS)		

4.5 Vzdělávací oblast – Člověk a společnost

4.5.1 Vzdělávací obor – Dějepis

4.5.1.1 Vyučovací předmět – Dějepis

4.5.1.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obor Dějepis se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7. a 9. ročníku 2 hodiny týdně, v 8. ročníku 1 hodinu týdně. Výuka probíhá v kmenové učebně vybavené interaktivní tabulí a specializovanými pomůckami.

Vzdělávání ve vzdělávacím oboru Dějepis směřuje k:

- rozvíjení vlastního historického vědomí
- vnímání obrazu hlavních vývojových linií
- získávání orientace v historickém čase
- pochopení souvislostí dějinných událostí a procesů
- chápání kulturní rozmanitosti světa
- utváření pozitivního hodnotového systému

Vyučovací obor Dějepis je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

- Zeměpis – orientace v prostoru, územní rozsah států, světadíly, objevy
- Fyzika – jaderná energie
- Umění a kultura – stavební slohy, umělecká díla, významní umělci, vývoj hudebních projevů, významní skladatelé
- Výchova k občanství – člověk a společnost, stát a státní zřízení, lidská a občanská práva, volební systém, náboženství
- Tělesná výchova – odkaz řecké kultury, olympijské hry
- Mediální výchova - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:

OSV – komunikace, sociální dovednosti, mezilidské vztahy, kooperace, řešení problémů, kreativita

VDO – demokracie, despotie, tyranie, občanská práva, náboženská nesnášenlivost, tolerance, občanská společnost, volební systém, formy vlády, totalita, rasismus, holocaust, ideologie

EV – člověk a příroda, příroda a první civilizace, historické památky, dopad průmyslové revoluce na přírodu, zásahy do přírodních poměrů

MUV – sbližování a prolínání kulturních vlivů v období helénismu, náš etnický původ, předsudky, stereotypy, husitství, revoluce v USA a Francii, Listina práv a svobod, ústava USA, rasismus a otrokářství v USA, poznávání jiných kultur, mezinárodní solidarita

VMEGS – integrace Evropy, vliv Říma na raně středověké státy, formování evropských států, křížové výpravy, mírové poselství Jiřího z Poděbrad, význam objevení Ameriky, buržoazní a buržoazně demokratické revoluce

MV – národní obrození, propaganda, sdělovací prostředky a politika

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

výchovné a vzdělávací strategie

- zadáváme úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů
- vedeme žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- zadáváme úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- vedeme žáky k zamyšlení nad historickým vývojem

žák

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí
- propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy

Kompetence k řešení problémů

výchovné a vzdělávací strategie

- zařazujeme rozmanité aktivity (diskuse, výklad, kreslení, řešení problémů, ICT, AV technika)
- zařazujeme metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením
- vedeme žáky ke kritickému myšlení a logickému uvažování

žák

- vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit

Kompetence komunikativní

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky k přesnému a výstižnému vyjadřování
- zařazujeme do výuky diskusi
- vedeme žáky k věcnému argumentování
- vedeme žáky k práci s různými typy textů
- vedeme žáky k využívání informačních a komunikačních prostředků

žák

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

výchovné a vzdělávací strategie

- vytváříme příznivé klima třídy

- dodáváme žákům sebedůvěru
- podle potřeby žákům v činnostech pomáháme

žák

- účinně spolupracuje ve skupině
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- přispívá k diskusi v malé skupině i v rámci celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu

Kompetence občanské

výchovné a vzdělávací strategie

- reflektujeme při výuce společenské i přírodní dění
- vedeme žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- motivujeme žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních, pěstujeme v žácích vztah k tradicím, národnímu, historickému a kulturnímu dědictví

žák

- respektuje přesvědčení, vnitřní hodnoty druhých lidí, je schopen vcítit se do jejich situací
- odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti násilí všech druhů
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví
- projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

Kompetence pracovní

výchovné a vzdělávací strategie

- požadujeme dodržování dohodnuté kvality práce
- umožňujeme žákům vzájemně si radit a pomáhat
- vedeme žáky k využívání znalostí v běžné praxi

žák

- dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky
- využívá svých znalostí v běžné praxi

Kompetence digitální

výchovné a vzdělávací strategie

- učíme žáky vyhledávat informace k jednomu tématu z více zdrojů
- vedeme žáky k využívání různých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií
- vedeme žáky k samostatnému vyhledávání a digitálnímu zpracování informací a prezentaci výsledků své práce

žák

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby a využívá jich při učení
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práce, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

4.5.1.1.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

II. STUPEŇ

6. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Pravěk	- osvojí si práci s časovou přímkou	- úvod do učiva	
	- osvojí si základní periodizaci dějin	- význam zkoumání dějin	
	- dokáže pracovat s pojmy prostor, čas	- získávání informací o dějinách	
	- uvede konkrétní příklady zdrojů informací o minulosti	- historické prameny	
	- pojmenuje instituce, kde jsou informace shromažďovány		
Starší doba kamenná	- rozpozná vývojová stadia člověka	- pravěká zvířata - způsob života jednotlivých vývojových typů člověka	DG – popisuje podle obrazových digitálních zdrojů pravěká zvířata
	- seznámí se se způsoby obživy a soužití lidí	- člověk a příroda	EV – vztah člověka k prostředí OSV – komunikace, soc. dovednosti, mezilidské vztahy, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti Ze – světadíly, kontinenty UaK– pravěké malby
Mladší doba kamenná	- pochopí podmínky a důsledky přechodu k zemědělství	- způsob života a obživy	
	- pochopí podmínky vzniku řemesel	- počátky řemesel - výroba keramiky	OSV – kreativita
Doba kovů	- pochopí důsledky oddělení řemesel od zemědělství jako podmínky pro rozvoj obchodu	- rozvoj řemesel a obchodu	
		- zánik rodové společnosti	
Naše země v období pravěku	- uvědomí si nerovnoměrnost vývoje v jednotlivých oblastech světa		

	- chápe kulturní rozmanitost světa		
Starověk	- pochopí souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem starověkých států	- oblasti starověkého východu	
	- seznámí se s podstatou společenského uspořádání	- charakteristické rysy oblasti	
	- seznámí se s projevy náboženských představ	- vývoj společnosti	
		- náboženské představy	
		- počátek písma a kultury	
		- přínos starověkých civilizací	
Řecko	- pochopí podstatu antické demokracie	- kořeny řecké civilizace	UaK – řecké umění (stavitelství, sochařství, malířství)
	- chápe přínos řecké civilizace pro rozvoj evropské kultury	- archaické a klasické období	Čj (lit.) – eposy, řecké báje a pověsti
	- uvědomuje si vlastní a občanskou identitu a nutnost respektovat identitu druhých	- Makedonie - demokracie, despotie, tyranie	VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
	- uvědomí si prolínání kulturních vlivů	- helénismus	
Řím	- učí se chápat formy státní moci	- království	
	- uvědomí si význam křesťanství pro vznik raně feudálních států	- republika	
	- získá představu o životě a jednání osobností a společenských skupin	- císařství	
	- popíše s pomocí mapy územní rozsah římské říše	- počátky křesťanství - občanská práva	VDO – občan, občanská společnost a stát
	- dokáže porovnat barbarské civilizace se světem antiky	- římská kultura - integrace Evropy, vliv Říma na raně středověké státy	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá
	- uvědomí si rozdílný vývoj v různých částech Evropy	- rozpad římské říše	
		- naše země v době římské	

Projekt:

Charakteristika projektu	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
Výlet do pravěku	
Žáci se seznamují se životem lidí v pravěku. Skupiny soutěží ve stavbě přístřešku, rozdělávání ohně, pečení placek. Vytváří ozdoby z přírodních materiálů, napodobují tanec pravěkých lovců.	OSV – poznávání lidí, kreativita, psychohygiena MUV – lidské vztahy

7. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (přířezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Raný středověk	- osvojí si periodizaci středověku	- nový etnický obraz Evropy	UaK – byzantské, arabské umění, románský sloh (architektura, sochařství, malířství) Čj – první písemné památky, české pověsti, kroniky
	- seznámí se s uspořádáním společnosti raně feudálního státu - formování národních států	- první státní útvary na našem území	
	- učí se chápat úlohu křesťanství a víry	- český stát v době knížecí - formování evropských států, klíčové události – vznik Svaté říše římské, křížové výpravy	VkO – náboženství VMEGS – Evropa a svět nás zajímá
	- uvědomí si obohacení Evropy kulturními podněty z Orientu	- formování prvních státních celků v Evropě	MUV – etnický původ
	- seznámí se se státopornou úlohou panovnických dynastií	- boj mezi mocí světskou a církevní - historické památky a péče o ně	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí
	- uvědomí si duchovní odkaz patronů českých zemí	- křížové výpravy	
	- učí se charakteristice dobového životního stylu z hlediska sociálního	- románská kultura a životní styl raného středověku	
	Vrcholný středověk	- učí se chápat změny politické, hospodářské, sociální a kulturní	- rozvoj řemesel a obchodu, vznik měst a jejich význam
- seznámí se s rozmachem českého státu a jeho významem ve střední Evropě		- český stát za vlády posledních Přemyslovců	UaK – gotické umění (stavitelství, sochařství, malířství)
- učí se charakteristice dobového životního stylu z hlediska sociálního i etnického		- nástup Lucemburků a vláda Karla IV.	
- seznámí se s problémy, které vedly ke kritice církve a vyústily v českou reformaci		- gotická kultura a životní styl jednotlivých vrstev v období vrcholného středověku	DG – uvádí znaky gotických památek pomocí virtuální 360° prohlídky, animace a 3D rekonstrukce
- kritika poměrů v církvi a husitství v Čechách		- Magna charta 1215 – vznik parlamentu	VDO – principy demokracie jako formy

			vlády a způsobu rozhodování
		- předsudky, stereotypy kat. církve, husitství	MUV – lidské vztahy
	- uvědomí si okolnosti vzniku střeoevropského soustátí	- doba poděbradská	
		- doba jagellonská	
Raný novověk	- osvojí si periodizaci novověku	- počátky novověku	UaK – renesance (stavitelství, sochařství, malířství, hudba)
		- humanismus	VkO – typy státu
	- seznámí se s pojmy humanismus, renesance a jejich projevy v kultuře, myšlení a životě lidí	- poznávání jiných kultur	MUV – kulturní diference
	- poznává důvody a význam objevných plaveb a důsledky pronikání evropských civilizací do nově objevených zemí	- objevné plavby a jejich společenské důsledky	Projekt: Renesanční Krumlov
	- učí se chápat postavení českých zemí v habsburské monarchii i v podmínkách Evropy	- český stát v předbělohorských poměrech	
	- chápe důsledky náboženské nesnášenlivosti	- třicetiletá válka	
	- učí se rozpoznávat projevy barokní kultury	- baroko a životní styl	UaK – baroko (stavitelství, sochařství, malířství, hudba)

8. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (přířezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Období od 2. pol. 17. stol. do r. 1918	- seznámí se se situací českých zemích a vybraných evropských zemí po třicetileté válce	- upevňování vlády Habsburků po třicetileté válce	
	- chápe význam osvícenství jako významného myšlenkového předělu, který ovlivnil politický vývoj u nás v Evropě i na americkém kontinentu	- osvícenství	
	- učí se rozpoznávat projevy barokní kultury	- baroko a životní styl	
	- ujasní si pojem osvícenský absolutismus	- české země za vlády Marie Terezie a Josefa II.	
	- chápe pojem kolonie, uvědomí si význam boje za svobodu	- boj amerických osad za nezávislost, vznik Spojených států amerických	MUV – princip sociálního smíru a solidarity Ze – světadíl Amerika, USA
	- chápe historický rozměr pojmu rasismus	- občanská válka v USA	MUV – princip sociálního smíru a solidarity
	- uvědomí si důsledky definitivního rozbití středověkých politických, hospodářských a společenských struktur	- Velká francouzská revoluce, její průběh a význam pro Francii i evropské dějiny	UaK – klasicismus, romantismus (stavitelství, sochařství, malířství, hudba)
		- napoleonské války a jejich důsledky	
	- seznámí se s příčinami a průběhem českého národního obrození	- utváření novodobého českého národa	
	- uvědomí si význam obrozeneckých snah významných osobností		Čj (literatura) – národní obrození, romantismus
	- chápe národní obrození jako jev celoevropský, jehož výsledkem je utvoření novodobých národů	- rok 1848 v Evropě a v Čechách, procesy sjednocování v Německu a v Itálii	
	- uvědomí si prudký rozvoj průmyslu jako předpoklad a katalyzátor společenských změn, dopad na životní prostředí	- průmyslová revoluce, modernizace společnosti, změna sociální struktury - dopad prům. revoluce na životní prostředí a přírodní zdroje, technické vynálezy	EV – ekosystémy DG – na základě práce s historickými prameny, databázemi, portály a pořady vytváří prezentaci v prezentačním softwaru

	- chápe emancipační hnutí českého národa jako výrazný projev dané doby (snaha ohrožující existenci mnohonárodnostní monarchie)	- postavení českých zemí v habsburské monarchii ve 2. polovině 19. století; - základní rysy české politiky, její představitelé	VDO – občan, občanská společnost a stát
	- seznámí se s úsilím o vytvoření jednotlivých národních celků		
	- učí se chápat 1. polovinu 20. století jako období dvou nejničivějších světových válek	- situace v letech 1914 – 1918 - vznik totalitního zřízení	VDO – občanská společnost a škola
		- 1. světová válka	
	- uvědomí si změnu mezinárodněpolitických vztahů vznikem komunistického režimu, totalitarismu a vypjatého nacionalismu	- situace v Rusku, ruské revoluce	
	- učí se chápat okolnosti vzniku samostatného Československa a vnitřní a zahraniční situaci v období první republiky	- vznik Československa, jeho hospodářsko-politický rozvoj, sociální a národnostní problémy	VkO – státní svátky

9. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Moderní doba	- seznámí se se situací v Evropě po 1. světové válce	- mezinárodně politická situace Evropy ve 20. letech - 1. a 2. světová válka jako mezníky vývoje, vznik SN	VMEGS – jsme Evropané
	- seznámí s nebezpečím narůstajícího vlivu komunismu	- SSSR v meziválečném období	
	- chápe historický rozměr pojmů nacionalismus, extremismus, agrese	- počátky fašistického hnutí	Mv – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (propaganda)
	- uvědomí si souvislost mezi nepříznivým stavem ekonomiky a tendencí řešit problémy extrémními způsoby	- světová hospodářská krize a její důsledky	
		- první projevy fašistické agrese, vznik válečných ohnisek - rasismus 20. století, lidská solidarita během válek	MUV – etnický původ Projekt: Holocaust
	- učí se vnímat rozmanitost projevů kultury	- kultura, věda a technika před vypuknutím 2. světové války	
	- seznámí se s vnitřní a zahraniční politikou Československa v období druhé republiky, protektorátu	- cesta k Mnichovu, Mnichovská dohoda a její důsledky - volební systém, formy vlády Československa – Češi x Němci x Židé	VDO – formy participace občanů v politickém životě
	- uvědomí si důležité mezníky v průběhu 2. světové války	- 2. světová válka	UaK – umění 20. Století Fy – jaderná energie
	- chápe situaci v Protektorátu	- Protektorát Čechy a Morava	
	- učí se úctě k odkazu účastníků odboje	- domácí a zahraniční odboj	
		- mezinárodní konference a poválečné uspořádání světa - OSN	VMEGS – jsme Evropané
	- učí se chápat poválečný vývoj Československa, který vyústil v únorové události 1948	- poválečné Československo v letech 1945–1948	
	- chápe možnost různé interpretace historických faktů a nutnost kritického přístupu k interpretacím	- únorový převrat 1948 - totalitářský režim	VDO – princip demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Dějiny od poloviny 20. století	- seznámí se s postavením Československa v mezinárodních souvislostech	- postavení Československa a jeho postupné začleňování do sféry vlivu SSSR; - projevy sovětizace Československa ve všech oblastech společenského života i v každodenním životě lidí	Čj (lit.) – literatura 20. století
	- učí se rozpoznávat znaky totalitní společnosti	- studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků	VkO – mezinárodní organizace, mezinárodní vztahy
	- uvědomí si nutnost respektovat identitu druhých	- rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět	
	- učí se chápat vznik a problémy existence bipolárního světa	- charakteristika západních zemí (na vybraných příkladech) - Východ x Západ, NATO, Varšavská smlouva	VMEGS – jsme Evropané
	- seznámí se s vnitřní situací v naší republice (události r. 1968)	- vnitřní situace v zemích východního bloku (krizové projevy - Československo a komunismus, formy vlády, Listina práv a svobod a Charta 77	VDO – princip demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
	- učí se chápat postupný rozpad východního bloku rozkladem komunistických systémů	- krize sovětského impéria - „perestrojka“	
	- seznámí se s vnitřní situací v naší republice v roce 1989 a s vývojem v 90. letech – vznik České republiky	- obnova demokracie ve východní Evropě a „sametová revoluce“, ustavení demokratického režimu, rozpad Československa; - vznik České republiky	VDO – princip demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
	- uvědomí si nebezpečí globalizace a hrozbu terorismu	- technika, věda a kultura ve 2. polovině 20. století, evropská integrace, globalizace - sdělovací prostředky a politika	DG – využívá k orientaci v historické realitě moderních dějin účelně a kriticky digitální zdroje při vytváření prezentace MV – fungování a vliv médií ve společnosti
	- ujasnění si začlenění České republiky do integračního procesu (vstup do EU)	- Česká republika na přelomu tisíciletí - revoluce 1989; začlenění České republiky do integračního procesu – vstup do EU	VMEGS – jsme Evropané

4.5.2 Vzdělávací obor – Výchova k občanství

4.5.2.1 Vyučovací předmět – Výchova k občanství

4.5.2.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obor Výchova k občanství se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku 1 hodinu týdně. V 6. ročníku je tato časová dotace pokryta z disponibilních hodin. Výuka probíhá v kmenových učebnách vybavených specializovanými pomůckami.

Vzdělávání ve vzdělávacím oboru Výchova k občanství směřuje k:

- postupnému formování a rozvíjení občanského profilu žáků
- orientaci ve významných okolnostech společenského života
- utváření vztahů žáků ke skutečnosti
- formování vnitřních postojů žáků k důležitým oblastem lidského života
- formování vědomí odpovědnosti za vlastní život
- vedení k sebepoznávání a poznání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v různých životních situacích
- seznamování se vztahy v rodině, s hospodářským životem, činností důležitých politických institucí a orgánů
- zapojení jednotlivců do občanského života
- rozvíjení občanského a právního vědomí žáků
- motivaci žáků k aktivní účasti na životě demokratické společnosti
- posilování osobní i občanské odpovědnosti
- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- orientaci v problematice peněz a cen a odpovědné spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci
- poznávání otázek obrany státu
- poznání příčin a důsledků korupčního jednání v konkrétních situacích

Vyučovací obor Výchova k občanství je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

- Zeměpis – orientace v prostoru, územní rozsah států, významná místa naší vlasti
- Matematika, fyzika, přírodopis, chemie – vědecké poznatky, rozvoj vědy a techniky, rozpočet, majetek, slavné vynálezy
- Výchova ke zdraví – biologie člověka, manželství a rodičovství, psychohygienu, denní řád
- Český jazyk a literatura – české pověsti, významná písemná díla
- Dějepis – vznik státu - historické okolnosti, státní svátky, slavné osobnosti, víra
- Umění a kultura – kulturní památky naší vlasti
- Mediální výchova – ekonomické vztahy, korupční kauzy, interpretace vztahu realita vs. mediální sdělení

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:

OSV – morální a sociální rozvoj, osobnostní rozvoj, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice, rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygienu, kreativita

VDO – občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

VMEGS – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané

MUV – kulturní diference, lidské vztahy, etnický původ, multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky k diskuzi, samostatné i skupinové práci, reprodukci textu, dramatizaci, projektům
- zadáváme úkoly, které vyžadují práci se základními právními dokumenty a využití poznatků z různých předmětů
- organizujeme besedy, návštěvy významných kulturních památek i akcí, institucí, místních výkonných, správních a soudních orgánů

žák

- vybírá a využívá vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojuje získané poznatky do širších celků, nalézá souvislosti
- získané poznatky hodnotí, třídí a vyvozuje z nich závěry
- žák operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly

Kompetence k řešení problémů

výchovné a vzdělávací strategie

- začleňujeme různorodé aktivity (diskuse, výklad, dramatizace, řešení problémů, projekty, besedy, ICT, AV technika)
- zařazujeme metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením
- vedeme žáky ke kritickému myšlení a logickému uvažování

žák

- vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti
- volí vhodné způsoby řešení problémů a samostatně je řeší
- umí kriticky myslet, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí
- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, promyslí a naplánuje způsob řešení problému a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností

Kompetence komunikativní

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky k přesnému a jasnému vyjadřování
- vedeme žáky k využívání různých komunikačních a informačních prostředků
- vedeme žáky k formulování souvislých a kultivovaných myšlenek a názorů v ústním i písemném projevu
- vedeme žáky ke schopnosti naslouchat promluvám druhých lidí, diskutovat s nimi a obhajovat svůj názor

žák

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory jasně, přesně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- komunikuje na odpovídající úrovni a využívá k tomu rovněž vhodné technologie
- umí naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reaguje, zapojuje se do diskuze, argumentuje a obhajuje svůj názor

Kompetence sociální a personální

výchovné a vzdělávací strategie

- učíme žáky respektovat názory ostatních
- vytváříme příjemné klima třídy
- podporujeme žáky ve spolupráci v rámci skupin a učíme je efektivně řešit dané problémy

žák

- umí spolupracovat v týmu, umí naslouchat a vzájemně si pomáhat
- upevňuje dobré mezilidské vztahy na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi, umí poskytnout pomoc
- chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- umí hodnotit svoji práci i práci ostatních

Kompetence občanské

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky ke znalosti a dodržování morálních zákonů i legislativy
- vedeme žáky k porozumění společenských norem a zákonů, k vědomosti jejich práv a povinností
- motivujeme žáky k ocenění a ochraně našeho kulturního a historického dědictví
- reflektujeme ve výuce aktuální národní i celosvětové dění

žák

- zná legislativu a obecné morální zákony a dodržuje je
- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace
- respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní a historické dědictví, projevuje smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Kompetence pracovní

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky k využívání znalostí v praxi
- umožňujeme žákům spolupracovat, diskutovat, argumentovat

žák

- využívá nabytých znalostí v denní praxi, efektivně organizuje vlastní práci
- využívá znalosti a zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost
- plní své závazky a povinnosti, používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje pravidla a adaptuje se na změněné či nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot

Kompetence digitální

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky k digitálnímu zpracování výsledků své práce
- vedeme žáky k tomu, aby dodržovali zásady bezpečného internetu při práci s online aplikacemi

žák

- umí vložit fotografii, obrázek do prezentačního programu
- vyhledává, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah
- dodržuje zásady ochrany osobních údajů v digitálním prostředí

4.5.2.1.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

II. STUPEŇ

6. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Rok v jeho proměnách a slavnostech	- umí se orientovat v kalendáři, zná letopočty, roční období; - uvědomuje si přírodní zákonitosti	- cyklus dne, týdne, roku, národní zvyky a obyčeje v průběhu roku, státní svátky a významné dny v roce, sváteční období	Ze – planeta Země
	- umí vysvětlit původ a způsoby dodržování svátků; - vypráví o významných státních svátcích a výročích (Vánoce, Velikonoce, vznik ČSR v roce 1918)		Dě – vznik Československé republiky
Člověk v rytmu času	- doloží příklady správně a nesprávně využitého volného času; - orientuje se v místní nabídce volnočasových aktivit	- denní rytmus, volný čas, lidská činnost, sousedé, hosté a cizí lidé; - lidská setkání, vztahy mezi lidmi	OSV – poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygienu, kreativita
	zná správné rozložení denního rytmu, spravuje svůj denní řád		
	- umí vysvětlit, jaký význam má pro život společnosti a jedince dodržování společenských norem; - objasní důsledky nedodržování společenských norem		
Člověk a rodinný život	- vysvětlí, co je to domov, co patří k domovu a jeho atmosféře	- domov – pojem domova, prostředí domova, hodnoty domova	OSV – poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace
	- uvede příklady prvků, které člověku pomáhají vytvořit si osobní vztah ke svému domovu a jeho okolí		
	- vysvětlí význam harmonických vztahů mezi členy rodiny (důvěra, vzájemná pomoc) pro zdravý vývoj dítěte; - vytvoří si zodpovědný a uctivý vztah k rodičům a příbuzným	- rodina – moje rodina, funkce rodiny, vztahy v rodině, názvy jednotlivých členů rodiny, rodokmen, úplná a neúplná rodina, náhradní rodinná péče	

	- umí pojmenovat všechny - objasní funkce rodiny na konkrétních příkladech - uvede příklady vyhovující náhradní rodiny, popíše způsob náhradní rodinné péče - zvládne sestavit rodokmen vlastní rodiny - uvědomí si potřeby a povinnosti všech členů rodiny	- členové rodiny a jejich příbuzenské vztahy	
	- vysvětlí, za jakých podmínek může člověk uzavřít manželství - uvede příklady možných důsledků předčasně založené rodiny (hmotné zabezpečení mladé rodiny) - umí objasnit pojem plánované rodičovství, antikoncepce	- manželství a rodičovství	Př – biologie člověka VkZ – mezilidské vztahy
	- zná, z čeho vzniká rodinný rozpočet a jakým způsobem se příjmy rodiny dále přerozdělují - popíše, do kterých důležitých oblastí rodina směřuje své výdaje - dokáže se rozhodnout, jak vhodně naložit se svým kapesným a s uspořenémi penězi – sestaví rozpočet vlastních financí	- uspořádání bytu, hospodaření rodiny	Mv – hospodaření domácnosti
Naše vlast	- uvědomí si, jak se láska k vlasti u člověka vytváří	- pojem vlasti a vlastenectví - pověsti o počátcích českého národa, svátky našich patronů a naši slavní předkové	Čj – české pověsti Př – ochrana přírody a životní prostředí v ČR
	- pochopí, v čem je význam slavných osobností - uvědomí si, že povinností každého vlastence je uchovat a rozvíjet vše pozitivní, co předkové vytvořili - uvědomí si potřebu vytvářet u cizinců pozitivní obraz naší vlasti - pozná pocit hrdosti nad tím, že se naše vlast má čím pochlubit, - váží si kulturních památek a přírodních objektů a je schopen prezentovat nejdůležitější	- co nás proslavilo – přírodní krásy a bohatství, objevy, vynálezy, díla a osobnosti, národní hrdost	

	součástí kulturního dědictví ze svého okolí - pozná objevy, vynálezy a díla, které dali obyvatelé našich zemí světu - uvědomí si význam duchovní tvorby a hodnot pro život národa, - projevuje kladný vztah k našemu národu, jeho tradicím, osobnostem a respektuje ostatní národnosti		
Naše obec, region, země	- zná činnost obecních úřadů a zastupitelstvo města, kde žije; - navrhuje způsoby prezentace vlastní obce a kraje, přiměřené svým zkušenostem	- důležité instituce, zajímavá a památná místa města, regionu, významná místa naší země, významné osobnosti, kulturní památky	Ze – kraje ČR
	- uvede příklady památných míst obce, regionu i naší vlasti, vysvětlí, k jakým událostem či osobnostem se vážou	- hlavní město Praha	
	- chová se šetrně ke kulturním památkám a přírodním objektům		
Národy a národnostní menšiny	- ctí člověka pro jeho charakter a skutky bez ohledu na jeho barvu pleti nebo národnost		MUV – lidské vztahy, etnický původ, multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity Aj – Protest
	- uvědomuje si, že lhostejnost umožňuje šířit násilí, rasismus, xenofobii, - začíná rozpoznávat projevy rasismu, xenofobie a dalšího netolerantního a násilného chování		
	- žák je veden k toleranci a k demokracii; - zaujímá tolerantní postoje k lidem s odlišným názorem, kulturou nebo vyznáním		

7. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Naše obec, region	- pozná nutnost angažovaného přístupu občana k věcem veřejným - uvědomí si význam výběru kandidátů při volbách do obecních zastupitelstev a vliv veřejného mínění - na příkladech vysvětlí, čím se od sebe mohou odlišovat jednotlivé regiony, uvede, co je typické pro region vlastní	- pojem obec, orgány obce, státní správa a samospráva	VDO – občanská společnost a škola
Národ a vlast	- vysvětlí pojem národ z hlediska své sounáležitosti k českému národu a českému státu - uvědomí si rozdíl mezi národem a státem, na příkladech uvede, v čem se jednotlivé národy liší, že je třeba respektovat jiné národy - určí významné historické mezníky v dějinách národa - vyjmenuje národnostní menšiny žijící v ČR; rozpozná národnostní, rasové, náboženské a jiné projevy lidské neshášenlivosti, - objasní nutnost vzájemné tolerance a respektu pro život ve společnosti - pochopí, kdo je vlastenec a v čem spočívá vlastenecké jednání, co nás spojuje v národ - seznámí se s pojmem emigrace a s jejími příčinami - utřídí si znalosti o národnostním složení obyvatelstva ČR - vyjmenuje státní symboly našeho státu a uvede příklady příležitostí, při kterých se používají - poznají historii vzniku symbolů	- pojem národ, rodný jazyk, vlast, vlastenectví, země naší vlasti, národnostní menšiny, emigrace	Ze – člověk ve společnosti MUV – kulturní diference, lidské vztahy, etnický původ

Stát a právo	- vysvětlí nutnost existence řádu – normy – společenství lidí	- vznik státu a právních norem; - znaky státu, historické typy státu	VDO – občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie	
	- na příkladech států rozliší republiku a monarchii (demokracii a totalitu)			
	- vysvětlí, jaké výhody má demokratický způsob řízení státu pro každodenní život občanů			
	- vysvětlí význam základních státoprávních pojmů (prezident, parlament, vláda, volby)	- složky státní moci, jejich orgány a instituce		
	- charakterizuje a porovnává složky státní moci a vysvětlí, jaké úkoly plní jejich orgány a instituce			
	- zná, co potřebuje občan vědět k tomu, aby se mohl aktivně zapojit do voleb jako volič	- volby – druhy - aktivní a pasivní volební právo		
	- seznámí se s průběhem voleb			
	- vysvětlí rozdíl mezi parlamentem a obecním zastupitelstvem			
	- uvede příklady, jak se může občan podílet na veřejných záležitostech			
	- seznámí spolužáky s konkrétními výsledky nejbližších voleb			
	- uvede příklady základních práv a svobod člověka a dokumentů upravujících lidská práva	- lidská práva – základní lidská práva; - práva dítěte, jejich ochrana, úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech, poškozování lidských práv		MUV – princip sociálního smíru a solidarity, lidské vztahy, kulturní diference, multikulturalita
	- popíše, která základní práva dítěte vymezuje Úmluva o právech dítěte, - uvede příklady porušování nebo ohrožování práv dětí			
	- respektuje práva a oprávněné zájmy			VDO – občan, občanská společnost a stát
- uvědomí si, že lidská práva každého jednotlivce jsou omezena nutností uznat a zachovat práva ostatních				
Mezinárodní vztahy, globální svět	- porozumí začlenění ČR do EU, - uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, - objasní význam ekologického způsobu	- Evropská unie, OSN, globalizace	Ze – globalizace DG - vyhledá potřebné informace na internetu a prezentuje je ostatním žákům	

	života ve svém okolí a zamýšlí se nad důsledky ničení přírodního prostředí pro život lidstva		
Obrana vlasti	- popíše situace, kdy je třeba bránit stát - rozumí povinností občana při zajišťování obrany státu - uvede některé mezinárodní organizace a společenství - popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích Armády ČR	- armáda ČR, spolupráce mezi státy - Rada Evropy, NATO - významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení	VkZ – problematika ochrany člověka za běžných a mimořádných událostí VDO – občan, občanská společnost a stát VMEGS – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
Majetek a bohatství	- rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany	- majetek, vlastnictví – druhy majetku, tvorba majetku, ochrana majetku, majetková nerovnost, životní úroveň;	MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
Finanční gramotnost	- vysvětlí, jak majetek získat a uvědomí si majetkovou nerovnost mezi lidmi, - uvede, co všechno může tvořit majetek jednotlivce, rodiny, obce, státu; - vyjmenuje hlavní způsoby a zdroje získání majetku; - popíše funkci a formy peněz, popíše způsoby hospodárného zacházení s penězi	- sociální politika státu; - peníze, funkce peněz, formy placení; - úspory, investice	
	- sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje - objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti		
	- uvede příklady různých způsobů hotovostního a bez hotovostního placení, posoudí výhody a rizika tohoto placení v konkrétní situaci		
	- na příkladech objasní přednosti a rizika		

	používání platebních karet - vysvětlí na příkladech, jak stát pečuje o udržení sociální spravedlnosti (sociální politika státu) - objasní, jaké místo má majetek mezi dalšími životními hodnotami - rozezná odlišnosti v zacházení s veřejným a soukromým vlastnictvím		

8. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (přířezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Komunikace a společenské chování	- na příkladech rozliší verbální a neverbální komunikaci, - uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace, - rozliší agresivní a asertivní komunikaci mezi lidmi	- verbální a neverbální komunikace	DG - pracuje s textovým editorem a správně aplikuje zásady typografie
	- seznámí se s pravidly společenského chování a umí je v praxi aplikovat; - rozpozná projevy společensky vhodného a nevhodného chování	- společenské chování – pozdrav, představování, chování na veřejnosti, v dopravních prostředcích, v divadle, restauraci, návštěva v rodině, zásady kultury stolování	OSV – poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace MUV – lidské vztahy
Člověk a dospívání	- umí charakterizovat hlavní etapy životního cyklu člověka, - rozpozná tělesné a duševní změny, kterými prochází v dospívání - na příkladech správně rozlišuje známky tělesné, duševní, citové a sociální zralosti člověka - utváří si pozitivní postoj k sobě samému a k druhým	- fáze lidského života; - proměny člověka v období dospívání – znaky tělesné, duševní a citové; - vztahy dospívajících s rodiči a dospělými; - příčiny citových výkyvů dospívajících; - opouštění autorit a nahlížení osobní suverenity; - vztah ke kritice dospělých	VkZ – dospívání, období velkých změn
Člověk a osobnost	- pojmenuje osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, osobní nedostatky, způsoby jejich překonání - uvědomí si hodnoty důležité v životě člověka - zdůvodní, jaký význam má vůle při překonávání překážek, zhodnotí význam vůle pro vlastní život - pochopí význam pojmu osobnost z psychologického hlediska - na příkladech popíše a rozliší projevy kladných a záporných charakterových vlastností, chápe, že je nutné rozvíjet dobré stránky osobnosti a potlačovat špatné	- zrcadlo poznání – jaký jsem, žebříček hodnot, sebepoznání, sebepojetí, seberegulace, sebekritika, sebevědomí, vůle, volní jednání - pojem osobnost; vlastnosti osobnosti – charakter, temperament, schopnosti	OSV – sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygienu PČ – svět práce

	- seznámí se s pojmy egocentrismus, altruismus, egoismus - na příkladech uvede druhy schopností a stupně rozvoje schopností (vlohy, nadání, talent) - pochopí, co vytváří rozdílnost jednotlivých osobností			
Člověk a citový život	- uvědomí si základní rozdělení druhů citů a odliší rozumový a citový přístup k životu	- chování, jednání a prožívání jako základní projevy lidského života	OSV – rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, kreativita	
		- základní znaky a druhy citů		
	- uvede příklady nejběžnějších stresových situací, popíše základní způsoby, jak se jim vyhnout, čelit jim nebo je účinně překonat	- náročné životní situace		
Člověk hledající společenství	- pochopí své sociální role, že je členem hned několika sociálních skupin - na příkladech uvede dělení skupin	- socializace, skupiny a jejich dělení, sociální role	OSV – poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace	
	- uvede příklady příčin a situací, v nichž mohou mezi lidmi vznikat vzájemné neshody a konflikty	- vztahy mezi lidmi – party, přátelství, kamarádství, šikana, lidská solidarita		
	- rozliší sociální úlohu kamarádství a přátelství od part - dokáže přijímat přátelství jiných lidí a sám přátelství poskytovat		MUV – lidské vztahy, princip sociálního smíru a solidarity	
	- rozezná pojmy agresor a oběť, uvede konkrétní projevy šikany			
	- rozlišuje různé formy komunikace a chápe jejich rozdíly a účel	- komunikace – řeč těla, asertivita	OSV – rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, kreativita, poznání lidí, komunikace	
	- uplatňuje vhodné způsoby komunikace v různých životních situacích	- společenské chování – pozdrav, představování, chování na veřejnosti		
	- seznámí se s pravidly společenského chování a umí je v praxi aplikovat	- v dopravních prostředcích, v divadle, restauraci, zásady kultury stolování		
Člověk jako muž a žena	- dokáže říct, jaké jsou projevy lásky mateřské, první, rodičovské	- zamilovanost, láska, sexualita, sexuální deviace, promiskuita	VkZ – základy sexuální výchovy	

	- má zodpovědný přístup k zahájení sexuálního života		
	- vysvětlí rizika spojená s předčasnou sexuální zkušeností		OSV – poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice
	- uplatňuje zásady tolerance k osobám s odlišnou sexuální orientací		
	- uvědomuje si rizika související s předčasným ukončením těhotenství		
Člověk a rodinný život	- vysvětlí, za jakých podmínek může člověk uzavřít manželství - seznámí se s obřadem uzavření manželství a zvyklostmi, které ho provázejí - dospěje k poznání, že zodpovědný výběr životního partnera, stálost a stabilní zázemí patří k nenahraditelným hodnotám současnosti - seznámí se s právními předpoklady manželství a se Zákonem o rodině - popisuje základní práva nezletilých dětí v rodině, uvede příklady základních povinností dospělých dětí vůči svým rodičům - uvede příklady činnosti poraden	- mravní a právní předpoklady pro uzavření manželství - zodpovědné rodičovství - práva dítěte v rodině, příčiny rozvodovosti - funkce a náplň manželských a předmanželských poraden	

9. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Náboženství v životě člověka	- uvědomí si význam životního názoru, vliv víry a náboženství v životě člověka	- víra a její podoby - podstata náboženství a jeho místo v současném životě	Dě - náboženství
	- pochopí význam náboženské tolerance, ctí náboženskou svobodu	- náboženské pojmy a jevy (monoteismus, polyteismus, ateismus, bůh, teologie)	MUV – lidské vztahy, multikulturalita
	- informativně se seznámí s významnými světovými náboženstvími, církvemi a náboženskými hnutími	- nejvýznamnější světová náboženství – judaismus, křesťanství, islám, buddhismus, hinduismus	DG - zpracuje prezentaci v prezentačním softwaru
	- uvědomí si nebezpečí náboženských sekt	- fanatismus a náboženské sekt	
Občanská společnost	- seznámí se s formami sdružování občanů	- sdružování občanů – formy	VDO – občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
		- politické strany – politologie, opozice, koalice, pluralita politického života	
	- má základní přehled o jednotlivých politických stranách v ČR	- politické spektrum ČR (strany a programy)	
	- definuje základní lidská práva a posoudí význam ochrany lidských práv a svobod	- národy a národnosti ve státě, jejich rovnoprávnost – Listina základních práv a svobod, Všeobecná deklarace lidských práv	
	- uvede nejdůležitější národnostní menšiny žijící v ČR		
	- zná podmínky udělování občanství, zná základní práva a povinnosti	- občanské právo – státní příslušnost	
Stát a právo	- uvede hlavní znaky státu, popíše symboly suverenity ČR	- pojem stát, znaky státu, vznik státu, funkce státu, symboly státu	Dě – typy státu Čj – literatura 2. pol. 20. stol. Mv – média a politika
	- rozlišuje typické vlastnosti a charakteristické rysy režimů demokratických a autokratických – uvede příklady	- typy a formy státu	VDO – občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
Demokratické principy ve státě	- objasní na příkladech základní znaky demokracie	- pojem demokracie; - volby a volební systémy, principy volebního práva, organizace voleb	VDO – občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie jako formy vlády a způsobu
	- objasní význam a funkci voleb v demokratické společnosti		
	- pochopí, co potřebuje		

	občan vědět k tomu, aby se mohl aktivně zapojit do voleb jako volič		rozhodování	
	- vysvětlí podstatu Ústavy ČR jako základu demokracie	- moc ve státě a její dělení - Ústava ČR, moc zákonodárná, výkonná a soudní – jejich funkce		
	- objasní rozdíly v činnosti zákonodárných, výkonných a soudních orgánů státu, uvede příklady jejich typických funkcí a úkolů			
Občan v právních vztazích	- vysvětlí význam pojmů právo a právní stát	- vznik a vývoj práva, právní stát, právní norma, zákon, jejich význam, dodržování a porušování, rovnost občanů před zákonem, právo v každodenním životě, důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající;	VDO – občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	
	- vysvětlí nutnost existence řádu – normy			
	- vysvětlí, proč je každý občan povinen dodržovat právní řád			
	- respektuje základní právní normy státu a objasní možné důsledky nedodržování nebo porušování právních norem	- základní práva spotřebitele		
	- rozlišuje, ve kterých oblastech společenského života se uplatňuje právo občanské, pracovní, rodinné, trestní, správní a ústavní	- právní systém ČR – právní odvětví	OSV – rozvoj schopností poznávání, morální rozvoj, sociální rozvoj, seberegulace a sebeorganizace	
	- na příkladech rozpozná rozdíly mezi přestupkem a trestným činem, popíše, jaké možné sankce z nich pro člověka vyplývají	- trestní právo – trestný čin, přestupek - korupce – její projevy, příčiny vzniku a její důsledky;	VDO – občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	
	- uvede příklady činnosti důležitých orgánů právní ochrany občanů (policie, státní zastupitelství, soudy, advokáti)	- druhy úplatků, motivace ke korupci; - protikorupční neziskové organizace a iniciativy		MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu s realitou, vnímání autora mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti
	- uvede příklady korupčního jednání, - diskutuje o příčinách, důsledcích a řešení korupčního jednání v konkrétních situacích - uvede příklady postihů, které může použít náš stát v případě protiprávního jednání (pokuta, odnětí svobody)			Korupční kauzy, konkrétní příklady
Člověk v ekonomických vztazích	- objasní principy tržního hospodářství a podstatu fungování trhu		OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu s realitou, vnímání	

			autora mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti
	- na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisků a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz		
	- pochopí, že tržní ekonomika je nutným základním stavebním kamenem demokratického režimu		VMEGS – Evropa a svět nás zajímá
	- pochopí, že základem tržního hospodářství je soukromé vlastnictví	- národní hospodářství	
	- rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, - uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané		
	- vysvětlí, jaký význam mají daně z hlediska financování společensky důležitých nevýrobních oblastí národního hospodářství	- výroba, obchod, služby	
	- je veden k odpovědnému nakládání s penězi		
Mezinárodní vztahy	- pochopí význam bezpečnosti státu pro život občana	- důvody začleňování ČR do mezinárodních struktur	VMEGS – Evropa a svět, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané
		- Organizace spojených národů (OSN)	Dě – mezinárodní organizace, mezinárodní vztahy
		- další mezinárodní organizace (UNESCO, UNICEF, WHO, atd.)	
	- průběžně sleduje informace o změnách vyplývajících pro ČR ze vstupu do EU	- Evropská unie – evropská integrace, základní instituce EU, společné zájmy v evropském prostoru	
	- dovede vyhledat a vyjmenovat všechny členské státy EU (s pomocí mapy)		
	- porovná výhody a nevýhody vstupu ČR do EU		
	- informativně se seznámí s institucemi EU – Evropská rada, Rada evropské unie, Evropská komise, Evropský parlament, Evropský soudní dvůr, Evropský účetní dvůr – zástupci ČR		

Globální problémy lidstva	v těchto institucích - uvede příklady některých globálních problémů současnosti a popíše jejich hlavní příčiny a možné důsledky a vyjádří na ně svůj názor - objasní souvislosti globálních a lokálních problémů	- globalizace – projevy, významné globální problémy, způsoby jejich řešení	VMEGS – Evropa a svět, jsme Evropané

4.5.3 Vzdělávací obor – Člověk a společnost

4.5.3.1 Vyučovací předmět – Mediální výchova

4.5.3.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Mediální výchova vznikl jako povinný samostatný předmět s časovou dotací jedné hodiny týdně. Tato dotace byla využita z disponibilní časové dotace určené pro II. stupeň. Vyučovací předmět Mediální výchova obsahuje všechny tematické okruhy průřezového tématu Mediální výchova. Tento předmět je realizován v 9. ročníku základní školy. Předmět Mediální výchova implementuje oblast finanční gramotnosti.

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:

OSV – komunikace, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti

VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

MUV – princip sociálního smíru a solidarity

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

výchovné a vzdělávací strategie

- rozvíjíme mediální gramotnost žáků do takové úrovně, aby využívání médií byla činnost, kterou má jedinec co nejvíce pod vlastní kontrolou a dokáže ji využít k dosažení stanoveného cíle
- využíváme metodiku, která je založená na různých moderních pedagogických principech
- vytváříme obecné představy o základech metodiky mediální výchovy, na nichž jsou vystavěny i aktivity tohoto předmětu
- podporujeme a zajišťujeme orientaci žáka ve světě financí a souvisejících vztazích

žák

- třídí informace z více dostupných zdrojů
- popisuje, vyjadřuje a obhájí svá tvrzení
- reaguje na názory spolužáků, argumentuje podloženými fakty
- hledá souvislosti mezi danými událostmi vzhledem ke svým zkušenostem či historii

Kompetence k řešení problémů

výchovné a vzdělávací strategie

- klademe důraz na procesy objevování a předkládání problémových a polemických zadání
- využíváme celou řadu problémových situací (diskuze o aktuálních událostech, o kontroverzních reklamách, životních situacích při komunikaci, rozbor několika reportáží o stejné události, analýza stereotypů v médiích apod.)
- zaměřujeme se na kritické myšlení, které je nedílnou kompetencí mediální a finanční gramotnosti a je základem metodiky Mediální výchovy (v době informační exploze je člověk stále důrazněji nucen interpretovat a třídit informace, vyhodnotit jejich komunikační záměr,

posoudit jejich věrohodnost, pochybovat o nich a teprve na základě důkladného zvažování si tvořit vlastní názor a stanovisko; jedinec, který dokáže kriticky myslet, je pravděpodobně o něco méně ovlivnitelný reklamou, běžnými postupy manipulace, přesvědčovacími tlaky a taktikami médií)

žák

- analyzuje danou problematiku pohledem z více zdrojů
- hledá důvody různých pohledů médií na diskutovanou oblast
- hledá principy a vztahy ve fungování finančního světa

Kompetence komunikativní

výchovné a vzdělávací strategie

- zaměřujeme se na schopnost žáka interpretovat a analyzovat své názory a postoje
- klademe akcent na slušné vyjádření vlastního názoru podloženého argumenty

žák

- vyjadřuje své názory
- zapojuje se do skupinové diskuze
- argumentuje na základě doložených faktů
- komunikuje verbálně, neverbálně i elektronicky

Kompetence sociální a personální

výchovné a vzdělávací strategie

- uplatňujeme princip kooperace, který odkazuje na potřebu změny zažitých rolí učitele a žáka a aktivizace všech účastníků výuky
- při využívání interaktivní výuky vyžadujeme aktivní spoluúčast žáků při plnění vzdělávacích a výchovných cílů (z učitelů a žáků se stávají partneři, které spojuje úsilí o dosažení společného cíle)
- chápeme žáka jako zdroj nápadů a myšlenek, který výrazně spoluutváří, modifikuje a v pokročilejších stádiích i sám vede výukový proces

žák

- dodržuje pravidla slušného a respektujícího chování (akceptuje odlišný náhled druhých na danou problematiku bez nevhodných projevů)
- diskutuje v rámci celé třídy či vybrané skupiny a podílí se na zadaném úkolu
- je schopen měnit své role ve skupině (řídící role, exekutivní role apod.)

Kompetence občanské

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky k uvědomování si širokého spektra existence médií a jejich úloze
- připomínáme historické souvislosti s aktuálním dějem ve společnosti
- v oblasti práv občana klademe důraz na diskuzi vzhledem k mediálním tvrzením a výzkumům
- diskutujeme o možnostech a projevech pomoci, charity a finanční podpory

žák

- učí se chápat principy a normy, kterými jsou média omezena
- poznává vzájemný vliv dění kolem nás a světa financí
- diskutuje o možnostech, právech a povinnostech občana ve společnosti

Kompetence pracovní

výchovné a vzdělávací strategie

- zdůrazňujeme použitelnost, užitečnost a potřebnost validních informací pro život
- uvádíme modelové životní situace v kontrastu s budoucími možnostmi žáka

žák

- chápe pravidla ve společnosti a chápe jejich důležitost
- přizpůsobuje se změněným pracovním podmínkám
- prakticky si zkouší profesní role a diskutuje o nich

Kompetence digitální

výchovné a vzdělávací strategie

- využíváme mikrofon a reproduktor s přiblížením se reálné situaci (rozhovor v rádiu, na ulici ap.)
- učíme žáky rozvrhnout si a zpracovat vlastní projekt s audio výstupem pomocí vhodných aplikací
- učíme žáky zvolit si digitální prezentační nástroj k představení daného téma
- vedeme žáky k tomu, aby byli schopni rozhodnout, jaký digitální nástroj nebo SW použijí u vlastního projektu

žák

- vyhledává na internetu informace k jednomu tématu z více zdrojů
- používá audio techniku k modelovým komunikačním situacím
- vytvoří vlastní prezentaci

4.5.3.1.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

II. STUPEŇ

9. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Komunikace	- porozumí různým druhům sdělení, pochopí podstatu těchto sdělení - pochopí vznik a vývoj komunikace a její úlohu v současném světě	- komunikace a komunikační proces - historie komunikace - masová komunikace	OSV – kooperace a kompetice DG - vyhledává potřebné informace na internetu
Masová média	- pochopí funkci masových médií - dokáže vyjmenovat, rozdělit a vysvětlit na jakém principu jednotlivá média pracují	- co je médium - funkce masových médií - druhy a specifika jednotlivých médií	OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování DG - používá audio techniku k modelovým komunikačním situacím; vytvoří vlastní prezentaci
Média a zábava	- rozumí významu a funkci mediálního sdělení, které plní funkci zábavy	- zábava v médiích - druhy zábavy - zábavní žánry - zábavné zprávy	DG - využívá techniku (iPad, mobil, PC s příslušenstvím) pro tvorbu vlastního podcastu na vybrané téma
Média a reklama	- dokáže porozumět funkci média jako obchodního prostředku	- co je reklama - historie reklamy - funkce reklamy - nová reklamní média - typy reklamy	DG – informace získané z internetu adekvátně zpracuje k projektu
Vliv, omezení a nebezpečí médií	- chápe, jak a čím jsou média regulována a jak fungují	- novinářská etika - etika v reklamě - násilí v médiích - vliv médií na děti - stereotypy a předsudky v médiích	MV – princip sociálního smíru a solidarity
Média a politika	- chápe vliv médií na politiku - rozumí pojmu korupce	- média a volby - jsou zprávy objektivní? - plakát a propaganda - případy korupce	VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Dě – interpretace vztahu mediálního sdělení a reality (propaganda) Vko – volební systém, demokracie
Finanční gramotnost	- zjišťuje funkci peněz a jejich formy	- hotovost, bezhotovostní platby – výhody	

	- devizy, valuty, šeky - seznamuje se způsoby placení, pochopí, proč občané musí platit daně a jak potřebným občanům pomáhá stát	a nevýhody - rizika hotovostních a bezhotovostních plateb - inflace, státní rozpočet, význam daní	
	- poznává širší spektrum bankovních služeb	- bankovní účet, internetbanking, platební karty	
	- poznává druhy pojišťovacích služeb - seznamuje se se základy účetnictví	- druhy a způsoby pojištění - struktura příjmů a výdajů domácnosti	EV – vztah člověka k prostředí (šetření energiemi) Vko – základy finanční gramotnosti (hospodaření v domácnosti)
	- vysvětlí funkci bank a jaké služby nabízejí, uvede nejčastější druhy pojištění	- úroky, pojištění, produkty finančního trhu (úvěry, splátky, hypotéky)	
	- na příkladech objasní možnosti nakládání s finančními prostředky (investice, spoření apod.)		

4.6 Vzdělávací oblast – Člověk a příroda

4.6.1 Vzdělávací obor – Fyzika

4.6.1.1 Vyučovací předmět – Fyzika

4.6.1.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Fyzika se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7. a 8. ročníku 2 hodiny týdně, v 9. ročníku 1 hodinu týdně. V 7. ročníku je jedna hodina dotována z disponibilních hodin. Výuka probíhá zatím v kmenových učebnách a je doplněna demonstračními a frontálními pokusy podle materiálních možností školy. V případě vybudování odborné učebny se bude odehrávat i tam.

Hlavní cíle vyučovacího předmětu Fyzika jsou:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých metod poznávání a racionálního uvažování
- uvědomělé využívání poznání při zapojení do aktivit k ochraně životního prostředí
- uvažování a jednání, která vedou k efektivnímu využití zdrojů přírody
- porozumění souvislostem mezi činností lidstva a stavem přírodního a životního prostředí
- zaměření se na možná ohrožení plynoucí z přírodních procesů, lidské činnosti a zásahů člověka do přírody

Vyučovací předmět Fyzika je tvořen těmito vzdělávacími obsahy:

Látky a tělesa, Veličiny, Pohyb těles, Síly, Mechanické vlastnosti tekutin, Energie, Zvukové děje, Elektromagnetické a světelné děje, Vesmír.

Vyučovací předmět Fyzika je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

- Matematika – převody jednotek, vyjádření neznámé ze vzorce, řešení rovnic, matematické početní operace, sestavení grafů a čtení v nich, práce s daty v tabulce
- Chemie – částicové složení látek, periodická tabulka prvků, sloučeniny, krystaly
- Zeměpis – měřítko mapy, Země jako hmotné těleso, vesmír, Měsíc a jeho fáze
- Přírodopis – biologie zvířat a člověka (zrak, sluch)

Vyučovacím předmětem Fyzika prolínají průřezová témata:

- EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí (výroba a přenos elektrické energie), vztah člověka k prostředí (hluk, noční přesvícení, technologický pokrok)
- OSV – kooperace, kompetice, řešení problémů (elektrický náboj a pole, elektrický obvod, vlastnosti zvuku)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky k získávání základních poznatků z různých oborů fyziky
- učíme žáky číst v grafech a tabulkách
- učíme žáky samostatně či ve spolupráci s ostatními žáky systematicky pozorovat fyzikální objekty a procesy a měřit jejich různé fyzikální vlastnosti

žák

- popisuje a hledá souvislosti mezi fyzikálními jevy
- učí se výsledky svých pozorování a měření zpracovávat, vyhodnocovat a dále využívat pro své vlastní učení
- správně používá fyzikální termíny, symboly a značky
- učí se vyhledávat v různých pramenech potřebné informace týkající se problematiky fyzikálního poznání, utřídit je, systemizovat a využít v tvůrčích činnostech praktického života
- učí se samostatně či ve spolupráci experimentovat, získané výsledky posuzovat a vyvozovat závěry

Kompetence k řešení problémů

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky k osvojování dovedností vnímání a rozpoznání problému
- vedeme žáky k využití různých metod a prostředků (měření, pozorování, experiment)
- motivujeme žáky k vyjádření nebo formulaci problému, s kterým se žáci setkají při fyzikálním vzdělávání

žák

- učí se hledat a opravovat chybné řešení
- používá osvojené metody k řešení fyzikálních problémů i v jiných oblastech, umí je obhájit
- umí posoudit řešení fyzikálního problému z hlediska správnosti, efektivnosti a jednoznačnosti

Kompetence komunikativní

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky k dovednosti využívat informační a komunikační prostředky
- vedeme žáky k formulování svých názorů a vyjádření svých myšlenek
- vedeme žáky k dovednosti využívat písemný i ústní projev

žák

- učí se porozumět druhým lidem, spolupracovat, argumentovat s cílem posunu v řešení
- naučí se rozumět různým typům informací a komunikací
- bez obav ze selhání se zapojuje do diskuze

Kompetence sociální a pracovní

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky ke schopnosti spolupracovat a podílet se na činnosti skupiny
- vedeme žáky ke schopnosti podporovat dobré vztahy ve skupině
- učíme žáky respektovat názory druhých
- učíme žáky pomáhat slabším členům skupiny

žák

- učí se chápat nutnost spolupráce, její efektivitu
- učí se čerpat poučení od druhých
- umí se prosadit se za podmínky respektování ostatních tak, aby posiloval svou sebedůvěru a rozvoj
- věcně argumentuje a dává prostor i ostatním žákům k vyjádření jejich názoru

Kompetence občanské

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky k ochraně svého zdraví i zdraví druhých
- vedeme žáky k tomu, aby dbali na ochranu životního prostředí
- vedeme žáky k bezpečnému a účinnému používání fyzikálních pomůcek

žák

- umí používat bezpečně a účinně fyzikální pomůcky
- dodržuje řád učebny a laboratorní řád

Kompetence digitální

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky ke schopnosti posoudit reálnost situace
- vedeme žáky ke schopnosti číst v grafech a tabulkách
- vedeme žáky k využívání digitálních technologií pro správu a vyhodnocení dat, prezentaci a interpretaci výsledků práce s daty

žák

- umí číst schémata elektrických zařízení, podle obrázku popíše princip jejich fungování
- vyhledá na internetu obrázek znázorňující využití fyzikálního jevu v technice
- vysvětlí na základě obrázku/schématu fungování technického přístroje, laboratorní nebo zdravotní pomůcky, princip elektrárny apod.
- vyhledá samostatně z různých zdrojů informace, digitálně je zpracuje a prezentuje pomocí prezentačního softwaru

4.6.1.1.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

II. STUPEŇ

6. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Látky a tělesa	- pozoruje a rozliší těleso a látku, naučí se porovnávat jednotlivé vlastnosti látek a těles	- látka, těleso - vlastnosti látek a těles	Che – těleso a látka práce s MFCHT
Fyzikální veličiny	- rozliší pojem měřit a porovnávat v souvislosti s fyzikálními veličinami - měří délku, objem, hmotnost, čas - umí základní jednotky veličin a jejich převody - určí změnu rozměrů tělesa při změně teploty - měří teplotu teploměrem, rozlišuje druhy teploměřů - umí spočítat průměrnou teplotu - chápe pojem hustota - využívá prakticky vztah mezi hmotností a objem - pozoruje difúzi	- fyzikální veličina, označení a jednotka - délka, objem, hmotnost, čas - teplota a její změna - teplota a teploměr - průměrná teplota - hustota látky, její vyhledávání v tabulkách nebo na internetu - výpočet hustoty - výpočet hmotnosti pomocí hustoty a objemu - skupenství látek - částicová stavba látek, atom a molekula, iont - difúze	Che – vlastnosti látek, přeměny skupenství DG – čte na stupnici měřidla Ma – převody jednotek, matematické početní operace DG – vyhledá různá data a zapíše je do tabulky Che – částicové složení látek, periodická soustava prvků
Síly	- umí vysvětlit pojem síla, silové pole - zná účinky síly - umí využít olovnici, libelu - z částicového složení látek pochopí vznik elektrického náboje	- vzájemné působení těles, síla - gravitační síla – gravitační pole, směr svislý a vodorovný - magnetická síla – magnet přírodní a umělý - póly magnetu, magnetické pole - elektrická síla – elektrický náboj, elektrické pole	Ze – práce s turistickou mapou Ze – stavba Země VkZ – zásady první pomoci OSV – kooperace, kompetice, řešení problémů

7. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (přířezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Pohyb těles	- rozliší klid a pohyb - pozná druhy pohybu - dokáže určit rychlost, dráhu, čas - čte graf závislosti dráhy na čase a umí z nich tvořit tabulku nebo v tabulce číst	- pohyb a klid tělesa - druhy pohybu, trajektorie a dráha - rychlost, jednotka - čas – jednotky - vzorce, řešení úloh - graf závislosti dráhy na čase	Ma – převody jednotek, matematické početní operace DG – tvoří tabulku, z dat v ní sestrojí graf, čte z grafu
Síly	- pozná účinky sil, znázorní sílu, skládá síly, určuje výslednici sil - rozlišuje posuvné, otáčivé a deformační účinky sil - určí tlak, tlakovou sílu - určí rovnováhu sil, aplikuje v praxi - pochopí pojem třecí síla a její projevy v praxi	- síla – její jednotka a znázornění - gravitační pole a gravitační síla - vztah mezi gravitační silou a hmotností tělesa, tíha - skládání sil stejného a opačného směru - tlaková síla a tlak – vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí - třecí síla – smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí Ma – převody jednotek, matematické početní operace, grafické znázornění sil
Mechanické vlastnosti tekutin	- chápe vznik tlaku v kapalině, která je v uzavřené nádobě, jako důsledek působení gravitační síly na kapalinu - rozliší hydrostatickou tlakovou sílu a hydrostatický tlak - chápe souvislost hydrostatického tlaku s hloubkou a hustotou kapaliny - umí posoudit, kdy těleso plove, vznáší se, potápí se - chápe souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře	- Pascalův zákon – hydraulická zařízení - hydraulický lis – výpočty - hydrostatická tlaková síla a hydrostatický tlak - vztlaková síla – Archimédův zákon – potápění, vznášení se a plování těles v klidných tekutinách - atmosférický tlak – měření, vztlaková síla v atmosféře	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí DG – používá kalkulátor při rutinních výpočtech (výpočet tlaku, velikosti síly, obsahu pístů...) Ma – převody jednotek, matematické početní operace, grafické znázornění sil

Světelné děje	- umí využít zákon o přímočarém šíření světla - zákon odrazu, zákon lomu – využívá poznatky v praxi - seznámí se s optickým hranolem - umí popsat zrcadlo rovinné a kulové – zná je z praxe - zobrazení rovinným a kulovým zrcadlem (kvalitativně) - umí popsat čočku – čočky v praxi, zobrazení tenkou čočkou (kvalitativně) - umí popsat oko jako optickou soustavu	- zdroje světla, zákonitosti šíření světla - rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích - chování světla na rozhraní optických prostředí - stín, zatmění Slunce a Měsíce - rozklad bílého světla hranolem - zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle - zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou - optické vlastnosti oka	DG – pozoruje a zaznamenává fáze Měsíce, výsledky pozorování prezentuje v prezentačním softwaru Ze – zatmění Slunce a Měsíce, přirozené družice Země Ma – grafické znázornění a rýsování Př – biologie člověka EV – základní podmínky života

8. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Energie	- pochopí pojem práce, výkon - s porozuměním využívá vztah mezi vykonanou prací, časem a výkonem - chápe pojem energie - umí posoudit výhodnost využívání jednotlivých druhů energií z hlediska vlivu na životní prostředí - změny skupenství - faktory ovlivňující rychlost vypařování a teploty varu	- práce a výkon, výpočet práce a výkonu při přemísťování těles - formy energie – pohybová a polohová energie, vnitřní energie, teplo, měrná tepelná kapacita - obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie - přeměny skupenství – tání a tuhnutí, vypařování a kapalnění - hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí DG – používá kalkulátor při rutinních výpočtech (výpočet práce, energie, tepla) Ma – práce s MFCHT, matematické početní operace, převody jednotek Che – přeměny skupenství
Elektromagnetické děje	- zná základní schematické značky elektrotechnických součástek - umí vyjmenovat zdroje elektrického napětí - umí sestavit podle schématu jednoduchý elektrický obvod - umí zapojit ampérmetr a voltmetr - změří elektrický proud a napětí - pochopí (pouze kvalitativně) závislost odporu vodiče na vlastnostech vodiče - rozliší obvod sériový a paralelní - pochopí využití reostatu a děliče napětí - rozliší pojmy elektrická práce/energie a příkon	- elektrický náboj, elektroskop, vodič, izolant, siločáry elektrického pole - elektrický obvod – zdroj napětí - měření elektrického napětí a proudu, spotřebič, spínač - elektrický odpor, jeho závislost na vlastnostech vodiče - výsledný odpor rezistorů za sebou a vedle sebe - reostat, dělič napětí - elektrická práce, elektrická energie, elektrický příkon - bezpečné zacházení s elektrickými spotřebiči - tepelné spotřebiče	VkZ – pravidla první pomoci OSV – kooperace, řešení problémů DG – správně zapojí a zvolí rozsah vhodného měřidla, čte na stupnici měřidla, z naměřených dat vytváří tabulky a grafy Ma – matematické početní operace, převody jednotek, rýsování elektrických obvodů

	- zná tepelné účinky elektrického proudu, magnetické účinky el. proudu	- elektromagnet	
Zvukové děje	- zná zdroje zvuku - posoudí vliv prostředí na šíření zvuku - aplikuje poznatky do praxe	- vlastnosti zvuku – látkové prostředí jako podmínka šíření zvuku - rychlost šíření zvuku v různých prostředích - odraz zvuku na překážce, ozvěna - pohlcování zvuku	Ochrana životního prostředí a zdraví před nadměrným hlukem Př – biologie člověka OSV – kooperace a kompetice, řešení problémů

9. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Elektromagnetické děje	- rozliší vodivost v kovech, kapalinách, plynech a polovodičích - druhy proudu - rozliší střídavý proud od stejnoměrného a změří elektrický proud a napětí - zná princip elektromagnetické indukce - dokáže aplikovat na transformátory, elektromotor - elektromagnetické záření	- stejnosměrný elektromotor, vznik střídavého proudu, efektivní hodnoty - transformátor, elektromotor - bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními elektrické spotřebiče v domácnosti - elektromagnetické záření - druhy a vlastnosti - základní pojmy vlnění	Ma – matematické početní operace, převody jednotek, rýsování EV – vztah člověka k prostředí
Energie	- uvažuje o výhodnosti energetických zdrojů - využívá znalostí v praxi - dokáže posoudit dopady výroby energií na životní prostředí - jaderná energie	- energetické zdroje, obnovitelné a neobnovitelné zdroje - výroba a přenos elektrické energie - dopad elektrické energie na životní prostředí - energie a její přeměny - různé druhy energií podle jejího původu (zejména ze slunečního záření, větru, vody a biomasy) - štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna - ochrana lidí před radioaktivním zářením vs. využití radionuklidů pro blaho lidí	EV – vztah člověka k prostředí Ze – energetika DG – na internetu vyhledá a digitálně zpracuje informace o principu fungování různých typů elektráren Dě – 2. světová válka Che – částicové složení látek
Vesmír	- orientuje se ve sluneční soustavě - objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a pohyb měsíců kolem planet	- sluneční soustava – její hlavní složky - kosmonautika – historie - meziplanetární sondy a orbitální stanice	exkurze do planetária Př – obecná biologie Ze – pohyb Země

4.6.2 Vzdělávací obor – Chemie

4.6.2.1 Vyučovací předmět – Chemie

4.6.2.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Chemie se vyučuje jako samostatný předmět v 8. a 9. ročníku po dvou hodinách týdně. Škola disponuje specifickými pomůckami pro výuku chemie. Výuka probíhá zatím v kmenových učebnách. V případě vybudování odborné učebny se bude odehrávat i tam.

Při zejména frontálně vedené výuce jsou využívány demonstrační pokusy. Kromě toho mají žáci možnost vyzkoušet si jednoduché laboratorní metody a postupy v rámci laboratorních prací, které jsou do výuky zařazovány s ohledem na bezpečnost provedení a vybavení školy vhodnými pomůckami.

Při výuce je věnována pozornost experimentálním činnostem a řešení problémových úloh, které mají vztah k praxi, nebo k dějům, které nás obklopují.

Vzdělávání ve vzdělávacím oboru Chemie směřuje k:

- rozvíjení zájmu o obor
- poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů
- nácviku tvořivosti při řešení praktických problémů
- upevňování dovednosti pracovat s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky
- správné environmentální orientaci žáků v běžném životě

Vyučovací obor Chemie je úzce spjat s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

- Fyzika – těleso a látka, vlastnosti látek, částicové složení látek
- Přírodopis – základní podmínky života, dvouprvkové sloučeniny, čistírna odpadních vod, bakterie, životní prostředí, živiny
- Výchova ke zdraví – návykové látky, ochrana zdraví
- Zeměpis – surovinové zdroje chemického průmyslu
- Matematika – hmotnostní zlomek, chemické výpočty, výpočty z rovnic

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:

OSV – komunikace, kooperace (laboratorní práce, zásady bezpečné práce v laboratoři, poskytnutí 1. pomoci)

EV – základní podmínky života (voda, vzduch), lidské aktivity a problémy životního prostředí (hnojiva, recyklace surovin, obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie, paliva, ozonová vrstva, trvale udržitelný rozvoj)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky k získávání základních poznatků z různých oborů chemie
- učíme žáky samostatně či ve skupinách formulovat závěry na základě pozorování a pokusů
- učíme žáky vyhledávat v různých pramenech potřebné informace týkající se problematiky chemického poznávání a využívat je efektivně ve svém dalším studiu

žák

- systematicky pozoruje chemické vlastnosti látek, jejich přeměny a podmínky, za kterých nastávají
- popisuje a hledá souvislosti mezi jevy
- správně používá chemické termíny, symboly a značky
- poznává souvislosti chemického zkoumání s ostatními zejména přírodovědně zaměřenými oblastmi zkoumání
- vyslovuje v diskusích hypotézy o průběhu studovaných jevů, experimentálně ověřuje jejich pravdivost
- získané poznatky využívá k rozšiřování vlastního poznávacího potenciálu

Kompetence k řešení problémů

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky k osvojování dovedností potřebných pro chemická pozorování
- učíme žáky hledat případná různá řešení daného problému
- provádíme korekci žákem vyvozených závěrů s ohledem na chemickou podstatu jevů

žák

- provádí jednoduché chemické pokusy
- nachází příklady chemických dějů a jevů z běžné praxe
- vysvětlí základní chemické jevy, zdůvodní a obhájí své vyvozené závěry

Kompetence komunikativní

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky ke srozumitelné formulaci svých názorů
- zařazujeme do výuky vedenou diskusi na zadané téma týkající se problematiky chemie
- vedeme žáky k využívání různých informačních a komunikačních prostředků

žák

- zapojuje se do diskuse
- věcně argumentuje
- vyslovuje v diskusích hypotézy o průběhu studovaných jevů
- ke komunikaci používá informační a komunikační prostředky a technologie
- správně používá chemické symboly a značky

Kompetence sociální a personální

výchovné a vzdělávací strategie

- podporujeme v žácích vytváření interpersonálních vazeb v rámci hodin

- učíme žáky efektivně spolupracovat při řešení úkolů
- učíme žáky respektovat názory jiných

žák

- zapojuje se do diskuse v rámci skupiny i třídy
- věcně argumentuje, dává prostor i ostatním žákům pro vyjádření jejich názoru

Kompetence občanské

výchovné a vzdělávací strategie

- seznamujeme žáky se zásadami bezpečné práce s chemikáliemi (hořlavinami, žíravinami, zdraví škodlivými a jedovatými látkami)
- učíme žáky poskytnout první pomoc při úrazech způsobených těmito látkami
- seznamujeme žáky s pravidly pro práci s chemickými látkami

žák

- dodržuje pravidla slušného a bezpečného chování
- dodržuje řád učebny a laboratorní řád
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy a dokáže o nich diskutovat
- ve vztahu k člověku a životnímu prostředí

Kompetence pracovní

výchovné a vzdělávací strategie

- učíme žáky zodpovědnosti za výsledky své pracovní činnosti
- vedeme žáky k uvědomování si důležitosti ochrany svého zdraví i zdraví ostatních, ochrany životního prostředí

žák

- dodržuje stanovená pravidla a postupy při experimentálních činnostech
- adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- získaných zkušeností a znalostí využívá při rozhodování o svém dalším profesním zaměření

Kompetence digitální

výchovné a vzdělávací strategie

- učíme žáky samostatně vyhledávat informace z více zdrojů, digitálně je zpracovávat a prezentovat různými formami
- vedeme žáky ke schopnosti používat technologie za účelem získávání, vyhodnocování, uchovávání a bezpečného sdílení informací a dat při zkoumání vlastností látek, chemických procesů a jevů

žák

- používá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby k vyhledávání a spravování dat
- využívá digitální technologie k zefektivnění svých pracovních postupů a výsledků
- vytváří a upravuje digitální obsah s využitím tabulkového a prezentačního softwaru
- reflektuje rizika využívání digitálních technologií, v digitálním prostředí jedná eticky

4.6.2.1.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

II. STUPEŇ

8. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Pozorování, pokus a bezpečnost práce	- rozliší těleso a látku - rozlišuje metody práce v chemii - popíše vybrané vlastnosti látek	- těleso a látka, fyzikální a chemická přeměna - pozorování a pokus - vlastnosti látek, hustota - skupenství a jejich přeměny	Fy – tělesa a látky Fy – hustota, přeměny skupenství
Laboratorní práce (LP)	- ovládá bezpečnost práce v chemické laboratoři	- způsoby značení a užívání běžných chemikálií (H- a P-věty, piktogramy) - zásady bezpečné práce v laboratoři i v běžném životě, 1. pomoc - chemické sklo a pomůcky (LP)	OSV – kooperace a kompetice
Směsi	- rozlišuje směsi a chem. čisté látky - správně používá termíny koncentrovaný, zředěný, nasycený, nenasycený roztok - vypočítá hmotnostní zlomek látky v roztoku	- chemické látky a směsi - rozdělení směsí - roztoky, koncentrace roztoku, koncentrovanější, zředěnější, nasycený, nenasycený roztok - příprava roztoku daného složení - hmotnostní zlomek	Ma – procenta, trojčlenka
	- vysvětlí princip usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace	- metody oddělování složek směsí - filtrace, krystalizace (LP)	OSV – kooperace a kompetice
	- rozlišuje druhy vod dle obsahu minerálů a míry znečištění - popíše princip výroby pitné vody ve vodárnách	- rozložení vody na Zemi - druhy vod - zdroje znečištění - čistírna odpadních vod - výroba pitné vody	EV – základní podmínky života Př – obecná biologie
	- uvede složení a příklady znečišťování vzduchu	- vzduch – složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva, skleníkový efekt	EV – základní podmínky života Př – obecná biologie
	- vysvětlí princip hašení požárů - zná příklady a použití hasicích přístrojů	- hoření - hořlaviny - zásady bezpečné práce s hořlavinami - pravidla evakuace při požáru	

		- první pomoc při popáleninách	OSV – kooperace a kompetice
Částicové složení látek a chemické prvky	- popíše složení atomu - pracuje s pojmy protonové a nukleonové číslo a užije je k určení počtu protonů a elektronů v atomech a iontech prvků	- atom a jeho stavba - jádro a elektronový obal - valenční elektrony - ionty a jejich názvosloví - atom a molekula	Fy – atom
	- uvede obsah pojmu chemický prvek a začne používat chemické značky vybraných prvků	- prvky – názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků - periodická soustava prvků a její členění - periodický zákon - příprava a vlastnosti vodíku (LP)	Ze – stavba Země Fy – těleso a látka, atom práce s periodickou soustavou prvků OSV – kooperace a kompetice
	- charakterizuje obsah pojmu chemická vazba - vysvětlí pojem molekula - ze vzorce určí počet atomů prvků v molekule - ovládá názvosloví základních molekul	- chemické sloučeniny - chemická vazba - elektronegativita - molekula a její zápis, - názvosloví jednoduchých anorganických sloučenin	práce s periodickou soustavou prvků DG – samostatně vyhledává informace a zpracovává je formou tabulkového procesoru
Anorganické sloučeniny	- určuje oxidační čísla atomů prvků - zapisuje z názvů vzorce a ze vzorců odvodí název - popíše vlastnosti a užití vybraných sloučenin	- halogenidy - oxidy - sulfidy - názvosloví, vlastnosti a použití vybraných zástupců	Př – minerály, horniny Ze – nerostné suroviny
	- rozlišuje kyselé a zásadité roztoky pomocí indikátorů a pH papírku - osvojí si pojem pH - umí zapisovat vzorce - posoudí vliv vybraných kyselin a zásad na životní prostředí	- kyseliny a hydroxidy - kyselost a zásaditost roztoků - pH roztoků - měření pH (LP) - vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů	OSV – kooperace a kompetice práce s informacemi a internetem

9. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (přířezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Anorganické sloučeniny	- popíše princip neutralizace - rozumí chemickému pojmu sůl - zapisuje vzorce vybraných solí	- soli kyslíkaté a nekyslíkaté - vznik solí - oxidační číslo, názvosloví - příprava solí (LP)	OSV – kooperace a kompetice
	- zná vlastnosti vybraných anorganických sloučenin, jejich využití v praxi a vliv na ŽP	- oxidy, průmyslová hnojiva, cement, vápno, sádra, keramika	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí
Chemické reakce	- rozlišuje výchozí látky a produkty chemické reakce - zapíše jednoduchou chemickou rovnici - provádí základní chemické výpočty - aplikuje zákon zachování hmotnosti při vybraných výpočtech z rovnic	- chemické reakce a jejich průběh - vybrané chemické rovnice a jejich vyčíslování - látkové množství - molární hmotnost - zákon zachování hmotnosti - základní výpočty z rovnic	Ma – numerické výpočty Ma – trojčlenka
	- aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	- faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí (teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza)	
Redoxní reakce	- vysvětlí pojmy oxidace a redukce - zapíše oxidační čísla v chemické rovnici - určí, zda je chem. reakce redoxní - popíše principy výroby železa a koroze	- oxidace a redukce - oxidační a redukční činidlo - redoxní rovnice - řada reaktivity kovů - výroba železa - koroze - recyklace surovin	PČ – práce s kovem EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí
Organické sloučeniny	- rozlišuje základní uhlovodíky, uvede jejich výskyt, vlastnosti a použití	- uhlovodíky - alkany, alkeny, alkyny, areny - cyklické uhlovodíky a jejich hlavní zástupci	
	- zapíše strukturní, racionální a molekulové vzorce zákl. uhlovodíků	- homologická řada C ₁₋₁₀ - názvosloví jednoduchých org. sloučenin - sestavování modelů molekul zákl. uhlovodíků	
	- uvede příklady fosilních a vyráběných paliv a zhodnotí z ekologického hlediska jejich používání	- obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie - paliva – ropa a její	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí

		frakce, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva	Př – horniny Ze – nerostné suroviny
	- rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	- halogenderiváty a jejich vliv na ozonovou vrstvu - alkoholy - karbonylové sloučeniny - karboxylové kyseliny	EV – základní podmínky života VkZ – závislosti
		- přírodní látky – rozdělení - sacharidy, tuky, bílkoviny, vitamíny - sacharidy (LP)	Př – biologie člověka OSV – kooperace a kompetice
Chemie a společnost	- rozliší prvotní a druhotné suroviny, zhodnotí jejich vliv na zdraví člověka a jejich využívání z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi	- plasty a syntetická vlákna - detergenty, pesticidy, insekticidy - léčiva, drogy	PČ – práce s plasty EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí VkZ – závislosti DG – vytvoří prezentaci na zadané téma pomocí prezentačního softwaru a prezentuje ji ostatním žákům

4.6.3 Vzdělávací obor – Přírodopis

4.6.3.1 Vyučovací předmět – Přírodopis

4.6.3.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Přírodopis na II. stupni navazuje svým vzdělávacím obsahem na učivo předmětu Já a svět realizovaném na I. stupni této školy. Je založen na funkční integraci poznatků z biologických a z dalších přírodovědných oborů. Obsah učiva je vybrán a strukturován tak, aby si v průběhu vzdělávání žáci 6. – 9. ročníků naší školy vytvořili ucelenou představu o vztazích mezi živou a neživou přírodou, seznámili se s mnohotvárnými a rozmanitými formami života na Zemi a naučili se správně chápat spjatost člověka a jeho života s přírodou a jejími zákonitostmi.

Předmět je do určité míry předmětem integrovaným, neboť v sobě propojuje témata více vzdělávacích oborů z několika vzdělávacích oblastí (Výchova ke zdraví, Chemie, Fyzika, Zeměpis, Pracovní činnosti, Výtvarná výchova), což se odráží v mezipředmětových vztazích.

Do jeho vzdělávacího obsahu jsou navíc začleněny tematické okruhy následujících průřezových témat:

Environmentální výchova

- Ekosystémy (vztahy mezi organismy, rozmanitost přírody, systém rostlin, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů)
- Základní podmínky života (látky anorganické a organické, projevy života, podmínky života, buňka rostlinná a živočišná, fotosyntéza, dědičnost a proměnlivost organismů, vznik a stavba Země, stavba zemské kůry)
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí (nejčastější mimořádné přírodní události v ČR a ochrana před nimi, povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí)
- Vztah člověka k prostředí (význam a ochrana živočichů, obratlovci, ochrana a využití přírodních zdrojů vody, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na organismy a člověka, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR a ochrana před nimi, povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí).

Osobnostní a sociální výchova

- Rozvoj schopností poznávání (laboratorní práce)
- Kooperace a kompetice (laboratorní práce)

Při výuce Přírodopisu jsou nejvíce realizovány skupinové a hromadné formy učení. Další významnou formou je individuální forma učení. Ta je uplatňována v hodinách laboratorních prací. Výstupy školy odpovídají tematickému okruhu Práce s laboratorní technikou, který je v RVP zařazen do vzdělávacího oboru Člověk a svět práce. Obsah, zaměření a četnost

laboratorních prací volí vyučující jednotlivých ročníků dle vzdělávacích potřeb a aktuálních materiálních podmínek.

Z hlediska uspořádání podmínek pro realizaci obsahu převládá forma sociálně interakční.

Časová dotace předmětu je tvořena dvěma hodinami týdně v 6. až 8. ročníku a jednou hodinou týdně v 9. ročníku. V 6. a 7. ročníku se na dvouhodinové dotaci podílí vždy jedna disponibilní hodina. Rozvržení učiva do učebního plánu je koncipováno tak, aby co nejvíce odpovídalo přírodním podmínkám regionu, kde se škola nachází. Tím je dosaženo maximální názornosti jednotlivých složek přírody vedoucí k usnadnění výuky tohoto předmětu.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

výchovné a vzdělávací strategie

- podporujeme rozvíjení kladného vztahu žáků k živé i neživé složce přírody s důrazem na závislost člověka k přírodě a jejím zdrojům
- vedeme žáky k zájmu a hlubšímu poznání o učivo přírodopisu, k čemuž přispívá dostatek vhodných a kvalitních informací s touto problematikou (při hlubším zájmu o některé téma je žákům umožněno aktivně se podílet na výuce a vhodně doplňovat již získané základní informace)

žák

- se seznamuje s přírodními vědami, systémem organismů, člověkem a životním prostředím (na jejich základě si uvědomí spjatost člověka s přírodním prostředím a významem prostředí pro lidskou populaci)

Kompetence k řešení problémů

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky k porovnávání odborných názorů spojených s problematikou přírodních věd a jejich vývojem

žák

- se seznamuje s problematikou zachování života na Zemi i svého zdraví a v souvislosti s tím i význam biologických věd
- vybírá takové poznatky, dovednosti a metody pozorování živé a neživé přírody, jichž by mohl využívat jak ve svém dalším vzdělávání, tak ve svém praktickém denním životě
- prakticky řeší problémy ve vztahu člověk – přírodní prostředí prakticky přímo v terénu (povodně, eroze půdy, člověk a kulturní krajina, ochrana genofondu...)
- žáci 9. ročníku se aktivně podílejí na realizaci výuky předmětu v nižších ročnících

Kompetence komunikativní

výchovné a vzdělávací strategie

- žáky vedeme k racionálnímu formulování názorů na všechny složky přírody, existenci člověka na této planetě a jeho rozhodující roli pro budoucnost

žák

- umí získané informace prezentovat před svými vrstevníky i v běžném denním životě

- dokáže kriticky hodnotit jednání své i jiných lidí ve vztahu k životnímu prostředí jako celku i k druhým lidem
- má dostatek možností porozumět textům i obrazovým materiálům

Kompetence sociální a personální

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky k využívání skupinového a inkluzivního vyučování
- vedeme žáky k utváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání
- vedeme žáky k ochotě pomoci a o pomoc požádat
- vedeme žáky k občanské odpovědnosti za vytváření podmínek pro udržitelný rozvoj v lokálním a globálním měřítku

žák

- pracuje ve skupině s důrazem na respektování rozhodnutí jiných žáků, toleranci, organizaci práce a spolupráci
- žák individuálně zpracovává zadaný úkol, prezentuje a obhajuje ho

Kompetence občanské

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky k tvorbě pozitivních postojů k problémům spojených s přírodou a ochranou přírodního dědictví

žák

- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na zdravé životní prostředí, snaží se o trvale udržitelný rozvoj společnosti

Kompetence pracovní

výchovné a vzdělávací strategie

- u žáků vyžadujeme smysl pro povinnost přípravy na vyučování, shromažďování vhodného materiálu pro samostatné práce

žák

- žák plní obtížnější úkoly s ohledem na bezpečnost a hygienu práce

Kompetence digitální

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky k rozvíjení digitální gramotnosti zejména v následujících oblastech kompetencí: "Informační a datová gramotnost", "Komunikace a kolaborace", "Tvorba digitálního obsahu"
- vedeme žáky k samostatnému vyhledávání a k ověřování informací z relevantních zdrojů
- vedeme žáky k digitálnímu zpracování získaných informací a k prezentaci výsledků své práce při současném uplatnění norem spojených s využíváním převzatých zdrojů

žák

- vyhledává na internetu doplňující informace k učivu
- ověřuje fakta a kriticky hodnotí výsledky, které nalezne
- umí pracovat s obsahem získaným na internetu či z jiných zdrojů, má povědomí o autorských právech
- při tvorbě referátů či projektů využívá nástroje, které umožňují obsah různorodě zpracovávat
- dokáže nově zjištěné skutečnosti samostatně prezentovat

4.6.3.1.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

II. STUPEŇ

6. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Obecná biologie	- vymezí základní podmínky a projevy života a uvede jejich význam - orientuje se v přehledu vývoje organismů - na konkrétních příkladech organismů vysvětlí pojmy producent, konzument a rozkladač - sestaví jednoduchý potravní řetězec - správně používá pojmy potravní řetězec, potravní síť, potravní pyramida, symbióza a parazitismus - rozliší jednotlivé říše organismů a rozdíl mezi mnohobuněčnými a jednobuněčnými organismy	- planeta Země - látky anorganické a organické - vznik života na Zemi - projevy života - podmínky života - rozmanitost přírody - vztahy mezi organismy - buňka a její stavba - organismy jednobuněčné a mnohobuněčné	Fy – Vesmír Che – směsi (voda, vzduch) EV – ekosystémy, základní podmínky života
	- popíše rozdíl mezi virem a bakterií - objasní význam bakterií pro životní prostředí i zdraví člověka	- viry - bakterie	Che – čistírna odpadních vod
Nižší rostliny	- objasní rozdíl mezi rostlinnou a živočišnou buňkou - popíše význam sinic a řas a jmenuje vybrané zástupce	- buňka rostlinná a živočišná - sinice - bičíkovci	EV – základní podmínky života
Houby	- rozliší houby bez plodnic a s plodnicemi - schematicky nakreslí a popíše jednotlivé části plodnice hub - objasní význam hub v přírodě i pro člověka - pozná naše nejznámější jedovaté a jedlé houby - popíše první pomoc při otravě jedovatými houbami - charakterizuje lišejníky a uvede jejich význam v ekosystému	- houby bez plodnic - houby s plodnicemi - lišejníky	

Nižší živočichové	- popíše vnitřní a vnější stavbu vybraných skupin živočichů a vysvětlí funkci některých orgánů a orgánových soustav - porovná a rozezná jednotlivé skupiny živočichů a zařadí je do základních taxonomických skupin - popíše a zdůvodní základní projevy chování vybraných živočichů a určí jejich způsob života a přizpůsobení prostředí - zhodnotí význam jednotlivých skupin živočichů pro člověka a jejich funkci v přírodě - uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku s živočichy	- prvoci - žahavci - ploštěnci - hlísti - kroužkovci - měkkýši - členovci - ostnokožci	DG – vytvoří prezentaci v prezentačním softwaru na zadané téma (brouci a motýli)
Práce s laboratorní technikou	- pracuje s mikroskopem a připraví jednoduchý mikroskopický preparát - používá vhodné nástroje a pomůcky při laboratorní práci - vyhledává informace v dostupných zdrojích - zpracuje protokol laboratorní práce - dodržuje bezpečnost práce při laboratorní práci - umí poskytnout 1. pomoc při drobném úrazu a zachovávat zásady ochrany životního prostředí	- mikroskop - laboratorní práce	Vv – kresebná studie OSV – rozvoj schopností poznávání, kooperace a kompetice

7. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (přířezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Kmen Strunatci	- vysvětlí rozdíl mezi strunatci a obratlovci - rozdělí kmen strunatců na menší taxonomické celky	- strunatci - bezlebeční - pláštěnci - obratlovci	
Strunatci – Obratlovci	- porovná základní vnější a vnitřní stavbu kruhoústých, paryb, ryb, obojživelníků, plazů a ptáků a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - zařadí zástupce kruhoústých, paryb, ryb, obojživelníků, plazů a ptáků do vybraných taxonomických kategorií - pozná a rozliší významné zástupce kruhoústých, paryb, ryb, obojživelníků, plazů a ptáků - vysvětlí přizpůsobení kruhoústých, paryb, ryb, obojživelníků, plazů a ptáků danému prostředí - zhodnotí hospodářský a ekologický význam živočichů - uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku s živočichy - objasní postup při poskytování první pomoci při uštknutí zmijí obecnou	- kruhoústí - paryby - ryby - obojživelníci - plazi - ptáci	EV – vztah člověka k prostředí
Rostliny	- rozlišuje základní taxonomické celky říše rostlin - vysvětlí rozdíl mezi nižšími a vyššími rostlinami	- systém rostlin	EV – ekosystémy
	- objasní význam fotosyntézy pro život na Zemi - na příkladech vysvětlí využití základních fyziologických procesů rostlin při jejich pěstování	- fotosyntéza	EV – základní podmínky života
Vyšší rostliny	- porovná jednotlivé skupiny výtrusných, nahosemenných a krytosemenných rostlin - pozná a zařadí vybrané zástupce výtrusných,	- výtrusné rostliny - nahosemenné rostliny - krytosemenné rostliny	PČ – práce se dřevem PČ – práce na školním pozemku DG – vytvoří prezentaci

	nahosemenných a krytosemenných rostlin - zhodnotí význam výtrusných, nahosemenných a krytosemenných rostlin pro přírodu i pro člověka - k určování zástupců vyšších rostlin využívá klíče a atlasy rostlin		v prezentačním softwaru na zadané téma (krytosemenné rostliny)
Práce s laboratorní technikou	- pracuje s mikroskopem a připraví jednoduchý mikroskopický preparát - používá vhodné nástroje a pomůcky při laboratorní práci - vyhledává informace v dostupných zdrojích - zpracuje protokol laboratorní práce - dodržuje bezpečnost práce při laboratorní práci - umí poskytnout 1. pomoc při drobném úrazu a zachovává zásady ochrany životního prostředí	- laboratorní práce	Vv – kresebná studie

8. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Biologie živočichů – Savci	- porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin - odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí - zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	- stavba a funkce jednotlivých částí těla - vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů (savců) - rozšíření, význam a ochrana živočichů - projevy chování živočichů	EV – ekosystémy, vztah člověka k prostředí PČ – chovatelství
Biologie člověka	- určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy - orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka - objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří - rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	- anatomie a fyziologie – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídicí), vyšší nervová činnost - nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie - fylogeneze a ontogeneze člověka – rozmnožování člověka	Fy – světelné děje Fy – zvukové děje VkZ – zdravá výživa VkZ – dospívání – základy sexuální výchovy Che – organické sloučeniny
Obecná biologie a genetika	- vysvětlí podstatu pohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti - uvede příklady dědičnosti v praktickém životě	- dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení	EV – základní podmínky života

Práce s laboratorní technikou	- pracuje s mikroskopem a připraví jednoduchý mikroskopický preparát - používá vhodné nástroje a pomůcky při laboratorní práci - vyhledává informace v dostupných zdrojích - zpracuje protokol laboratorní práce - dodržuje bezpečnost práce při laboratorní práci - umí poskytnout 1. pomoc při drobném úrazu a zachovává zásady ochrany životního prostředí	- laboratorní práce	Vv – kresebná studie

9. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Země a Vesmír	- zařadí geologii do systému věd - popíše postavení Země ve Vesmíru - diskutuje o názorech na vznik Země - popíše vnitřní uspořádání Země	- úvod do geologie - geologické vědy - vznik a vnitřní stavba Země - stavba zemské kůry	EV – základní podmínky života Fy – Vesmír Ze – obecně fyzický zeměpis
Nerosty a horniny	- popíše obecně vznik nerostů - používá pojmy krystal, krystalová soustava - určí a popíše vzorky běžných nerostů	- vznik nerostů - krystal, krystalizace - prvky souměrnosti krystalu - krystalová struktura nerostů - vlastnosti nerostů (fyzikální, chemické) - kvalitativní třídění nerostů - určování nerostů - význam a využití nejdůležitějších nerostů	Che – anorganické sloučeniny OSV – rozvoj schopností poznávání
	- určí a popíše vzorky běžných hornin	- horninový cyklus - horniny vyvěřelé, usazené, přeměněné - význam a využití nejdůležitějších hornin - určování hornin	OSV – rozvoj schopností poznávání
Geologické děje	- rozlišuje vnitřní a vnější geologické děje, jejich příčiny a důsledky - uvede příklady vnitřních a vnějších geologických dějů	- vnitřní geologické děje - litosféra - pohyb litosférických desek - vrásnění, zlomy - zemětřesení - sopečná činnost - vnější geologické děje - druhy zvětrávání – voda, vítr, ledovce, krasová činnost, organismy	Ze – obecně fyzický zeměpis
Naše příroda	- zhodnotí význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů - diskutuje o významu ochrany životního prostředí	- ochrana a využití přírodních zdrojů vody - význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život - vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na organismy a člověka	EV – vztah člověka k prostředí
Mimořádné události	- popíše příčiny vzniku přírodních katastrof	- nejčastější mimořádné přírodní události v ČR a ochrana před nimi	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka

		- povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí	k prostředí VkZ – ochrana člověka za mimořádných situací
Práce s laboratorní technikou	- používá vhodné nástroje a pomůcky při laboratorní práci - vyhledává informace v dostupných zdrojích - zpracuje protokol laboratorní práce - dodržuje bezpečnost práce při laboratorní práci - umí poskytnout 1. pomoc při drobném úrazu a zachovává zásady ochrany životního prostředí	- laboratorní práce	

4.6.4 Vzdělávací obor – Zeměpis

4.6.4.1 Vyučovací předmět – Zeměpis

4.6.4.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obor Zeměpis se vyučuje jako samostatný předmět v 6. a 7. ročníku 1 hodinu týdně, v 8. a 9. ročníku 2 hodiny týdně. Z toho v 8. ročníku je výuka posílena o 1 disponibilní hodinu. Výuka zpravidla probíhá v kmenových učebnách a některé hodiny se uskutečňují v počítačové učebně.

Ve vyučovacím předmětu se používají zejména tyto formy výuky:

Výkladové hodiny propojené diskusemi a debatami, hodiny s problémově pojatou výukou, cvičení a pozorování v terénu, skupinové práce. Při výuce jsou používány učebnice, pracovní sešity, mapy, buzoly, globusy, atlasy, encyklopedie. Při praktických činnostech se celá třída rozděluje na jednotlivé pracovní skupiny.

Vyučovací obor Zeměpis je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

- Chemie – anorganické a organické sloučeniny, chemické prvky
- Fyzika – pohyb těles, vesmír, zatmění Slunce a Měsíce, síly, energie
- Přírodopis – geologické děje, půdy
- Matematika – měřítko mapy
- Výchova k občanství – cyklus dne, naše oblast – region, člověk ve společnosti, globalizace
- Dějepis – starší doba kamenná, vznik Spojených států Amerických
- Umění a kultura – projekt tvorba mapy
- Anglický jazyk – počasí v Evropě, životní prostředí, klimatické změny
- Německý jazyk – základní informace o německy mluvících zemích

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:

OSV – mezilidské vztahy, komunikace

VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

VMEGS – Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané

MUV – kulturní diference, lidské vztahy, etnický původ, multikulturalita

EV – ekosystémy, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí

MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací
- vedeme k používání odborné terminologie
- vedeme k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
- vedeme k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů

- zadáváme referáty, k nimž žáci vyhledávají, sbírají, zpracovávají, třídí a hodnotí informace a data (internet, rozhlas, televize, encyklopedie, časopisy)
- pokládáme otázky a společně hledáme adekvátní odpovědi
- předvádíme manipulaci s topografickými pomůckami (kompas, buzola, globus, mapy, atlasy, jízdní řády, tabulky)
- kontrolujeme výsledky pozorování a požadujeme, aby je žáci samostatně zhodnotili a porovnali

žák

- vybírá a využívá vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojuje získané poznatky do širších celků, nalézá souvislosti
- získané poznatky kriticky posuzuje, porovnává a formuluje závěry
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení

Kompetence k řešení problémů

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky k vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů
- vedeme žáky k využívání metod, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci
- vedeme žáky k argumentaci, k diskusi na dané téma, k obhajování svých výroků
- vedeme žáky k odpovědím na otevřené otázky
- vedeme žáky k práci s chybou
- vytváříme hypotézu problému či úkolu, ověřujeme správnost řešení problému, usilujeme o nalezení shodných znaků, zeměpisných objektů, jevů a procesů

žák

- se učí pochopit problém, vyhledat k němu vhodné informace, diskutovat o možnostech řešení
- se učí myslet kriticky, je schopen hájit svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky ke komunikaci mezi sebou a učitelem a k dodržování předem stanovených pravidel vzájemné komunikace
- vedeme žáky k naslouchání a respektování názorů druhých
- vedeme žáky k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů v písemné i mluvené podobě
- vyžadujeme na žácích formulaci vlastních názorů na konkrétní témata
- vedeme s žáky řízený dialog a konzultujeme názory svých žáků

žák

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu
- vyjadřuje se souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- se učí naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagovat

Kompetence sociální a personální

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky k využívání skupinového a inkluzivního vyučování
- vedeme žáky k utváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání
- vedeme žáky k ochotě pomoci a o pomoc požádat
- vedeme žáky k spoluúčasti na vytváření kritérií hodnocení a hodnocení svých výsledků
- vedeme žáky k dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů
- vedeme žáky k občanské odpovědnosti za vytváření podmínek pro udržitelný rozvoj v lokálním a globálním měřítku
- rozdělujeme pracovní úkoly, hodnotíme výsledky pracovních skupin a jednotlivců, navozujeme sebekritiku

žák

- spolupracuje ve skupinách na základě vytvořených pravidel, upevňuje dobré mezilidské vztahy
- pomáhá ostatním a je schopen o pomoc požádat, učí se vzájemnému naslouchání

Kompetence občanské

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky k dodržování pravidel slušného chování
- vedeme žáky k pochopení práv a povinností v souvislosti s principem trvale udržitelného rozvoje
- vedeme žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vedeme žáky k vytváření osobních představ o geografickém a životním prostředí
- objasňujeme a zdůrazňujeme nutnost ochrany životního prostředí, vedeme své žáky k pracovní a bezpečné orientaci a pohybu v přírodním terénu

žák

- respektuje názory druhých, uvědomuje si svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu
- se rozhoduje zodpovědně podle dané situace
- chápe základní environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, jedná v zájmu trvale udržitelného rozvoje

Kompetence pracovní

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky k dodržování pravidel bezpečného chování v terénu
- vedeme žáky k vyhledávání a využívání různých zdrojů informací
- dohlížíme na bezpečnou manipulaci s pomůckami, na dodržování stanovených pravidel

žák

- seznamuje se s pravidly bezpečného chování v terénu
- efektivně pracuje

Kompetence digitální

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky k samostatnému vyhledávání a ověřování informací z relevantních zdrojů
- vedeme žáky k digitálnímu zpracování vyhledaných informací a volbě vhodného nástroje k této činnosti a zároveň k prezentaci zjištěných skutečností

žák

- vyhledá na internetu informace a data o vybraném tématu a zpracuje je za použití odpovídajícího nástroje, kterým zjištěné skutečnosti prezentuje

4.6.4.1.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

II. STUPEŇ

6. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (přířezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Planeta Země	- určí a popíše tvar Země	- tvar a rozměry Země	
	- předvede otáčení Země s pomocí glóbusu - vysvětlí pojmy zemská osa, severní a jižní pól - naznačí sklon zemské osy - vysvětlí příčiny střídání dne a noci, určí délku jednoho otočení kolem osy a oběhu Země kolem Slunce - objasní délku dne a noci, průběhu roku v závislostech na zeměpisné šířce - seznámí se s přísluním a odsluním, orientuje se ve slunovratu a rovnodennosti	- pohyby Země	Fy – pohyb těles, vesmír Vko – cyklus dne
	- posoudí vztah mezi Zemí a Měsícem - pojmenuje jednotlivé fáze Měsíce, popíše povrch a pohyb Měsíce - popíše, jak dochází k zatmění Slunce a Měsíce	- přirozená družice Země	Fy – zatmění Slunce a Měsíce
	- vysvětlí význam Slunce pro život na Zemi - objasní postavení Slunce ve vesmíru - porovná velikost Slunce, Země a ostatních planet	- Slunce	
Glóbus a mapa	- vysvětlí pojem měřítko mapy - určuje druhy map podle měřítka - porovná významy barev na mapách	- mapy	Ma – měřítko plánu a mapy UaK – projekt tvorba mapy
	- porovná vlastnost rovnoběžek a poledníků - vyhledá hlavní poledník a hlavní rovnoběžky	- poledníky a rovnoběžky	
	- orientuje se v zeměpisné	- určování zeměpisné	

	šířce a délce a v šířkových stupních	polohy	
	- vysvětlí příčiny rozdílného času na Zemi, pochopí datovou hranici	- čas na zeměkouli	
	- aktivně používá mapové značky, znalosti aplikuje při práci s mapami	- práce s turistickou mapou	
Obecně fyzický zeměpis	- objasní stavbu zemského tělesa a zemské kůry a její členění na litosférické desky - určuje základní vrstvy Země	- stavba Země	Fy – síly Che – chemické prvky Př – geologické děje
	- rozlišuje jednotlivé části dna oceánů	- dno oceánu	
	- objasní vnitřní přírodní síly působící na zemský povrch - vyhledá na mapách oblasti s výskytem zemětřesení a sopečné činnosti	- zemětřesení a sopečná činnost	Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí (zemětřesení, sopečná činnost) Př – geologické děje
	- porovnává vrásová a kerná pohoří a určuje jejich části	- vznik pohoří	Př – geologické děje
	- popíše proces zvětrávání působením vnějších přírodních činitelů	- zvětrávání a činnost větru	Př – geologické děje
	- rozeznává členění povrchu podle výškových rozdílů	- reliéf	Př – geologické děje
	- porovnává rozdíl mezi počasím a podnebím, zhodnotí význam kyslíku	- atmosféra	
	- pojmenuje činitele vytvářející počasí	- předpověď počasí	Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí (záplavové vlny, sněhové laviny)
	- vyjmenuje jednotlivé podnebné pásy a umí je ukázat na mapě	- podnebí - podnebné pásy	
	- seznámí se s významem pasátů a monzunů - na mapě vyhledají oblast výskytu katastrofických atm. jevů (tornádo, ...)	- oběh vzduchu v atmosféře	
	- pojmenuje členitost pevniny - vysvětlí rozdíl mezi průlivem a průplavem - vysvětlí koloběh vody - vyjmenuje světové oceány a najde je na mapě	- hydrosféra - oceány a moře	EV – ekosystémy (mořské ekosystémy)
	- vysvětlí, co se projevuje	- pohyby mořské vody	

	přitažlivostí Měsíce - objasní vznik přílivu, odlivu a tsunami		
	- znázorní vodní tok a jeho části - vysvětlí rozdíl mezi jezerem a umělými nádržemi - vyhledá v mapách příklady říčních sítí, povodí, rozvodí, úmoří	- vodstvo na pevnině	EV – ekosystémy (vodní ekosystémy)
	- rozlišuje vodu půdní a vodu podzemní	- podpovrchová voda	
	- popíše vznik a složení půdy - rozlišuje typy a druhy půd - určí rozmístění půd	- pedosféra	EV – ekosystémy Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí (sesuvy půdy)
	- vyjmenuje složky, které do této oblasti patří	- biosféra	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí
	- vyhledá na mapách tropické deštné lesy - vyjmenuje tropické zástupce fauny a flóry - posoudí význam deštných lesů pro život	- tropické deštné lesy	
	- určí polohu na mapě, druhy rostlinstva a živočišstva - popíše život na savanách	- savany	
	- určí polohu na mapách, uvede příklady zástupců fauny a flóry - objasní život v pouštích a seznámí se s životem lidí v oázách	- pouště a polopouště	
	- vyhledá polohu na mapách, uvede znaky podnebí, rostlinstvo a živočišstvo	- tvrdolistá vegetace/vegetace středomořského typu	
	- vyhledá na mapách, uvede znaky podnebí, druhů rostlinstva a živočišstva, určí význam pro život lidí	- stepi a lesostepi	
	- určí polohu na mapách, rostlinstvo a živočišstvo, popíše život lidí a určí význam pro člověka	- lesy listnaté a jehličnaté	
	- určí polohu na mapách, popíše vzhled krajiny, uvede faunu a flóru	- tundry a polární oblasti	
	- vyjmenuje zástupce	- život v oceánech	

	fauny a flóry žijící v mořích a oceánech		
	- znázorní uspořádání živočišstva a rostlinstva v závislosti na nadmořské výšce	- výškové stupně v krajině	
Světadíly a oceány	- rozlišuje pojem světadíl a kontinent - vyjmenuje všechny světadíly, kontinenty a oceány a určí jejich polohu na mapě	- světadíly, kontinenty, oceány	Dě – starší doba kamenná
	- popíše základní charakteristiky a seznamuje se s aktivitami v polárních oblastech	- Antarktida - Arktida	

7. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Světadíly – Afrika	- vyhledá na mapách Afriku a určí polohu, porovná rozlohu, pojmenuje členitost pobřeží, popíše reliéf a členitost	- poloha a povrch	VMEGS – objevujeme Evropu a svět
	- pojmenuje jednotlivé pásy - vyhledá hlavní toky, vodopády a jezera	- podnebí a vodstvo	
	- pojmenuje vegetační pásy, vyjmenuje typickou faunu a flóru - vyhledá na mapě národní parky	- rostlinstvo a živočišstvo	EV – ekosystémy, vztah člověka k prostředí
	- vyhledá v jednotlivých regionech Afriky konkrétní nerostné suroviny	- hospodářství	
	- charakterizuje obyvatelstvo Afriky	- obyvatelstvo	MUV – multikulturalita, kulturní diferenciacie
	- vymezí zeměpisné oblasti Afriky, srovná je podle kultury, způsobu života a náboženství - vyhledá vybrané státy a velká města, určí zaostalé státy	- oblasti Afriky	
Světadíly – Austrálie a Oceánie	- vyhledá polohu a pojmenuje jednotlivé regiony, srovná velikost s ostatními světadíly - popíše reliéf a členitost - určuje největší města	- poloha a povrch	VMEGS – objevujeme Evropu a svět
	- určí pásy, teploty a srážky - vyhledá největší řeky a jezera	- podnebí a vodstvo	
	- zjišťuje vegetační pásma - pojmenuje zástupce australské fauny a flóry	- rostlinstvo a živočišstvo	EV – ekosystémy, vztah člověka k prostředí
	- charakterizuje složení obyvatelstva Austrálie, popíše život původních obyvatel	- obyvatelstvo	MUV – multikulturalita, kulturní diferenciacie
	- vyhledá v jednotlivých regionech Austrálie konkrétní nerostné suroviny	- hospodářství	
	- rozlišuje rozdělení Oceánie a vyhledá vybrané	- Oceánie	

	státy a města		
Světadíly – Amerika	- vyhledá v mapách amerických kontinent, určí polohu, porovná rozlohu Severní a Jižní Ameriky s rozlohou ostatních světadílů - popíše reliéf a členitost povrchu - vyhledá na mapě nejvyšší vrcholy	- poloha a povrch	VMEGS – objevujeme Evropu a svět
	- vymezení podnebné pásy	- podnebí	
	- vyhledá americké řeky, významné vodopády a jezera - vyhledá a pojmenuje vegetační pásma - vyjmenuje zástupce fauny a flóry typické pro region	- vodstvo, fauna a flóra, šířková vegetační pásma	EV – ekosystémy (přístupy k přírodě), vztah člověka k prostředí
	- popíše základní etapy a události v historii osídlování Ameriky - lokalizuje rozmístění původních amerických kultur (indiáni, Eskymáci) - lokalizuje rasy a jazykové skupiny, vyhledá velká města	- obyvatelstvo a sídla	MUV – multikulturalita, kulturní diference (kulturní tradice, zvyky, odlišný život)
	- popíše základní charakteristiky států - uvede některé zajímavosti - vyhledá velká města	- USA - Kanada	Dě – vznik Spojených států Amerických
	- popíše základní charakteristiky států - uvede některé zajímavosti - vyhledá velká města	- státy Střední Ameriky	
	- popíše základní charakteristiky států - uvede některé zajímavosti - vyhledá velká města	- státy Jižní Ameriky	Cizí jazyk – řečové dovednosti
Eurasie	- popíše polohu a rozlohu kontinentu a vymezení hranici mezi světadíly Evropou a Asií	- poloha a rozloha Eurasie	VMEGS – objevujeme Evropu a svět
Světadíly – Asie	- popíše reliéf a členitost - vyhledá příslušné pojmy na mapě	- povrch a členitost	
	- vyhledá největší řeky, jezera a vodní díla	- vodstvo	
	- určí podnebné pásy, teploty a srážky - zjišťuje šířková vegetační pásma, pojmenuje typické zástupce fauny a flóry	- podnebí, šířková vegetační pásma, fauna a flóra	EV – ekosystémy, vztah člověka k prostředí

	- vymezí oblasti Asie, vyhledá na mapě regiony, vybrané státy, hlavní města a další důležitá velká města	- oblasti Asie	MUV – multikulturalita, kulturní diferenciacie

8. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Světadíly – Evropa	- popíše reliéf a členitost - vyhledá příslušné pojmy na mapě	- povrch a členitost	
	- vyhledá největší řeky, jezera a vodní díla	- vodstvo	
	- určí podnebné pásy, teploty a srážky - zjišťuje šířková vegetační pásma, pojmenuje typické zástupce fauny a flóry	- podnebí, šířková vegetační pásma, fauna a flóra	EV – ekosystémy, vztah člověka k prostředí AJ – počasí v Evropě
	- vymezí oblasti Evropy, vyhledá na mapě regiony, vybrané státy, hlavní města a další důležitá velká města	- oblasti Evropy	MUV – multikulturalita, kulturní diferenciacce NJ – základní informace o německy mluvících zemích
Česká republika – přírodní podmínky	- určí geografickou polohu ČR - rozliší typy a průběh státní hranice se sousedními státy - porovná rozlohu ČR s ostatními evropskými státy	- poloha a rozloha	VMEGS – objevujeme Evropu a svět (naši sousedé v Evropě), Jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímá (evropské krajiny)
	- nastíní přírodní změny a procesy od prvohor po současnost	- geologická stavba	
	- vymezí Českou vysočinu a Karpaty - orientuje se na fyzické mapě ČR, vyhledává hlavní pohoří	- členění povrchu	
	- zhodnotí oceánské a kontinentální vlivy podnebí na oblasti ČR, vyjádří znaky jednotlivých podnebných oblastí	- podnebí a počasí	
	- zařadí ČR k úmořím, pojmenuje vodní toky - vyhledá na mapách jezera, umělé vodní nádrže a vodní toky - objasní příčiny povodňových situací	- vodstvo	
	- rozlišuje mezi půdními druhy a půdními typy - rozlišuje podmínky vzniku a následky půdní eroze	- půdy	
	- popíše skladbu a rozšíření lesních porostů - rozlišuje základní přírodní	- fauna a flóra	EV – ekosystémy (organismy a prostředí)

	ekosystémy - rozlišuje maloplošná a velkoplošná chráněná území - uvádí příklady přírodních a kulturních krajin	- ochrana přírody a životní prostředí	EV – ekosystémy (ochrana přírody), lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí Vko – Naše vlast
Česká republika – Obyvatelstvo a sídla	- posoudí aktuální trendy demografického vývoje obyvatelstva - určí hlavní migrační trendy a objasní příčiny těchto migrací - zhodnotí rozmístění obyvatelstva a uvede změny ve struktuře obyvatelstva	- obyvatelstvo	VMEGS – objevujeme Evropu a svět MUV – etnický původ Vko – člověk ve společnosti
	- rozděluje sídla podle určitých kritérií: uvádí příklady sídel podle jejich funkce - hodnotí proces urbanizace	- sídla	EV – vztah člověka a prostředí
Česká republika – Hospodářství	- člení hospodářství do jednotlivých sektorů, objasňuje ekonomické pojmy	- hospodářství	VMEGS – Jsme Evropané
	- vymezí a lokalizuje v mapách oblasti těžby nerostných surovin	- nerostné suroviny	EV – vztah člověka k prostředí
	- zařazuje průmysl do základního systému členění průmyslové výroby	- těžební a energetický průmysl	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí Fy – energie
	- zařazuje hutnický průmysl, objasní pojmy černá a barevná metalurgie	- hutnický průmysl	
	- zařazuje strojírenský průmysl, uvádí příklady	- strojírenský průmysl	
	- charakterizuje jednotlivá odvětví chemického průmyslu	- chemický průmysl	
	- uvádí příklady jednotlivých oborů zpracovatelského průmyslu - vyhledává v mapách jednotlivé oblasti - uvede konkrétní výrobky vyvážené i dovážené - uvádí příklady z místního regionu	- ostatní zpracovatelský průmysl	
	- zhodnotí charakter zemědělství v ČR v závislosti na nadmořské	- zemědělství	EV – ekosystémy (vliv zemědělství na živ. prostředí)

	výšce a kvalité půd - objasní pojem ekologické zemědělství		
	- rozlišuje mezi konkrétními druhy dopravy - vyhledá a určí hlavní dopravní tahy	- doprava	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí VMEGS – objevujeme Evropu a svět (význam dopravní polohy ČR v Evropě)
	- vymezí lokality ČR - poznává pasivní a aktivní cestovní ruch - pojmenuje kulturní památky	- cestovní ruch	VMEGS – objevujeme Evropu a svět
	- objasní základní pojmy, pojmenuje hlavní exportované a importované zboží - rozliší výrobní a nevýrobní služby	- služby - zahraniční obchod	
Česká republika – oblasti	- rozlišuje základní správní kategorie v územním členění ČR - komplexně hodnotí jednotlivé regiony podle vybraných kritérií - vyjadřuje své názory na kvalitu jednotlivých regionů - vyjadřuje své názory k cestování, vyhledává důležitá střediska	- kraje ČR	MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (vnímání mediálních sdělení o regionech) DG – vyhledá na internetu informace a data o vybraném tématu a zpracuje je za použití odpovídajícího nástroje, kterým zjištěné skutečnosti prezentuje
	- vymezí a lokalizuje region svého bydliště - ovládá základy topografie a orientace v terénu a využívá těchto dovedností při pozorování a mapování lokalit regionu	- místní region	VkO – Naše oblast – region

9. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (přířezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Státy a jejich uskupení	- je schopný popsat státy řadou charakteristik - pozná ukazatele, které popisují nerovnosti mezi státy	- státy a jejich uskupení	DG – vyhledá na internetu informace a data o vybraném tématu a zpracuje je za použití odpovídajícího nástroje, kterým zjištěné skutečnosti prezentuje
Obyvatelstvo a sídla	- nastíní územní rozdíly v hustotě zalidnění, zdůvodní příčiny přelidnění - objasní vliv přírodních a společenských faktorů na rozmístění obyvatelstva	- rozmístění obyvatelstva na světě	EV – vztah člověka k prostředí (lidské sídlo – město – vesnice)
	- objasní pojmy porodnost a úmrtnost - rozumí pojmu přirozený přírůstek - rozlišuje typy migrací a vysvětluje jejich příčiny	- pohyb a migrace	
	- rozlišuje lidské rasy a jejich územní rozšíření - vysvětlí pojem národ - přiřazuje jazyky k vybraným státům	- rasy, národy a jazyky	MUV – lidské vztahy, etnický původ, kulturní diferenciacce, multikulturalita VDO – principy demografie jako formy vlády a způsobu rozhodování OSV – komunikace a mezilidské vztahy
	- charakterizuje a odlišuje jednotlivá náboženství	- náboženství	
	- rozlišuje sídla podle velikosti a funkce - navrhne výhody a nevýhody života ve městech, zdůvodní výhody a nevýhody života na vesnicích, uvádí příklady	- lidská sídla	EV – vztah člověka k prostředí
Průmysl	- vymezí rozdíly mezi ekonomicky vyspělými a rozvojovými státy - určuje a rozlišuje jednotlivá průmyslová odvětví	- členění průmyslu	
	- jmenuje hlavní průmyslové oblasti světa	- rozmístění průmyslové výroby	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá
	- rozlišuje nerostné suroviny podle charakteru a využití - na mapách lokalizuje	- nerostné suroviny	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí (problémy životního prostředí)

	střediska těžby		Che – anorganické a organické sloučeniny Fy – energie
	- rozlišuje zdroje energie a druhy elektráren - popíše výhody a nevýhody jednotlivých druhů elektráren - s pomocí mapy navrhuje využití optimálního zdroje energie	- energetika	
	- poznává jednotlivé výrobky, určuje největší výrobce, uvádí oblasti výroby ve světě	- hutnictví a strojírenství	
	- rozlišuje zpracovatelské obory - vymezuje surovinové základny - uvádí hlavní výrobky - určuje tradiční obory	- zpracovatelský průmysl	
Zemědělství	- posoudí význam zemědělství pro výživu lidstva - rozliší zemědělské půdy - určuje činnost zemědělců od nejstarší doby	- význam a postavení zemědělské výroby	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (mezník svět. zemědělství) EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí
	- hodnotí vhodnost podnebných pásů k zeměpisné výrobě - porovnává odlišnosti zemědělské produkce v okolí měst a v málo obydlených oblastech	- rozmístění zemědělské výroby	
	- hodnotí význam pěstování zemědělských plodin - lokalizuje hlavní pěstitelské oblasti	- rostlinná výroba	
	- zhodnotí význam chovu, lokalizuje hlavní oblasti chovu	- živočišná výroba	
Rybolov	- uvádí příklady lovených sladkovodních a mořských ryb - vymezuje v mapách hlavní rybolovné oblasti - uvádí faktory, které omezují a ohrožují rybolov	- rybolov	EV – ekosystémy
Lesní hospodářství	- uvádí příklady charakteristických dřevin, určuje vzácná dřeva a vymezuje oblasti těžby dřeva a určuje význam lesů	- lesní hospodářství	
Vodní hospodářství	- určuje činnosti vodohospodářů - vymezuje největší nádrže	- vodní hospodářství	

	světa a jejich význam		
Doprava a spoje	- objasní hlavní pojmy - určí dopravní cesty, uzly, dráhy - rozlišuje jednotlivé druhy dopravy	- význam a postavení dopravy	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí (doprava a životní prostředí)
	- objasní výhody a nevýhody jednotlivých druhů dopravy - zhodnotí vliv na životní prostředí	- náklady, druhy dopravy, spoje	
Služby	- rozlišuje mezi výrobními a nevýrobními službami - hodnotí zaměstnanost ve službách	- služby obyvatelstvu	
Cestovní ruch	- rozlišuje základní typy cestovního ruchu - lokalizuje na mapách hlavní oblasti cestovního ruchu	- cestovní ruch a rekreace	
Mezinárodní obchod, globalizace	- seznamuje se s pojmem a důsledky globalizace - poznává možnosti spolupráce, určuje hlavní vývozní artikly - vymezuje státy s největším obchodem - určuje světové hospodářské organizace	- mezinárodní obchod - globalizace	VkO – globalizace
Krajina a životní prostředí	- používá pojem krajina a sféra, rozlišuje různé krajiny - rozlišuje obytné, pracovní, rekreační prostředí	- co je krajina	EV – ekosystémy VMEGS – objevujeme Evropu a svět (evropské krajiny)
	- rozlišuje mezi činiteli a procesy - určuje příčiny procesů a určuje činitele	- krajinotvorní činitelé a krajinotvorné procesy	
	- porovnává různé krajiny - určuje přednosti jednotlivých krajin a jejich využití	- typy krajiny	
	- jmenuje živé a neživé složky - seznamuje se s pojmy: populace, společenstvo, ekosystém, biosféra	- složky krajiny a životní prostředí	
	- zjišťuje, čím je svět nejvíce ohrožen, určuje negativní činnosti člověka - objasní na příkladech narušení společenského prostředí - seznamuje se s tříděným odpadem, určuje látky poškozující ozonovou vrstvu, objasňuje globální	- společensko-hospodářské vlivy na krajinu a životní prostředí	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí (udržitelný rozvoj) MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality AJ – životní prostředí, klimatické změny

	oteplování, určuje vliv dopravy na životní prostředí - seznamuje se s urbanizací a jejich vlivem na krajinu - sleduje zemědělskou činnost a vliv na krajinu - vyjadřuje, co každý občan může udělat pro životní prostředí		
Globální problémy světa	- určuje hlavní globální problémy světa a popisuje podíl jedince na řešení daného problému	- globální problémy světa	

4.7 Vzdělávací oblast – Umění a kultura

4.7.1 Vzdělávací obor – Umění a kultura

4.7.1.1 Vyučovací předmět – Hudební výchova

4.7.1.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Žáci se prostřednictvím vyučovacího předmětu Hudební výchova seznamují s jazykem a prostředky hudebního umění. Učí se s nimi tvořivě pracovat a s jejich pomocí se sebevyjadřovat. Jsou vedeni k porozumění hudebnímu umění a k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu. Žáci hudební činnosti vnímají též jako prostředek komunikace s ostatními. Formuje se tak celkově jejich osobnost rozvojem dětských dovedností sluchových, rytmických, pěveckých, intonačních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových.

Hudební výchova obohacuje estetické vnímání a prožívání světa a umožňuje žákům projevat a uspokojovat přirozenou potřebu setkávání se s hudbou.

Organizační a časové vymezení:

V 1. - 5. ročníku je vyučována 1 hodina Hudební výchovy týdně, výuka probíhá v kmenových třídách. Škola disponuje specifickými pomůckami pro výuku hudební výchovy.

Obsahové vymezení:

VOKÁLNÍ ČINNOSTI – pracuje se s hlasem žáka, kultivuje se jeho pěvecký i mluvní projev a vštěpují se mu základní pěvecké návyky; žák intonuje a improvizuje, rozvíjí svůj hudební sluch a představivost, učí se sebereflexi svého vokálního projevu

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI – žák hraje na jednoduché rytmické a melodické hudební nástroje v nejjednodušších a přirozených formách, vyjadřuje tak své hudební myšlenky

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI – žák využívá přirozeného pohybu ke ztvárnění hudby tancem, gesty a tělesnými cvičeními

POSLECHOVÉ ČINNOSTI – učí se vnímat reprodukovanou hudbu, rozpoznávat podle hlasu základní hudební nástroje, odlišovat nálady, hudební myšlenky, to vše pomocí krátkých ukázek

Vyučovací předmět Hudební výchova je úzce spjat s ostatními vyučovacími předměty:

- Výtvarná výchova – aplikace zpěvu a rytmizace při tematických pracích

Vyučovacím předmětem prolíná průřezové téma:

OSV – komunikace, kooperace - při společných aktivitách (hra na tělo, nácvik písní, rytmický a melodický doprovod, hudebně pohybové hry, kánon, hudební rytmus a rytmická cvičení, hra na hudební nástroje a zpěv podle notového zápisu, pohybové vyjádření hudby)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky k soustředěnosti
- umožňujeme se hudebně vyjádřit dle vlastních schopností

žák

- při osvojování písní využívá poslechu, rytmizace a melodizace, tvoří jednoduchý doprovod pomocí nápodoby
- používá základní hudební znaky, symboly a názvosloví
- přenáší své pocity a prožitky z hudby do dalších oblastí umění (výtvarná výchova)

Kompetence k řešení problémů

výchovné a vzdělávací strategie

- nabízíme žákům k hudebním hrám dostupné materiály i pomůcky
- podporujeme žáky a jejich zájem o kolektivní či individuální vystupování

žák

- při hře na hudební nástroje volí různé možnosti a kombinace k dané písni
- u nácviu písní užívá žák osvědčeného postupu a vlastní pokrok sleduje při pěveckých vystoupeních

Kompetence komunikativní

výchovné a vzdělávací strategie

- připravujeme hudební materiály vhodné pro věk žáků

žák

- zapojuje se do nácviu tanečků
- orientuje se v jednoduchém hudebním záznamu,
- umí naslouchat různým typům hudby, reaguje na ně, umí vyjádřit své pocity

Kompetence sociální a personální

výchovné a vzdělávací strategie

- zapojujeme podle možností do spolupráce co nejvíce žáků
- vybíráme vhodné hudební materiály
- podporujeme spolupráci a začlenění

žák

- umí se zapojit do kolektivních hudebně pohybových her a tanečků

Kompetence občanské

výchovné a vzdělávací strategie

- oceňujeme individuální i společné aktivity
- dbáme o dodržování nastavených pravidel při hudebních činnostech

žák

- váží si hudebních aktivit ostatních žáků

- dovede je podpořit a ocenit
- poznává základy našeho národního hudebního dědictví v lidových i umělých písních, při poslechu úryvků z děl českých hudebních skladatelů
- poznává lidovou hudební tvořivost; umí ocenit naše tradice

Kompetence pracovní

výchovné a vzdělávací strategie

- nabízíme žákům dle možností vhodné a dostupné hudební nástroje

žák

- umí zacházet s hudebními nástroji a dodržuje pravidla při hudebních pohybových činnostech

Kompetence digitální

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky k aktivnímu a smysluplnému využívání digitálních aplikací i dostupných programů jako nástrojů pro reprodukční i vlastní tvůrčí počiny

žák

zaznamenává i prezentuje hudbu a hudební i zvukové projekty prostřednictvím digitálních technologií

4.7.1.1.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

I. STUPEŇ

1. období (1. – 3. ročník)

1. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Poznávání hudební úrovně		- vokální činnosti	Opakování písní z MŠ
Správné dýchání, výslovnost, pohybová hra	- pracuje s hudebně pohybovými hrami	- pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu	
Hra na tělo, silně-slabě, pomalu-rychle	- dokáže pohybově realizovat a vyjádřit hudební kontrasty	- rytmické doprovody písní (hrou na tělo, Orffovými nástroji)	OSV (kooperace, komunikace)
Koledy, poslech, Orffův instrumentář	- umí pracovat s některými poslechovými skladbami	- jednoduché melodie - vánoční písně	
Hluboko-vysoko, vesele-smutně	- dokáže sluchově i pěvecky odlišit hudební myšlenky	- instrumentální činnost	
Sólový zpěv, pohybová hra	- dokáže zpěv i pohyb doprovodit hrou na jednoduché rytmické nástroje	- rytmizace - hry na otázku a odpověď	DG – zaznamenává i prezentuje hudbu a hudební i zvukové projekty s možným využitím digitálních technologií
Průběžný nácvik písní		- taktování, pohybový doprovod znějící hudby - taneční hry se zpěvem - jednoduché lidové tance	OSV (kooperace, komunikace)
Jednoduchý taneček, písně s doprovodem		- pohybové vyjádření hudby a reakce na změny znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace	
Koncerty		- návštěva koncertu dle možností	

2. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Melodie stoupavá a klesavá	- učí se zvládat vlastní hlasový projev	- hudební výrazové prostředky a hudební prvky – rytmus, melodie, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná)	
Rytmický hudební doprovod, 2/4 takt	- hraje pohybové hry	- hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj	
Notová osnova, seznámení s notami c–f	- prohlubuje si znalosti z hudební teorie	- hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, ukolébavka	
Vánoční skladby a koledy	- osvojí si několik koled	- hudební formy – malá písňová forma	
Výrazové prostředky hudby – dynamika	- umí pohybově vyjádřit charakter melodie	- interpretace hudby – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)	
Melodie vedená skokem a krokem	- učí se sólově vystupovat	- vlastní pěvecké vyjádření	
$\frac{3}{4}$ takt, moderní hudba a tanec	- při rytmizaci textů se učí používat 2/4 a 3/4 takt - umí instrumentálně doprovodit melodii	- takt, těžká doba	
Rytmický a melodický doprovod, jednoduchý kánon	- je schopen realizovat jednoduchou melodii Orffovým instrumentářem	- Orffovy nástroje	OSV (kooperace, komunikace)
Zvuky a hlasy v přírodě	- umí sluchově rozlišit zvuk a tón	- zvuky a tóny	
Průběžný nácvik vhodných písní	- umí alespoň 10 písní		DG – zaznamenává i prezentuje hudbu a hudební i zvukové projekty s možným využitím digitálních technologií
Koncert		- návštěva koncertu dle možností	

3. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Smyčcové nástroje	- poznává základní smyčcové nástroje	- smyčcové nástroje	
Poslech skladeb		- poslech dle výběru	
Notace c ¹ -a ¹		- notový záznam písní a orientace v něm	
Hudebně pohybové hry		- hudebně pohybové hry	OSV (kooperace, komunikace)
Populární písně a současní zpěváci	- poslech současné hudby		
Melodie vzestupná, sestupná, vedená krokem, skokem	- učí se poslechem i zápisem rozpoznat rozdíly v melodii	- notový záznam	DG – zaznamenává i prezentuje hudbu a hudební i zvukové projekty s možným využitím digitálních technologií
Vánoční hudba	- osvojí si několik koled	- koledy a vánoční skladby	
Takt, těžká a lehká doba	- rytmizuje ve 2/4, 3/4 a 4/4	- dirigování	
Skladatelé	- odlišuje hudbu slavnostní od populární	- nejznámější skladatelé (Smetana, Dvořák, Beethoven, Mozart)	
Dechové nástroje	- poznává základní dechové nástroje	- dechové nástroje	
Stupnice dur a moll	- rozlišuje charakter melodie sestupné a vzestupné v dur i moll		
Dvojhlasý kánon	- zkouší jednoduchý dvojhlas	- vícehlasá melodie	OSV (kooperace, komunikace)
Koncert		- návštěva koncertu dle možností	
Státní hymna	- osvojí si text a zazpívá dle svých možností státní hymnu - ví, jak se chovat při hraní hymny	- nácvik české státní hymny	
Průběžný nácvik písní	- pracuje s nejméně 10 písněmi		

2. období (4. – 5. ročník)

4. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Jednoduchý doprovod písní (děti)	- zvládá vlastní vokální projev a umí jej doprovodit rytmem	- hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu	OSV (kooperace, komunikace)
Pěvecký a mluvní projev	- pracuje s nejméně 10 písněmi (v durové i mollové tónině), nejméně s 8 poslechovými skladbami a nejméně s 4 hudebně pohybovými hrami, rozšiřuje si hlasový rozsah, umí reprodukovat tóny	- vokální činnosti dvojhlas a vícehlas – prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod.	
Jednoduchý lidový dvojhlas	- tvořivě pracuje s hudebním materiálem	- pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamický odlišený zpěv) - hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu, intonace	DG – zaznamenává i prezentuje hudbu a hudební i zvukové projekty s možným využitím digitálních technologií Vv – tematické práce
Kánon	- orientuje se v notovém zápisu, dokáže sledovat průběh melodie ve vícehlasu	- nácvik vícehlasu	
Těžká a lehká doba v 2/4 a 3/4 taktu	- umí hrou na tělo projevit rytmické cítění	- rytmická cvičení	OSV (kooperace, komunikace)

5. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Taktování 2/4 taktu	- pozná pravidelnost v rytmu skladby	- hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď apod.)	
Komorní hudba	- pracuje nejméně s 10 písněmi (v durové i mollové tónině), nejméně s 8 poslechovými skladbami a nejméně se 4 hudebně pohybovými hrami	- grafický záznam vokální hudby - čtení a zápis rytmického schématu písně; - orientace v notovém (grafickém) záznamu jednoduché melodie, její reprodukce	
Čtení zápisu v notové osnově	- obměňuje a tvoří hudební motivy a aplikuje je při hře předvětí a závětí, pracuje přitom s notovým záznamem	- instrumentální činnost	
Zpěv podle notového zápisu – jednoduchá forma	- chápe základní společenské funkce hudby	- hra na hudební nástroje - reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod.	DG – zaznamenává i prezentuje hudbu a hudební i zvukové projekty s možným využitím digitálních technologií OSV (kooperace, komunikace)
Vánoční skladby a koledy	- ovládá nejznámější vánoční písně a koledy, rozumí obsahu textů, má povědomí o jejich vzniku a významu	- orientuje se v tomto druhu hudebních děl	Vv – tematické práce
Průběžný nácvik písni	- osvojí si písně a umí je prakticky interpretovat	- grafický záznam melodie - rytmické schéma jednoduché skladby (její části – motivku, tématu apod.)	
Poslech dle potřeby	- soustředěně si vyposlechne krátký hudební úryvek a projeví svůj názor na něj		
Hudební teorie: oktáva, metrum, takt, tónika, dominanta, akord, hudební forma, rytmus,	- umí základními rytmickými figurami doprovodit jednoduchou skladbu	- taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt - taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance, rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace – tvorba předeher, meziher, a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod	OSV (kooperace, komunikace)

		(akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva) - hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď), jednodílová písňová forma (a–b)	
Rondo, předznamenání, taktování, nástrojové skupiny	- umí spolupracovat ve skupině	- pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků	OSV (kooperace, komunikace)
Hudební dovednosti: nácvik písní, hudební doprovod	- zvládne jednoduché taneční variace	- orientace v prostoru – pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách, hudebně pohybové činnosti	OSV (kooperace, komunikace)
Poslech: skladby českých a světových skladatelů	- pozná ve skladbě sémantické prvky – pohyb melodie, pravidelnost, forma skladby, zvukomalby, seznamuje se s významnými hudebními osobnostmi	- poslechové činnosti, životopisy, nejznámější hudební díla	
Hudební teorie	- má povědomí o základních hudebních pojmech	- kvality tónů – délka, síla, barva, výška	
		- vztahy mezi tóny – souzvuk, akord	
		- hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu	
		- hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj	
		- hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, ukolébavka...	
		- hudební formy – malá písňová forma, velká písňová forma, rondo, variace	
		- interpretace hudby – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)	

4.7.1.2 Vyučovací předmět – Výtvarná výchova

4.7.1.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Ve vzdělávacím oboru Výtvarná výchova se pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Žák si osvojuje okolní svět pomocí výtvarného estetického. Rozvíjí svou tvořivost, estetické cítění, vnímavost k sobě i okolí. Uplatňuje se jejich schopnost nonverbálního charakteru prostřednictvím linie, bodu, tvaru, barvy a pomocí tvorby z různých výtvarných materiálů.

Žáci se seznamují se základními výrazovými prostředky výtvarného umění. Učí se s nimi tvořivě pracovat, uplatňovat vlastní pocity a prožitky, vnímání a myšlení. Používají svou představivost, intuici a invenci. Žák je veden k experimentování s výtvarnými materiály. K realizaci tvůrčích činností nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích.

Prostřednictvím vzdělávacího oboru Výtvarná výchova se žákům otevírá jejich vnitřní svět. Tento předmět učí žáky chápat výtvarné umění jako součást života, kultivuje osobnost, vkus, dětské vyjadřování a snahu chránit estetické hodnoty, vytvořené ostatními lidmi. Předmět také podporuje prostorovou orientaci a představivost.

Obsahové vymezení

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI – žák získává praktické poznatky o malbě, kresbě, užitém umění, intermediální tvorbě, modelování a prostoru; učí se využívat a měnit umění i ostatními smysly, vnímá uměleckou tvorbu ve svém okolí

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY – žáci nalézají a vnímají krásu a estetické hodnoty ve vlastní tvorbě, při pozorování přírody a ve světě vytvořeném lidmi - to vše při používání různých výtvarných technik a nových médií

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ – získané dovednosti a poznatky používají žáci při vlastních činnostech i v životě; rozvíjí svůj vztah k výtvarnému umění, jsou schopni interpretovat umělecká díla a zhodnotit výsledky své tvorby.

Organizační vymezení

Vzdělávací obor Výtvarná výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 1., 2. a 3. ročníku jednu hodinu týdně, ve 4. a 5. ročníku po dvou hodinách. Výuka ve všech ročnících probíhá v kmenových třídách.

Vyučovací obor Výtvarná výchova je úzce spjat s ostatními vyučovacími předměty:

- Český jazyk – přípravné psací cviky, čtení, vyprávění, popis, dětská literatura
- Matematika – geometrické útvary, osová souměrnost
- Já a svět – proměny přírody, roční období
- Člověk a jeho svět – život našich předků
- Hudební výchova – hudební formy

Vyučovací předmětem prolínají průřezová témata:

EV – ekosystémy, základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí

MUV - kulturní diference, lidské vztahy (empatie), etnický původ

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky ke vnímání světa kolem nás a osvojování si vědomostí skrze pozorování a vlastní tvorbu
- zařazujeme do výuky různé výtvarné techniky rozvíjející myšlení, jemnou motoriku, pozorování a vnímání
- vedeme a motivujeme žáky ke schopnosti opatřovat potřebné pomůcky a organizovat si činnost

žák

- učí se prostřednictvím vlastní tvorby, opírá se o vnímání, cítění, prožívání a představy
- operuje s obecně užívanými výtvarnými termíny, vizuálními znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí
- organizuje způsob výtvarné práce a osvojuje si vhodné způsoby při různých typech činností
- při tvůrčích činnostech shromažďuje materiál a uvědoměle se připravuje k práci
- experimentuje s výtvarnými materiály

Kompetence k řešení problémů

výchovné a vzdělávací strategie

- předkládáme náměty k samostatnému zpracování výtvarných témat
- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

žák

- kriticky hodnotí své výsledky, umí si poradit při neúspěchu, porovnává společné znaky práce s ostatními, vymýšlí různé možnosti postupu práce
- samostatně řeší výtvarné problémy; volí vhodné způsoby řešení

Kompetence komunikativní

výchovné a vzdělávací strategie

- klademe dostatek prostoru pro konfrontaci různými formami
- dohlížíme na dodržování etiky komunikace (slušnost výrazů, naslouchání, respektování originálních, nezdařených názorů atd.), respekt a toleranci k individualitě

žák

- spolupracuje, vytváří příznivou atmosféru; rozumí jiné tvorbě, umí ji ohodnotit, vyjádřit své pocity
- rozumí různým typům obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

výchovné a vzdělávací strategie

- dodáváme žákům sebedůvěru a podle potřeby žákům v činnostech pomáháme

- umožňujeme každému žákovi zažít úspěch
- v průběhu výuky zohledňujeme rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků

žák

- umí pracovat ve skupině, využívá rady ostatních a učitele
- vytváří si na základě výtvarné tvorby pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj

Kompetence občanské

výchovné a vzdělávací strategie

- podporujeme občanské cítění žáků při výtvarném zpracování národních svátků a tradic

žák

- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění

Kompetence pracovní

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky ke správným způsobům užití materiálu, nástrojů a vybavení
- požadujeme dodržování dohodnutých postupů
- vedeme žáky k péči o svěřené pomůcky

žák

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla
- umí bezpečně a správně používat pomůcky a materiály
- dodržuje čistotu, využívá svou manuální zručnost

Kompetence digitální

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky k využívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií
- vedeme žáky k experimentu, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení
- vedeme žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

žák

- používá k inspiraci informační technologie
- pracuje s fotoaparátem - vyhledává a zachycuje objekty

4.7.1.2.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

I. STUPEŇ

1. období (1. – 3. ročník)

1. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Tematická práce, výtvarné seznamování	- uvědoměle zachází s výtvarnými prostředky	- rozvíjení smyslové citlivosti	Čj – přípravné psací cviky
Tematická práce, výtvarné osvojování přírody	- chápe souvislosti mezi zobrazovanými předměty a skutečností	- výtvarné studium skutečnosti – např. práce s přírodninami	JaS – proměny přírody, roční období
Tematická práce, práce s přírodními materiály	- vyhledává a dotváří přírodniny	- prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, barevné kvality, textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru	
Tematická práce, hry s barvou	- sleduje teplotní rozdíly v barevnosti předmětů	- uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření	
Tematická práce, výtvarné osvojování věcí	- chápe výrazové vlastnosti barvy	- reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly	
Tematická práce, modelování	- rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě odlišností	- smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskovina, televize, elektronická média, reklama)	
Tematická práce, dekorativní práce	- pomocí barev, vjemů a postojů vyjadřuje vlastní prožitky, rozvíjí své vlastní pozorování a vyjadřovací schopnosti, které odráží ve svých výtvorech	- tvorba jednoduchých dekorativních prvků a harmonických barev	

Tematická práce, jarní příroda, zvířátka	- učí se pozorovat přírodu i své okolí	- uplatňování subjektivity	
Tematická práce, řazení tvarů	- organizuje vlastní práci	- sestavování geometrických nebo stylizovaných přírodních a věcných prvků	
Tematická práce, obtisky, tiskátka	- používá běžně dostupné materiály	- prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností; - manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby	

2. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Barva, přírodní útvary, výtvarné vyjádření skutečnosti	- vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje	- typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama	
Výtvarné osvojování přírody, vyjádření vlastního prožitku	- v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	- přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)	
Otiskování a práce s různými přírodními materiály	- rozlišuje výrazové vlastnosti barvy	- tvůrčí využívání přírodnin k uměleckému zpravování	
Vyjádření vjemů a postojů ke skutečnosti	- poznává ilustrátory a ilustrace dětských knih	- ověřování komunikačních účinků	Čj – čtení
Tematické práce – vlastní prožitky	- chápe souvislosti mezi vlastním prožitkem a výtvarným vyjadřováním	- použití barev a linií k vyjádření pocitů	
Výtvarné osvojování věcí, dekorativní práce, modelování postavy	- rozeznává různý charakter lineární kresby	- osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování - odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje - jejich porovnávání s vlastní interpretací	
Výtvarné umění a životní prostředí, beseda, vlastní tvorba	- chápe, že výtvarné umění je naše kulturní dědictví	- komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu) - vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností a zaměření	
Různé výtvarné techniky – hra	- záměrně využívá a kombinuje barvu, linii a modelování,	- proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu	

	experimentuje s barvami, vnímá jejich teplotu, překrývá barvy	vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění	
Svátek matek – tematické práce	- v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti, city a přání	- práce s papírem, kombinace materiálů, umělecké zpracování pocitů, výroba přání	
Využití netradičních výtvarných materiálů	- variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	- využití kombinace materiálů a barev – koláže, tisk z výšky	

3. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Hra s barvou, experiment	- vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje	- objemové vyjádření námětu barvami – např. zátěží	
Výtvarné vyjádření skutečnosti	- interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností	- kresba a malba podle skutečnosti	
Zobrazení přírodnin	- umí používat přírodniny jako nástroje pro výtvarné vyjádření a zobrazení	- otisk, kresba	
Tematické práce	- na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	- ilustrace k příběhu, motivy všedního dne	
Dekorativní práce, rytmické řazení prvků	- uplatňuje přesnost, představivost i fantazii	- rozmístění prvků, zobrazení pohybu, tvarová a barevná nadsázka	
Vánoční motivy, ozdoby, výzdoba, přání, jmenovky	- dokáže vyjádřit své fantazijní představy na dané téma	- dekorativní řešení tematických prvků – využití různých technik a materiálů	
Výtvarné osvojování skutečnosti	- využívá základní klasifikaci barev	- výtvarné vnímání, analyzování tvarů - porovnávání umělých a přírodních forem v barvě	
Koláž, malba	- kombinuje různé výtvarné materiály	- reliéfní tvorba z různých druhů materiálů - vyjádření vztahů jednotlivých prvků – kompozice	
Postava a prostředí	- orientuje se v prostoru a ploše	- výtvarné osvojování skutečnosti – svět, ve kterém žijí	
Zimní motivy – kombinované techniky	- využívá představivost a abstraktní myšlení pro ztvárnění tematického celku	- užití konkrétních materiálů, technik a postupů k vizuálně – obraznému vyjádření	
Kompozice plochy s geometrickými tvary	- ovládá základní technické dovednosti	- práce s linií a geometrickými prvky - kompozice - křížení, násobení, zhušťování, rytmus	
Tematická práce	- užívá vlastního prožitku	- výtvarné vyjadřování imaginace - plošná, prostorová,	

		intermediální tvorba	
Rozvoj fantazie, kombinované techniky	- trénuje smyslovou citlivost, vynalézavost a tvůrčí myšlení	- výtvarná experimentace na základě vlastní imaginace	
Skupinová práce	- umí si zorganizovat svou práci i pracovat ve skupině	- tematické výtvarné projekty ve skupině	

2. období (4. – 5. ročník)

4. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Malba	- prohloubí si a zdokonalí techniky malby z 1. období - zvládne malbu stěrkou, rozlévání barev	- práce s barvou pohádkové a fantastické bytosti	EV – ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí
	- umí barevně vyjádřit své pocity a nálady - pojmenovává a porovnává světlostní poměry	- výtvarné osvojování přírody – práce s přírodními materiály - barvy podzimu	
Kresba	- prohloubí si a zdokonalí techniky kresby z 1. období - dokáže kresbou vystihnout tvar, strukturu materiálu	- zimní motivy – zimní krajina - věci denní potřeby - modelování a organizace prostoru – masky	Ma – geometrické útvary
	- užívá a kombinuje prvky obrazného vyjádření v plošném vyjádření linie, v prostorovém vyjádření a uspořádání prvků	- velikonoční tematika	
	- zaměřuje se vědomě na projevení vlastních životních zkušeností v návaznosti na komunikaci	- ilustrace pohádky nebo pohádkové postavy - jarní příroda	MUV – kulturní diference, lidské vztahy (empatie), etnický původ
Kombinované techniky	- rozeznává grafické techniky, zobrazuje svoji fantazii a životní zkušenosti	- modelování a organizace prostoru – makety, postavy	Čj – vyprávění, popis, dětská literatura ČaS – život našich předků
Prostorové práce	- hledá a nalézá vhodné prostředky pro svá vyjádření na základě smyslového vnímání, které uplatňuje pro vyjádření nových prožitků - prohloubí si znalosti z 1. období	- seznámení s různými materiály a výtvarnými technikami (vodové barvy, tempery, uhel, voskovky, inkoust, tuš, koláž, kresba podle předlohy...)	
	- umí výtvarně zpracovat přírodní materiály – nalepování, dotváření apod.	- tematické práce: Vánoce, Velikonoce, Den matek...	Hv – hudební formy

5. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Malba	- zvládne kombinaci různých technik	- práce s barvou - letní a podzimní motivy	EV – vztah člověka k prostředí (prolíná výukou Vv během celého období)
	- zvládne proporční vztahy a barevné kontrasty	- výtvarné osvojování přírody	
	- komunikuje o obsahu svých děl	- práce s linií – pero, tuš, provázky, textilní dekor, vánoční tematika	
Kresba	- zdokonalí si techniky kresby - zvládne obtížnější práce s linií	- zimní motivy - modelování a organizace prostoru	Ma – geometrické útvary, osová souměrnost
	- užívá a kombinuje prvky obrazného vyjádření v plošném vyjádření linie, v prostorovém vyjádření a uspořádání prvků	- velikonoční a vánoční tematika	
	- zaměřuje se vědomě na projevení vlastních životních zkušeností v návaznosti na komunikaci	- zátiší - tematická práce – dítě a svět kolem nás	MUV – kulturní diference, lidské vztahy (empatie), etnický původ
Kombinované techniky	- rozeznává grafické techniky, zobrazuje své životní zkušenosti	- modelování a prostorové ztvárnění, vesmír	Čj – dětská literatura
Prostorové práce	- prohloubí si znalosti ze 4. ročníku, získává cit pro prostorové ztvárnění zkušeností získané pohybem a hmatem	- práce s různými materiály a výtvarnými technikami (kresba, koláž, frotáž, kresba podle předlohy, tempery, vodové barvy, uhlí, voskovky, tuš)	
	- zpracovává přírodní materiály, nalepuje, dotváří	- tematické práce – Vánoce, Velikonoce	Hv – hudební formy

4.7.1.3 Vyučovací předmět – Umění a kultura (část hudební)

4.7.1.3.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa. Vzdelání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atp.

V etapě základního vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena vyučovacími předměty Hudební výchova a Výtvarná výchova.

S přechodem na II. stupeň se otevírá cesta širšímu nazírání na kulturu a umění. Nalézání vztahů mezi jednotlivými druhy umění otevírá společný prostor pro získání dovedností a poznatků překračujících rámec jednotlivých oborů.

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu.

Hudební činnosti se vzájemně propojují, ovlivňují a doplňují a vedou k rozvoji hudebnosti žáka. Ta se projevuje individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Vyučovací předmět má časovou dotaci v 6. – 9. ročníku 1 hodinu týdně.

Výuka probíhá dle potřeby (v závislosti na probíraném učivu) v kmenových třídách, učebně upravené pro výuku hudební výchovy nebo v učebně informatiky. Škola disponuje specifickými pomůckami pro výuku hudební výchovy.

Vyučovací předmět Hudební výchova je spjat s dalšími předměty:

- Výtvarná výchova – umělecké směry, kresebné studie
- Český jazyk – libreto, lidová slovesnost, umělecké směry, moderní literární směry
- Výchova ke zdraví – život bez závislostí
- Dějepis – umělecké směry, husitství

Vyučovacím předmětem Hudební výchova prolínají průřezová témata:

OSV – kooperace a kompetice (lidový dvojhlas, hudba a pohyb, technika v hudbě)

MUV – kulturní diference (chorál, český hudební romantismus, hudba 20. století, divadla malých forem)

Výchovné a vzdělávací strategie uplatňované ve vyučovacím předmětu

Kompetence k učení

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáka k pochopení umění jako specifického způsobu poznání k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivní vnímání, citění a představy

žák

- chápe umění jako specifický způsob poznání
- se učí prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivní vnímání, citění a představy

Kompetence k řešení problémů

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáka k chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence
- vedeme žáka k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot

žák

- chápe umění a kulturu v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence
- rozvíjí svůj tvůrčí potenciál
- kultivuje své projevy a potřeby
- utváří si hierarchii hodnot

Kompetence komunikativní

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáka k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace

žák

- užívá jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace

Kompetence sociální a personální

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáka k spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech
- vedeme žáka k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i ke kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností

žák

- spoluvytváří vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech
- projevuje tolerantní přístup k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti
- respektuje kulturní projevy a potřeby různorodých skupin, národů a národností

Kompetence občanské

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáka k uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince, k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života

žák

- si uvědomuje sebe samého jako svobodného jedince s možností aktivního překonávání životních stereotypů

Kompetence pracovní

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáka k zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům mnohotvárného světa

žák

- projevuje osobní účast v procesu umělecké tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům mnohotvárného světa

Kompetence digitální

výchovné a vzdělávací strategie

- využíváme digitální technologie jako nástroj zprostředkování hudby mezi žákem a autorem (hudebním dílem)
- vedeme žáky k respektování autorství a autorských práv v digitálním prostředí

žák

- prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechového činností porozumí hudebnímu umění
- aktivně vnímá hudbu a zpěv
- na základě svého zájmu a schopnosti vnímání a interpretace umělecké tvorby vytvoří prezentaci na téma tuzemského či zahraničního umělce

4.7.1.3.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

II. STUPEŇ

6. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Zpíváme v lidovém dvojhlas	- rozeznává lidový jednohlas a dvojhlas	- jednoduché lidové písně – lidový dvojhlas v terciích a v sextách - poslech	OSV – kooperace a kompetice
Jak funguje hudba	- seznamuje se se základními prvky důležitými pro vznik hudebního díla	- melodie, rytmus, harmonie, dynamika, hudební barva, kontrast, gradace v lidových písních a poslechových skladbách	Vv – kresebné studie
Posuvky, partitura, variace, interval, akord	- dokáže svými slovy vysvětlit pojmy uvedené v tématu	- zvýšení či snížení základního tónu, - označení partitury na obrázkových ukázkách - sluchové rozlišení dvojjzvuku, trojjzvuku, vícezvuku - variace	
Malá forma písňová	- má povědomí o existenci malé formy písňové	- poslechu skladeb – informativní rozlišování	
Píseň a její proměna ve staletích	- rozlišuje píseň lidovou a umělou a jejich druhy	- zpěv jedné umělé písně, skladatelé umělých písní – romantikové	Čj – lidová slovesnost
Hudba na jevišti	- umí charakterizovat svými slovy druhy hudebního divadla, ví, ve které zemi opera vznikla	- opera, opereta muzikál, hudební revue, balet, melodram, scénická hudba	Čj – libreto
Putování za lidovou písní	- rozeznává základní druhy lidových písní	- druhy lidových písní, sběratelé lid. písní, písně jiných národů, etnické písně	DG – vyhledává potřebné informace na internetu a digitálně je zpracovává

7. ročník

O lidském hlase	- seznamuje se se základními pravidly správného hlasového projevu	- hlasová hygiena	
Polyfonie	- svými slovy charakterizuje rozdíl mezi polyfonií a homofonií	- kánon, fuga, přechod ke koncertu	
Lidské nešvary a hudba	- seznamuje se se zápornými jevy v oblasti hudby	- hudba kulisou, kouření, drogy	VkZ – závislosti
Hudba a pohyb	- rozeznává rozdíl mezi lidovými tanci, společenskými tanci a pohybovým uměleckým ztvárněním hudby	- pantomima, lidový tanec, balet, výrazový tanec, společenské tance	OSV – kooperace a kompetice
Útvary romantické hudby, hudba církevní a světská	- má povědomí o symfonii a symfonické básni, - vysvětlí pojem hudba církevní a světská	- symfonie, symfonická báseň, kantáta, oratorium	
Dirigování	- naznačí jednoduchými taktovacími gesty takt, tempo a dynamiku na příkladu lidové písně	- taktovací schémata	
Technika v hudbě	- seznamuje se s možnostmi využití techniky v hudbě	- hudební přehrávače a nosiče	
Muzikál	- poznává podrobněji vznik a vývoj muzikálu, má povědomí o české muzikálové tvorbě, je si vědom osobnosti interpreta	- první americké muzikály, E. L. Weber, český muzikál	DG – vyhledává potřebné informace na internetu a digitálně je zpracovává

8. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (přířezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Hudba artifiální a nonartifiální	- dokáže objasnit původ slov artifiální a nonartifiální - vysvětlí důvod jejich užívání - umí uvést příklady z obou oblastí	- poslech ukázek z obou oblastí - vzájemné prolínání obou oblastí	
Původ hudby, pravěk, starověk	- uvědomuje si prvopočátky hudebního projevu a jeho vzory - dokáže pojmenovat alespoň dvě starověké kultury	- původ hudby, její funkce, archeologické nálezy, charakteristika hudby čínské, orientální, židovské (žalmy), řecké, římské - nejstarší hudební nástroje a jejich archeologická naleziště	
USA jako kolébka jazzu a moderní populární hudby 1. část	- dokáže vysvětlit význam otrokářství pro vznik jazzu - umí vysvětlit rozdíl mezi spirituálem a blues	- import otroků, polyrytmus, rify, ukolébavky, písně pracovní, spirituály, blues, ragtime - význam hudebního dění v Chicagu a v New Orleans, Scott Joplin, Louis Armstrong, scat, dixieland	DG – vyhledá potřebné informace na internetu, pracuje je příslušným softwarem, vytváří a upravuje digitální obsah
Stupnice, tónina, modální stupnice	- ví, že stupnic je více druhů - uvědomuje si základní znaky durové stupnice - svými slovy vysvětlí rozdíl mezi stupnicí a tóninou	- stupnice, tónina	
Gotika	- zná pojem chorál - ví, do jakého druhu hudby patří	- chorál, gregoriánský chorál, papež Řehoř	MUV – kulturní diference Dě – husitství
USA jako kolébka jazzu a moderní populární hudby 2. část	- ví, že swing je novým jazzovým výrazovým prostředkem první poloviny 20. století - zná pojem big band	- swing, použití dalších hudebních nástrojů, hudebníci a zpěváci hrající swing, big band	
Renesance	- uvědomuje si převahu vokální hudby	- časové zařazení, vícehlas, význam italských skladatelů duchovní hudby, kánon	Čj, Dě, Vv – umělecké směry
Rock and roll a country and western v USA 50. let	- má povědomí o původu country and western - uvědomuje si, že rock	- country and western, rock and roll - Paul Anka	

	and roll je typický pro 50. léta 20. Století	- Elvis Aaron Presley	
Baroko	- ví, že se rozvíjí nástrojová hudba - ví, že dominantní je instrumentální mnohohlas	- polyfonie, nové hudební pojmy - J.S.Bach - G.F.Händel	
Anglie jako vstupní brána moderní populární hudby do Evropy a rock 60. let	- chápe Anglii jako nové centrum pop music - umí pojmenovat alespoň jednu hudební skupinu	- The Beatles - Rolling Stones	
Klasicismus	- dokáže pojmenovat základní skladatelské postupy - má povědomí o trojici nejvýznamnějších klasiků	- rozvoj opery a nástrojové hudby - J. Haydn - W. A. Mozart - L. van Beethoven	
Moderní hudební nástroje	- vysvětlí rozdíl mezi nástrojem akustickým a elektrofonickým - zná fyzikální znaky tónu	- druhy hudebních nástrojů, zesilovače - rozdíl mezi zvukem a tónem	
Artificiální hudba 20. století 1. část	- se ne příliš do hloubky orientuje v nových směrech vážné hudby	- pozdní romantismus, impresionismus, dodekafonie; - Pařížská 6, - novoklasicismus a další významní skladatelé 1. poloviny 20. století	
70. a 80. a léta v moderní populární a rockové hudbě	- částečně se orientuje v nových směrech pop music	- hard rock - art rock - disco - punk - heavy metal - rap - hip hop - house	
Artificiální hudba 20. století 2. část	- je informován o hledání nových směrů a způsobů tvorby	- seriální hudba, elektronická hudba, aleatorní hudba, hudba grafická, postmodernismus	Čj – moderní literární směry MUV – kulturní diference

9. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Počátky hudebních dějin v Čechách	- zná význam věrozvěstů Cyrila a Metoděje - vyjmenuje některé nejstarší hudební památky a časově je zařadí	- příchod věrozvěstů Cyrila a Metoděje, gregoriánský chorál; - nejstarší notované památky duchovní i se světskou tematikou	
Česká populární (nonartificiální) hudba - úvodní přehled	- klade počátky české populární hudby do počátků národního obrození - dokáže pojmenovat některé útvary této hudby	- národní obrození; - přelom 19. a 20. století - meziválečné období - první nahrávky; - 2. světová válka, poválečné období a období po roce 1948; - 2. polovina 20. století	DG – vyhledá potřebné informace na internetu, pracuje s příslušným softwarem, vytváří a upravuje digitální obsah
Hudební renesance v Čechách	- umí vysvětlit význam slova renesance - má povědomí o termínu literátské bratrstvo, kancionál - chápe českou hudební renesanci jako vokální hudbu	- literátská bratrstva, kancionál a jeho vznik - vokální polyfonie a postupný rozvoj hudby instrumentální - Kryštof Harant z Polžic a Bezdržic - Jan Campanus Vodňanský	
Jazz a swing v české hudbě	- ví, že jazz se do českého prostředí dostává z Paříže - dokáže uvést jednoho představitele jazzu meziválečného období - vysvětlí, proč v době 2. světové války byl jazz zakázán	- pojem jazz v Čechách - E. F. Burian - R. A. Dvorský a jeho soubory a orchestry - J. Ježek, Osvobozené divadlo - G. Brom, K. Vlach - Big band, období okupace	
České hudební baroko	- uvědomuje si, že v tomto období mají největší zásluhu na rozvoji hudby kantoři, vysvětlí proč - zná jméno alespoň jednoho českého hudebního skladatele	- význam činnosti venkovských kantorů - Adam Václav Michna z Otradovic - Pavel Josef Vejvanovský - Jan Dismas Zelenka - Bohuslav Matěj Černožský	
Trampeká píseň	- má povědomí o trampekých písničkářích - zná situaci v době 2. světové války - ví o novém rozmachu trampeké píseň ve 2. polovině 20. století (folk, country and western)	- tramping - trampští písničkáři a sbory - gramofonové nahrávky - rozmach žánru ve druhé polovině 20. století (KTO, Rangers, Greenhorns, Spirituál kvintet)	
Český hudební klasicismus	- má povědomí o velkém rozvoji hudby v českém	- symfonie, sonáta, smyčcový kvartet	

	prostředí - zná alespoň jednoho českého klasického hudebního skladatele	- J. V. Stamic - J. A. Benda - J. Mysliveček - J. L. Dusík - J. J. Ryba	
Divadla malých forem - 50. a 60. léta	- orientuje se v situaci po 2. světové válce až do Února 1948 - orientuje se v situaci po Únoru 1948 až do konce 50. let - má povědomí o vzniku divadel malých forem	- písně poplatné dané situaci - Radio Luxemburg - Reduta - divadlo Na zábradlí - Semafor - Rokoko	MUV – kulturní diference
Technika v hudbě - nahrávací technika	- má povědomí o druzích hudebního záznamu - informativně ví, jak se hudební záznam získává a dále zpracovává	- hrací strojky - digitální záznam - práce v nahrávacím studiu - živé nahrávky	OSV – kooperace a kompetice
Český hudební romantismus	- zná toto období jako období vzniku české hymny - má romantismus spojen se jmény B. Smetana, A. Dvořák a se stavbou ND	- František Škroup - pěvecké sbory Hlahol - stavba ND - B. Smetana - A. Dvořák	MUV – kulturní diference
60. léta – big beat	- uvědomuje si první pokusy nového druhu hudby	- Miki Volek - Olympic - Matadors - festivaly	
20. století v české vážné hudbě	- má povědomí o hledání nových výrazových prostředků i v oblasti vážné hudby	- L. Janáček, B. Martinů, J. Suk, V. Novák, P. Eben, I. Hurník, V. Neumann	
70., 80., a 90. léta v české populární hudbě	- má povědomí o folku a country hudbě - uvědomuje si nástup pop music - zjišťuje, že v tomto období vzniká diskotéka	- folk a country hudby - pop music, disco a diskotéka - punk, nová vlna, reggae, techno, house, acid music, muzikály - interpreti a skupiny	

4.7.1.4 Vyučovací předmět – Umění a kultura (část výtvarná)

4.7.1.4.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vzdělávací obor Výtvarná výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 6. ročníku 2 hodiny týdně, v 7., 8. a 9. ročníku po jedné hodině týdně. Výuka ve všech ročnících probíhá v odborné učebně výtvarné výchovy, učebně informatiky či mimo budovu školy (práce v plenéru, land art, apod.).

Žák ve vzdělávacím oboru Výtvarná výchova vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů. Tyto prvky uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků. Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření. Pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky a postupy.

Žák si v předmětu výtvarné výchovy osvojuje okolní svět pomocí výtvarného estetického. Rozvíjí svou tvořivost, estetické cítění, vnímavost k sobě i okolí. Uplatňuje se jeho schopnost nonverbálního charakteru prostřednictvím linie, bodu, tvaru, barvy a pomocí tvorby z různých výtvarných materiálů. Zohledňuje se hledisko jeho vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické) a hledisko jeho motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání). K realizaci tvůrčích činností nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích.

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání – skupinové vyučování, samostatná práce, kolektivní práce, krátkodobé i dlouhodobé projekty.

Vyučovací obor Výtvarná výchova je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

- Dějepis – historické souvislosti
- Informatika – získávání a zpracování informací, využití digitálních zařízení a aplikací, fotografie, animace výtvarných děl
- Hudební výchova – malování podle hudby, akustická kresba
- Český jazyk a literatura – ilustrace literárních děl
- Matematika – mozaika, geometrické tvary, geometrická zobrazení

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:

OSV – rozvoj schopností poznávání, sebepoznávání a sebepojetí, kreativita, poznávání lidí, komunikace, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti; hodnoty, postoje, praktická etika

VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

VMEGS – Evropa a svět nás zajímá, jsme Evropané

MKV – lidské vztahy, multikulturalita

EV – ekosystémy, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí

MV – fungování a vliv médií ve společnosti, tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

výchovné a vzdělávací strategie

- zadáváme jednotlivé úkoly tak, aby si každý žák mohl sám zorganizovat vlastní činnost
- využíváme kladného hodnocení k motivaci pro další výtvarnou činnost

žák

- při teoreticky zaměřených hodinách si vytváří takové učební materiály, které může dále využívat pro své vlastní učení
- operuje s obecně užívanými výtvarnými termíny, vizuálními znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí
- při své tvorbě poznává vlastní pokroky a při konečném výstupu si dokáže zpětně uvědomit problémy související s jeho realizací

Kompetence k řešení problémů

výchovné a vzdělávací strategie

- předkládáme dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek
- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

žák

- při zadání úkolu rozpozná výtvarný problém a hledá nejvhodnější způsob řešení

Kompetence komunikativní

výchovné a vzdělávací strategie

- klademe dostatek prostoru pro střetávání a komunikaci různými formami (písemně, pomocí technických prostředků, výtvarnými prostředky atd.)
- dohlížíme na dodržování etiky komunikace (slušnost výrazů, naslouchání, respektování originálních, nezdařených názorů atd.)

žák

- při práci ve skupině dokáže vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých
- rozumí různým typům obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

výchovné a vzdělávací strategie

- dodáváme žákům sebedůvěru a podle potřeby žákům v činnostech pomáháme
- umožňujeme každému žákovi zažít úspěch
- v průběhu výuky zohledňujeme rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků

žák

- učí se respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce
- vytváří si na základě výtvarné tvorby pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj
- učí se respektovat a oceňovat práci a vynaložené úsilí spolužáků

Kompetence občanské

výchovné a vzdělávací strategie

- podporujeme občanské cítění žáků při vytváření propagačních materiálů

žák

- vytváří plakáty a upoutávky při propagaci školních akcí, kterými prezentuje školu
- respektuje názor druhých
- prezentuje výsledky své práce a účastní se výtvarných soutěží

Kompetence pracovní

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky ke správným způsobům užití materiálu, nástrojů a vybavení
- požadujeme dodržování dohodnuté kvality a postupů
- vedeme žáky k péči o svěřené pomůcky

žák

- je při samostatné práci veden ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržuje vymezená pravidla
- vytváří si pozitivní vztah k manuálním činnostem
- dodržuje hygienická pravidla při práci s výtvarným materiálem

Kompetence digitální

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky k využívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií
- vedeme žáky k experimentu, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení
- vedeme žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

žák

- pracuje s fotoaparátem - vyhledává a zachycuje objekty, ovládá základy fotografie; fotografie upravuje tak, aby smyslový vjem zdůraznil
- vytvoří výtvarnou animaci, experimentuje s propojením zvuku, obrazu a textu dle svého záměru
- na základě svého zájmu a schopnosti vnímání a interpretace umělecké tvorby vytvoří prezentaci na tuzemského či zahraničního umělce

4.7.1.4.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

II. STUPEŇ

6. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (přířezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Kresba	- vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů zkušeností z vlastního vnímání, z představ a poznání - uplatňuje osobitý přístup k realitě - variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	- kresebné studie – linie, tvar, objem – jejich rozvržení v obrazové ploše, v objemu, v prostoru, jejich vztahy, podobnost, kontrast, rytmus - jednoduché plošné kompozice z geometrických tvarů – spirály, elipsy, řazení, rytmus, prolínání, množení, vyvažování, přímka, křivka	Hv – rytmus, melodie Př – laboratorní práce OSV – kreativita
Prostorové práce	- užívá vizuálního obrazového vyjádření k zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem a sluchem	- rozvíjení smyslové citlivosti - souvislost zrakového vnímání s vjemy ostatních smyslů - např. hmat – reliéfní autoportrét, sluch – výtvarné zpracování hudebních motivů, tvary ze zmačkaného papíru - plastická tvorba – papír, drát, sádra	OSV – rozvoj schopností poznávání
Malba	- správně užívá techniku malby, texturu, míchá a vrství barvy	- malba - teorie barev – barevný kruh, teplé a studené barvy, barvy příbuzné	Dě – pravěké malby
Tematická práce	- vytváří společné kompozice v prostoru – instalace - své představy dokáže převést do objemových rozměrů	- plastická a prostorová tvorba - společná práce na jednom objektu – koordinace, komunikace	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí OSV – komunikace výtvarná hra – plody země
Kresba nebo malba	- dokáže využít perspektivu ve svém vlastním výtvarném vyjádření	- nauka o perspektivě (perspektiva paralelní a šikmá), - umístění postav na plochu, velikost objektů	Čj – Řecko a Řím (báje a pověsti) VMEGS – Jsme Evropané
Roláž	- k tvorbě užívá některých z metod současného výtvarného umění – počítačová grafika, fotografie, video, animace	- třetí prostor budovaný liniemi	Roláž z fotografií DG – pracuje s fotoaparátem - vyhledává a zachycuje

	- seznamuje se s některými netradičními výtvarnými postupy		objekty, ovládá základy fotografie; fotografie upravuje tak, aby smyslový vjem zdůraznil
Fantazijní zvířata + vlastní komentář	- zobrazuje vlastní fantazijní představy a odhaluje interpretační kontext vlastního vyjádření	- subjektivní vyjádření fantastických představ za využití různorodých materiálů a výtvarných postupů – kombinované techniky - kategorizace představ, prožitků, zkušeností, poznatků – uplatnění při vlastní tvorbě	VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
	- umí využívat znalostí o základních, druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření	- přírodní motivy (rostliny, neživá příroda, živočichové), člověk, náš svět, vesmír, bytosti, události; - zvětšování (makrokosmos), zmenšování (mikrokosmos) - detail, polodetail, celek	EV – ekosystémy
	- osobitě stylizuje vizuální skutečnost, zvládá kompozici, dokáže vhodně rozvrhnout hlavní motivy na ploše	- lidská figura – tvarová stylizace – Řecko, Řím - tvarová a barevná kompozice - např. Babylónská věž – Mezopotámie	Dě – řecké umění VMEGS – Jsme Evropané
	- využívá dekorativních postupů – rozvíjí si estetické citění	- dekorační práce – využití tvaru, linie, kombinace barev a pravidelného střídání lineárních symbolů	MV – fungování a vliv médií ve společnosti
Grafika		- písmo a užitá grafika - např. plakát, reklama, obal na CD, obal na knihu, časopis	
	- výtvarně se vyjadřuje k lidovým tradicím, zvykům a svátkům	- tematické práce – Vánoce, Velikonoce – dekorativní předměty, vkusná výzdoba interiéru; - např. vitráž, malba na sklo, vystřihování, vyřezávání	
	- užívá obrazového vyjádření k zachycení vztahu ke konkrétní osobě	- subjektivní výtvarné vyjádření reality, vnímání okolních jevů	OSV – sebepoznání a sebepojetí, komunikace

Projekt:

Projekt se skládá ze tří tematicky navazujících prací, ať skupinových nebo samostatných. Žáci si vyhledají podkladové informace (knihy, internet apod.) a na základě těchto znalostí a vědomostí zpracují zadaná témata.

Charakteristika projektu	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
Hledání pokladu	
1) Stará mapa vedoucí k pokladu – kresba, zmačkání, natření čajovým výluhem 2) Loď, kterou poplujeme za pokladem – kresba tuší 3) Předmět z pokladu (1. část) – sádrový odlitek Předmět z pokladu (2. část) – vyškrabávání (vosk, tuš)	OSV – kreativita Ze – mapy

7. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (přířezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Kresba	- vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů zkušeností z vlastního vnímání, z představ a poznání - uplatňuje osobitý přístup k realitě - uvědomuje si možnost kompozičních přístupů a postupů	- prvky vizuálního obrazového vyjádření – kresebné etudy – objem, tvar, linie – šrafování - analýza celistvě vnímaného tvaru na skladebné prvky - experimentální řazení, seskupování, zmenšování, zvětšování, zmnožování, vrstvení tvarů a linií v ploše i prostoru – horizontála, vertikála, kolmost, střed, symetrie, asymetrie, dominanta)	EV – vztah člověka k prostředí OSV – rozvoj schopností poznávání
	- užívá vizuálního obrazového vyjádření k zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem a sluchem	- rozvíjení smyslové citlivosti - přenášení prostoru na plochu - záznam autentických smyslových zážitků, emocí, myšlenek	EV – vztah člověka k prostředí OSV – rozvoj schopností poznávání
Malba	- správně užívá techniku malby, texturu, míchá a vrství barvy - hodnotí a využívá výrazové možnosti barev a jejich kombinací	- barevné vyjádření - byzantské, arabské umění - odstín – sytost, tón, harmonie, kontrast, jemné rozdíly – využití ve volné tvorbě i praktickém užití (např. oděv, vzhled interiéru)	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí
	- rozliší působení vizuálního obrazového vyjádření v rovině smyslového účinku - v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu	- kategorizace představ, prožitků, zkušeností, poznatků	OSV – kreativita
Písmo	- využívá dekorativních postupů – rozvíjí si estetické cítění	- užitá grafika - písmo – styly a druhy písma - tematické práce – Vánoce, Velikonoce, pálení čarodějnic	MV – tvorba mediálního sdělení
	- vybírá a kombinuje výtvarné prostředky k vyjádření své osobitosti a originality	- vlastní prožívání - interakce s realitou	OSV – sebepoznání a sebepojetí
	- užívá prostředky k zachycení jevů a procesů	- událost – originální dokončení situace –	

	v proměnách, vývoji a vztazích	vyprávění výtvarnými prostředky	
Oživlá písmena	- užívá vizuální obrazového vyjádření k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	- uplatnění subjektivity ve vizuální obrazové vyjádření - např. fantazijní variace na základní tvary písmen	OSV – kreativita
Učíme se od mistrů	- uvědomuje si na konkrétních příkladech různorodost zdrojů interpretace vizuálního obrazového vyjádření	- práce s uměleckým dílem - experimenty s reprodukcemi uměleckých děl – hledání detailu, základních geometrických tvarů, skládání, deformování, dotváření kresbou a barvou - roláž	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá MUV – multikulturalita
	- vytváří společné kompozice v prostoru – instalace - ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvářených vizuální obrazových vyjádření v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	- architektura	Dě – umělecké směry OSV – poznávání lidí VMEGS – Jsme Evropané
	- k tvorbě užívá některé metody soudobého výtvarného umění – počítačová grafika, fotografie, video, animace	- kategorizace poznatků a uplatnění při vlastní tvorbě a interpretaci - barevné kompozice geometrických tvarů, tvarová kompozice	DG – vytvoří výtvarnou animaci, experimentuje s propojením zvuku, obrazu a textu dle svého záměru

Projekt:

Projekt se skládá ze tří tematicky navazujících prací, ať skupinových nebo samostatných. Žáci si vyhledají podkladové informace (knihy, internet apod.) a na základě těchto znalostí a vědomostí zpracují zadaná témata.

Charakteristika projektu	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
Objevitelé ostrova	
1) Ostrov – kresba nebo malba fantazijního ostrova – skupinová práce 2) Totem kmenů žijících na ostrově – kresba, popř. prostorová práce 3) Šamanská kultovní maska – kašírování	OSV – kreativita Ze – mapy

8. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (přířezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Studie tvarů	- vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů zkušeností z vlastního vnímání, z představ a poznání - uplatňuje osobitý přístup k realitě - užívá vizuální obrazové vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností	- kresebné etudy - etuda s linií jako výtvarným prostředkem - různé typy zobrazení (podhledy, rovnoběžné promítání) - kompoziční principy (dominanta, subdominanta, vertikála, horizontála, diagonála, zlatý řez, kontrast, harmonie) v experimentálních činnostech a vlastní tvorbě	OSV – rozvoj schopností poznávání Ma – osová souměrnost
Grafika	- orientuje se v grafických technikách	- linoryt, tisk z koláže, papíroyt	OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti
	- interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	- práce s uměleckým dílem - teoretické práce – renesance, baroko, klasicismus – vyhledávání a srovnávání různých způsobů uměleckého vyjadřování; - základní stavební prvky architektury (římسا, okno, portál, sloup, sgrafita, mozaika) - renesance, baroko	Dě, Čj, Hv – umělecké směry VMEGS – Jsme Evropané OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti MV – práce v realizačním týmu
Tematické práce	- rozvíjí se v estetickém cítění – využívá dekorativních postupů	- tematické práce – Vánoce, Velikonoce – jak se slaví v jiných zemích - písmo, užitá grafika, reklama a propagační prostředky	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá OSV – komunikace OSV – kooperace a kompetice
	- správně uplatňuje techniku kresby a zachycuje prostor	- zdokonalování technik kresby – způsoby stínování, kontrast	OSV – rozvoj schopností poznávání
	- zobrazuje vlastní fantazijní představy a odhaluje interpretační kontext vlastního vyjádření, kombinuje výtvarné prostředky a experimentuje s nimi	- práce s netradičními materiály	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí OSV – sebepoznání a sebepojetí
	- správně užívá techniku malby, využívá texturu, míchá a vrství barvy	- objemové vyjádření námětu barvami - doplňkové a lomené barvy, valéry, barvy podobné a příbuzné	Ze – mapy MUV – lidské vztahy EV – vztah člověka k prostředí

		- subjektivní barevná škála	EV – ekosystémy
	- k tvorbě užívá některé metody současného výtvarného umění a digitálních médií – počítačová grafika, fotografie, video, animace	- práce s internetem – vyhledávání www stránek - orientace, výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě	Inf – fungování a služby internetu DG – žák je schopen vytvořit prezentaci na tuzemského či zahraničního umělce; vybírá dle zájmu a schopnosti vnímání a interpretace umělecké tvorby
	- umí využívat znalostí o základních, druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření	- správná technika malby - zvládnutí větší plochy - krajinářské školy 19. století - technika akvarelu, pastel - techniky kresby – tužka, perko, uhel, rudka - dynamická kresba - např. kruh, koloběh vody, zátiší s jablky, kresba hlavy - uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu (vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty)	

Projekt:

Projekt se skládá ze tří tematicky navazujících prací, ať skupinových nebo samostatných. Žáci si vyhledají podkladové informace (knihy, internet apod.) a na základě těchto znalostí a vědomostí zpracují zadaná témata.

Charakteristika projektu	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
Hlava	
1) Kresba hlavy spolužáka – tužka, uhel, rudka 2) Na co myslíme – koláž – skupinová práce 3) Co mám v hlavě – kresba tuší	OSV – kreativita

9. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Kresba	- vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů zkušeností z vlastního vnímání, z představ a poznání - uplatňuje osobitý přístup k realitě	- techniky kresby – tužka, perko, uhel, rudka - dynamická kresba např. kruh, koloběh vody, zátiší s jablky, kresba hlavy - uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu (vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty)	
Grafika	- orientuje se v grafických technikách – zvládá tisk z výšky	- tisk z výšky, plochy, hloubky	
	- rozlišuje obsah vizuálního obrazového vyjádření uměleckých projevů současnosti a minulosti, orientuje se v oblastech moderního umění - porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuální obrazové vyjádření - vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	- práce s uměleckým dílem - umění 1. poloviny 20. století a 2. poloviny 20. století, např. kubismus, surrealismus, impresionismus - seznamují se s hlavními současnými trendy výtvarného umění (instalace, performance, videoart, multimédia, akční umění – akční tvar malby a kresby, land – art, happening) - při práci s uměleckých dílem hledají a pojmenovávají základní obrazotvorné prvky a kompoziční přístupy, porovnávají rozdíly výtvarných vyjádření (abstraktní, popisné, alegorické, symbolické, atd.).	VMEGS – Jsme Evropané Dě – umělecké směry OSV – hodnoty, postoje, praktická etika Výtvarná řada – výtvarné trendy 20. stol.
	- užívá vizuální obrazové vyjádření k zachycení jevů v proměnách, vývoji a ve vztazích	- společná práce – komunikace - vyjádření procesuálních a kvalitativních proměn	OSV – komunikace
	- užívá vizuální obrazové vyjádření k zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem a sluchem	- reflexe a vztahy zrakového vnímání ostatními smysly - uplatňování subjektivity ve vizuální obrazové vyjádření - převádění pocitů těla na	OSV – sebepoznání a sebepojetí

		obrazové znaky s hledáním vzájemných souvislostí	
	- k tvorbě užívá některé metody současného výtvarného umění – počítačová grafika, fotografie, video, animace – a učí se s nimi zacházet	- spolupráce, komunikace reklama a propagační prostředky obaly, plakáty, prostředky doplňkové reklamy, jednotlivé propagační materiály)	OSV – kooperace a kompetice
	- zvládá zachycení pomíjivého okamžiku – skicování	- práce v plenéru, krajinomalba, frotáž	
Perspektiva	- užívá perspektivních postupů	- lineární perspektiva – sbíhavá, úběžníková	
	- užívá vizuální obrazové vyjádření k zaznamenání podnětů z představ a fantazie, zasazuje předměty do neobvyklých souvislostí, vytváří neotřelé a neobvyklé	- vytváření obrazových znaků na základě fantazie, kombinací představ a znalostí – rozvíjení schopnosti rozlišovat z jaké vrstvy představivosti znaky pocházejí - prostorová tvorba – modelování	OSV – sebezpoznání a sebezpojetí

4.8 Vzdělávací oblast – Člověk a zdraví

4.8.1 Vzdělávací obor – Výchova ke zdraví

4.8.1.1 Vyučovací předmět – Výchova ke zdraví

4.8.1.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací oblast předmětu

- zaměření na preventivní ochranu zdraví
- upevnění základních hygienických, stravovacích, pracovních i jiných zdravotně preventivních návyků
- rozvíjení dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních, mimořádných situacích
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- orientace v základních otázkách sexuality a uplatňování odpovědného sexuálního chování
- porozumění různým životním situacím a správné rozhodování v otázkách partnerských vztahů, rodinného života a rodičovství
- poznávání člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- upevnění návyků pro poskytování základní první pomoci

Časová dotace:

6. a 7. ročník - 1 vyučovací hodina týdně

Místo realizace výuky:

Kmenové učebny, učebna PC

Formy a metody realizace:

- vyučovací hodina – skupinové vyučování, situační hry, řízené a spontánní diskuse, samostatná práce, soutěže, testy, křížovky, krátkodobé projekty
- využívání videoprogramů
- besedy s odborníky, exkurze

Vyučovací obor Výchova ke zdraví je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

- Tělesná výchova – příprava ke sportovním výkonům
- Pracovní činnosti – zdravá výživa, BOZP dílny, pozemky, kuchyňka
- Přírodopis – biologie člověka, mimořádné události
- Výchova k občanství – člověk a rodinný život, člověk jako muž a žena
- Fyzika – elektromagnetické děje
- Chemie – chemie a společnost, alkoholy
- UaK – problematika drog

Průřezová témata prolínající vyučovacím předmětem:

OSV – rozvoj schopností poznání, komunikace v různých situacích, psychohygienu (dobrý vztah k sobě samému, zdravý způsob života, ochrana člověka v mimořádných situacích), řešení problémů a rozhodovací dovednosti (aktivní rozvíjení sociálních dovedností, život bez závislostí, rizika závislostí), sebepoznání a sebepojetí, seberegulace, mezilidské vztahy, komunikace (dospívání, základy sexuální výchovy, sexuální chování, ochrana svého bezpečí)

VDO – občan, občanská společnost a stát (výchova k úctě k zákonům, život bez závislostí)

MUV – lidské vztahy (předsudky, tolerantní vztahy a spolupráce s jinými lidmi bez ohledu na jejich rozdílnost, sexuální chování, mezilidské vztahy)

EV – základní podmínky života, vztah člověka k prostředí (vliv prostředí na vlastní zdraví a zdraví ostatních lidí)

MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (vliv reklamy, informace o vlivech působících na zdraví, kouření, alkohol, vliv médií na chování jednotlivce), kritické vnímání mediálních sdělení a jejich vyhodnocení, vliv médií na postoje a chování (násilí, manipulace, ochrana bezpečí)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

výchovné a vzdělávací strategie

- uplatňujeme nové metody výuky, aktivizujeme žáky tak, aby prakticky využívali své znalosti i osobní zkušenosti týkající se ochrany zdraví
- vyhledáváme a třídíme informace týkající se problematiky ochrany a podpory zdraví
- vedeme žáky k efektivnímu učení

žák

- vyhledává a třídí informace, využívá je v procesu učení
- si vytváří komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy
- plánuje, organizuje si a řídí vlastní učení
- vyhledává spolehlivé informační zdroje související se širokým spektrem sociálně patologických jevů

Kompetence k řešení problémů

výchovné a vzdělávací strategie

- předkládáme žákům otázky a úkoly vybízející k samostatnému uvažování o problému, k hledání souvislostí mezi způsobem života a zdravím
- organizujeme výuku tak, aby se žáci naučili samostatně vyhledávat a shromažďovat informace potřebné k péči o zdraví

žák

- vnímá nejrůznější problémové situace (mimořádné situace, krizové situace) a plánuje způsob řešení problémů
- vyhledává informace vhodné k řešení problémů
- je schopen obhájit svá rozhodnutí

- samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení
- předkládá specifické náměty a vytváří modelové situace vhodné k řešení problémů

Kompetence komunikativní

výchovné a vzdělávací strategie

- organizujeme besedy s odborníky v rámci třídy, ročníku, školy
- učíme žáky technikám aktivního naslouchání, ve třídě vytváříme podmínky pro vzájemnou výměnu názorů

žák

- komunikuje na odpovídající úrovni
- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně a kultivovaně v písemném i slovním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse
- rozvíjí komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k bezproblémovému soužití a spolupráci s ostatními lidmi v rodině, ve škole
- formuluje vlastní myšlenky a obhajuje vlastní názory
- využívá získané komunikační dovednosti k tvorbě vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

výchovné a vzdělávací strategie

- organizujeme práci žáků ve skupinách a vytváříme tak příležitosti pro rozvíjení komunikačních dovedností
- pozitivně hodnotíme vzájemnou týmovou spolupráci, oceňujeme snahu a pečlivost při řešení úkolů

žák

- spolupracuje ve skupině
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- upevňuje dobré mezilidské vztahy na základě ohleduplnosti a úcty k člověku
- v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- dodržuje pravidla slušného chování
- chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí

Kompetence občanské

výchovné a vzdělávací strategie

- zdůrazňujeme význam ochrany organismu před negativními vlivy okolí, nutnost pečovat o zdraví a přebírat odpovědnost za zdraví své i ostatních lidí
- vedeme žáky k odpovědnému rozhodování a pohotovému jednání v situacích úrazu, náhlého ohrožení zdraví apod.

žák

- respektuje názory ostatních
- je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení
- formuje si své volní a charakterové rysy
- zodpovědně se rozhoduje podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i situacích ohrožujících život a zdraví člověka

Kompetence pracovní

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky k efektivnímu organizování vlastní práce
- dbáme na dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví, při všech aktivitách, kterých se žáci zúčastňují
- vedeme žáky k přesvědčení, že zdraví a zdatnost člověka jsou důležitými faktory při výběru povolání
- zdůrazňujeme význam ochrany organismu před negativními vlivy okolí, nutnost pečovat o zdraví a přebírat odpovědnost za zdraví své i ostatních lidí
- vedeme žáky k odpovědnému rozhodování a pohotovému jednání v situacích úrazu, náhlého ohrožení zdraví apod.

žák

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti
- využívá znalostí v běžné praxi
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí

Kompetence digitální

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky k rozvíjení a uplatňování odpovědného chování a jednání v digitálním světě
- vedeme žáky k tomu, aby předcházeli situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních, aby při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednali eticky

žák

- samostatně vyhledává informace a digitálně je zpracovává
- prezentuje výsledky své práce při současném uplatnění norem spojených s využitím převzatých zdrojů

4.8.1.1.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

II. STUPEŇ

6. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Cesta ke zdraví – zdravý způsob života	- popíše svůj denní režim; zařazuje formy aktivního odpočinku a způsoby otužování do svého režimu dne	- režim dne, biologické rytmy, únava, spánek, aktivní odpočinek, otužování	OSV – rozvoj schopností poznávání, komunikace, psychohygiena, sebepoznání a sebepojetí Tv – příprava ke sportovním výkonům
	- rozlišuje choroby běžné, infekční, civilizační, aktivně se proti nim brání - dochází k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka	- zdraví a nemoc - druhy nemocí - dobrý vztah k sobě samému	
	- chápe pocity a potřeby lidí tělesně a smyslově postižených	- ochrana před nemocemi, odpovědnost za své zdraví i zdraví jiných, preventivní a lékařská péče	
	- uplatňuje osobní, intimní, duševní hygienu v denním životě	- osobní a duševní hygiena, hygiena odívání	
	- chrání se podle možností před škodlivými vlivy vnějšího prostředí (smog, cigaretový kouř, ultrafialové záření)	- životní prostředí a zdraví člověka - vliv prostředí na zdraví člověka	EV – základní podmínky života, vztah člověka k prostředí
	- umí uplatnit některé hygienické a bezpečnostní požadavky na zařízení jednotlivých částí bytu	- zdravé bydlení – provoz v bytě, hygienické nároky na bydlení (větrání, vytápění, osvětlení), uspořádání jednotlivých částí v bytě, bezpečnost v bytě	
	- vysvětlí, proč se potřeby rodin vzhledem k bydlení v průběhu času vyvíjejí a mění		
Zdravá výživa	- uplatňuje zásady zdravého stravovacího režimu	- zásady zdravé výživy, stravovací a pitný režim	MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení DG – vytvoří prezentaci v prezentačním softwaru na dané téma
	- posoudí současné převažující stravovací zvyklosti u nás s ohledem k zásadám zdravé výživy	- energetická stránka výživy, zdravotní rizika z potravy - vliv reklamy	
	- chrání se vhodnou výživou proti civilizačním chorobám (obezitě, cukrovce)	- zásady sestavování jídelníčku – jídlo, strava, pokrm - pyramida výživy	PČ – výživa člověka, zdravá výživa, technologie vaření
	- sestaví jídelníček pro rodinné stravování, zohlední doporučený poměr základních živin,		

	omezí tuky, soli, cukry, obohatí stravu vitamíny a vlákninou		
	- šetrně zachází s potravinami a zná jejich způsoby skladování		
	- orientuje se v údajích o složení a trvanlivosti potravin a využívá je při nákupu		
		- poruchy příjmu potravy (mentální anorexie, bulimie)	Př – biologie člověka
Ochrana člověka za mimořádných situací	- umí charakterizovat mimořádnou situaci	- charakter mimořádné situace, tísňová volání, varovný signál a chování po jeho vyhlášení	OSV – rozvoj schopností poznávání
	- zná zásady ochrany člověka za mimořádných situací		
	- zná zásady kolektivní ochrany obyvatelstva	- integrovaný záchranný systém	Př – mimořádné události Vko – obrana vlasti
	- rozumí integrovanému záchrannému systému		
	- zná potenciální nebezpečí		
- zná zásady chování po vyhlášení mimořádné situace			
- zná zásady chování po vyhlášení evakuace zná varovné signály	- evakuace a evakuační zavazadlo		
Dopravní výchova	- uplatňuje základní pravidla chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných (např. jako chodec nebo cyklista) - v konkrétních situacích silniční a železniční dopravy uplatňuje bezpečné chování - vyhodnocuje konkrétní rizikové situace - diskutuje o příčinách dopravních nehod - cíleně používá bezpečnostní a ochranné prvky - ošetří drobná i závažná poranění - poskytne první pomoc při život ohrožujících stavech - zvládá agresivitu mezi účastníky silničního provozu - umí použít tísňové volání a zajistit bezpečnost v případě dopravní nehody	- základy silničního provozu - označování nebezpečných látek - dopravní značky	

7. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Život bez závislostí, rizika závislostí	- rozpozná návykové látky (alkohol, kouření, drogy)	- pojem návyková látka – zdravotní a sociální rizika	OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti Che – chemie a společnost, alkoholy UaK – problematika drog
	- uplatňuje osvojené způsoby odmítání návykových látek	- příznaky při užívání drog, dělení drog - prevence sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování	
	- uvede zdravotní rizika spojená s kouřením, alkoholem, drogami a argumentuje ve prospěch zdraví	- alkohol, kouření - aktivní rozvíjení sociálních dovedností	
	- používá způsoby odmítání návykových látek v modelových situacích i ve styku s vrstevníky	- drogy a zákon, drogy a reklama - kouření a alkohol v médiích	MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
	- orientuje se v trestně právní problematice návykových látek, kriticky posoudí reklamy na cigarety a alkohol	- hazardní hry, gamblerství	DG – vytvoří prezentaci v prezentačním softwaru na dané téma
	- samostatně vyhledá v případě potřeby specializované pomoci	- krizová centra, linky důvěry	VDO – občan, občanská společnost a stát
Dospívání – období velkých změn, základy sexuální výchovy	- osvojí si pojmy z oblasti sexuality	- dospívání – menstruace, masturbace, pohlavní styk, intimní hygiena	Př – biologie člověka OSV – sebepoznání a sebepojetí, mezilidské vztahy Vko – člověk a dospívání
	- zná a respektuje základní pravidla hygieny pro každý den, při menstruaci	- moje tělo, moje psychika	
	- uvede pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou - pojmenuje části pohlavních orgánů muže a ženy - popíše změny probíhající v období dospívání	- pohlavní orgány - změny v období dospívání	
	- orientuje se v rozdílech sexuálního chování jednotlivců, uplatňuje zásady tolerance k osobám s odlišnou sexuální orientací	- sexualita, sexuální orientace, sexuální deviace	Vko – člověk jako muž a žena
Reprodukční zdraví, odpovědné sexuální chování	- vysvětlí, proč organismus dospívající dívky není biologicky zralý pro plný intimní život, těhotenství a porod	- předčasná sexuální zkušenost a její rizika	Př – biologie člověka OSV – sebepoznání a sebepojetí, komunikace

	- uvede způsoby ochrany proti nechtěnému početí	- bezpečné sexuální chování, plánované rodičovství, antikoncepční metody	
	- vysvětlí zdravotní rizika předčasného ukončení těhotenství	- interrupce – biologická a psychická rizika	
		- zneužívání návykových látek v těhotenství – rizika a poškození plodu	
Rizikové chování	- uvede zdravotní rizika nechráněného pohlavního styku a střídání partnerů - orientuje se v cestách přenosu a projevech nejfrekventovanějších pohlavně přenosných chorob - orientuje se v léčbě infekce HIV a AIDS a zdůvodní preventivní opatření boje proti HIV - rozhoduje se odpovědně ve vztahu k opačnému pohlaví	- nemoci přenosné pohlavním stykem – HIV/AIDS, cesty přenosu, základní principy odpovědného sexuálního chování, promiskuita	MUV – lidské vztahy MV – vztah mediálních sdělení a reality
Mezilidské vztahy	- rozlišuje užší a širší rodinné vztahy - popíše základní funkce rodiny - zná rozdělení rolí v rodině - uvede příklady pravého kamarádství - vhodně používá prostředky neverbální komunikace - používá v jednání prvky asertivity	- já a moji blízcí - komunikace, empatie, dialog, asertivní komunikace - komunikace s vrstevníky, kamarádství, přátelství, partnerství - moje vztahy k druhým lidem - můj domov, moje rodina	VkO – člověk a rodinný život
Zásady první pomoci	- zná, co je třeba dělat v případě úrazu	- poskytnutí první pomoci při úrazu a jiných příhodách, při bezprostředním ohrožení života	PČ – BOZP - dílny, pozemky a kuchyňka Fy – elektromagnetické děje, síly
	- ovládá základní zásady první pomoci, včetně základů ob vazové techniky - rozlišuje mezi závažnými a méně závažnými poraněními	- umělé dýchání, masáž srdce, krvácení, šok, bezvědomí, popáleniny, poranění končetin	Fy – elektromagnetické děje, síly
Chráníme své bezpečí, nenechat si ublížit	- uplatňuje pravidla bezpečnosti při pohybových aktivitách, v silničním provozu, v přírodě atd. - předchází úrazům	- způsoby chování při pobytu v různých prostředích – parky, veřejná doprava, výlety atd. - zdravé sebepojetí - dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci	OSV – seberegulace, sebeorganizace, psychohygienu, mezilidské vztahy

	- rozpozná situace ohrožující jeho bezpečnost - vyjadřuje se k projevům násilí	- způsoby chování v krizových situacích – šikana, agresivita, deviantní osoby, sexuální zneužívání dětí, týrání - přivolání pomoci v situaci osobního nebo cizího ohrožení - vliv médií na postoje a chování (násilí, manipulace)	MV – kritické vnímání mediálních sdělení a jejich vyhodnocení
	- uvědomuje si, že setkání s lidmi agresivními a pod vlivem návykových látek může být nebezpečné - používá v situacích ohrožení osobního bezpečí účinné způsoby chování - zná číslo linky důvěry, umí komunikovat s policií a dalšími specializovanými službami	- krizová centra, linky důvěry	

4.8.2 Vzdělávací obor – Tělesná výchova

4.8.2.1 Vyučovací předmět – Tělesná výchova

4.8.2.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Výuka je realizována v 1. - 9. ročníku po dvou hodinách týdně. Ve 3. a 4. ročníku žáci povinně absolvují plavecký výcvik. V 6. a 7. ročníku mají žáci možnost účastnit se nepovinného týdenního lyžařského a snowboardového kurzu.

Výuka probíhá v tělocvičně, na atletickém stadionu, zimním stadionu, ve volné přírodě nebo v plaveckém bazénu.

Vzdělávací obsah je rozdělen na 3 tematické okruhy:

- a) činnosti ovlivňující zdraví – význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech
- b) činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností – pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, průpravné úpoly, základy atletiky, základy sportovních her, turistika a pobyt v přírodě, plavání, lyžování a bruslení, další pohybové činnosti
- c) činnosti podporující pohybové učení – komunikace v TV, organizace při TV, zásady jednání a chování, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, měření, posuzování pohybových dovedností, zdroje informací o pohybových činnostech

Vyučovací předmět Tělesná výchova je spjat s dalšími předměty:

VkZ – zdravý způsob života

Inf – práce s daty, tvorba tabulek

V předmětu Tělesná výchova jsou realizována tato průřezová témata:

OSV – rozvoj schopností a poznávání, sebepoznání a sebepojetí, psychohygiena, kreativita, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika

VDO – občanská společnost a škola

MUV – lidské vztahy

EV – vztah člověka k prostředí

MV – fungování a vliv médií ve společnosti

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- podporujeme různé přijatelné způsoby dosažení cíle
- vedeme žáky k tomu, aby si osvojili nové pohybové dovednosti, kultivovali svůj pohybový projev i správné držení těla a postupně usilovali o optimální rozvoj zdravotně orientované zdatnosti

žák

- plánuje, organizuje a vyhodnocuje své činnosti a dovednosti

Kompetence k řešení problémů

výchovné a vzdělávací strategie

- učíme žáky zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí
- poukazujeme na možné situace spojené s nesporným chováním, nevhodným sportovním prostředím a nevhodným sportovním náčiním a nářadím

žák

- učí se adekvátně reagovat v situaci úrazu spolužáka
- uplatňuje sebedůvěru ve sportovních činnostech s dopomocí učitele
- učí se překonávat překážky (opakováním provedení, změnou přístupu)

Kompetence komunikativní

výchovné a vzdělávací strategie

- učíme žáky reagovat na základní povely a pokyny
- navozujeme situace k vzájemnému naslouchání a oceňování přínosu druhých
- vytváříme příležitosti pro relevantní komunikaci

žák

- učí se základní povely a pokyny a sám je i vydává
- uplatňuje používání adekvátních komunikativních prostředků s akcentem na nepoužívání vulgarismů
- spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- organizuje jednoduché pohybové soutěže, činnosti a jejich varianty

Kompetence sociální a personální

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky k jednání v duchu „fair-play“
- podporujeme formy práce, které zvyšují motivaci celého kolektivu
- při skupinových cvičeních dodáváme důraz na vzájemnou pomoc a zodpovědnost za zdraví spolucvičence

žák

- dodržuje pravidla, označí přestupky
- respektuje ostatní žáky
- zvládá pohybové činnosti ve skupině

- uplatňuje své znalosti na úkolech umožňujících každému žákovi zažít úspěch

Kompetence občanské

výchovné a vzdělávací strategie

- umožňujeme žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- vychováváme žáky plnit si své povinnosti uplatňující práva svá a práva druhých
- podporujeme kamarádké chování a poskytování si pomoci navzájem
- vedeme žáky ke kritickému myšlení, hodnocení cvičení
- učíme žáky být ohleduplní a taktní

žák

- se učí realizovat pravidelný pohybový režim
- projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení své zdatnosti
- spojuje svou pohybovou činnost se zdravím
- zapojuje korektivní cvičení do vlastního pohybového režimu

Kompetence pracovní

výchovné a vzdělávací strategie

- vysvětlujeme žákům podstatu práce ve srovnání s odváděním jejich sportovního výkonu při hodinách

žák

- uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě
- učí se užívat jednotlivé tělocvičné nářadí a náčiní

Kompetence digitální

výchovné a vzdělávací strategie

- seznamujeme žáky s významem intenzity pohybového zatížení a dobou trvání pohybových aktivit pro zdraví prostřednictvím poznatků v digitálním prostředí
- motivujeme žáky k získávání informací v digitálním prostředí o pohybových aktivitách ve škole a v místě bydliště
- učíme žáky spravovat osobní profily a data osobního charakteru ve spojitosti s ochranou osobní identity v aplikacích zaměřených na pohybový režim

žák

- obsluhuje a ovládá digitální nástroje, přenáší získaná digitální data do digitálního obsahu jako prostředek k uplatnění a ověření pohybové aktivity
- využívá digitální technologie při nácviku správného pohybu, při nápravě špatných pohybových vzorců a podpoře zdravého životního stylu

4.8.2.1.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

I. STUPEŇ

1. období (1. – 3. ročník)

1. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (přířezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Příprava ke sportovnímu výkonu	- zná a reaguje na smluvené povely, gesta, signály pro organizaci činnosti	- seznámení s tělocvičnou, nástupy, cvičení v družstvech, běh	
	- dodržuje pravidla bezpečnosti a hlavní zásady hygieny při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě - používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv	- bezpečnost při sportování	
Základy sportovních her	- zná a dodržuje základní pravidla her, jedná v duchu „fair-play“, je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe i družstvo	- házení a chytání obouruč, lavičky, hod míčem - míčové hry	VDO – občanská společnost a škola (rozvíjíme smysl pro spravedlnost a odpovědnost)
Základy atletiky	- zná polohu při polovysokém startu, - seznamuje se s technikou šplhu na tyči	- polovysoký start, krátký běh, šplh	
	- účastní se různých činností na sněhu	- pobyt na sněhu, kotoul vpřed, hod na cíl	EV – vztah člověka k prostředí
	- spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích - zná nízký start - nacvičí skok do dálky - zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou - účastní se atletických závodů - zná protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění	- přetahování lanem, plné míče - skok daleký - nízký start, lavičky, vytrvalostní běh - atletika v tělocvičně i na hřišti	JaS – člověk a jeho zdraví

	- zná kompenzační a relaxační cviky	- účastní se rozcvičky i uvolňovacích cvičení	
Základy bruslení	- účastní se kurzu bruslení	- zvládá chůzi i jízdu po ledě, klouzání, brzdění, chůzi po bruslích mimo led, obutí i zutí s pomocí	JaS – zima
Základy gymnastiky	jednoduchá cvičení na žebřinách, provádí cvičení na lavičkách - umí skákat přes švihadlo - zvládne kotoul vpřed, stoj na lopatkách apod. - dokáže podbíhat dlouhé lano	- kotoul vzad; - cvičení se švihadly - žebřiny, přelézání, vis, seskoky, šikmé lavičky	

2. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Příprava ke sportovnímu výkonu	- rozvíjí svou tělesnou zdatnost nejrůznějšími kondičními cvičeními - zná kompenzační a relaxační cviky	- kondiční cvičení na zvýšení tělesné zdatnosti	
	- spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	- hry v přírodě	EV – vztah člověka k prostředí (životní styl, prostředí a zdraví)
Základy gymnastiky	- ovládá jednoduchá cvičení na žebřinách a šplh na tyči	- akrobatická cvičení – kotoul vpřed, vzad, svíčka, - šplh, cvičení na žebřinách	
	- procvičuje odraz a doskok - ovládá jednoduché cviky na kruzích	- gymnastika – odraz a doskok - jednoduchá cvičení na kruzích	
Základy sportovních her	- zvládne přihrávku jednoruč, obouruč	- přípravná cvičení na míčové hry	
	- dbá na správné dýchání	- míčové hry ve zjednodušené formě – basketbal, vybíjená	MUV – lidské vztahy (ohleduplnost, spolupráce)
Základy bruslení	- účastní se kurzu bruslení	- zvládá chůzi i jízdu po ledě, klouzání, brzdění, chůzi po bruslích mimo led, obutí i zutí s pomocí	
Kondiční cvičení	- provádí přetahy a přetlaky; - pěstuje svou fyzickou sílu, využívá přitom různých her a činností	- úpolové a bojové hry - posilovací cvičení postupně zaměřená na všechny svalové skupiny	VDO – občanská společnost a škola (dodržování pravidel, smysl pro čistou a bezkonfliktní hru)
Základy atletiky	- zná nízký start - nacvičí skok do dálky - poznává techniku hodů kriketovým míčkem	- atletika – krátký běh – 50 m, vytrvalostní – 400 m, skok daleký, hod míčkem	

3. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Příprava ke sportovnímu výkonu	- rozvíjí svou tělesnou zdatnost nejrůznějšími kondičními cvičeními	- kondiční cvičení na zvýšení tělesné zdatnosti	
	- spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	- hry v přírodě	EV – vztah člověka k prostředí (životní styl, prostředí a zdraví)
Základy gymnastiky	- dbá na správné držení těla při různých činnostech i provádění cviků - zvládne kotoul vpřed, stoj na lopatkách apod. - ovládá jednoduchá cvičení na žebřinách a šplh na tyči	- akrobatická cvičení – kotoul – vpřed, vzad, svíčka - šplh, cvičení na žebřinách	
	- procvičuje odraz a doskok; - ovládá jednoduché cviky na kruzích	- gymnastika – odraz a doskok; - jednoduchá cvičení na kruzích	
Základy sportovních her	- zvládne přihrávku jednoruč, obouruč	- přípravná cvičení na míčové hry	
	- dbá na správné dýchání	- míčové hry ve zjednodušené formě – basketbal, vybíjená	MUV – lidské vztahy (ohleduplnost, spolupráce)
Kondiční cvičení	- zná kompenzační a relaxační cviky	- posilovací cvičení postupně zaměřená na všechny svalové skupiny	JaS – osobní hygiena
	- provádí přetahy a přetlaky - pěstuje svou fyzickou sílu, využívá přitom různých her a činností	- úpolové a bojové hry	VDO – občanská společnost a škola (dodržování pravidel, smysl pro čistou a bezkonfliktní hru)
Základy atletiky	- zná nízký start; - nacvičí skok do dálky; - poznává techniku hodů kriketovým míčkem	- atletika – krátký běh na 50 m, vytrvalostní běh na 400 m, skok daleký, hod míčkem	
Plavání	- adaptuje se na vodní prostředí - dodržuje hygienu plavání	- hygiena plavání	JaS – základní návyky osobní hygieny
	- v souladu s individuálními předpoklady zvládá základní plavecké dovednosti - naučí se splývat	- základní plavecké styly	

2. období (4. – 5. ročník)

4. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Příprava ke sportovnímu výkonu	- zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou	- příprava organismu - zdravotně zaměřené činnosti	MUV – lidské vztahy
	- zná protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění		
Cvičení během dne	- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu	- rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, základy estetického pohybu	EV – vztah člověka k prostředí
Kondiční cvičení	- zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením		
	- dbá na správné držení těla při různých činnostech i provádění cviků, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti		
	- dbá na správné dýchání		
	- zná kompenzační a relaxační cviky		
	- uplatňuje zásady pohybové hygieny		
Tělocvičné názvosloví	- zná a užívá základní tělocvičné pojmy – názvy pohybových činností, tělocvičného nářadí a náčiní	- komunikace v TV	MV – fungování a vliv médií ve společnosti DG – kontroluje správnost názvosloví pomocí digitální technologie
	- zná pojmy z pravidel sportů a soutěží		
	- rozumí povelům pořadových cvičení a správně na ně reaguje		
Bezpečnost při sportování	- dodržuje pravidla bezpečnosti při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě, ve vodě		
	- adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka		
	- zná a reaguje na smluvené povely, gesta,		

	signály pro organizaci činnosti		
	- používá vhodný sportovní oděv a obuv		
	- jedná v duchu „fair-play“		
Základy sportovních her	- spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích - vytváří varianty osvojených pohybových her - zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	- míčové hry a pohybové hry, pohybová tvořivost a využití netradičního náčiní při cvičení - organizace při TV, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her a soutěží - zásady jednání a chování	
	- umí přihrávky jednoruč a obouruč, driblink - rozlišuje míč na basketbal a volejbal - učí se ovládat hru s basketbalovým míčem - nacvičuje střelbu na koš - nacvičuje přehazovanou		
	- zná cviky na zdokonalení obratnosti a pohotovosti		
	- je schopen soutěžit v družstvu		
	- umí se dohodnout na spolupráci a jednoduché taktice družstva a dodržovat ji		
	- je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe družstvo		
	- pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje		
Základy atletiky	- zná techniku hodu kriketovým míčkem	- rychlý běh - skok do dálky - hod míčkem - rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti a koordinace pohybu	
	- zná princip štafetového běhu		
	- uběhne 300 m		
	- zná taktiku při běhu k metě, sprintu, vytrvalostního běhu, při běhu terénem s překážkami		

	- umí skákat do dálky - nacvičí správnou techniku skoku z místa		
Základy gymnastiky	- umí šplhat na tyči	- cvičení na nářadí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, průpravná cvičení a úpoly	
	- zvládne cvičení na žíněnce – napojované kotouly		
	- provádí přitahování do výše čela na hrazdě		
	- umí správnou techniku odrazu z můstku při cvičení na koze - výskok do kleku a dřepu		
	- provádí cvičení na švédské bedně		
	- zdokonaluje se ve cvičení na ostatním nářadí		
Vztah ke sportu	- projevuje přiměřenou radost z pohybové činnosti, samostatnost, odvahu a vůli pro zlepšení pohybové dovednosti	- zásady jednání a chování „fair-play“	
	- respektuje zdravotní handicap		
	- zná význam sportování pro zdraví		
Plavání	- v souladu s individuálními předpoklady zvládá základní plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	- základní plavecké styly - poskytnutí první pomoci	

5. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Příprava ke sportovnímu výkonu	- zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou	- příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti	
	- zná protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění		
Cvičení během dne	- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu	- rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, základy estetického pohybu	MUV – lidské vztahy, multikulturalita
	- zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením		
	- kondiční cvičení s hudbou		
	- dbá na správné držení těla při různých činnostech i provádění cviků, - projevuje přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti		ČaS – svalová soustava EV – vztah člověka k prostředí (prostředí a zdraví)
	- dbá na správné dýchání		
	- zná kompenzační a relaxační cviky		MV – fungování a vliv médií ve společnosti DG – kontroluje správnost provedení cviků pomocí digitální technologie
	- uplatňuje zásady pohybové hygieny		
Tělocvičné názvosloví	- zná a užívá základní tělocvičné pojmy – názvy pohybových činností, tělocvičného nářadí a náčiní	- komunikace v Tv	
	- zná pojmy z pravidel sportů a soutěží		
	- rozumí povelům pořadových cvičení a správně na ně reaguje		
	- cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení		
Bezpečnost při sportování	- dodržuje pravidla bezpečnosti při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě, ve vodě		ČaS – ochrana zdraví

	- adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka		
	- zná a reaguje na smluvené povely, gesta, signály pro organizaci činnosti		
	- používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv		
	- jedná v duchu „fair-play“		
	- respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví		
Základy sportovních her	- spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích - vytváří varianty osvojených pohybových her - zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy - zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	- míčové hry a pohybové hry - pohybová tvořivost a využití netradičního náčiní při cvičení - organizace při TV, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových her	
	- umí přihrávky jednoruč a obouruč, driblíng		
	- rozlišuje míč na basketbal a volejbal		
	- učí se ovládat hru s basketbalovým míčem		
	- nacvičuje střelbu na koš		
	- nacvičuje přehazovanou		
	- zná cviky na zdokonalení obratnosti a pohotovosti		
	- je schopen soutěžit v družstvu		
	- umí se dohodnout na spolupráci a jednoduché taktice družstva a dodržovat ji		
	- je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe družstvo		
	- pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje		
Základy atletiky	- zná techniku hodu kriketovým míčkem	- rychlý běh - skok do dálky - hod míčkem - rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti a koordinace pohybu	

	- zná princip štafetového běhu		
	- uběhne 400 m a 800 m		
	- zná taktiku při běhu k metě, sprintu, vytrvalostního běhu, při běhu terénem s překážkami		
	- umí skákat do dálky		
	- nacvičí správnou techniku skoku z místa		
	- účastní se atletických závodů		
Základy gymnastiky	- umí šplhat na tyči		
	- zvládne cvičení na žíněnce – napojované kotouly, kotouly vpřed a vzad s různým zakončením	- cvičení na nářadí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti - průpravná cvičení a úpoly činností – her a soutěží - zásady jednání a chování	
	- provádí přitahování do výše čela na hrazdě; zvládne výmyk		
	- umí správnou techniku odrazu z můstku při cvičení na koze - výskok do kleku a dřepu		
	- provádí cvičení na švédské bedně		
	- zdokonaluje se ve cvičení na ostatním nářadí – kruhy, žebřiny, lavičky apod.		
	- provádí kondiční cvičení s plnými míči		
Vztah ke sportu	- projevuje přiměřenou radost z pohybové činnosti, samostatnost, odvahu a vůli pro zlepšení pohybové dovednosti	- zásady jednání a chování „fair-play“	
	- respektuje zdravotní handicap		
	- zná význam sportování pro zdraví		
	- dovede získat informace o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště		
	- dokáže objektivně zhodnotit svůj výkon, porovnat ho s předchozími výsledky		

II. STUPEŇ

6. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Bezpečnost při sportování	- dodržuje pravidla bezpečnosti při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě, ve vodě	- poučení BOZP	
	- adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	- speciální situace – první pomoc při sportu	
	- zná a reaguje na smluvené povely, gesta, signály pro organizaci činnosti		
	- používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv	- hygiena při sportovních cvičeních	
	- respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví		
Tělocvičné názvosloví	- zná a užívá základní tělocvičné pojmy – názvy pohybových činností, tělocvičného nářadí a náčiní	- pojmy tělovýchovného názvosloví	
	- zná pojmy z pravidel sportů a soutěží	- základní pravidla sportů	
	- rozumí povelům pořadových cvičení a správně na ně reaguje	- pořadová cvičení – povely	
	- jedná v duchu „fair-play“	- historie a současnost sportu, olympijská myšlenka; - významné soutěže a sportovci	OSV – kooperace a kompetice
	- dokáže spolupracovat ve skupině, družstvu	- sportovní hry, soutěže	OSV – rozvoj schopností poznávání, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice
	- zná základní pravidla sportů, se kterými je seznámen	- atletika sprinty, dlouhé běhy, štafetový běh, člunkový běh, fartlek, atletická abeceda - skok daleký, skok vysoký - hod kriketovým míčkem - sportovní hry - bruslení a hokej, fotbal, basketbal, házená, florbal, frisbee - gymnastika	OSV – rozvoj schopností poznávání, kreativita

		- prostná, přeskoky - cvičení na nářadí, cvičení s náčiním - sjezdové lyžování, snowboarding	
	- zvládne získaná data porovnat, vyhodnotit a prezentovat	- atletika	Inf – tvorba tabulek, práce s daty DG – využívá digitální technologie k měření a zápisu dat z pohybové aktivity
Příprava ke sportovnímu výkonu	- zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou	- příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti	
	- zná protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění	- strečink; - atletická abeceda - průpravná cvičení	OSV – rozvoj schopností poznávání
	- zaujímá negativní postoj k zdraví škodlivým látkám; - chápe význam sportování v „čistém hygienickém prostředí“		OSV – hodnoty, postoje, praktická etika EV – vztah člověka k prostředí VkZ – zdravý způsob života
	- zvládá osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je v soutěži, hře apod.		OSV – rozvoj schopností poznávání, řešení problémů a rozhodovací dovednosti
	- je připravený na fyzické zatížení, které podstupuje pravidelně		
	- zvyšuje prostřednictvím pravidelně zátěže svůj fyzický fond		
	- je schopen rozlišit do jaké míry zvládá pohybovou činnost nebo dovednost sám a ostatní		OSV – sebepoznání a sebepojetí, psychohygiena
	- uvědomuje si význam a funkci korektivních, zdravotních a posilovacích cvičení	- cvičení na posílení fázických svalů - cvičení zaměřená na protažení posturálního svalstva (superstrečink) - speciální cvičení na vyrovnávání svalových dysbalancí - uvolňovací cvičení	OSV – sebepoznání a sebepojetí, psychohygiena VkZ – význam cvičení a jeho druhů
	- vyhýbá se činnostem, které jsou kontraindikací jeho oslabení		MUV – lidské vztahy

7. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Bezpečnost při sportování	- dodržuje pravidla bezpečnosti při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě, ve vodě	- poučení BOZP	
	- adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	- speciální situace – první pomoc při sportu	
	- zná a reaguje na smluvené povely, gesta, signály pro organizaci činnosti		
	- používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv	- hygiena při sportovních cvičeních	
	- respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví		
Tělocvičné názvosloví	- zná a užívá základní tělocvičné pojmy – názvy pohybových činností, tělocvičného nářadí a náčiní	- pojmy tělovýchovného názvosloví	DG – využívá digitální technologie ke kontrole správnosti názvosloví
	- zná pojmy z pravidel sportů a soutěží	- základní pravidla sportů	
	- rozumí povelům pořadových cvičení a správně na ně reaguje	- pořadová cvičení – povely	
	- jedná v duchu „fair-play“	- historie a současnost sportu, olympijská myšlenka; - významné soutěže a sportovci	OSV – kooperace a kompetice
	- dokáže spolupracovat ve skupině, družstvu	- sportovní hry, soutěže	OSV – rozvoj schopností poznávání, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice
	- zná základní pravidla sportů, se kterými je seznámen	- atletika - sprinty, dlouhé běhy, štafetový běh, člunkový běh, fartlek, atletická abeceda - skok daleký, skok vysoký - hod kriketovým míčkem sportovní hry - bruslení a hokej, fotbal, basketbal, házená, florbal, frisbee - gymnastika - prostná, přeskoky, - cvičení na nářadí - cvičení s náčiním	OSV – rozvoj schopností poznávání, kreativita

		- sjezdové lyžování, snowboarding	
Příprava ke sportovnímu výkonu	- zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou	- příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti	
	- zná protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění	- strečink - atletická abeceda - průpravná cvičení	OSV – rozvoj schopností poznávání
	- zaujímá negativní postoj k zdraví škodlivým látkám; - chápe význam sportování v „čistém hygienickém prostředí“		OSV – hodnoty, postoje, praktická etika EV – vztah člověka k prostředí VkZ – zdravý způsob života
	- zvládá osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je v soutěži, hře ap.		OSV – rozvoj schopností poznávání, řešení problémů a rozhodovací dovednosti
	- je připravený na fyzické zatížení, které podstupuje pravidelně		
	- zvyšuje prostřednictvím pravidelné zátěže svůj fyzický fond		
	- je schopen rozlišit do jaké míry zvládá pohybovou činnost nebo dovednost		OSV – sebepoznání a sebepojetí, psychohygienu
	- uvědomuje si význam a funkci korektivních, zdravotních a posilovacích cvičení	- cvičení na posílení fázických svalů - cvičení zaměřená na protažení posturálního svalstva (superstrečink) - speciální cvičení na vyrovnávání svalových dysbalancí - uvolňovací cvičení	OSV – sebepoznání a sebepojetí, psychohygienu
	- vyhýbá se činností, které jsou kontraindikací jeho oslabení		MUV – lidské vztahy

8. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Bezpečnost při sportování	- dodržuje pravidla bezpečnosti při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě, ve vodě	- poučení BOZP	
	- adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	- speciální situace – první pomoc při sportu	
	- zná a reaguje na smluvené povely, gesta, signály pro organizaci činnosti		
	- používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv	- hygiena při sportovních cvičeních	
	- respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví		
Tělocvičné názvosloví	- zná a užívá základní tělocvičné pojmy – názvy pohybových činností, tělocvičného nářadí a náčiní	- pojmy tělovýchovného názvosloví	
	- zná pojmy z pravidel sportů a soutěží	- základní pravidla sportů	
	- rozumí povelům pořadových cvičení a správně na ně reaguje	- pořadová cvičení – povely	
	- jedná v duchu „fair-play“	- historie a současnost sportu, olympijská myšlenka; - významné soutěže a sportovci	OSV – kooperace a kompetice
	- dokáže spolupracovat ve skupině, družstvu	- sportovní hry, soutěže	OSV – rozvoj schopností poznávání, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice
	- zná základní pravidla sportů, se kterými je seznámen	- atletika - sprinty, dlouhé běhy, štafetový běh, člunkový běh, překážkový běh, fartlek, atletická abeceda - skok daleký, skok vysoký - vrh koulí - sportovní hry - bruslení a hokej, fotbal, basketbal, házená, florbal, frisbee, softbal - gymnastika - prostná, přeskoky, - cvičení na nářadí - cvičení s náčiním	OSV – rozvoj schopností poznávání, kreativita DG – využívá digitální technologie k měření a zápisu dat z pohybové aktivity

Příprava ke sportovnímu výkonu	- zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou	- příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti	
	- zná protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění	- strečink; - atletická abeceda; - průpravná cvičení	OSV – rozvoj schopností poznávání
	- zaujímá negativní postoj k zdraví škodlivým látkám; - chápe význam sportování v „čistém hygienickém prostředí“		OSV – hodnoty, postoje, praktická etika EV – vztah člověka k prostředí
	- zvládá osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je v soutěži, hře ap.		OSV – rozvoj schopností poznávání, řešení problémů a rozhodovací dovednosti
	- je připravený na fyzické zatížení, které podstupuje pravidelně		
	- zvyšuje prostřednictvím pravidelné zátěže svůj fyzický fond		
	- je schopen rozlišit do jaké míry zvládá pohybovou činnost nebo dovednost		OSV – sebepoznání a sebepojetí, psychohygienu
	- uvědomuje si význam a funkci korektivních, zdravotních a posilovacích cvičení	- cvičení na posílení fázických svalů - cvičení zaměřená na protažení posturálního svalstva (superstrečink)	OSV – sebepoznání a sebepojetí, psychohygienu
	- vyhýbá se činnostem, které jsou kontraindikací jeho oslabení	- speciální cvičení na vyrovnávání svalových dysbalancí - uvolňovací cvičení	MUV – lidské vztahy

9. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Bezpečnost při sportování	- dodržuje pravidla bezpečnosti při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě, ve vodě	- poučení BOZP	
	- adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	- speciální situace – první pomoc při sportu	
	- zná a reaguje na smluvené povely, gesta, signály pro organizaci činnosti		
	- používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv	- hygiena při sportovních cvičeních	
	- respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví		
Tělocvičné názvosloví	- zná a užívá základní tělocvičné pojmy – názvy pohybových činností, tělocvičného nářadí a náčiní	- pojmy tělovýchovného názvosloví	
	- zná pojmy z pravidel sportů a soutěží	- základní pravidla sportů	
	- rozumí povelům pořadových cvičení a správně na ně reaguje	- pořadová cvičení – povely	
	- jedná v duchu „fair-play“	- historie a současnost sportu, olympijská myšlenka - významné soutěže a sportovci	OSV – kooperace a kompetice
	- dokáže spolupracovat ve skupině, družstvu	- sportovní hry, soutěže	OSV – rozvoj schopností poznávání, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice
	- zná základní pravidla sportů, se kterými je seznámen	- atletika - sprinty, dlouhé běhy, štafetový běh, člunkový běh, překážkový běh, fartlek, atletická abeceda - skok daleký, skok vysoký - vrh koulí - sportovní hry - bruslení a hokej, fotbal, basketbal, házená, florbal, frisbee, softbal - gymnastika - prostná, přeskoky - cvičení na nářadí - cvičení s náčiním	OSV – rozvoj schopností poznávání, kreativita DG – využívá digitální technologie k měření a zápisu dat z pohybové aktivity

Příprava ke sportovnímu výkonu	- zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou	- příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti	
	- zná protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění	- strečink - atletická abeceda - průpravná cvičení	OSV – rozvoj schopností poznávání
	- zaujímá negativní postoj k zdraví škodlivým látkám; - chápe význam sportování v „čistém hygienickém prostředí“		OSV – hodnoty, postoje, praktická etika EV – vztah člověka k prostředí
	- zvládá osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je v soutěži, hře ap.		OSV – rozvoj schopností poznávání, řešení problémů a rozhodovací dovednosti
	- je připravený na fyzické zatížení, které podstupuje pravidelně		
	- zvyšuje prostřednictvím pravidelné zátěže svůj fyzický fond		
	- je schopen rozlišit do jaké míry zvládá pohybovou činnost nebo dovednost		OSV – sebepoznání a sebepojetí, psychohygienu
	- uvědomuje si význam a funkci korektivních, zdravotních a posilovacích cvičení	- cvičení na posílení fázických svalů - cvičení zaměřená na protažení posturálního svalstva (superstrečink)	OSV – sebepoznání a sebepojetí, psychohygienu
	- vyhýbá se činnostem, které jsou kontraindikací jeho oslabení	- speciální cvičení na vyrovnávání svalových dysbalancí - uvolňovací cvičení	MUV – lidské vztahy

4.9 Vzdělávací oblast – Člověk a svět práce

4.9.1 Vzdělávací obor – Člověk a svět práce

4.9.1.1 Vyučovací předmět – Pracovní výchova

4.9.1.1.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Pracovní výchova se vyučuje v 1. až 5. ročníku po jedné hodině týdně. Žáci se v něm učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Výuka probíhá ve kmenových třídách, ve školní jídelně, venku, případně při návštěvách různých dílen a provozoven (dle aktuálních možností).

Pracovní výchova patří do vzdělávacího oboru Člověk a svět práce, který je na I. stupni rozdělen do čtyř tematických okruhů:

1. Práce s drobným materiálem
 - vytváření předmětů z tradičních i netradičních materiálů, poznávání vlastností materiálů
 - funkce a využití pracovních pomůcek a materiálů
 - jednoduché pracovní postupy a organizace práce
 - lidové zvyky, tradice a řemesla
2. Konstrukční činnosti
 - práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční)
 - sestavování modelů
 - práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem
3. Pěstitelské práce
 - základní podmínky pro pěstování rostlin
 - péče o nenáročné rostliny
 - pěstování rostlin ze semen
 - pozorování přírody, zaznamenávání a hodnocení výsledků pozorování
4. Příprava pokrmů
 - příprava tabule pro jednoduché stolování
 - příprava jednoduchých jídel (zásady správné výživy)

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Předmětem prolínají průřezová témata, zejména Osobnostní a sociální výchova (komunikace, kooperace, kreativita), Výchova demokratického občana (bezpečnost a organizace práce, dodržování hygieny a základy první pomoci) a Environmentální výchova (lidské aktivity a problémy životního prostředí).

Vyučovací předmět Pracovní výchova je úzce spjat s vyučovacím předmětem:

- Český jazyk a literatura – popis pracovního postupu

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

výchovné a vzdělávací strategie

- umožňujeme žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí
- pozorujeme pokrok u všech žáků

žák

- si osvojuje základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí
- učí se používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě

Kompetence k řešení problémů

výchovné a vzdělávací strategie

- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- snažíme se rozvíjet u žáků tvořivost, vedeme je k uplatňování vlastních nápadů

žák

- promýšlí pracovní postupy při plnění zadaných úkolů

Kompetence komunikativní

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky k užívání správné terminologie

žák

- si rozšiřuje slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek
- učí se popsat postup práce

Kompetence sociální a personální

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci

žák

- pracuje ve skupině, vytváří společné práce, při kterých se učí spolupracovat a respektovat nápady druhých, společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku

Kompetence občanské

výchovné a vzdělávací strategie

- vytváříme u žáků pozitivní vztah k práci a vedeme je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- umožňujeme žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky
- umožňujeme každému žákovi zažít úspěch

žák

- hodnotí na základě jasných kritérií svou činnost, popř. svůj výsledek

Kompetence pracovní

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
- vedeme žáky ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů
- zohledňujeme rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby jim pomáháme

žák

- správně a zodpovědně zachází s pracovními pomůckami

Kompetence digitální

výchovné a vzdělávací strategie

- seznamujeme žáky s výhodami využívání video návodů při tvorbě vlastních výrobků
- motivujeme žáky k zaznamenávání výsledků pozorování přírody a pěstitelských pokusů s využitím digitálních technologií

žák

- zaznamenává výsledky své práce pomocí digitálních technologií

4.9.1.1.2 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

I. STUPEŇ

1. období (1. – 3. ročník)

1. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Práce s papírem	- umí mačkat, trhat, lepit, stříhat, vystřihovat, překládat a skládat papír	- vytváření základních návyků při jednoduché práci s papírem	Dodržování zásad hygieny a bezpečnosti práce, poskytnutí nebo zajištění první pomoci při úrazu (dle svých schopností a možností)
Práce s drobným materiálem	- vytváří jednoduché prostorové tvary z papíru	- práce s drobným materiálem – papír	
Práce s přírodninami	- dovede navlékat, aranžovat přírodniny	- práce s přírodními materiály	
Práce s různými materiály	- pracuje podle slovního návodu nebo předlohy	- práce s různými materiály	
Práce s textiliemi	- umí stříhat textil a nalepit textili	- práce s různými druhy textilu, lepení, tvarování	
Práce s modelovací hmotou	- zvládá základy modelování	- práce s různými modelovacími hmotami	
Konstrukční činnosti	- dovede pracovat se stavebnicí	- práce montážní a demontážní	OSV – kreativita, kooperace, komunikace
Příprava pokrmů	- zná základy správného stolování a společenského chování		

2. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (přířezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Práce s papírem	- umí mačkat, trhat, lepit, stříhat, vystřihovat, překládat a skládat papír	- práce s drobným materiálem – papír	Dodržování zásad hygieny a bezpečnosti práce, poskytnutí nebo zajištění první pomoci
Práce s kartonem a s modelovací hmotou	- umí vytvářet jednoduché prostorové tvary z papíru a modelovací hmoty	- práce s kartonem a modelovací hmotou	
Práce s drobným materiálem	- dovede navlékat, aranžovat, dotvářet, opracovávat a třídit při sběru přírodní materiál	- sběr a práce s přírodními materiály	
	- pracuje podle slovního návodu nebo předlohy		
Práce s textiliemi	- umí navléknout jehlu, udělat uzel, stříhat textil	- práce s textilem, šití – základní stehy	
	- naučí se zadní steh		
	- umí přišít knoflíky		
	- umí slepit textilií, vyrobí jednoduchý textilní výrobek, textilní koláž		
Konstrukční činnosti	- dovede sestavovat stavebnicové prvky	- práce s různými stavebnicemi dle možností	
	- umí montovat a demontovat stavebnici		
Příprava pokrmů	- chová se vhodně při stolování		OSV – kooperace, komunikace, kreativita
	- připraví tabuli pro jednoduché stolování		

3. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Práce s drobným materiálem	- dovede navlékat, aranžovat, dotvářet, opracovávat a třídit při sběru přírodní materiál	- práce s drobným materiálem – vlastnosti materiálů - funkce a využívání pracovních pomůcek a nástrojů - jednoduché pracovní postupy, využití tradic a lidových zvyků	Udržování pořádku na pracovním místě, dodržování zásad hygieny a bezpečnosti práce, poskytnutí první pomoci při úraze
Práce s papírem	- umí vytvářet jednoduché prostorové tvary z papíru, origami	- práce s papírem	Čj – popis pracovního postupu
	- umí mačkat, trhat, lepit, polepovat, stříhat, vystřihovat, překládat a skládat papír		
	-pracuje podle slovního návodu nebo předlohy		DG – vytváření výrobku podle video návodu
Práce s textiliemi	- umí navléknout jehlu, udělat uzel, stříhat textil	- různé druhy textilu a jeho využití	
	- naučí se zadní steh		
	- umí přišít knoflíky		
	- umí slepit textilií vyrobí jednoduchý textilní výrobek, textilní koláž		OSV – komunikace, kooperace
Konstrukční činnosti	- dovede sestavovat stavebnicové prvky	- konstrukční činnosti	
	- umí montovat a demontovat stavebnici - zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi		
Pěstitelské práce	- zná základy péče o pokojové květiny – otírání listů, zalévání, kypření - pečuje o nenáročnou rostlinu	- pěstitelské práce – základní podmínky pro pěstování rostlin (i pokojových), pěstování ze semen i v místnosti	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí
	- umí zasít semena		

	- provádí pozorování a zhodnotí výsledky pozorování		
Příprava pokrmů	- orientuje se v základním vybavení kuchyně - umí stolovat - připraví jednoduchý pokrm ze studené kuchyně - udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch	- příprava pokrmů - základní vybavení kuchyně - výběr a nákup potravin - jednoduchá úprava stolu, - pravidla správného stolování	Správné stravovací návyky

2. období (4. – 5. ročník)

4. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Práce s drobným materiálem	- vytváří jednoduché výrobky z přírodnin	- práce s přírodninami (jeřabiny, sláma)	Dodržování zásad hygieny
	- nalepuje a kombinuje přírodní materiál	- práce s přírodním materiálem	Poskytnutí první pomoci
	- seznámí se se základy aranžování a využití samorostů		
Práce s papírem a kartonem	- dovede vyřezávat, děrovat, polepovat, tapetovat	- práce s papírem a kartonem	VDO – občan, občanská společnost a stát (bezpečnost a organizace práce)
	- vytváří prostorové konstrukce	- práce s papírem	
	- vytváří přání a malé dárky		
Práce s textiliemi	- umí navléknout nit - zvládá základní dovednosti šití	- práce s různými druhy textilu (přírodní a umělé vlákno)	
	- modeluje a tvoří masky		
	- seznámí se při činnosti s různým materiálem a s prvky lidových tradic		
Konstrukční činnosti	- dovede sestavovat složitější stavebnicové prvky – pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtku	- práce s různými stavebnicemi dle aktuálních možností	OSV – mezilidské vztahy

5. ročník

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
	ŽÁK		
Práce s barevným papírem	- překládá, skládá, stříhá papír	- práce s barevným papírem, šablony	VDO – občan, občanská společnost a stát (dodržování hygieny, bezpečnosti a základy první pomoci)
Práce s drobným materiálem	- seznámí se se základy aranžování - vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu - volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu - udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	- práce s přírodními materiály (sláma, kaštiny, jeřabiny)	
Práce s papírem a kartonem	- lepí, tvaruje, vytrhává	- práce s papírem a kartonem	
	- seznámí se při činnosti s různým materiálem a s prvky lidových tradic		
	- vytváří jednoduché kartonážní práce		
Práce s textiliemi	- trhá, sešívá textil	- práce s různými druhy textilu	
	- obkresluje, vystřihuje		
	- nalepuje a tvoří s vlastní fantazií		
	- zvládne různé druhy stehu – přední, zadní, ozdobný		
	- používá naučené stehy a jednoduché háčkování		
	- seznámí se s technikou háčkování		
Konstrukční činnosti	- vytváří prostorové konstrukce	- práce s různými stavebnicemi, podle	OSV – komunikace, kooperace, kreativita

	- provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	aktuálních možností	
Práce s modelovací hmotou	- umí pracovat podle slovního návodu, předlohy nebo jednoduchého schématu	- práce s modelovacími hmotami	
Pěstitelské práce	- zná základy péče o pokojové květiny, provádí jednoduché pěstitelské činnosti - umí zvolit správné nářadí, pomůcky a nástroje - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu - ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny		DG – pozorování a zaznamenávání vývoje rostlin s využitím digitálních technologií
	- vede pěstitelské pokusy a pozorování		
	- volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu		
Příprava pokrmů	- orientuje se v základním vybavení kuchyně - zná přístroje v domácnosti, - dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování - udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch - dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni		
	- připraví samostatně jednoduchý pokrm	- výběr a nákup potravin	

4.9.1.2 Vyučovací předmět – Pracovní činnosti

4.9.1.2.1 Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Pracovní vyučování je samostatný povinný předmět v 6. až 9. ročníku. Jeho časová dotace je 1 vyučovací hodina týdně ve všech ročnících. V 6. ročníku byla tato hodina využita z disponibilní časové dotace. Pokud to rozvrhové podmínky umožňují, výuka probíhá ve skupinách po dvou hodinách, vždy jedenkrát za dva týdny.

Vzhledem k pedagogickým záměrům školy a k materiálně technickým podmínkám je pracovní vyučování na II. stupni zpravidla děleno na skupiny ve všech ročnících.

V 6. a 7. ročníku mají skupiny vybrány stejné tematické okruhy rozdělené na práci v dílnách a na pozemcích. Na těchto pracovištích se dvě skupiny, rozdělené primárně dle abecedního pořadí jmen žáků, střídají zpravidla po týdnech (sudý/lichý).

V 8. a 9. ročníku jsme zvolili pro výuku skupin odlišné tematické okruhy. První skupina, nazvaná TP, je zaměřena na technickou oblast (tvořena zpravidla chlapci). Druhá skupina, označená D, se zaměřuje na provoz a údržbu domácnosti a přípravu pokrmů (tvořena zpravidla dívkami). Skupiny jsou vyučovány odděleně.

Vzdělávání ve skupině **TP** je zaměřeno:

- na získávání základních pracovních návyků v různých oblastech, hlavně při ručním opracování materiálů
- na osvojování správné volby a používání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek a využívání dostupné mechanizace a techniky na základní uživatelské úrovni
- na osvojení, respektování a uplatnění zásad BOZP a hygieny práce a dodržování technologické kázně
- na získávání pozitivního vztahu k práci a tvořivého přístupu k vlastní činnosti a její kvalitě
- na získávání orientace v různých oborech lidské činnosti a osvojování potřebných poznatků a dovedností pro správnou orientaci v oblasti volby povolání
- na získání základních informací a dovedností potřebných pro hospodárny provoz domácnosti
- na seznámení žáků s historií vynálezů a rozvojem techniky
- na postupné chápání kontinuity mezi technickou vyspělostí a ekonomickým standardem společnosti

Vzdělávání ve skupině **D** je směřováno:

- na získávání základních pracovních dovedností a návyků v různých oblastech, hlavně při přípravě pokrmů a činnostech v domácnosti
- na poznávání vybraných technologických výrobních postupů, materiálů, surovin a plodin a osvojení si jednoduchých pracovních postupů potřebných pro běžný život
- na osvojení, respektování a uplatnění zásad BOZP a hygieny práce a dodržování technologické kázně
- na získávání orientace v různých oborech lidské činnosti a osvojování potřebných poznatků a dovedností pro správnou orientaci v oblasti volby povolání

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

výchovné a vzdělávací strategie

- zařazujeme úkoly, které umožní volbu různých postupů
- cílíme na pokrok u všech žáků v hodině
- vedeme žáky k práci s odbornou literaturou při hodinách

žák

- poznává smysl a cíl učení
- má pozitivní vztah k učení prostřednictvím zadávaných úkolů v rámci výuky
- umí posoudit vlastní pokrok
- kriticky zhodnotí výsledky své práce a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

výchovné a vzdělávací strategie

- vyhledáváme náměty a klademe motivační otázky

žák

- promýšlí pracovní postupy při praktických činnostech
- se učí chápat, že se při práci bude setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení
- aplikuje získané poznatky v praxi

Kompetence komunikativní

výchovné a vzdělávací strategie

- zadáváme úkoly, při kterých žáci kooperují
- vedeme žáky k tomu, aby se navzájem respektovali a byli navzájem ohleduplní

žák

- se učí správnému technologickému postupu při práci
- se snaží při komunikaci s okolím používat správné technologické termíny
- využívá informační zdroje k získání nových poznatků

Kompetence sociální a personální

výchovné a vzdělávací strategie

- pomáháme žákům ve skupinách (dle potřeby)
- snažíme se o to, aby každý žák zažil pocit úspěchu
- dodáváme žákům sebedůvěru

žák

- pracuje ve skupinách a spolupracuje s ostatními při řešení problémů
- přispívá k diskusi a respektuje názor jiných
- se učí věcně argumentovat

Kompetence občanské

výchovné a vzdělávací strategie

- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování
- dodává žákům sebedůvěru

žák

- respektuje a dodržuje pravidla při práci
- dokáže přivolat pomoc při zranění jiných
- chápe základní ekologické souvislosti, chrání a váží si našich kulturních tradic a historického dědictví

Kompetence pracovní

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky ke správným způsobům užití materiálů a nástrojů
- pozorujeme pokrok žáků při práci v hodině
- srozumitelnými pokyny směřujeme činnosti ke stanovenému cíli
- hodnotí žáky pozitivním způsobem, který umožňuje žákovi vnímat svůj vlastní pokrok

žák

- dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla při práci
- používá nástroje a nářadí účinně a bezpečně, plně využívá vybavení a materiály
- dodržuje technologické postupy a pravidla, plní povinnosti, dbá na ochranu svého zdraví a zdraví druhých
- dbá na ochranu životního prostředí
- využívá získané znalosti v praxi

Kompetence digitální

výchovné a vzdělávací strategie

- vedeme žáky k zodpovědnému užívání vlastních digitálních technologií
- vedeme žáky k zodpovědnému sdílení osobních informací a využívání adekvátních nástrojů

žák

- využívá digitální technologie a příslušné nástroje (aplikace, programy apod.) k vytváření a sdílení výsledků své práce nebo pracovních postupů

II. STUPEŇ

6. ročník – 1. a 2. skupina

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY			
	ŽÁK		
BOZP ve školní dílně	- dodržuje obecné zásady BOZP určené pro práci ve školní dílně - respektuje Řád školní dílny a dbá zásad bezpečné práce s nástroji a s nářadím	- úvod - řád školní dílny - základní protipožární předpisy - ohlašování požáru, první pomoc při úrazech v dílně	VkZ – zásady první pomoci
Práce se dřevem	- poznává vlastnosti dřeva - rozlišuje základní druhy dřeva - osvojuje si jednoduché pracovní operace se dřevem - snaží se správně orýsovat dřevo podle jednoduchého technického výkresu - zkouší řezání čepovkou a ocaskou - zkouší opracovávat dřevo struhákem a pilníkem - spojuje dřevo lepením a hřebíky - broušení dřeva - dokáže vyrobit jednoduchý výrobek ze dřeva	- druhy dřeva - vlastnosti dřeva - struktura dřeva - zpracování dřeva na řezivo - orýsování dřeva, řezání, pilování, broušení - spojování dřeva hřebíky a lepením - samostatná práce: jednoduchý výrobek	Př – vyšší rostliny Fy – měření délky, měřidla Ma – rýsování základních geometrických tvarů DG – využívá digitální technologie a příslušné nástroje (aplikace, programy apod.) k vytváření a sdílení výsledků své práce nebo pracovních postupů
Práce s plasty	- popíše rozdíl mezi termoplasty a termosety - rozlišuje organické sklo, polystyren a PVC - popisuje jejich vlastnosti - zdokonaluje svoji zručnost jednoduchými pracovními operacemi s plasty: orýsování, řezání, pilování, broušení a leštění - snaží se zhotovit jednoduchý výrobek z organického skla nebo PVC	- rozdělení plastů - termoplasty a termosety - orýsování plastů, řezání, pilování, broušení a leštění - samostatná práce: jednoduchý výrobek	Che – plasty Fy – měření délky, měřidla
Práce s kovem	- rozlišuje základní druhy kovů na vzorkovnici - zkouší jednoduché	- určování kovů podle vzorkovnice - vlastnosti oceli, užití oceli	OSV – kooperace a kompetice (stanovení osobních cílů, spolupráce

	pracovní operace s plechem: orýsování plechu, stříhání, pilování, ohýbání - dokáže vyrobit jednoduchý výrobek z plechu	- práce s plechem: orýsování, stříhání, pilování, broušení, ohýbání plechu - samostatná práce: jednoduchý výrobek	a komunikace v týmu) VDO – občan, občanská společnost a stát (osobní zodpovědnost, respektování a dodržování předpisů a norem) Che – výroba surového železa Fy – vlastnosti pevných látek, měření délky, měřidla
PĚSTITELSKÉ PRÁCE			
	ŽÁK		
BOZP na pozemku	- dodržuje obecné zásady BOZP určené pro práci na školním pozemku - respektuje zásady bezpečné práce s nářadím - dodržuje hygienická pravidla při pěstování rostlin a při péči o ně - popíše postup při ošetření drobného úrazu	- bezpečnost práce na pozemku - správné zacházení s nářadím - první pomoc při úrazech	VkZ – zásady první pomoci
Práce na školním pozemku	- zvolí optimální postup pro pěstování vybrané rostliny a objasní důvod tohoto postupu - dodržuje správný postup a udržuje v čistotě a pořádku pomůcky pro pěstování rostlin	- pěstování rostlin	Př – vyšší rostliny OSV – kooperace a kompetice (stanovení osobních cílů, spolupráce a komunikace v týmu) VDO – občan, občanská společnost a stát (osobní zodpovědnost, respektování a dodržování předpisů a norem) EV – vztah člověk k prostředí
Rostliny	- poznává vybrané běžné druhy rostlin (pokojových, okrasných, ovocných, léčivých ad.) a uvede optimální podmínky pro jejich pěstování - dodržuje hygienická pravidla při pěstování rostlin a při péči o ně	- zelenina - okrasné rostliny - ovocné rostliny - léčivé rostliny, koření	Př – složení půdy, pěstování rostlin DG – využívání digitálních technologií a příslušných nástrojů (aplikací, programů apod.) k vytváření a sdílení výsledků své práce nebo pracovních postupů

7. ročník – 1. a 2. skupina

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY			
	ŽÁK		
BOZP ve školní dílně	- dodržuje obecné zásady BOZP určené pro práci ve školní dílně - respektuje Řád školní dílny a dbá zásad bezpečné práce s nástroji a s nářadím	- úvod - řád školní dílny - základní protipožární předpisy - ohlašování požáru, první pomoc při úrazech v dílně	VkZ – zásady první pomoci
Technický výkres	- seznamuje se s rovnoběžným a pravouhlým promítáním - rozlišuje nárys, půdorys a bokorys	- kosoúhlé promítání - pravouhlé promítání	Ma – čtení technických výkresů, promítání, rovnoběžníky
Práce se dřevem	- zkouší provádět složitější pracovní operace se dřevem - umí správně orýsovat dřevo podle technického výkresu - seznámí se s řezáním čepovkou a ohonkou - opracovává dřevo struhákem a pilníkem - učí se spojování dřeva plátováním - snaží se vyrobit složitější výrobek ze dřeva	- orýsování dřeva, řezání, pilování, broušení - spojování dřeva plátováním - samostatná práce: výrobek s přeplátovaným spojem	Př – vyšší rostliny Fy – měření délky, měřidla, vlastnosti pevných látek OSV – kooperace a kompetice (stanovení osobních cílů, spolupráce a komunikace v týmu) VDO – občan, občanská společnost a stát (osobní zodpovědnost, respektování a dodržování předpisů a norem) DG – využívá digitální technologie a příslušné nástroje (aplikace, programy apod.) k vytváření a sdílení výsledků své práce nebo pracovních postupů
Práce s plasty	- seznámí se s tvarováním termoplastů - dokáže tepelně vytvarovat složitější výrobek z organického skla nebo PVC	- orýsování plastů, řezání, pilování, broušení a leštění - tepelné tvarování termoplastů - samostatná práce: tvarování plastů	Fy – látky amorfnní, teplota tání, měření délky, měřidla Che – plasty
Práce s kovem	- seznámí se s výrobou surového železa a výrobou oceli - osvojí si základní postupy při opracování oceli	- výroba surového železa – vysoká pec - výroba oceli, barevných kovů - pilování, broušení,	Che – výroba surového železa Fy – vlastnosti pevných látek, měření délky,

	- umí vyrobit jednoduchý výrobek z ocelového (plechu)	spojování nýtováním - samostatná práce: jednoduchý výrobek z plechu, nýtování	měřidla
PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ			
	ŽÁK		
BOZP na pozemku	- dodržuje obecné zásady BOZP určené pro práci na školním pozemku - respektuje zásady bezpečné práce s nářadím - dodržuje hygienická pravidla při pěstování rostlin a při péči o ně - popíše postup při ošetření drobného úrazu	- BOZP na pozemku	VkZ – zásady první pomoci
Práce na školním pozemku	- zvolí optimální postup pro pěstování vybrané rostliny a objasní důvod tohoto postupu - dodržuje správný postup a udržuje v čistotě a pořádku pomůcky pro pěstování rostlin	- pěstování rostlin	Př – vyšší rostliny OSV – kooperace a kompetice (stanovení osobních cílů, spolupráce a komunikace v týmu) VDO – občan, občanská společnost a stát (osobní zodpovědnost, respektování a dodržování předpisů a norem) EV – vztah člověka k prostředí
Chovatelství	- poznává vybrané běžně chované zástupce živočichů a uvede optimální podmínky pro jejich chov - zná a dodržuje zásady bezpečného kontaktu se zvířaty - objasní postup při poskytování první pomoci při poranění zvířetem	- chov zvířat	Př – biologie živočichů – savci DG – využívá digitální technologie a příslušné nástroje (aplikace, programy apod.) k vytváření a sdílení výsledků své práce nebo pracovních postupů

8. ročník – skupina TP

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY			
	ŽÁK		
BOZP ve školní dílně	- dodržuje obecné zásady BOZP určené pro práci ve školní dílně - respektuje Řád školní dílny a dbá zásad bezpečné práce s nástroji a s náradím	- úvod - řád školní dílny základní protipožární předpisy - ohlašování požáru, první pomoc při úrazech v dílně	VkZ – zásady první pomoci
Technický výkres	- učí pravouhlé promítání – nárys, půdorys a bokorys řez a detail	- pravouhlé promítání	Ma – hranol, kvádr, čtení technických výkresů
Práce se dřevem	- provádí složitější pracovní operace se dřevem - umí správně orýsovat dřevo podle technického výkresu - vyzkouší si tyto pracovní operace: vrtání, spojování dřeva na čep a rozpor - dokáže vyrobit složitější výrobek ze dřeva	- řezání, vrtání, hoblování, spojování dřeva na čep a rozpor - samostatná práce: výrobek se spojem na čep a rozpor	Př – vyšší rostliny Fy – měření délky, měřidla DG – využívá digitální technologie a příslušné nástroje (aplikace, programy apod.) k vytváření a sdílení výsledků své práce nebo pracovních postupů
Práce s plasty	- provádí tvarování plastů - dokáže vyrobit složitější výrobek z organického skla nebo PVC	- orýsování plastů, řezání, pilování, broušení a leštění - tepelné tvarování termoplastů - samostatná práce: tvarování plastů	Ch – plasty Fy – látky amorfní, teplota tání, měření délky, měřidla
Práce s kovem	- zkusí řezání pilkou na kov - opracovávání oceli a pájení - dokáže vyrobit jednoduchý výrobek z oceli	- řezání kovů, pilování, nýtování, závit - samostatná práce: výrobek s pájenými spoji	Fy – vlastnosti pevných látek, měření délky, měřidla Che – výroba surového železa
SVĚT PRÁCE			
	ŽÁK		
	- seznámí se s možnostmi na trhu práce - získá informace o základních požadavcích pracovního trhu: kvalifikační, zdravotní a osobní - začne vytvářet profesní orientaci podle osobních	- druhy povolání, druhy pracovišť, druhy pracovních činností - předpoklady: kvalifikace, zdravotní způsobilost a správný odhad svých možností - střední školy a učiliště v okrese	OSV – kooperace a kompetice (stanovení osobních cílů, spolupráce a komunikace v týmu) VDO – občan, občanská společnost a stát Vko – člověk a osobnost

	zájmů, tělesného a duševního stavu - sebehodnocení a využívání poradenských služeb - naučí se vyhledávat a využívat informace o trhu práce	- střední školy a SOU v kraji - formování profesní orientace	

8. ročník – skupina D

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
PŘÍPRAVA POKRMŮ			
	ŽÁK		
BOZP ve školní kuchyňce	- dodržuje obecné zásady BOZP určené pro práci ve školní kuchyňce - respektuje řád učebny a dbá zásad bezpečné práce při vaření a při práci s domácími přístroji	- řád školní kuchyňky - základní protipožární předpisy - ohlašování požáru, první pomoc při úrazech při vaření	VkZ – zásady první pomoci
Výživa člověka	- má znalosti o výživě a o nutričních hodnotách potravin - zná základy správného stolování a obsluhy u stolu - učí se volit správnou technologii při přípravě jednoduchých jídel	- zásady správné výživy - úprava stolu a bytu - stolování, inventář, aranžování květin - podávání pokrmů a nápojů - správné společenské chování	VDO – občan, občanská společnost a stát VkZ – zdravá výživa, pravidla správného stravování a společenského chování
Technologie vaření	- má představu o předpisech a hygienických pravidlech při přípravě pokrmů - dodržuje zásady zdravé racionální výživy - umí dodržovat zásady zdravého a příjemného prostředí v bytě	- recepty, vhodná kombinace jídel - polévky, omáčky, saláty, pečivo - druhy a úpravy masa - teplá a studená kuchyně - režim dne, životospráva, jídelníček - nákup a skladování potravin	DG – využívá digitální technologie a příslušné nástroje (aplikace, programy apod.) k vytváření a sdílení výsledků své práce nebo pracovních postupů VkZ – energetická hodnota potravin
SVĚT PRÁCE			
	ŽÁK		
	- seznámí se s možnostmi na trhu práce - získá informace o základních požadavcích pracovního trhu: kvalifikační, zdravotní a osobní - začne vytvářet profesní orientaci podle osobních zájmů, tělesného a duševního stavu - sebehodnocení a využívání poradenských služeb - naučí se vyhledávat a využívat informace o trhu práce	- druhy povolání, druhy pracovišť, druhy pracovních činností - předpoklady: kvalifikace, zdravotní způsobilost a správný odhad svých možností - střední školy a učiliště v okrese - střední školy a SOU v kraji - formování profesní orientace	OSV – kooperace a kompetice (stanovení osobních cílů, spolupráce a komunikace v týmu) VDO – občan, občanská společnost a stát VkO – člověk a osobnost

9. ročník – skupina TP

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY			
	ŽÁK		
BOZP ve školní dílně	- dodržuje obecné zásady BOZP určené pro práci ve školní dílně; - respektuje Řád školní dílny a dbá zásad bezpečné práce s nástroji a s nářadím	- úvod - řád školní dílny, základní protipožární předpisy - ohlašování požáru, první pomoc při úrazech v dílně	VkZ – zásady první pomoci
Technický výkres	- zdokonaluje se v pravouhlém promítání – nárys, půdorys a bokorys - zásady kótování	- pravouhlé promítání - kótování otvorů, oblouků a úhlů	Ma – pravouhlé promítání, kótování, úhly, prostorové útvary
Práce se dřevem	- provádí složitější pracovní operace se dřevem - dokáže vyrobit složitější výrobek z více materiálů	- řezání, vrtání, hoblování - samostatná práce: výrobek z více materiálů	Fy – měření délky, měřidla Př – vyšší rostliny DG – využívá digitální technologie a příslušné nástroje (aplikace, programy apod.) k vytváření a sdílení výsledků své práce nebo pracovních postupů
Práce s plasty	- provádí tvarování plastů - dokáže vyrobit složitější výrobek z více materiálů	- tepelné tvarování termoplastů - samostatná práce: výrobek z více materiálů	Che – plasty Fy – látky amorfní, teplota tání, měření délky, měřidla
Práce s kovem	- zkusí vyříznout metrický závit - dokáže vyrobit složitější výrobek z více materiálů	- řezání kovů, pilování, vrtání, řezání závitů - samostatná práce: výrobek z více materiálů	Fy – měření délky, měřidla, vlastnosti pevných látek Che – výroba surového železa
SVĚT PRÁCE			
	ŽÁK		
	- seznámí se náplní učebních a studijních oborů, s požadavky přijímacích řízení - bude informován o problematice nezaměstnanosti v okrese a kraji - získá aktuální informace z Úřadu práce - seznámí se zásadami psaní životopisu	- studijní a učební obory - přijímací řízení - aktuální informace z úřadu práce - životopis - pohovor u zaměstnavatele	OSV – kooperace a kompetice (stanovení osobních cílů, spolupráce a komunikace v týmu) Čj – životopis VDO – občan, občanská společnost a stát Vko – člověk a osobnost

9. ročník – skupina D

Téma	Výstupy školy	Učivo	Přesahy a vazby (průřezová témata, mezipředmětové vztahy), poznámky
PŘÍPRAVA POKRMŮ			
	ŽÁK		
BOZP ve školní kuchyňce	- dodržuje obecné zásady BOZP určené pro práci ve školní kuchyňce - respektuje řád učebny a dbá zásad bezpečné práce při vaření a při práci s domácími přístroji	- řád školní kuchyňky - základní protipožární předpisy - ohlašování požáru, první pomoc při úrazech při vaření	VkZ – zásady první pomoci
Výživa člověka	- zná základní složky potravin - rozlišuje mezi kalorickou a výživnou hodnotou potravin - pokouší se sestavit racionální jídelníček	- tuky, cukry a bílkoviny - stopové prvky a vitamíny - zelenina a ovoce - kalorická a výživná hodnota potravin - jídelníček podle zásad racionální výživy	VkZ – zdravá výživa
Technologie vaření	- bude mít představu o předpisech a hygienických pravidlech při přípravě pokrmů - dodržuje zásady zdravé racionální výživy - seznámí se základními tepelnými úpravami jídel - dbá na estetický vzhled jídel - umí dodržovat zásady zdravého a příjemného prostředí v bytě	- kuchařské knihy, recepty, vhodná kombinace jídel - polévky a vložky do polévek - omáčky a úpravy masa - pokrmy z drůbeže a ryb - bezmasé pokrmy - studená kuchyně - předkrmy a moučníky - režim dne, životospráva, jídelníček - nákup a skladování potravin - hygiena v kuchyni	VkZ – denní režim, pravidla správného stravování DG – využívá digitální technologie a příslušné nástroje (aplikace, programy apod.) k vytváření a sdílení výsledků své práce nebo pracovních postupů
SVĚT PRÁCE			
	ŽÁK		
	- seznámí se s náplní učebních a studijních oborů, s požadavky přijímacích řízení - bude informován o problematice nezaměstnanosti v okrese a kraji - získá aktuální informace z Úřadu práce - seznámí se zásadami psaní životopisu	- studijní a učební obory - přijímací řízení - aktuální informace z úřadu práce - životopis - pohovor u zaměstnavatele	OSV – kooperace a kompetice (stanovení osobních cílů, spolupráce a komunikace v týmu) Čj – životopis VDO – občan, občanská společnost a stát VkO – člověk a osobnost

5 ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY

5.1 Podmínky přijímání a ukončování vzdělávání

Přijímání uchazečů

- o přijetí do ŠD rozhoduje pověřená vychovatelka nebo ředitel školy na základě řádně vyplněného zápisního lístku a splnění kritérií pro přijetí – zaměstnanost rodičů, celotýdenní docházka.

Ukončování vzdělávání

- odhlášení oznámí rodiče písemnou formou vychovatelce ŠD. O vyloučení rozhoduje ředitel v případě neplnění či hrubého porušení Vnitřního řádu ŠD, důvodem může být soustavné porušování kázně a pořádku v ŠD, ohrožování zdraví a bezpečnosti ostatních účastníků, dlouhodobá, svévolná nebo neomluvená absence.

5.2 Podmínky pro vzdělávání účastníků se speciálně vzdělávacími potřebami

Účastníci zájmového vzdělávání se SVP jsou individuálně integrováni v odděleních ŠD s využitím speciálně pedagogických postupů – úzká spolupráce s učiteli I. stupně a výchovným poradcem školy.

Specifické cíle pro účastníky se SVP

- začleňování do aktivit ŠD s ohledem na individuální možnosti
- podpůrná opatření k začlenění do činností – individuální péče, asistence rodiče (úprava dle podkladů vyhlášky 27/2016 Sb.)

Rozvoj mimořádně nadaných účastníků je zajištěn vytvářením podmínek k rozvoji jejich nadání.

- zabezpečení dostatku studijního materiálu, přístup k internetu, individuální práce s účastníkem, spolupráce s výchovnou poradkyní

5.3 Materiální a ekonomické podmínky

Kapacita ŠD umožňuje otevřít 3 oddělení (dle zájmu zákonných zástupců). Prostory jsou členěny na část pracovní, herní a relaxační. Účastníci mají k dispozici hry, hračky, stavebnice, výtvarný materiál, televizi, PC. Ke svým aktivitám využívá ŠD školní hřiště, zahradu a tělocvičnu.

5.4 Personální podmínky

Zájmové vzdělávání je řízeno vychovatelkami s odborně pedagogickým vzděláním.

5.5 Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

- činnosti spontánní a řízené se prolínají, jejich skladba respektuje psychosociální podmínky výchovně vzdělávací práce ŠD
- bezpečnost zajišťuje vychovatelka ve svém oddělení metodicky správným a plánovitým výběrem činností v jednotlivých zaměstnáních
- účastníci odcházejí na oběd s vychovatelkou ve 12,00 hodin; ostatní účastníci, kteří končí výuku později, přicházejí do ŠD po obědě s dozorem, který je v tu dobu v jídelně
- odchod účastníků na školní kroužky je zajištěn vedoucím kroužku, který účastníky na kroužek odvádí a zpět přivádí po skončení kroužku
- účastníci jsou pravidelně poučováni o nebezpečí úrazu při práci, pobytu na hřišti, na vycházkách
- v ŠD je dětem zajištěn pitný režim, z hygienických důvodů do svých nápojových lahví

Psychosociální podmínky

- ve ŠD je vytvářeno pohodové a sociální klima, otevřenost, přátelství. Účastníci jsou vedeni ke vzájemné úctě a toleranci, k empatické spolupráci a pomoci druhému. Při činnostech jsou respektovány potřeby jedince, které vychází ze zájmů účastníků. Náplň je věkově přiměřená, hodnocení účastníků je motivující a respektující individualitu, vždy zohledňuje individuální možnosti. Činnosti jsou zaměřené na problematiku ochrany před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy formou rozhovorů a besed.

Účastníci se podílejí na činnostech ŠD, učí se sami řídit svoji činnost a provádějí hodnocení činnosti.

Rodiče účastníků jsou včas informováni o činnosti v ŠD prostřednictvím družinových notýsků, nástěnek na chodbách (výtvarné práce, výrobky, fotogalerie) a na webových stránkách školy.

5.6 Konkrétní cíle vzdělávání

- zájmové vzdělávání v ŠD naplňuje svými specifickými prostředky rozvoj osobnosti žáků, jeho učení a poznání, osvojování základů hodnot, na nichž je naše společnost nastavena, získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí
- vytváření postojů vzájemné úcty, respektu, názorové snášenlivosti, solidarity a důstojnosti všech účastníků zájmového vzdělávání
- svobodný přístup k poznatkům soudobého stavu poznání světa, zařazena práce s literaturou, internetem, časopisy
- uplatňování moderních metod práce a přístupu
- hodnocení účastníků vzhledem k dosahování cílů, hodnocení je vždy podnětné, optimistické, umožňuje účastníkům zpětnou vazbu, vede je k poznání sebe sama, svých rezerv a možností

Výchovně vzdělávací zaměření činnosti ŠD

- získávání všeobecného přehledu – návaznost na učivo I. stupně ZŠ
- získávání a uplatňování znalostí z životního prostředí a jeho ochrana

- estetická výchova – rozvíjení estetického citění, tvořivosti a fantazie účastníků
- etická výchova – mravní a etické principy uplatňované ve všech činnostech
- rozvoj tělesné zdatnosti a zdravý vývoj žáka – zařazování tělovýchovných činností, sportovních her, pobyt v přírodě, využití hřiště a tělocvičny školy

5.7 Délka a formy vzdělávání

ŠVP školní družiny je koncipován jako roční.

Formy zájmového vzdělávání jsou rozděleny na:

- pravidelnou činnost – týdenní skladba zaměstnání, organizované aktivity, výtvarné pracovní kroužek
- spontánní činnost – četba, poslechové činnosti, individuální a klidové činnosti v ranní družině a odpolední (po 16 hodině)
- odpočinková činnost – klid po obědě, poslech a čtení
- rekreační činnost – tělovýchovné a pohybové aktivity
- zájmová činnost – výtvarné a pracovní aktivity, přírodovědná, vlastivědná a dopravní činnost
- příprava na školu – po dohodě s rodiči vypracování DÚ, didaktické hry, tematické vycházky
- příležitostné akce – besídky, karneval divadelní představení, dětské dny, olympiáda, pěvecká soutěž, výstavky/Vánoce, Velikonoce/ za účasti rodičů

5.8 Obsah a časový plán vzdělávání

Délka a časový plán vzdělávání: ŠVP je doplňován ročním plánem konkrétních činností rozdělených po měsících, které motivačně vycházejí ze zaměření školního roku

- MÍSTO, KDE ŽIJEME – poznávání nejbližšího okolí školy, orientace v prostorách školy, naše krásné město, besedy a historie významných budov, bezpečná cesta do školy
- LIDÉ KOLEM NÁS – rodina, rodinné prostředí, kamarádi (pravidla soužití, žebříček hodnot), učíme se toleranci a pořádku, uvědomění si nevýhod lidí s psych. a tělesným postižením (smyslové hry), lidí z jiných prostředí, měst a zemí, oslava svátků a narozenin v ŠD, zásady společenského chování, chování v kolektivu, k dospělým
- LIDÉ A ČAS – vytváření a dodržování správného režimu, vytváření pravidelných návyků, jak se mění lidé
- ROZMANITOST PŘÍRODY – příroda kolem nás, vycházky a pobyt v přírodě, pozorování rostlinných a živočišných změn v ročních obdobích (počasí), oblíbená zvířátka, péče o pokojové květiny, pěstování sazeniček, koutky živé přírody, třídění odpadu
- ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ – poznávání sebe sama, péče o své zdraví, co nám prospívá, co nám škodí, osobní hygiena a čistota, úrazy a jejich předcházení
- INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE – základy práce s PC, vyhledávání informací, práce s internetem, využívání vzdělávacích programů pro účastníky

6 ŠKOLNÍ PROJEKTY

Školní atletická olympiáda

Na konci školního roku připravujeme pro všechny žáky 1. stupně atletickou olympiádu. Pořádá se na stadionu FK Slavoj, zúčastnit se mohou i rodiče. Žáci soupeří po celý den v rámci svých ročníků ve čtyřech disciplínách – sprintu na 50 m, v hodu kriketovým míčkem, skoku dalekém a vytrvalostním běhu na 400 m. Na závěr proběhne slavnostní vyhlášení vítězů, nejlepší žáci obdrží diplomy a medaile.

Celá škola čte

Jedná se o projekt podporující čtenářskou gramotnost prostřednictvím moderních technologií a je určen pro všechny žáky školy. Zahájení nového ročníku se koná vždy na začátku školního roku. Projekt je vyhodnocován každý měsíc pomocí grafů s průběžnými výsledky, na začátku června probíhá celkové vyhodnocení projektu a je vyhlášena největší čtenářská třída roku, největší čtenář(ka) 1. stupně a největší čtenář(ka) 2. stupně.

Každá třída má svou čtenářskou nástěnku vytvořenou v aplikaci Padlet, do které žáci po celý rok zapisují přečtené knihy pomocí příspěvků. Žáci při vkládání příspěvků dodržují předem daná kritéria a následně jsou jim za příspěvky udělovány body podle počtu stran přečtených knih.

Psí útulek

Každoročně pořádá naše škola před Vánocemi vánoční sbírku pro psí útulek. Žáci, ale i široká veřejnost mohou přispět ve třídách, ve školní jídelně nebo u třídních učitelů finanční částkou nebo krmením a jinými dárky. Sběrka je vyhodnocena a zástupci nejúspěšnější třídy předávají výtěžek sbírky psímu útulku při akci Psí Vánoce, kterou pořádá útulek v předvánočním čase.

Zvykáme si na školu

Každý rok po zápisu žáků do 1. třídy jsou všichni přijatí žáčci pozváni s rodiči do naší školy, kde si mohou prohlédnout celý školní areál a budovu. V budoucí 1. třídě poznají svou první paní učitelku nebo pana učitele, vyzkouší si psaní na tabuli a splní první zadané úkoly. Cílem je seznámit budoucí prvňáky i rodiče s novým školním prostředím a u dětí odbourat strach z neznáma.

Vánoční besídka

Projekt Vánoční besídka je určen pro žáky, rodiče a přátele školy. Koná se pravidelně každým rokem v prosinci v tělocvičně. Akce probíhá v odpoledních hodinách a trvá přibližně 1,5 hodiny.

Na vánoční besídce vystupují děti ze všech oddělení školní družiny a děti, které navštěvují zájmové kroužky naší školy. Příprava na vystoupení trvá přibližně dva měsíce.

Cílem projektu je zpříjemnit předvánoční čas společným setkáním dětí a rodičů. Každý z rodičů dostane na závěr od svého dítěte vlastnoručně vyrobený vánoční dárek.

Seznamovací kurz pro 6. ročníky

Projekt je určen pro žáky 6. ročníků, které tvoří nové kolektivy – stávající žáci naší školy a nově příchozí žáci z jiných škol. Kurzy probíhají vždy v září pod vedením třídních učitelů, ve spolupráci se speciálním pedagogem školy a zaměstnanci PPP v Českém Krumlově. Během pobytu probíhají aktivity, které jsou cíleny na poznání osobností žáků, na vytváření dobrých vztahů v kolektivu, na spolupráci mezi žáky. Cílem kurzů je nastolit dobré vztahy mezi žáky, odhalit případné problémy a problémové žáky, a tím určit další postup práce s třídním kolektivem.

7 HODNOCENÍ ŽÁKŮ A AUTOEVALUACE ŠKOLY

7.1 Hodnocení žáků ve škole

Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků vycházejí z ustanovení zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), vyhlášky č. 48/2005 Sb. o základním vzdělávání v aktuálním znění a vyhlášky č. 27/2006 Sb.

7.2 Cíle a zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků vychází z posouzení míry dosažení výstupů pro jednotlivé předměty školního vzdělávacího programu. Hodnocení je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné a respektuje individuální vzdělávací potřeby žáků a doporučení školského poradenského zařízení.

1. Pedagogičtí pracovníci zajišťují, aby žáci a zákonní zástupci žáků byli včas informováni o průběhu a výsledcích vzdělávání žáka.

Žáci 1. a 2. ročníku mají informace o prospěchu a chování v žákovské knížce.

Informace o prospěchu a chování pro žáky 3. až 9. ročníku jsou zveřejňovány na Bakalářích.

Žáci 3. až 9. ročníku, kteří nemají internetové připojení a přístup do Bakalářů, dostávají jednou měsíčně výpis hodnocení prospěchu a chování. Pokud mají zákonní zástupci těchto žáků zájem, jsou jim podávány informace o prospěchu a chování v kratších časových intervalech, telefonicky, osobně, po předchozí telefonické domluvě v čase vymezeném školním řádem.

2. Žákovi je za první pololetí vydán výpis z vysvědčení, na konci školního roku obdrží každý žák vysvědčení s klasifikací za obě pololetí.

Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm (dále jen "klasifikace"), slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady.

U žáka se SVP rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka. Výsledky vzdělávání žáka v základní škole speciální se hodnotí slovně.

3. Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

4. Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.

5. Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.

6. Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka, je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.

7. Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. Ředitel školy může povolit žákovi na žádost jeho zákonného zástupce a na základě doporučujícího vyjádření odborného lékaře opakování ročníku z vážných zdravotních důvodů, a to bez ohledu na to, zda žák na daném stupni již opakoval ročník.

8. Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.

9. Žák, který úspěšně ukončil základní vzdělávání, nebo žák, který splnil povinnou školní docházku a nepokračuje v základním vzdělávání, přestává být žákem školy 30. června příslušného školního roku. Žák, který splnil povinnou školní docházku a koná opravnou zkoušku nebo bude hodnocen v náhradním termínu, je žákem školy do termínu konání těchto zkoušek, pokud mu nebylo povoleno opakování ročníku. Žák, který byl přijat ke vzdělávání ve střední škole, je považován za žáka základní školy do 31. srpna příslušného školního roku.

Žák, který po splnění povinné školní docházky nezískal základní vzdělání, může po splnění podmínek stanovených tímto zákonem a na základě žádosti jeho zákonného zástupce pokračovat v základním vzdělávání, nejdéle však do konce školního roku, v němž žák dosáhne osmnáctého roku věku.

Žákovi se zdravotním postižením může ředitel školy ve výjimečných případech povolit pokračování v základním vzdělání do konce školního roku, v němž žák dosáhne dvacátého roku věku. V uvedených případech, pokud jde o přípravu na výkon povolání nebo pracovní činnosti, spolupracuje ředitel školy s příslušným úřadem práce.

Cíle hodnocení žáků:

- zpětná vazba pro žáky a učitele
- motivace žáků pro zvýšení aktivity
- cesta ke zdokonalování žáků
- informace pro rodiče a jejich motivace pro spolupráci
- informace pro učitele o úrovni zvládnutí učiva ze strany žáků
- základ pro sebehodnocení žáků o úrovni jejich znalostí
- posila zdravého sebevědomí
- doporučení, jak předcházet případným neúspěchům

Zásady pro hodnocení žáků:

- posuzování žáka komplexně
- stejná náročnost na všechny žáky s přihlédnutím na specifické vzdělávací potřeby
- uplatňování přiměřené náročnosti
- kladná motivace

Distanční výuka

Během distanční výuky využíváme hodnocení především k podpoře učení žáků. Používáme nástroje, které mají formativní charakter a nabízí žákovi popisnou a nehodnotící zpětnou vazbu k jeho učebním činnostem. Formativní způsoby hodnocení podporují motivaci žáka k dalšímu vzdělávání a poskytují mu srozumitelné informace o tom, jak se mu daří a co je třeba dělat pro další rozvoj.

Na vysvědčení vybíráme z hodnocení klasifikací, slovně i kombinace obou způsobů.

Přihlížíme ke skutečnostem ovlivňujícím výsledky vzdělávání, kterých žák v hodnoceném období dosáhl. Takovými skutečnostmi jsou např.:

- účast na distanční výuce
- aktivita při distanční výuce
- osvojení si nové dovednosti komunikovat v prostředí platform s učiteli i spolužáky
- řešení problémů spojených s distanční výukou
- schopnost organizovat si čas a učení v podmínkách, v nichž žák výrazně přebírá odpovědnost za svou práci
- to, jak plnil zadané úkoly (včasnost, kvalita, ale i tvořivost apod.)
- to, zda a jak plnil další doplňkové úkoly
- to, zda si žák pamatuje znalosti nabyté při prezenční výuce a dříve osvojené znalosti a dovednosti dokáže při dalším procesu učení používat
- osobní portfolio žáka

Zásady pro používání slovního hodnocení

1. O slovním hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení rozhoduje ředitel školy po projednání v pedagogické radě.

2. Třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.
3. Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.
4. U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.
5. Při použití slovního hodnocení se výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem hodnotí tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, ke svým vzdělávacím a osobnostním předpokladům a věku. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení přístupu žáka ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka; obsahuje také zdůvodnění a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat. Výsledky vzdělávání žáka na konci prvního pololetí lze hodnotit souhrnně za všechny předměty. Slovní hodnocení lze použít i pro hodnocení chování žáka.
6. Klasifikaci výsledků vzdělávání žáka v jednotlivých předmětech a chování žáka lze doplnit slovním hodnocením, které bude obsahovat i hodnocení klíčových kompetencí vymezených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Zásady pro sebehodnocení žáků

Učitel vytváří vhodné prostředí pro sebehodnocení žáka.
Učitel seznámí žáka s očekávanými výstupy a s možnostmi hodnocení.
Učitel vede žáka k objektivitě při sebehodnocení.

Výchovná opatření

Výchovnými opatřeními jsou pochvaly nebo jiná ocenění a kázeňská opatření. Pochvaly, jiná ocenění a další kázeňská opatření může udělit či uložit ředitel školy a vyučující.

1. Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za mimořádně úspěšnou práci.
2. Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.
3. Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:

- a) napomenutí třídního učitele
- b) důtku třídního učitele
- c) důtku ředitele školy

Pravidla pro udělování pochval a ukládání napomenutí a důtek jsou součástí školního řádu.

Třídní učitel neprodleně oznámí řediteli školy uložení důtky třídního učitele. Důtku ředitele školy lze žákovi uložit pouze po projednání v pedagogické radě.

Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění nebo uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.

Udělení pochvaly ředitele školy a uložení napomenutí nebo důtky se zaznamená do dokumentace školy. Udělení pochvaly ředitele školy se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.

7.3 Stupně hodnocení chování a prospěchu v případě použití klasifikace, způsob sebehodnocení žáků

Stupně hodnocení chování žáků

1. Při použití klasifikace se chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnotí na vysvědčení stupni:

- a) 1 – velmi dobré
- b) 2 – uspokojivé
- c) 3 – neuspokojivé

Kritéria pro jednotlivé stupně hodnocení chování žáků jsou následující:

1. stupeň z chování (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

2. stupeň z chování (uspokojivé)

Za neomluvené vyučovací hodiny (obvykle od 10 hodin), úmyslné ublížení na zdraví, prokázaná závažná šikana, hrubé a vulgární chování nebo jiné přestupky (ústní, písemné, fyzické) vůči spolužákovi, učiteli či jiné osobě, úmyslné poškozování školního majetku, kouření a požívání alkoholu v prostorách školy, školního pozemku a na školních akcích, dokázaná krádež školních pomůcek nebo věcí spolužáků v budově školy, úmyslné opakování přestupků vůči školnímu řádu a kyberšikana vůči spolužákům, vyučujícím a ostatním zaměstnancům.

3. stupeň z chování (neuspokojivé)

Za neomluvené hodiny (obvykle více než 20 hodin), opakované krádeže ve škole, opakované

úmyslné poškození školního majetku, opakované kouření a požívání alkoholu v prostorách školy, školního pozemku a na školních akcích, opakované velmi nevhodné vulgární chování vůči spolužákům, vyučujícím, ostatním zaměstnancům či jiným osobám, opakovaná prokázaná šikana, distribuce nebo užívání drog v budově školy, úmyslné těžké poškození zdraví, nošení střelných a bodných zbraní do školy a obzvláště závažná kyberšikana vůči spolužákům, vyučujícím a ostatním zaměstnancům. Obtěžování druhých prostřednictvím mobilního telefonu, např. SMS, MMS nebo nepříjemnými telefonáty.

2. O konkrétním uložení výchovného opatření rozhoduje pedagogická rada po zvážení všech okolností porušení školního řádu.

3. O sníženém stupni z chování rozhoduje ředitel školy po zvážení všech okolností porušení školního řádu a projednání s pedagogickou radou.

Stupně hodnocení prospěchu žáků

1. Při použití klasifikace se výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

- a) 1 - výborný
- b) 2 - chvalitebný
- c) 3 - dobrý
- d) 4 - dostatečný
- e) 5 - nedostatečný

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovední, přírodovědné předměty a matematika. Při klasifikaci výsledků v těchto vyučovacích předmětech vychází vyučující z požadavků učebních osnov a standardu základního vzdělání. Při klasifikaci sleduje zejména:

- a) ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů
- b) kvalitu a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti
- c) schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí
- d) kvalitu myšlení, především jeho logiku, samostatnost a tvořivost
- e) aktivitu v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim
- f) přesnost, výstižnost a odbornou i jazykovou správnost ústního a písemného projevu
- g) kvalitu výsledků činností
- h) osvojení účinných metod samostatného studia

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně; chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. Závažné chyby se vyskytují ve schopnosti uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi

podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

Klasifikace ve vyučovacích předmětech, ve kterých převažuje výchovné a umělecké zaměření, a praktických činností

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku, tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus, tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Při hodnocení těmito stupnicemi jsou výsledky vzdělávání žáka hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům jednotlivých

předmětů školního vzdělávacího programu, ke svým vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku. Klasifikace zahrnuje ohodnocení přístupu žáka ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.

Klasifikaci výsledků vzdělávání žáka v jednotlivých předmětech a chování žáka lze doplnit slovním hodnocením, které bude obsahovat i hodnocení klíčových kompetencí vymezených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Při hodnocení žáků cizinců, kteří plní v České republice povinnou školní docházku, se úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje jejich výkon.

Jestliže je žák z výuky některého předmětu v prvním nebo ve druhém pololetí uvolněn, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo "uvolněn(a)".

Nelze-li žáka z některého nebo ze všech předmětů v prvním nebo ve druhém pololetí hodnotit ani v náhradním termínu²¹⁾, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo "nehodnocen(a)".

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- a) prospěl(a) s vyznamenáním
- b) prospěl(a)
- c) neprospěl(a)
- d) nehodnocen(a)

Žák je hodnocen stupněm:

a) Prospěl(a) s vyznamenáním, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 - chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré; v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace postupuje škola podle pravidel hodnocení žáků podle § 14 odst. 2.

b) Prospěl(a), není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

c) Neprospěl(a), je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí.

d) Nehodnocen(a), není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí.

Při hodnocení žáků cizinců, kteří plní v České republice povinnou školní docházku, se úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost podle odstavců 2 a 4, která ovlivňuje jejich výkon.

7.4 Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách

1. Žáci devátého ročníku a žáci, kteří na daném stupni základní školy dosud neopakovali ročník, a kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky.
2. Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.
3. Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku.
4. V odůvodněných případech může krajský úřad rozhodnout o konání opravné zkoušky a komisionálního přezkoušení na jiné základní škole. Zkoušky se na žádost krajského úřadu účastní školní inspektor.
5. Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.
6. Komise je tříčlenná a tvoří ji:
 - a) předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy
 - b) zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu
 - c) přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání
7. Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí je vydáno nové vysvědčení.
8. O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.
9. Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.
10. Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.

11. Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

7.5 Způsob získávání podkladů pro hodnocení prospěchu a chování, získávání podkladů pro sebehodnocení žáků

Získávání podkladů pro hodnocení prospěchu

Za podklad pro hodnocení prospěchu žáka jsou považovány:

- písemné práce a testy, prověrky, krátké orientační získávání podkladů pro hodnocení
- domácí úkoly, samostatné práce
- referáty, projekty, demonstrace, výklad
- skupinová práce, prezentace
- četba, zvládnutí textu, jeho pochopení
- zapojení do diskuse, spolupráce
- rozhovory v cizím jazyce
- ústní zkoušení, rozhovor s učitelem
- snaha a kreativita

1. Při celkovém hodnocení přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.

2. Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků pedagogickými pracovníky je jednoznačné, srozumitelné, srovnatelné s předem stanovenými kritérii, věcné, všestranné, pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.

3. Podklady pro hodnocení a klasifikaci získávají vyučující zejména: soustavným diagnostickým pozorováním žáka, sledováním jeho výkonů a připravenosti na vyučování, různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové, ...) kontrolními písemnými pracemi, analýzou výsledků různých činností žáků, konzultacemi s ostatními vyučujícími a podle potřeby i psychologickými a zdravotnickými pracovníky.

Zákonné zástupce žáka informuje o prospěchu a chování žáka třídní učitel a učitelé jednotlivých předmětů na informačních schůzkách; třídní učitel nebo učitel, jestliže o to zákonní zástupci žáka požádají.

V případě mimořádného zhoršení prospěchu žáka informuje rodiče vyučující předmětu bezprostředně a prokazatelným způsobem.

Získávání podkladů pro hodnocení chování

a) Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ni ředitel po projednání v pedagogické radě. Pokud třídní učitel tento postup nedodrží, mají možnost podat návrh na pedagogické radě i další vyučující. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel chování (školní řád) včetně dodržování vnitřního řádu školy během klasifikačního období.

b) Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka a k dříve uděleným opatřením k posílení kázně.

Získávání podkladů pro sebehodnocení žáků

- individuálními konzultacemi s vyučujícími
- prostřednictvím hodnocení ostatních žáků
- porovnáváním měřitelných poznatků a jejich postupným zlepšováním

7.6 Zásady a způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

1. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných se řídí vyhláškou č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a vyhláškou č. 27/2016 Sb.

2. Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami se rozumí žák s přiznanými podpůrnými opatřeními. Tímto se rozumí žák s mentálním, tělesným, zrakovým nebo sluchovým postižením, vadami řeči, souběžnými postiženími více vadami, autismem a vývojovými poruchami učení nebo chování. Dále také žák se zdravotním znevýhodněním, zdravotním oslabením, dlouhodobou nemocí nebo lehčí zdravotní poruchou vedoucí k poruchám učení a chování, které vyžadují zohlednění při vzdělávání. Žák se sociálním znevýhodněním, rodinným prostředím s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožený sociálně patologickými jevy, nařízenou ústavní výchovou anebo uloženou ochrannou výchovou, nebo postavením azylanta a účastníka řízení o udělení azylu na území České republiky.

3. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na vytvoření podpůrných opatření prvního až pátého stupně.

4. Při hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se přihlíží k povaze postižení nebo znevýhodnění. Vyučující respektují doporučení PPP, SPC a uplatňují je při klasifikaci a hodnocení chování žáků. Volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů.

Způsob práce s hodnocením žáků je jmenovitou součástí podpůrných opatření.

5. O použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace rozhoduje ředitel na základě žádosti zákonného zástupce žáka.

6. Pro zjišťování úrovně žakových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá porucha negativní vliv. Dítě nebude vystavováno úkolům, ve kterých vzhledem k poruše nemůže přiměřeně pracovat a podávat výkony odpovídající jeho předpokladům.

7. Vyučující klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony. Při klasifikaci se nevychází z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák zvládl.

8. Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti příznaků postižení a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevuje postižení žáka, a na obou stupních základní školy.

Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zvýrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl.

Klasifikace je provázena hodnocením, tzn. vyjádřením pozitivních stránek výkonu, objasněním podstaty neúspěchu, návodem, jak mezery a nedostatky překonávat.

9. V hodnocení se přístup vyučujícího zaměřuje na pozitivní výkony žáka a tím na podporu jeho poznávací motivace k učení na místo jednostranného zdůrazňování chyb.

10. Všechna navrhovaná pedagogická opatření se zásadně projednávají s rodiči.

11. Pokud je ve třídě školy vzděláván individuálně integrovaný žák, vytvoří ředitel školy podmínky odpovídající individuálním vzdělávacím potřebám žáka vedoucí k jeho všestrannému rozvoji. Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.

Hodnocení nadaných žáků

1. Vzdělávání žáků nadaných se řídí vyhláškou č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a vyhláškou č. 27/2016 Sb.

2. Ředitel školy může mimořádně nadaného nezletilého žáka přeřadit do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku. Podmínkou přeřazení je vykonání zkoušek z učiva nebo části učiva ročníku, který žák nebo student nebude absolvovat. Obsah a rozsah zkoušek stanoví ředitel školy.

3. Individuálně vzdělávaný žák koná za každé pololetí zkoušky z příslušného učiva, a to ve škole, do níž byl přijat k plnění povinné školní docházky. Nelze-li individuálně vzdělávaného žáka hodnotit na konci příslušného pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení pololetí. Ředitel školy zruší povolení individuálního vzdělávání, pokud žák na konci druhého pololetí příslušného školního roku neprospěl, nebo nelze-li žáka hodnotit na konci pololetí ani v náhradním termínu.

7.7 Hodnocení školy

Autoevaluace školy slouží k získání požadovaných informací tak, aby došlo k zefektivnění procesu výuky a zkvalitnění ŠVP. Autoevaluace školy je limitována jejími oblastmi, cíli, kritérii, nástroji a časovým rozvržením evaluačních činností.

7.7.1 Oblasti hodnocení

Podmínky ke vzdělávání

Cílem vedení školy je neustále zlepšovat podmínky, za kterých budou žáci vzděláváni. Zlepšování podmínek se odvíjí samozřejmě od finančních možností školy, a tedy od množství prostředků přidělených zřizovatelem školy. S pohledem do historie lze vyslovit předpoklad o přidělení finančních prostředků na nový kalendářní rok. Díky tomuto předpokladu lze stanovit dlouhodobé projekty a akce, které jsou nákladné a nemohou být tedy pokryty z běžného ročního rozpočtu. Jedná se tedy o akce, které probíhají dva až pět let. (např. vybudování a vybavení nové učebny) Další část tvoří projekty, které jsou rozvrženy na dobu jednoho kalendářního roku a průběžně čerpané finanční prostředky pokryjí celoročně náklady na tento druh projektu. (např. vybavení a modernizace počítačové učebny) Poslední část tvoří dílčí projekty, jednorázové malonákladové akce, které jsou hrazeny okamžitě z běžného rozpočtu školy. (nákup nových pomůcek ap.) Protože jsou tyto prostředky přidělovány na kalendářní rok, jsou čerpány v průběhu částí dvou školních ročníků.

Vedení školy si proto na začátku každého kalendářního roku stanoví předběžný zevrubný harmonogram akcí a činností s jejich časovým rozvrhem.

Vedení školy koordinuje a zaměřuje se na vytvoření podmínek podporující takové akce a projekty, které korespondují především s prioritami školy.

Spolupráce s rodiči

Spolupráce s rodiči probíhá na několika úrovních. Základní komunikační úroveň zajišťují žákovské knížky, které informují rodiče o prospěchu a chování žáka a dále o školních akcích. Souhrnnou informaci o výsledcích vzdělávání získají zákonní zástupci žáka v rámci třídních schůzek, které se konají třikrát ročně. Pedagogové jsou zákonným zástupcům rovněž k dispozici v jejich stanovené konzultační hodiny. Schůzku lze domluvit také prostřednictvím telefonního nebo e-mailového kontaktu v jinou hodinu. Zákonný zástupce řeší všechny problémy s třídním učitelem žáka. V případech závažnějšího charakteru je možné k schůzce se zákonnými zástupci kromě třídního učitele přizvat ještě ředitele školy, výchovného poradce, preventistu, popř. psychologa školy.

Další možností spolupráce a ovlivňování chodu školy je vyjádření svého názoru prostřednictvím Školské rady. Školská rada je orgán školy umožňující zákonným zástupcům nezletilých žáků, zletilým žákům a studentům, pedagogickým pracovníkům školy, zřizovateli a dalším osobám podílet se na správě školy – viz. zákon č.561/2004 Sb. § 167 Školská rada.

Zvýšené poradenství ze strany učitelů probíhá v rámci přijímání žáků do 1.ročníků, které je tvořené projektem Zvykáme si na školu.

Pro vycházející žáky je výchovným poradcem zajišťován program k dostatečnému získání informací k výběru dalšího studia nebo zaměstnání pro tyto žáky. (součást osnov Vzdělávací oblasti Člověk a svět práce, návštěva Výstaviště v Českých Budějovicích akce Vzdělání

a řemeslo, exkurze do podniků, pořádání přednášek ze strany zástupců budoucích zaměstnavatelů)

Výsledky vzdělávání žáků

Hodnocení vzdělávání žáků probíhá v rámci pedagogických rad, které se konají čtyřikrát ročně. Toto hodnocení prospěchu a chování žáka předkládá třídní učitel. Třídní učitel uděluje pochvalu žákům za vzornou reprezentaci školy nebo nadprůměrné plnění školních úkolů žákem, rovněž uděluje napomenutí třídního učitele nebo dťtku třídního učitele. Třídní učitel může navrhnout pedagogické radě ke schválení ředitelskou dťtku, dvojku či trojku z chování.

Personální oblast

Tato oblast zahrnuje hodnocení vzdělávání pedagogických i nepedagogických pracovníků. Jde o odborné zvyšování kvalifikace prostřednictvím krátkodobých i dlouhodobých kurzů a školení. Hodnocení probíhá vždy za kalendářní rok a je součástí výroční zprávy.

Školní klima

Na chodu školy se mohou podílet přímo i žáci prostřednictvím Rady školy. Rada školy v zastoupení vybraných žáků se vyjadřuje a připomínkuje dění ve škole. Žáci se mohou rovněž k činnosti školy vyjádřit prostřednictvím školního časopisu a schránky důvěry.

Výsledky ze soutěží a olympiád žáků jsou prezentovány prostřednictvím školního rozhlasu, nástěnek a webových stránek školy.

7.7.2 Cíle a kritéria hodnocení

Cíl hodnocení vychází z oblastí, které jsou definovány v oblastech hodnocení.

- zvyšování úrovně podmínek ke vzdělávání žáků. (vybudování dostatečného sportovního zázemí, vybudování nových šaten a učeben)
- získání finančních prostředků na zřízení vlastního levnějšího zdroje tepla a zabezpečení efektivnějšího hospodaření s teplem (finanční úspora)
- větší účast a spolupráce s rodiči na společných akcích
- zajištění sponzorských příjmů prostřednictvím rodičů
- zvýšit podíl úspěšných žáků na meziškolních akcích a olympiádách
- vyhledat partnerské školy v německy mluvících zemích a Velké Británii
- nadále pokračovat v systematickém a dlouhodobém vzdělávání pedagogických i nepedagogických pracovníků
- spolupracovat se žáky dle návrhů Rady školy

7.7.3 Nástroje hodnocení a časové rozvržení hodnotících činností

Nástroje hodnocení	Časové rozvržení evaluačních činností
Školní matrika – zpracovávána SW Bakaláři, třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy	čtvrtletně
Vlastní hodnocení školy	1 x ročně
Výroční zpráva o činnosti školy	1 x ročně
Školní řád	1 x ročně
Záznamy z pedagogických rad	čtvrtletně
Záznamy z provozních porad	1 x týdně
Záznamy z metodických a předmětových komisí	průběžně, dle potřeby
Hospitační záznamy	průběžně, dle potřeby
Žákovské testy	průběžně, dle uskutečnění
Protokoly a záznamy o provedených kontrolách a inspekční zprávy	
Personální a mzdová dokumentace	průběžně
Hospodářská dokumentace	průběžně